POETARVM GRAECORVM FRAGMENTA

AVCTORE VDALRICO DE WILAMOWITZ-MOELLENDORFF
COLLECTA ET EDITA

VOLVMINIS VI FASCICVLVS PRIOR

COMICORVM GRAECORVM FRAGMENTA

VOLVMINIS I FASCICVLVS PRIOR

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCXCIX

COMICORVM GRAECORVM FRAGMENTA

EDIDIT

GEORGIVS KAIBEL

VOLVMINIS I FASCICVLVS PRIOR

DORIENSIVM COMOEDIA MIMI PHLYACES

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCXCIX

PRAEFATIO

Comicorum atticorum fragmenta omnia ante hos LX fere annos primus edidit AVGVSTVS MEINEKE insigni cum cura collecta, scite disposita, ingeniose emendata et explicata. quod opus plane admirabile cum a Theodoro Kock expilatum magis viderem quam ita ut debebat retractatum, decennio abhinc ipse comoediae graecae reliquias denuo colligere coepi, non quo viderer mihi quae Meinekius egregie praestitit multo melius praestare posse, sed ut quae ille variis de causis ne potuerat quidem praestare supplerem. neque enim satis erat nova quaedam tumultuaria opera conquisita pridem inventis addere vel novis coniecturis corrupta poetarum verba temptare, sed quoniam et de ipsis poetis et de eorum qui poetarum memorias servavere fide et auctoritate rectius iudicare didicimus, longe aliter multa ac gravia nobis administranda erant quam olim Meinekio. his igitur studiis intentus mox cum VDALRICVS DE WILAMOWITZ maiora molitus omnium poetarum graecorum disiecta membra ad unius corporis speciem composita edere constituisset, libenti animo privatam meam operam communi operi commodavi. ita factum est ut dudum parata comicorum editio reliqua operis volumina licet ordine priora antecederet.

primo hoc fasciculo poetarum Siculorum et Italiotarum quae ex comoediis mimis phlyacibus supersunt composui, addito etiam Sopatro Paphio, qui licet atticae comoediae imitatione imbutus iusto tamen veterum iudicio parodus vel phlyax appellatur. poetarum reliquiis subieci glossarium italioticum, sermonis Doriensium quotquot in Sicilia vel Magna Graecia sedes habuere vocabulis collectis omnibus quae ad certos auctores referri non poterant, non quo omnia haec e carminibus scaenicis petita arbitrarer, sed ut eius sermonis pleniorem repraesentarem imaginem, quo si minus Epicharmus, at Sophron Rhinthon Sciras Blaesus quamvis diversa secuti consilia usi esse videntur. praeterea quoniam nihil interest

PRAEFATIO

Comicorum atticorum fragmenta omnia ante hos LX fere annos primus edidit AVGVSTVS MEINEKE insigni cum cura collecta, scite disposita, ingeniose emendata et explicata. quod opus plane admirabile cum a Theodoro Kock expilatum magis viderem quam ita ut debebat retractatum, decennio abhinc ipse comoediae graecae reliquias denuo colligere coepi, non quo viderer mihi quae Meinekius egregie praestitit multo melius praestare posse, sed ut quae ille variis de causis ne potuerat quidem praestare supplerem. neque enim satis erat nova quaedam tumultuaria opera conquisita pridem inventis addere vel novis coniecturis corrupta poetarum verba temptare, sed quoniam et de ipsis poetis et de eorum qui poetarum memorias servavere fide et auctoritate rectius iudicare didicimus, longe aliter multa ac gravia nobis administranda erant quam olim Meinekio. his igitur studiis intentus mox cum VDALRICVS DE WILAMOWITZ maiora molitus omnium poetarum graecorum disiecta membra ad unius corporis speciem composita edere constituisset, libenti animo privatam meam operam communi operi commodavi. ita factum est ut dudum parata comicorum editio reliqua operis volumina licet ordine priora antecederet.

primo hoc fasciculo poetarum Siculorum et Italiotarum quae ex comoediis mimis phlyacibus supersunt composui, addito etiam Sopatro Paphio, qui licet atticae comoediae imitatione imbutus iusto tamen veterum iudicio parodus vel phlyax appellatur. poetarum reliquiis subieci glossarium italioticum, sermonis Doriensium quotquot in Sicilia vel Magna Graecia sedes habuere vocabulis collectis omnibus quae ad certos auctores referri non poterant, non quo omnia haec e carminibus scaenicis petita arbitrarer, sed ut eius sermonis pleniorem repraesentarem imaginem, quo si minus Epicharmus, at Sophron Rhinthon Sciras Blaesus quamvis diversa secuti consilia usi esse videntur. praeterea quoniam nihil interest

utrum integra carmina edas an mutila vel singulos si forte supersint versus singulave vocabula, secutus probatum Alexandrinorum grammaticorum exemplum addidi quidquid veterum testimoniis sive de historia comoediae generibusque eius sive de poetarum vita moribus arte traditum reppereram. de comoedia quae servata sunt commentaria satis multa et ampla in ipso operis limine collecta proposui sive graece seu latine scripta, adiutus FRIDERICI KVHN et CONRADI ZACHER prompto ac benevolo studio, maxime vero FRIDERICI LEO spectata amicitia, qui Diomedis Donati Euanthii tractatus ipse suscepit recensendos. molestum sane erat Ioannis Tzetzae stilo loquaci tantum concedere chartae, sed fieri non potuit quin integra eius verba perscriberem bonae et antiquae doctrinae gemmulis multifariam distincta. additurus eram insuper tabulas didascalicas CIA II 971 sq. itemque poetarum laterculos CIA II 977, quos multo pleniores a se descriptos Adolfus Wilhelm dudum se editurum promiserat. quod nondum factum quamquam doleo, tamen cum ad atticam comoediam illa pertineant, non nimis aegre in hoc quidem primo fasciculo desiderabuntur. alterum adhuc spes est gravissimo illo instrumento non cariturum esse.

superest ut gratias agam eis qui opera sua consilium vel consilio operam meam adiuverunt. praeter illos quos antea nominavi doctam expertus sum GVILELMI SCHVLZE MAXIMILIANI WELLMANN GEORGII WENTZEL in adornando glossario opem, RICHARDI REITZENSTEIN inexhaustam in Etymologici sui copiis largiendis liberalitatem, denique WILAMOWITZII ut breviter dicam ad omnia officia pariter paratam voluntatem.

GOTTINGAE KAL. DEC. A. H. S. IIC

ADDENDA

EPICHARMVS

*100a

Schol. V Arist. Av. 1283 ὁ δὲ Δίδυμος σκυτάλια τὰς βακτηρίας αἷς τὰ σκύτα (σκύταλα V: corr. Wilam) τύπτουσιν, ὅ ἐστι ⟨τοὺς⟩ τραχήλους

.. ἢ παίσει ⟨τυ⟩ βάκτρωι καλίνωι κὰτ τὰ σκύτα
Φρὺξ ἀνήρ.

1 ἢ παύσει V: ἢ παίσει Dindorfius, τυ addidi κατασκύτα V: correxi
Sophronis vel Epicharmi esse coniecerat Hemsterhusius, ad Epicharmi Ulixem Transfugam recte rettulit Wilam. Hesych. σκύτα· τὸν τράχηλον Σικελοί.

*173a

Erotian. p. 117, 6 σκύτα· τὸ (l. τὰ) μεταξὺ τῶν τενόντων τοῦ τραχήλου, ὡς Πετρώνιος· ἐν κάρῃ φησὶν 'αἰγάδες ὑπέκνεον καὶ πάλαι τὰ σχήματα | εὐθὺς ἰδὼν καὶ τὰ σκύτα'. cf. Et. M. 720, 34. Siculi poetae haec esse videntur (v. supra ad fr. 100 a), ut fortasse scribendum sit Ἐπίχαρμός φησιν. verba poetae non expedio: ὑπέκναιον Dindorfius. integrum videtur εὐθὺς ϝιδών. Hesychii glossa αἰγάδας· αἶγας. Δωριεῖς vix huc pertinet.

247

cf. Plinii epist. V 21, 3 *Iulius Avitus decessit .. in nave, procul a fratre amantissimo, procul a matre, a sororibus. nihil ista ad mortuum pertinent, sed pertinuerunt cum moreretur.*

SOPHRON

ad fr. 55 v. schol. Nic. Alex. 91 γρῆυν .. τὸ ἐπιπολάζον τῶι γάλακτι, ὃ οἱ Σικελοὶ σῦφαρ καλοῦσιν.

GLOSSAE

Sicularum glossarum numerum liberali manu auxit Maximilianus Wellmann e suis copiis sive Dioscurideis, de quibus ipse disputavit Hermae vol. XXXIII p. 360, sive Apuleianis. haec igitur herbarum nomina Sicula una cum Festi quadam glossa a me omissa hoc loco addo.

165a [Apuleius] de medicam. herb. c. 66 e codice Vindobonensi: *nomen herbae paeonia a Graecis dicitur pentorobon, Siculi vocant afglofoetis.* Dioscurides ad litterarum ordinem dispositus in cod. C(onstantinopolitano) et N(eapolitano) recte ἀγλαοφώτιδα. Hesych. ἀγλαοφῶτις· βοτάνη. cf. Diosc. IV 147.

171a Dioscur. III 41 de sampsucho: καλεῖται δὲ ὑπὸ Κυζικηνῶν καὶ τῶν ἐν Σικελίαι ἀμάρακον. Plinius hist. n. XXI 61 *amaracum Diocles medicus et Sicula gens appellavere quod Aegyptus et Syria sampsucum.*

POETARVM GRAECORVM FRAGMENTA

AVCTORE VDALRICO DE WILAMOWITZ-MOELLENDORFF
COLLECTA ET EDITA

VOLVMINIS VI FASCICVLVS PRIOR

COMICORVM GRAECORVM FRAGMENTA

VOLVMINIS I FASCICVLVS PRIOR

BEROLINI
APVD WEIDMANNOS
MDCCCXCIX

COMICORVM GRAECORVM FRAGMENTA

EDIDIT

GEORGIVS KAIBEL

VOLVMINIS I FASCICVLVS PRIOR

DORIENSIVM COMOEDIA MIMI PHLYACES

BEROLINI

APVD WEIDMANNOS

MDCCCXCIX

PRAEFATIO

Comicorum atticorum fragmenta omnia ante hos LX fere annos primus edidit AVGVSTVS MEINEKE insigni cum cura collecta, scite disposita, ingeniose emendata et explicata. quod opus plane admirabile cum a Theodoro Kock expilatum magis viderem quam ita ut debebat retractatum, decennio abhinc ipse comoediae graecae reliquias denuo colligere coepi, non quo viderer mihi quae Meinekius egregie praestitit multo melius praestare posse, sed ut quae ille variis de causis ne potuerat quidem praestare supplerem. neque enim satis erat nova quaedam tumultuaria opera conquisita pridem inventis addere vel novis coniecturis corrupta poetarum verba temptare, sed quoniam et de ipsis poetis et de eorum qui poetarum memorias servavere fide et auctoritate rectius iudicare didicimus, longe aliter multa ac gravia nobis administranda erant quam olim Meinekio. his igitur studiis intentus mox cum VDALRICVS DE WILAMOWITZ maiora molitus omnium poetarum graecorum disiecta membra ad unius corporis speciem composita edere constituisset, libenti animo privatam meam operam communi operi commodavi. ita factum est ut dudum parata comicorum editio reliqua operis volumina licet ordine priora antecederet.

primo hoc fasciculo poetarum Siculorum et Italiotarum quae ex comoediis mimis phlyacibus supersunt composui, addito etiam Sopatro Paphio, qui licet atticae comoediae imitatione imbutus iusto tamen veterum iudicio parodus vel phlyax appellatur. poetarum reliquiis subieci glossarium italioticum, sermonis Doriensium quotquot in Sicilia vel Magna Graecia sedes habuere vocabulis collectis omnibus quae ad certos auctores referri non poterant, non quo omnia haec e carminibus scaenicis petita arbitrarer, sed ut eius sermonis pleniorem repraesentarem imaginem, quo si minus Epicharmus, at Sophron Rhinthon Sciras Blaesus quamvis diversa secuti consilia usi esse videntur. praeterea quoniam nihil interest

utrum integra carmina edas an mutila vel singulos si forte supersint versus singulave vocabula, secutus probatum Alexandrinorum grammaticorum exemplum addidi quidquid veterum testimoniis sive de historia comoediae generibusque eius sive de poetarum vita moribus arte traditum reppereram. de comoedia quae servata sunt commentaria satis multa et ampla in ipso operis limine collecta proposui sive graece seu latine scripta, adiutus FRIDERICI KVHN et CONRADI ZACHER prompto ac benevolo studio, maxime vero FRIDERICI LEO spectata amicitia, qui Diomedis Donati Euanthii tractatus ipse suscepit recensendos. molestum sane erat Ioannis Tzetzae stilo loquaci tantum concedere chartae, sed fieri non potuit quin integra eius verba perscriberem bonae et antiquae doctrinae gemmulis multifariam distincta. additurus eram insuper tabulas didascalicas CIA II 971 sq. itemque poetarum laterculos CIA II 977, quos multo pleniores a se descriptos Adolfus Wilhelm dudum se editurum promiserat. quod nondum factum quamquam doleo, tamen cum ad atticam comoediam illa pertineant, non nimis aegre in hoc quidem primo fasciculo desiderabuntur. alterum adhuc spes est gravissimo illo instrumento non cariturum esse.

superest ut gratias agam eis qui opera sua consilium vel consilio operam meam adiuverunt. praeter illos quos antea nominavi doctam expertus sum GVILELMI SCHVLZE MAXIMILIANI WELLMANN GEORGII WENTZEL in adornando glossario opem, RICHARDI REITZENSTEIN inexhaustam in Etymologici sui copiis largiendis liberalitatem, denique WILAMOWITZII ut breviter dicam ad omnia officia pariter paratam voluntatem.

GOTTINGAE KAL. DEC. A. H. S. IIC

ADDENDA

EPICHARMVS

*100a

Schol. V Arist. Av. 1283 ὁ δὲ Δίδυμος σκυτάλια τὰς βακτηρίας αἷς τὰ σκύτα (σκύταλα V: corr. Wilam) τύπτουσιν, ὅ ἐστι ⟨τοὺς⟩ τραχήλους

.. ἢ παίσει ⟨τυ⟩ βάκτρωι καλίνωι κὰτ τὰ σκύτα
Φρὺξ ἀνήρ.

1 ἢ παύσει V: ἢ παίσει Dindorfius, τυ addidi κατασκύτα V: correxi Sophronis vel Epicharmi esse coniecerat Hemsterhusius, ad Epicharmi Ulixem Transfugam recte rettulit Wilam. Hesych. σκύτα· τὸν τράχηλον Σικελοί.

*173a

Erotian. p. 117, 6 σκύτα· τὸ (l. τὰ) μεταξὺ τῶν τενόντων τοῦ τραχήλου, ὡς Πετρώνιος· ἐν κάρη φησὶν 'αἰγάδες ὑπέκνεον καὶ πάλαι τὰ σχήματα | εὐθὺς ἰδὼν καὶ τὰ σκύτα'. cf. Et. M. 720, 34. Siculi poetae haec esse videntur (v. supra ad fr. 100 a), ut fortasse scribendum sit Ἐπίχαρμός φησιν. verba poetae non expedio: ὑπέκναιον Dindorfius. integrum videtur εὐθὺς Ϝιδών. Hesychii glossa αἰγάδας· αἶγας. Δωριεῖς vix huc pertinet.

247

cf. Plinii epist. V 21, 3 *Iulius Avitus decessit . . in nave, procul a fratre amantissimo, procul a matre, a sororibus. nihil ista ad mortuum pertinent, sed pertinuerunt cum moreretur.*

SOPHRON

ad fr. 55 v. schol. Nic. Alex. 91 γρῆυν .. τὸ ἐπιπολάζον τῶι γάλακτι, ὃ οἱ Σικελοὶ σῦφαρ καλοῦσιν.

GLOSSAE

Sicularum glossarum numerum liberali manu auxit Maximilianus Wellmann e suis copiis sive Dioscurideis, de quibus ipse disputavit Hermae vol. XXXIII p. 360, sive Apuleianis. haec igitur herbarum nomina Sicula una cum Festi quadam glossa a me omissa hoc loco addo.

165a [Apuleius] de medicam. herb. c. 66 e codice Vindobonensi: *nomen herbae paeonia a Graecis dicitur pentorobon, Siculi vocant afglofoetis.* Dioscurides ad litterarum ordinem dispositus in cod. C(onstantinopolitano) et N(eapolitano) recte ἀγλαοφώτιδα. Hesych. ἀγλαοφῶτις· βοτάνη. cf. Diosc. IV 147.

171a Dioscur. III 41 de sampsucho: καλεῖται δὲ ὑπὸ Κυζικηνῶν καὶ τῶν ἐν Σικελίαι ἀμάρακον. Plinius hist. n. XXI 61 *amaracum Diocles medicus et Sicula gens appellavere quod Aegyptus et Syria sampsucum.*

177a [Apuleius] c. 26 *nomen herbae camelleam . . Siculi afroditae' lot . .* recte Dioscur. alphab. s. *δίψακον: οἱ δὲ κροκοδίλιον, οἱ δὲ χαμαιλέων, οἱ δὲ ὀνοκάρδιον, οἱ δὲ Ἀφροδίτης λουτρόν.*

187a [Apuleius] c. 3 *nomen herbae pentafillos . . Siculi tymatitis vocant.* Diosc. alphab. s. v. *πεντάφυλλον . . οἱ δὲ θυματῖτις*, quod ex aliis codicibus corrigendum *θυμιατῖτις*. cf. Diosc. IV 42.

203a Diosc. IV 70 *ψύλλιον· οἱ δὲ κυνοκέφαλον, Σικελοὶ δὲ κρυστάλλιον, οἱ δὲ κυνόμυιαν καλοῦσι.* cf. Plin. XXV 140 *psyllion, alii cynoides, alii crystallion, alii sicelicon, alii cynomyiam appellant.* contra Diosc. alphab. sic: *οἱ δὲ κυνοκεφάλιον, οἱ δὲ κρυστάλλιον, οἱ δὲ κυνόμυιαν . . οἱ δὲ σικελιωτικόν, Σικελοὶ δὲ κυνοειδές* (*κοινηλης* C, *κοινηδιης* N, alii *κινιδιίς* vel *κοινιδιίς*) *ἢ κρυστάλλιον.* non liquet.

214a Paulus p. 140 M. *momar Siculi stultum appellant.* Hesych. *μῶμαρ· μέμψις, ὄνειδος, αἶσχος* e Lycophr. v. 1134.

219a [Apul.] c. 16 *nomen herbae satirion . . Siculi orcis dicunt.* Diosc. III 131 *ὄρχις, οἱ δὲ κυνὸς ὄρχιν καλοῦσι κτλ.*

220a [Apul.] c. 4 *nomen herbae columbaris a Graecis dicitur hierobotane, Siculi dicunt perestereon.* Diosc. IV 61 *ἱερὰ βοτάνη· οἱ δὲ περιστερεῶνα ἐκάλεσαν.*

220b [Apul.] c. 2 *plantago . . Siculi dicunt polireunon.* Diosc. II 152 *ἀρνόγλωσσον· οἱ δὲ ἑπτάπλευρον, οἱ δὲ πολύνευρον.*

222a [Apul.] c. 9 *nomen herbae botracion . . Siculi dicunt selinon agrion.* Diosc. alphab. *σέλινον ἄγριον, οἱ δὲ βατράκιον.* Diosc. II 206 *βατράχιον, οἱ δὲ σέλινον καλοῦσι.*

230a [Apul.] c. 24 de aristolochia: *Siculi camemelos.* hinc interpolatus Diosc. III 6. Dioscurides alphabeticus s. v. compluria synonyma eodem ex fonte quo Apuleius utebatur adscripsit addiditque haec: *καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος καὶ Γαληνὸς τὰ αὐτά κτλ.* nomen fuit *χαμαίμηλον*, cf. Plin. XXII 53.

CORRIGENDA

p. 62, 14: *et hoc et aliis locis errabam quod graeca in CV erasa esse adnotavi; omissa sunt spatio relicto* (F. L)
p. 69, 202 *adn*: *non* id — elocutio *sed* vel — elocutio *om. A* (F. L)
p. 90, 2 *leg.* Sophronis fr. 52
p. 96 fr. 34, 2 *leg.* *λαψῆι τὺ κὰτ τὸ νῦν γά θην*
p. 97 fr. 37 *leg.* Athen. IV 139 b
p. 100 fr. 52 *leg.* Sophronis fr. 27 *et deinceps* Sophr. fr. 27. 28
p. 112 fr. 114 *leg.* recentiorum *τελλίνη*
p. 118 fr. 149 *displicet quam proposui de versu quarto coniectura*
p. 123 fr. 171, 10 *leg.* *ὅ τι τὺ λῇς*
p. 167 fr. 74 *leg.* *ὃς τἄνδον ἀφεὶς*

DE COMOEDIA GRAECA

COMMENTARIA VETERA

I. ΕΚ ΤΩΝ ΠΛΑΤΩΝΙΟΥ

1. ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΩΜΩΙΔΙΩΝ.

1. *Καλὸν ἐπισημήνασθαι τὰς αἰτίας δι' ἃς ἡ μὲν ἀρχαία κωμῳδία ἴδιόν τινα τύπον ἔχει, ἡ δὲ μέση διάφορός ἐστι πρὸς ταύτην.* 2. *ἐπὶ τῶν Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος χρόνων τὰ τῆς δημοκρατίας ἐκράτει παρ' Ἀθηναίοις καὶ τὴν ἐξουσίαν σύμπασαν ὁ δῆμος εἶχεν, αὐτὸς αὐτοκράτωρ καὶ κύριος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ὑπάρχων. τῆς ἰσηγορίας οὖν πᾶσιν ὑπαρχούσης ἄδειαν οἱ τὰς κωμῳδίας συγγράφοντες εἶχον τοῦ σκώπτειν καὶ στρατηγοὺς καὶ δικαστὰς τοὺς κακῶς δικάζοντας καὶ τῶν πολιτῶν τινας ἢ φιλαργύρους ἢ συζῶντας ἀσελγείαι. ὁ γὰρ δῆμος, ὡς εἶπον, ἐξῄρει τὸν φόβον τῶν κωμῳδούντων, φιλοτίμως τῶν τοὺς τοιούτους βλασφημούντων ἀκούων. ἴσμεν γὰρ ὡς ἀντίκειται φύσει τοῖς πλουσίοις ἐξ ἀρχῆς ὁ δῆμος καὶ ταῖς δυσπραγίαις αὐτῶν ἥδεται.* 3. *ἐπὶ τοίνυν τῆς Ἀριστοφάνους καὶ*

I 1. Platonius, homo ignotus, Tzetzis fratribus et simplicior et aliquot saeculis antiquior, Aristophanis fabulas enarraturus primum de antiquae mediaeque comoediae historia, tum de Cratino Eupolide Aristophane praecipuis antiquae auctoribus (Quint. X 1, 66. Hor. sat. I 4, 1) praefatus est. priorem partem aut ipse aut post eum alii repetita interpretandi occasione subinde retexuisse videntur. altera pars ut manum Platonii (cf. v. 77 et 89 cum v. 13, *εἰσηγήσασθαι* verbum v. 40 et 85) ita ingenium docti et antiqui refert grammatici. et dicendi genus et iudicandi ei simile scriptori qui Dionysio et Quintiliano in poetis iudicandis auctor fuit, Aristarchi et Aristophanis ipse sectator. utroque antiquior Dionysiades Mallota Pleiadis Alexandrinae poeta tragicus teste Suida librum scripsit cui nomen erat *Χαρακτῆρες ἢ Φιλοκωμῳδός· ἐν ᾧ τοὺς χαρακτῆρας ἀπαγγέλλει τῶν ποιητῶν* (i. e. *τῶν κωμικῶν*). — Platonii commentaria servarunt codices Estensis III D 8 (E), Vaticanus 1294 (F), Venetus Marc. 475 (G), accedit Aldina. Estensem primus adhibuit Zuretti Anal. Aristoph. (Turini 1892) p. 39, de reliquis codicibus refero ubique quae officiosissime mecum communicavit KZacher. e Vaticano descriptum esse Laurentianum 31, 4 idem demonstravit Annal. Fleckeis. vol. suppl. XVI 604.

6 *πᾶσιν* EG: *πάσης* FAld 7 *τοῦ σκ.* E: *τῷ σκ.* FAld, *σκώπτειν* G 8 *καὶ τῶν* FGAld: *εἶχον τῶν* E 9 *τὸν φόβον ἐξῄρει* G 11 sq. cf. [Xen.] de rep. Ath. II 18

Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος κωμωιδίας ἀφόρητοί τινες κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων ἦσαν οἱ ποιηταί. λοιπὸν δὲ τῆς δημοκρατίας ὑποχωρούσης ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς Ἀθήνας τυραννιώντων καὶ καθισταμένης ὀλιγαρχίας καὶ μεταπιπτούσης τῆς ἐξουσίας τοῦ δήμου εἰς ὀλίγους τινὰς καὶ κρατυνομένης τῆς ὀλιγαρχίας ἐνέπιπτε τοῖς ποιηταῖς φόβος. 4. οὐ γὰρ ἦν τινα προφανῶς σκώπτειν, δίκας ἀπαιτούντων τῶν ὑβριζομένων παρὰ τῶν ποιητῶν· ἴσμεν γοῦν τὸν Εὔπολιν ἐπὶ τῶι διδάξαι τοὺς Βάπτας ἀποπνιγέντα εἰς τὴν θάλασσαν ὑπ' ἐκείνου εἰς ὃν καθῆκε τοὺς Βάπτας. 5. καὶ διὰ τοῦτο ὀκνηρότεροι πρὸς τὰ σκώμματα ἐγένοντο καὶ ἐπέλιπον οἱ χορηγοί· οὐ γὰρ ἔτι προθυμίαν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς χορηγοὺς τοὺς τὰς δαπάνας τοῖς χορευταῖς παρέχοντας χειροτονεῖν. τὸν γοῦν Αἰολοσίκωνα Ἀριστοφάνης ἐδίδαξεν, ὃς οὐκ ἔχει τὰ χορικὰ μέλη. 6. τῶν γὰρ χορηγῶν μὴ χειροτονουμένων καὶ τῶν χορευτῶν οὐκ ἐχόντων τὰς τροφὰς ὑπεξηιρέθη τῆς κωμωιδίας τὰ χορικὰ μέλη καὶ τῶν ὑποθέσεων ὁ τύπος μετεβλήθη. σκοποῦ γαρ ὄντος τῆι ἀρχαίαι κωμωιδίαι τοῦ σκώπτειν δημαγωγοὺς καὶ δικαστὰς καὶ στρατηγούς, παρεὶς ὁ Ἀριστοφάνης τοῦ συνήθως ἀποσκῶψαι διὰ τὸν πολὺν φόβον Αἴολον τὸ δρᾶμα τὸ γραφὲν τοῖς τραγωιδοῖς ὡς κακῶς ἔχον διασύρει. 7. τοιοῦτος οὖν ἐστιν ὁ τῆς μέσης κωμωιδίας τύπος οἷός ἐστιν ὁ Αἰολοσίκων Ἀριστοφάνους καὶ οἱ Ὀδυσσεῖς Κρατίνου καὶ πλεῖστα τῶν παλαιῶν δραμάτων οὔτε χορικὰ οὔτε παραβάσεις ἔχοντα. ‖ 8. παράβασις δέ ἐστι τὸ τοιοῦτο· μετὰ τὸ τοὺς ὑποκριτὰς τοῦ πρώτου μέρους πληρωθέντος ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀναχωρῆσαι, ὡς ἂν μὴ τὸ θέατρον ἀργὸν ἦι καὶ ὁ δῆμος ἀργὸς καθέζηται, ὁ χορὸς οὐκ ἔχων πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διαλέγεσθαι ἀπόστροφον ἐποιεῖτο πρὸς τὸν δῆμον· κατὰ δὲ τὴν ἀπόστροφον ἐκείνην οἱ ποιηταὶ διὰ τοῦ χοροῦ ἢ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀπελογοῦντο ἢ περὶ δημοσίων πραγμάτων εἰσηγοῦντο. ἡ δὲ παράβασις ἐπληροῦτο διὰ μελυδρίου καὶ κομματίου καὶ στροφῆς καὶ ἀντιστρόφου καὶ ἐπιρρήματος καὶ ἀντεπιρρήματος καὶ ἀναπαίστων. ‖ 9. τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα τὰς παρα-

15 *τυραννιώντων* E: *τυραννούντων* FGAld 16 *τινας* om. FGAld 17 *τῆς* om. G (cf. v. 15) 17 fort. *οὐκέτι γὰρ* 19 *ἴσμεν οὖν* E 20 *ὑπ' ἐκείνων εἰς οὓς* FAld. Alcibiadis nomen omissum, ne pugnaret narratio cum Eratosthene, qui ineptam fabellam refutaverat (Cic. ad. Att. VI 1) 25 *χορευτῶν* et 25. 26 *τῶν χορηγῶν* codd: corr. Brunck, cf. Vit. Arist. p. XXVIII 4 Duebn. *τῶν χορηγῶν οὐκ ἀντεχόντων πρὸς τὸ χορηγεῖν* 27 *τύπος* E: *τόπος* reliqui ut videtur, *τρόπος* ed. Basil 28 *τῇ ἀρχικωμῳδίᾳ* FAld *δημαγωγοὺς* Blaydes: *δήμους* codd 34—42 haec adnotationis loco mediae narrationi interiecta 36 *θέατρον ἀργὸν ηι καὶ* E: *θέατρον ἢ* (*ᾖ* Ald) *καὶ* FGAld *ἀργῶς* F 37 et 38 *ἀποστροφὴν* Bothe 40 *διὰ* scripsi: *ὑπὸ* codd

βάσεις κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐδιδάχθη καθ᾽ ὃν ὁ δῆμος ἐκράτει, τὰ δὲ οὐκ ἔχοντα τῆς ἐξουσίας λοιπὸν ἀπὸ τοῦ δήμου μεθισταμένης καὶ τῆς ὀλιγαρχίας κρατούσης. 10. *οἱ δὲ τῆς μέσης κωμωιδίας ποιηταὶ καὶ τὰς ὑποθέσεις ἤμειψαν καὶ τὰ χορικὰ μέλη παρέλιπον, οὐκ ἔχοντες τοὺς χορηγοὺς τοὺς τὰς δαπάνας τοῖς χορευταῖς παρέχοντας. ὑποθέσεις μὲν γὰρ τῆς παλαιᾶς κωμωιδίας ἦσαν αὗται· τὸ στρατηγοῖς ἐπιτιμᾶν καὶ δικασταῖς οὐκ ὀρθῶς δικάζουσι καὶ χρήματα συλλέγουσιν ἐξ ἀδικίας τισὶ καὶ μοχθηρὸν ἐπανηιρημένοις βίον.* 11. *ἡ δὲ μέση κωμωιδία ἀφῆκε τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις, ἐπὶ δὲ τὸ σκώπτειν ἱστορίας ῥηθείσας ποιηταῖς ἦλθον. ἀνεύθυνον γὰρ τὸ τοιοῦτον οἷον διασύρειν Ὅμηρον εἰπόντα τι ⟨οὐκ εὖ⟩ ἢ τὸν δεῖνα τῆς τραγωιδίας ποιητήν.* 12. *τοιαῦτα δὲ δράματα καὶ ἐν τῆι παλαιᾶι κωμωιδίαι ἔστιν εὑρεῖν, ἅπερ τελευταῖον ἐδιδάχθη λοιπὸν τῆς ὀλιγαρχίας κρατυνθείσης· οἱ γοῦν Ὀδυσσεῖς Κρατίνου οὐδενὸς ἐπιτίμησιν ἔχουσι, διασυρμὸν δὲ τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου. τοιαῦται γὰρ αἱ κατα την μέσην κωμωιδίαν ὑποθέσεις εἰσίν· μύθους γάρ τινας τιθέντες ἐν ταῖς κωμωιδίαις τοῖς παλαιοτέροις εἰρημένους διέσυρον ὡς κακῶς ῥηθέντας, καὶ τὰς παραβάσεις παρῃτήσαντο διὰ τὸ τοὺς χορους ἐπιλεῖψαι χορηγῶν οὐκ ὄντων.* 13. *οὐ μὴν οὐδὲ τὰ προσωπεῖα ὁμοιοτρόπως τοῖς ἐν τῆι παλαιᾶι κωμωιδίαι κατεσκευασμένοις εἰσῆγον· ἐν μὲν γὰρ τῆι παλαιᾶι εἴκαζον τὰ προσωπεῖα τοῖς κωμωιδουμένοις, ἵνα πρίν τι καὶ τοὺς ὑποκριτὰς εἰπεῖν ὁ κωμωιδούμενος ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς ὄψεως κατάδηλος ἦι· ἐν δὲ τῆι μέσηι καὶ νέαι κωμωιδίαι ἐπίτηδες τὰ προσωπεῖα πρὸς τὸ γελοιότερον ἐδημιούργησαν, δεδοικότες τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς ἐπηρτημένους ἐξ ἐκείνων φόβους, ἵνα μηδὲ ἐκ τύχης τινὸς ὁμοιότης προσώπου συμπέσηι τινὶ Μακεδόνων ἄρχοντι καὶ δόξας ὁ ποιητὴς ἐκ προαιρέσεως κωμωιδεῖν δίκας ὑπόσχηι. ὁρῶμεν γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐν τοῖς προσώποις τῆς Μενάνδρου κωμωιδίας ὁποίας ἔχει καὶ ὅπως ἐξεστραμμένον τὸ στόμα καὶ οὐδὲ κατ᾽ ἀνθρώπων φύσιν.*

---

45 nova eiusdem argumenti tractatio (cf. FLeo Quaest. Aristoph. p. 12), dicendi genus non diversum 46 cf. v. 24 sqq. 49 cf. v. 7 52 *ἦλθεν* Brunck 53 ad sensum supplevi, cf. v. 31 et 59 *τὸν δεινὸν* F 55 *κωμωιδίαι* om. G fort. *τελευταῖα*, cf. v. 44 57 rursus nova eiusdem rei tractatio, cf. ad v. 45 60 sq. *χορηγοὺς ἐπιλεῖψαι χορῶν* F 61 haec de personis nova accedunt 62 *τοῖς* EAld: om FG 64 *ἔκ τινος* G 68 *ἵνα δὲ μὴ* F i. e. 'ne forte similitudo esset personae cum Macedonum aliquo' 70 sq. *ὁρῶμεν γοῦν τὰ προσωπεῖα τῆς Μ. κωμ. τὰς ὀφρῦς ὁποίας* Brunck, sufficit fortasse *ἐν τοῖς προσωπείοις* corrigere 71 *στόμα* EAld: *σῶμα* FG

2. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ.

14. *Κρατῖνος ὁ τῆς παλαιᾶς κωμωιδίας ποιητής, ἅτε δὴ κατὰ τὰς Ἀρχιλόχου ζηλώσεις, αὐστηρὸς μὲν ταῖς λοιδορίαις ἐστίν· οὐ γαρ ὥσπερ Ἀριστοφάνης ἐπιτρέχειν τὴν χάριν τοῖς σκώμμασι ποιεῖ, τὸ φορτικὸν τῆς ἐπιτιμήσεως διὰ ταύτης ἀναιρῶν, ἀλλ' ἁπλῶς κατὰ τὴν παροιμίαν γυμνῆι τῆι κεφαλῆι τίθησι τὰς βλασφημίας κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων, πολὺς δὲ καὶ ⟨ἐν⟩ ταῖς τροπαῖς τυγχάνει. εὔστοχος δὲ ὢν ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν δραμάτων καὶ διασκευαῖς, εἶτα προιων καὶ διασπῶν τὰς ὑποθέσεις οὐκ ἀκολούθως πληροῖ τὰ δράματα.* 15. *Εὔπολις δὲ εὐφάνταστος μὲν εἰς ὑπερβολήν ἐστι κατὰ τὰς ὑποθέσεις· τὰς γὰρ εἰσηγήσεις μεγάλας τῶν δραμάτων ποιεῖται καὶ ἥνπερ ἐν τῆι παραβάσει φαντασίαν κινοῦσιν οἱ λοιποί, ταύτην ἐκεῖνος ἐν ⟨αὐτοῖς⟩ τοῖς δράμασιν, ἀναγαγεῖν ἱκανὸς ὢν ἐξ Ἅιδου νομοθετῶν πρόσωπα καὶ δι' αὐτῶν εἰσηγούμενος ἢ περὶ θέσεως νόμων ἢ καταλύσεως. ὥσπερ δέ ἐστιν ὑψηλὸς οὕτω καὶ ἐπίχαρις καὶ περὶ τὰ σκώμματα λίαν εὔστοχος.* 16. *ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸν μέσον ἐλήλακε τῶν ἀνδρῶν χαρακτῆρα· οὔτε γὰρ πικρὸς λίαν ἐστὶν ὥσπερ ὁ Κρατῖνος οὔτε χαρίεις ὥσπερ ὁ Εὔπολις, ἀλλ' ἔχει καὶ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας τὸ σφοδρὸν τοῦ Κρατίνου καὶ τὸ τῆς ἐπιτρεχούσης χάριτος Εὐπόλιδος.*

II. ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ.

1. *Τὴν κωμωιδίαν ηὑρῆσθαί φασιν ὑπὸ Σουσαρίωνος· τὴν δὲ ὀνομασίαν ἔχειν οἳ μὲν ὅτι περὶ τὰς κώμας περιιόντες ἧιδον καὶ ἐπεδείκνυντο, μήπω πόλεων οὐσῶν ἀλλ' ἐν κώμαις οἰκούντων τῶν ἀν-*

I 2. 73 *κωμωιδίας* om. G 74 *ζηλώσεις* E: *ζητήσεις* reliqui, *ἅτε δὴ καὶ τὰ Ἀρχιλόχου ζηλώσας* Hemsterhusius 76 *ἁπλῶς καὶ κατὰ* EAld 78 *ἐν* addidi, *τῆς τροπῆς* F; cf. Dion. de imit. p. 21, 22 Us. *ὁ δὲ Εὐριπίδης πολὺς ἐν ταῖς ῥητορικαῖς εἰσαγωγαῖς* 84 *αὐτοῖς* addidi, sc. in Demis fabula 86 sq. *σκώμματα λοιπὸν* E, *σκέμματα λίαν* FGAld 91 fort. ⟨*τοῦ*⟩ *Εὐπόλιδος.*

II. Commentariolum hoc haud dubie ex litterariae historiae compendio aliquo, sive Procli id fuit sive simile aliud, excerptum servavit praeter Aldinam Aristophanis editionem solus codex Estensis (E). comparari possunt scriptorum laterculi Coislinianus et Bodleianus, quos aliis accuratius nuper edidit OKroehnert in dissert. cui inscriptum est 'Canonesne poetarum scriptorum artificum per antiquitatem fuerunt' Regim. 1897 p. 5 sqq. 2 *περὶ* scripsi: *ἐπὶ*

θρώπων, οἱ δὲ ἀντιλέγοντές φασι μὴ κώμας καλεῖσθαι παρ' Ἀθηναίοις ἀλλὰ δήμους, καὶ κωμωιδίαν αὐτὴν καλοῦσιν ἐπεὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκώμαζον. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τρυγωιδίαν φάσὶ διὰ τὸ τοῖς εὐδοκιμοῦσιν ἐπὶ τῶι Ληναίωι γλεῦκος δίδοσθαι, ὅπερ ἐκάλουν τρύγα, ἢ ὅτι μήπω προσωπείων ηὑρημένων τρυγὶ διαχρίοντες τὰ πρόσωπα ὑπεκρίνοντο.

2. *γεγόνασι δὲ μεταβολαὶ κωμωιδίας τρεῖς· καὶ ἡ μὲν ἀρχαία, ἡ δὲ νέα, ἡ δὲ μέση.*

3. *οἱ μὲν οὖν τῆς ἀρχαίας κωμωιδίας ποιηταὶ οὐχ ὑποθέσεως ἀληθοῦς ἀλλὰ παιδιᾶς εὐτραπέλου γενόμενοι ζηλωταὶ τοὺς ἀγῶνας ἐποίουν. καὶ φέρεται αὐτῶν πάντα τὰ δράματα τξε' σὺν τοῖς ψευδεπιγράφοις· τούτων δὲ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἐπίχαρμος Μάγνης Κρατῖνος Κράτης Φερεκράτης Φρύνιχος Εὔπολις Ἀριστοφάνης.*

4. *⟨Ἐπίχαρμος Συρακόσιος⟩. οὗτος πρῶτος τὴν κωμωιδίαν διερριμμένην ἀνεκτήσατο πολλὰ προσφιλοτεχνήσας. χρόνοις δὲ γέγονε κατὰ τὴν ογ' ὀλυμπιάδα, τῆι δὲ ποιήσει γνωμικὸς καὶ εὑρετικὸς καὶ φιλότεχνος. σώιζεται δὲ αὐτοῦ δράματα μ', ὧν ἀντιλέγονται δ'.*

5. *Μάγνης δὲ Ἀθηναῖος ἀγωνισάμενος Ἀθήνησι νίκας ἔσχεν ια'. τῶν δὲ δραμάτων αὐτοῦ οὐδὲν σώιζεται, τὰ δὲ ἐπιφερόμενά ἐστιν ἐννέα.*

6. *Κρατῖνος Ἀθηναῖος νικᾶι μετὰ τὴν πε' ὀλυμπιάδα, τελευτᾶι δὲ Λακεδαιμονίων εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλόντων τὸ πρῶτον, ὥς φησιν Ἀριστοφάνης* (Pac. 702) *'ὡρακιάσας· οὐ γὰρ ἐξηνέσχετο ἰδεῖν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων'. γέγονε δὲ ποιητικώτατος, κατασκευάζων εἰς τὸν Αἰσχύλου χαρακτῆρα. φέρεται δὲ δράματα αὐτοῦ κα'.*

7. *Κράτης Ἀθηναῖος. τοῦτον ὑποκριτήν φασι γεγονέναι τὸ πρῶτον, ὃς ἐπιβέβληκε Κρατίνωι, πάνυ γελοῖος καὶ ἱλαρὸς γενόμενος, καὶ πρῶτος μεθύοντας ἐν κωμωιδίαι παρήγαγε. τούτου δράματα ἔστιν ἑπτά.*

---

1 cf. Arist. Poet. c. 4   12 *παιδείας*: corr. Fielitz   *γινόμενοι* Ald   13 *τὰ πάντα* Blaydes   *τξε'* numerus anni dierum sollemnis suspectus, cf. ad v. 61   16 *Ἐπίχαρμος* suppl. Dindorf   18 *γνωμικός*: videtur hoc ad spuria poetae carmina spectare   20 Magnes deest in laterculis Coisl. et Bodl., ubi additur extremo loco Plato: videtur igitur septenarius poetarum numerus traditus fuisse, quem ut explerent ei qui Platonem mediae comoediae adscribebant ex Aristophanis Equit. 521 Magnetem addiderunt   *Μάγνης δέ*: particula non delenda, v. infra v. 69   Suidas: *ἐδίδαξε κωμωιδίας θ', νίκας δὲ εἷλε β'*, sed cf. Arist. Eq. l. s.   23 *π'* vel *πα'* coniciunt   25 *ἰδὼν* Aristoph. codices   28 sq. male haec expressa, cf. schol. Arist. Eq. 537 de Cratete: *οὗτος κωμωιδίας ἦν ποιητής, ὃς πρῶτος* (l. *πρῶτον*) *ὑπεκρίνατο ⟨τὰ* add. Kuster⟩ *Κρατίνου, καὶ αὐτὸς ποιητὴς ὕστερον ἐγένετο.* hinc Cratino eum natu minorem fuisse facile colligi potuit. emendatio incerta   29 *γελοῖος*, ex Ar. Eq. 539   30 *μεθύοντας* scil. in *Γείτονες* fabula, cf. Athen. X 429a   *προήγαγε*: corr. Meineke   31 *ζ'* etiam Suidas, totidemque memoravit Athenaeus

8. *Φερεκράτης Ἀθηναῖος νικᾶι ἐπὶ θεάτρου. γενόμενος δὲ ὑποκριτὴς ἐζήλωκε Κράτητα καὶ αὖ τοῦ μὲν λοιδορεῖν ἀπέστη, πράγματα δὲ εἰσηγούμενος καινὰ ηὐδοκίμει, γενόμενος εὑρετικὸς μύθων. ⟨τούτου δράματα ἔστιν ιζʹ.⟩*

9. *Φρύνιχος ⟨. . . . . Πολυ⟩φράδμονος ἔθανεν ἐν Σικελίαι.*

10. *Εὔπολις Ἀθηναῖος ἐδίδαξεν ἐπὶ ἄρχοντος Ἀπολλοδώρου, ἐφ' οὗ καὶ Φρύνιχος, γεγονὼς δυνατὸς τῆι λέξει, καὶ ζηλῶν Κρατῖνον πολὺ τὸ λοίδορον καὶ σκαιὸν ἐμφαίνει. γέγραπται δὲ αὐτῶι δράματα ιδʹ.*

11. *Ἀριστοφάνης Φιλίππου Ἀθηναῖος, μακρῶι λογιώτατος Ἀθηναίων καὶ εὐφυίαι πάντας ὑπεραίρων. ζηλῶν δὲ Εὐριπίδην . . . τοῖς δὲ μέλεσι λεπτότερος. ἐδίδαξε δὲ πρῶτον ἐπὶ ἄρχοντος Διοτίμου* (ol. 88, 1) *διὰ Καλλιστράτου· τὰς μὲν γὰρ πολιτικὰς τούτωι φασὶν αὐτὸν διδόναι, τὰ δὲ κατ' Εὐριπίδου καὶ Σωκράτους Φιλωνίδηι. διὰ δὲ τούτων νομισθεὶς ἀγαθὸς ποιητὴς τοῦ λοιποῦ ⟨αὐτὸς⟩ ἐπιγραφόμενος ἐνίκα. ἔπειτα τῶι υἱῶι ἐδίδου τὰ δράματα, ὄντα τὸν ἀριθμὸν μδʹ. ὧν νόθα δʹ.*

12. *τῆς δὲ μέσης κωμωιδίας οἱ ποιηταὶ πλάσματος μὲν οὐχ ἥψαντο ποιητικοῦ, διὰ δὲ τῆς συνήθους ἰόντες λαλιᾶς λογικὰς ἔχουσι τὰς ἀρετάς, ὥστε σπάνιον ποιητικὸν εἶναι χαρακτῆρα παρ' αὐτοῖς. κατα-*

---

32 *ἐπὶ Θεοδώρου* (ol. 85, 3) Dobree *δὲ* Dobr: *ὁ δὲ*; verba turbata, fort talia fuerunt *γενόμενος δὲ ὑποκριτὴς ⟨τὸ πρῶτον ὕστερον ποιητὴς ἐγένετο⟩. ἐζηλωκὼς ⟨δὲ⟩ Κράτητα καὶ αὐτὸς τοῦ μὲν κτλ.* cf. Arist. Poet. 1449b 7 35 Suidas XVII fabulas eum scripsisse narrat, eis scilicet connumeratis quas Athenaeus memoravit, genuinis spuriis iuxta habitis; XVIII fabulae falso numerantur in laterculo Estensi infra n. III 36 Phrynichus tragicus commemoratus videtur ut a comico distingueretur; utrum in Sicilia obiisse fama fuerit nescimus. de comico quae dicta fuerunt restitui nequeunt, nisi quod fabulam docuisse ferebatur archonte Apollodoro (ol. 87, 3), cf. v. 37 et Suidas *ἐδίδαξε γοῦν τὸ πρῶτον ἐπὶ πϛʹ* (l. *πζ* cum Clintonio) *ὀλυμπιάδος.* praeterea fabularum numerus adiectus erat velut *γέγραπται δ' αὐτῶι δράματα ιʹ*, ut est in laterculo Estensi infra n. III 39 *πολύ γε λοίδορον*: corr. Dindorf fort. *καὶ αἰσχρὸν ἐμφαίνει*, cf. Vit. Aristoph. *πικρότερον καὶ αἰσχρότερον Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος βλασφημούντων* *ἐμφαίνει* scripsi: *ἐπιφαίνει* 40 genuinas fabulas novimus XIV, nisi Helotas a poeta abiudices, Suidas vero: *ἐδίδαξε δράματα ιζʹ, ἐνίκησε δὲ ζʹ*, additis fortasse spuriis

41 *μακρολογώτατος*: corr. Bentley, nisi praestat *ἀξιολογώτατος* *Ἀθηναίων* corruptum, puto *τῶν ἀρχαίων*, cf. infra § 15; *ἀγχινοίαι καὶ εὐφυίαι* vix recte Bergk 42 sic Ald: *ζήλῳ δὲ Εὐριπίδης* E, cf. schol. Plato Apol. p. 19 *ἐκωμωιδεῖτο δ' ἐπὶ τῶι σκώπτειν μὲν Εὐριπίδην, μιμεῖσθαι δ' αὐτόν κτλ.* 43 *πρῶτος*: corr. Bekker 45 *διὰ δὲ τοῦτο* Ald 46 *τοὺς λοιποὺς*: corr. Dind. *αὐτὸς* add. Bergk 47 *μδʹ* Vit. Arist.: *νδʹ* 49 *οἱ ποιηταὶ* Meineke: *δύο π.* cf. v. 54; in laterculis Coisl. et Bodl. ita est: *μέσης κωμωιδίας βʹ, Ἀντιφάνης, Ἄλεξις Θούριος* *πλάσμα* i. e. genus dicendi, *χαρακτήρ*, ut saepius apud rhetores

σχολοῦνται δὲ πάντες περὶ τὰς ὑποθέσεις. τῆς μὲν οὖν μέσης κωμῳδίας εἰσὶ ποιηταὶ νζ', καὶ τούτων δράματα φέρεται χζ'. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἀντιφάνης καὶ ⟨Ἄλεξις⟩.

13. *Ἀντιφάνης μὲν οὖν Στεφάνου Ἀθηναῖος . . . καὶ ἤρξατο διδάσκειν μετὰ τὴν ϛη' ὀλυμπιάδα. καὶ φασὶν αὐτὸν γενέσθαι μὲν τῶν ἀπὸ Θεσσαλίας ἐκ Λαρίσσης, παρεγγραφῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν ὑπὸ Δημοσθένους. γενέσθαι δὲ λέγουσιν αὐτὸν εὐφυέστατον εἰς τὸ γράφειν καὶ δραματοποιεῖν. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Χίωι καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας μετηνέχθη. τῶν δὲ κωμῳδιῶν αὐτοῦ τινας καὶ ὁ Στέφανος ἐδίδαξεν. ἔστι δὲ αὐτοῦ δράματα σξ'.*

⟨14. *Ἄλεξις δὲ Θούριος . . . δράματα δὲ αὐτοῦ σμε'*⟩.

15. *τῆς δὲ νέας κωμῳδίας γεγόνασι μὲν ποιηταὶ ξδ', ἀξιολογώτατοι δὲ τούτων Φιλήμων Μένανδρος Δίφιλος Φιλιππίδης Ποσείδιππος Ἀπολλόδωρος . . .*

16. *Φιλήμων μὲν οὖν Δάμωνος Συρακόσιος. μετέσχε δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας. ἐδίδαξε δὲ πρὸ τῆς ριγ' ὀλυμπιάδος. σώιζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ϛζ'.*

17. *Μένανδρος δὲ Διοπείθους υἱὸς Ἀθηναῖος, λαμπρὸς καὶ βίωι καὶ γένει, συνδιατρίψας δὲ τὰ πολλὰ Ἀλέξιδι ὑπὸ τούτου δοκεῖ παιδευθῆναι. ἐδίδαξε δὲ πρῶτον ἔφηβος ὢν ἐπὶ Φιλοκλέους ἄρχοντος* (ol. 114, 3), *γέγονε δὲ εὐφυέστατος πάνυ. γέγραφε δὲ ⟨τὰ⟩ πάντα δράματα ρη'. τελευτᾶι δὲ ἐν Ἀθήναις ἐτῶν ὑπάρχων νβ'.*

---

53 *δράματα χιζ'* Ald. omisso verbo *φέρεται*; *ωιζ'* Meineke Athenaeo fisus, qui VIII 336d plus DCCC mediae comoediae fabulas se legisse adfirmabat; sed inde ab a. 380 usque ad Menandri aetatem Athenis certe non plus DC fabulae in scaenam committi poterant 54 *καὶ Ἄλεξις* Dobree: *καὶ στέφανος* traditum, cf. v. 55 55 eadem verborum structura v. 66 *καὶ* lacunae indicium 56 *τὴν* om. E 59 fort. *δραματουργεῖν* 61 debebat *καὶ ὁ ⟨υἱὸς αὐτοῦ⟩ Στέφανος* Suid. *ἔγραψε κωμῳδίας τξε'* (cf. ad v. 13), *οἱ δὲ σπ', νίκας δὲ εἷλε ιγ'* 62 supplevi ad Suidae fidem 63 laterc. Coisl. et Bodl. *νέας κωμῳδίας ε', Μένανδρος Φιλιππίδης Δίφιλος Φιλήμων Ἀπολλόδωρος*, nisi quod errore omissum Apollodori nomen in Bodleiano; Posidippum neglectum iure mireris 65 intercidit fabularum numerus universus *καὶ τούτων δράματα φέρεται . . .* 66 *Συρακούσιος* Ald 68 *δράματα ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα* Ald, cf. Suid. *ἔγραψε δὲ κωμῳδίας ⟨ζ'⟩ πρὸς ϛ'* 71 *Διοκλέους*: corr. Clinton, cf. Euseb. ad ol. 114, 4; fabula fuit *Ὀργή* 72 fortasse *εὐφυέστατος πάντων* *τὰ* adieci, cf. ad v. 13 73 Apollodoro teste fabulae eius fuerunt CV, aliis CVIII vel CVIIII, cf. Gellius XVII 4 *νζ* traditum, cf. Apollodorus apud Gellium l. s. Inscr. Sic. et Ital. 1184

18. *Δίφιλος Σινωπεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐδίδαξε Μενάνδρωι· τελευτᾶι δὲ ἐν Σμύρνηι. δράματα δὲ ἔστιν αὐτοῦ ρ.*

* * *

III. ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ ΠΟΙΗΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΑ.

Θεοπόμπου δράματα ιζ'
Στράττιδος δράματα ις'
Φερεκράτους δράματα ιη'
Κράτητος δράματα η'
Πλάτωνος δράματα κη'
Τηλεκλείδου δράματα ς'
Φρυνίχου δράματα ι'

* * *

IV. E SCHOLIIS IN DIONYSIVM THRACEM

p. 744, 32 B *ἐκ τῆς μιμήσεως γὰρ ἐνάρετα δείκνυνται τὰ ἀναγινωσκόμενα. δεῖ γὰρ τὰ μὲν ἡρωικὰ συντόνωι τῆι φωνῆι ἀναγινώσκειν καὶ μὴ ἐκλελυμένηι, τὰ δὲ βιωτικὰ τουτέστι τὰ κωμικὰ ὡς ἐν τῶι βίωι, τουτέστι μιμουμένους γυναῖκας νέας ἢ γραίδας ἢ δεδοικότας ἢ ὀργιζομένους ἄνδρας ἢ ὅσα πρέπει τοῖς εἰσαγομένοις προσώποις παρὰ Μενάνδρωι ἢ Ἀριστοφάνει ἢ τοῖς ἄλλοις κωμικοῖς.*

---

75 *ἔστιν* om. Ald   in fine perierunt de reliquis novae comoediae poetis dicta, supplenda ea e Suida fere, ubi et tempora et fabularum numeri memorantur.

III. servavit praeter Aldinam cod. Estensis (E), cuius in titulo desunt verba *καὶ δράματα*.

IV. Scholia haec omnia Melampodis, si codici Hamburgensi, Diomedis, si Burbonico credas (cf. Hörschelmann De Dionysii interpretibus p. 26 sqq. et Wachsmuth Mus. Rhen. XX 370) edidit Bekkerus An. gr. p. 744 sqq. e codice H(amburgensi), adhibito simul (p. 1166 sqq) libro Vaticano D (cf. p. 1162); e codice Darmstadiensi W a Werfero descripta ed. Sturz Et. Gud. p. 666, ubi perperam omnia ad Porphyrium auctorem referuntur; cf. AHilgard De Artis gramm. ab Dion. Thr. compositae interpretationibus. Progr. Heidelb. 1880 p. 23 adn.

4 *ἢ δεδοικότας* et 5 *ἄνδρας* add. D   5 *ἐναγομένοις* HW   6 *ἢ παρὰ τοῖς* W

p. 746, 22 ἡ δὲ ἐτυμολογία τῆς τραγωιδίας ἐστὶν αὕτη· ἢ ὅτι τράγον ἐλάμβανον ἔπαθλον οἱ νικῶντες, οἱονεὶ ἡ ἐπὶ τράγωι ὠιδή· ἢ ὅτι τοῦ γ̄ τρεπομένου εἰς χ̄ νοεῖται τραγωιδία ἢ τραχεῖα ὠιδή· τραχύτερον γὰρ καὶ φευκτέον καὶ δύσβατον τὸ τῶν θρήνων εἶδος τοῦ γελωτοποιεῖν. ἢ οἱονεὶ τετραγωνωιδία· οἱ γὰρ χορευταὶ αὐτῶν ἐν τετραγώνωι σχήματι ἱστάμενοι τὰ τῶν τραγικῶν ἐπεδείκνυντο. ἦσαν δὲ τῶν μὲν τραγικῶν χορευταὶ δεκατέσσαρες, τῶν δὲ κωμικῶν εἰκοσιτέσσαρες. ἕκαστος οὖν ὁ ποιητὴς τραγικὸς καὶ κωμικὸς εἶχε τούτους προεκμανθάνοντας τὰ ἑαυτοῦ καὶ τρεφομένους ἀπὸ τοῦ δημοσίου.

p. 747, 10 κωμωιδία ἐστὶν ἡ ἐν μέσωι λαοῦ κατηγορία ἤγουν δημοσίευσις. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ κώμη καὶ τὸ ὠιδή, ἐστὶ δὲ εἶδος ποιήματος ἐν κώμαις κατὰ τὸν βίον αἰδόμενον. διὰ τοῦτο καὶ βιωτικῶς λέγεται τουτέστιν ἱλαρῶς, ὡς ἂν εὔξαιτό τις βιῶναι, ἀντὶ τοῦ ἐν ἡδονῆι καὶ γέλωτι. δεῖ οὖν τῶι τὴν κωμωιδίαν ὑποκρινομένωι μετὰ γέλωτος καὶ πολλῆς ἀστειότητος καὶ ἱλαροῦ τοῦ προσώπου προσφέρεσθαι. ἢ βιωτικῶς κατὰ μίμησιν τοῦ βίου, ἵνα ἂν μὲν ὑπόκειται γέρων, μιμησώμεθα τὴν φωνὴν τοῦ γέροντος· εἰ δὲ γυνή, μιμησώμεθα τὴν φωνὴν τῆς γυναικός. διαφέρει δὲ κωμωιδία τραγωιδίας ὅτι ἡ τραγωιδία ἱστορίαν ἔχει καὶ ἀπαγγελίαν πράξεων γενομένων, ἡ δὲ κωμωιδία πλάσματα περιέχει βιωτικῶν πραγμάτων.

p. 746, 1 τραγωιδία λέγεται τὰ τῶν τραγικῶν ποιήματα, ὡς τὰ τοῦ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους καὶ Αἰσχύλου καὶ τῶν τοιούτων· γεγόνασι δὲ οὗτοι ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Ἀθηναίων. τραγικοὶ δὲ ὄντες καὶ θέλοντες ὠφελεῖν κοινῆι τοὺς τῆς πόλεως, παραλαμβάνοντές τινας ἀρχαίας ἱστορίας τῶν ἡρώων ἐχούσας πάθη τινά, ἔσθ' ὅτε καὶ θανάτους καὶ θρήνους, ἐν θεάτρωι ταῦτα ἐπεδείκνυντο τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσιν, ἐνδεικνύμενοι παραφυλάττεσθαι τὸ ἁμαρτάνειν. εἰ γὰρ οἱ τηλικοῦτοι ἥρωες τοιαῦτα ἔπασχον, δηλονότι ἁμαρτημάτων αὐτοῖς προυπηργμένων, πόσωι μᾶλλον ἡμεῖς καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς ἁμαρτήσαντες πεισό-

---

7 cf. Et. M. 764, 1 infra n. V   10 καὶ φευκτέον καὶ δύσβατον importunum additamentum   17—27 om. W et ut videtur D, 21—27 habet etiam codex B(aroccianus 116) a Gaisfordio adhibitus ad Hephaest. ed. Oxon. 2 I p. 378   21 δεῖ δὴ οὖν B   ὑποκρινομένῳ B: ὑποκειμένῳ H   22 γέλως et καὶ πολλοῦ τοῦ προσώπου φέρεσθαι B   26 ἐπαγγελίαν codd   28—44 desunt in cod. Darmst. W, coniuncta haec in cod. Burbon. cum scholio Diomedis simillimo de comoedia p. 12   30 τῶν Ἀθηναίων suspectum   31 παραλαμβάνοντες D, λαμβάνοντες H   35 ἁμαρτ. αὐτοῖς προυπ. D: ἁμαρτήσαντες H

μεθα; δεῖ οὖν, ὡς προείρηται, ὡς οἷόν τε βίον ἀναμάρτητον καὶ φιλοσοφώτατον μεταδιώκειν. ἐπ' ὠφελείαι οὖν τῶν πολιτῶν ἡ τῶν τραγικῶν ποίησις εἰσήγετο. ἐπιδεικνύμενοι δὲ τῶν ἡρώων ωσανεὶ τὰ αὐτῶν πρόσωπα πρῶτον μὲν ἐπελέγοντο ἄνδρας τοὺς μείζονα φωνὴν ἔχοντας, δεύτερον δὲ βουλόμενοι καὶ τὰ σώματα δεικνύειν ἡρωικὰ ἐμβάδας ἐφόρουν καὶ ἱμάτια ποδήρη. ταύτην οὖν τὴν τραγωιδίαν φησὶ δεῖν ὁ τεχνικὸς ἡρωικῶς ἀναγινώσκειν, τουτέστι μεγάληι τῆι φωνῆι.

p. 747, 25 κωμωιδία λέγεται τὰ τῶν κωμικῶν ποιήματα, ὡς τὰ τοῦ Μενάνδρου καὶ Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ τῶν ὁμοίων. ἐφευρέθη δὲ ἡ κωμωιδία, ὥς φασιν, ἔκ τινος τοιαύτης αἰτίας. βλαπτόμενοί τινες γεωργοὶ παρὰ τῶν πολιτῶν τῶν Ἀθήνησι καὶ θέλοντες ἐλέγχειν αὐτοὺς κατήιεσαν ἐν τῆι πόλει καὶ περὶ τὸν καιρὸν τοῦ καθεύδειν περιιόντες περὶ τὰς ἀγυιάς, ἔνθα ἔμενον οἱ βλάπτοντες αὐτούς,

Περὶ τῆς κωμωιδίας.

το παλαιὸν οἱ ἐν ταῖς κώμαις ἀδικούμενοι παρὰ τῶν πολιτῶν νυκτὸς ἀπήρχοντο παρὰ τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἔνθα ὁ ἀδικήσας ἦν καὶ ἔλεγον ὅτι 'ἔστι τις ἐνταῦθα ποιῶν εἰς τὸν γεωργὸν τάδε'. καὶ τοῦτο ποιοῦντες ὑπεχώρουν μὴ ἐπιλέγοντες καὶ τοὔνομα· ὀνομαστὶ γὰρ κωμωιδεῖν ὁ νόμος οὐ δίδωσιν. μεθ' ἡμέραν δὲ ὁ δράσας ἐξητάζετο καὶ οὕτως αἰσχυνόμενος ἀνεστέλλετο τοῦ ἀδικεῖν. ὁρῶντες

---

p. 747, 25 praeter scholiorum codices BDHW (notavi hoc in capite S b d h w) adhibui Tzetzianum commentarium Parisinum (T) codicibus traditum Parisino Q Vaticano R Mutinensi M Parisino P Vaticano V, quos hoc in capite his notis signavi T q r m p v; v. ad n. VI. a dextra adscripsi dissertatiunculam *Περὶ τῆς κωμωιδίας* in libris Aristophaneis servatam Laurentiano Θ Ambrosiano A, praeterea in editione Aldina. minutias et quisquilias praetermisi.

inscriptum *ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ* Tm p v, *ἐκ ποίας αἰτίας συνέστη ἡ κωμωιδία* Tq r 1 *κωμωιδίαι λέγονται* T 2 *ὡς τὰ τοῦ* TSb, *ὡς τὰ* S d h, *ὡς τοῦ* S w 3 4 *Μενάνδρου Ἀριστ. Κρατ.* Tq r, *Ἀριστ. Κρατ. Μεν.* Tmp v 4. 5 *εὑρέθη* TSbw 6 *ἐξ αἰτίας τοιαύτης* T 6 sqq. *τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς κώμαις ἀδικούμενοί τινες ὑπὸ τῶν Ἀθήνησι (ἐν Ἀθήνησι* Tq r) *πολιτῶν καὶ* T 8 *τῶν Ἀθήνησι* Sw, *τῶν ἐν Ἀθήνησι* S b h, *ἐν Ἀθήναις* (om. *τῶν*) S d 9. 10 *εἰς τὴν πόλιν* Tm p v 10 *καὶ νυκτὸς καθευδόντων πάντων* T 11 *περὶ* om. S d 12 *ἔνθα — αὐτούς* servavit S d, om. S b h w et T

inscriptionem om. Θ 2 *παρὰ* ΘA: *ὑπὸ* Ald 6 *εἰς τοὺς γεωργοὺς* Ald 7. 8 *ὑπεχώρουν λέγοντες καὶ τοὔνομα* Ald. omissis verbis *ὀνομαστὶ — δίδωσιν*, quae sane inportuna 8 *ὀνομαστικῶς* A 9 *οὐ δίδωσιν ὁ νόμος* A

ἔλεγον ἀνωνυμεὶ τὰς βλάβας ἃς ἔπασχον ὑπ' αὐτῶν. ἵνα δὲ σαφέστερον εἴπωμεν, τοιαῦτά τινα ἐβόων 'ἐνταῦθα μένει τις τάδε καὶ τάδε ποιῶν τισι τῶν γεωργῶν καὶ οὐ μετρίας βλάβας ἐπιφέρων αὐτοῖς'. ὥστε τοὺς γειτνιῶντας ἀκούοντας ἡμέρας γενομένης πρὸς ἀλλήλους λέγειν ἅτινα νύκτωρ παρὰ τῶν γεωργῶν ἤκουσαν. ἐπονείδιστον δὲ ἦν τῶι ἀδικοῦντι τὸ ἐμφανιζόμενον τοῖς ἐπὶ τῆς πόλεως ⟨κολάζεσθαι⟩. ὥστε αἰδεῖσθαι καὶ παύεσθαι τῆς τοιαύτης ἀδικίας. τούτοις ⟨δὲ⟩ πολλάκις παρακολουθήσαντες ἄλλοι πολλοὺς τῶν ἀδικούντων ἀνέστειλαν. ὅθεν τοῖς τῆς πόλεως ἔδοξεν ἐπ' ἀγαθῶι γεγονέναι τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἀγροίκων, καὶ ἀναζητήσαντες αὐτοὺς ἠνάγκασαν καὶ ἐπὶ θεάτρου τοῦτο ποιεῖν. οἳ δὲ αἰδούμενοι, μᾶλλον δὲ φοβούμενοι τρυγίαι περιχρίοντες αὐτῶν τὰς

οὖν οἱ πολῖται τοῦτο χρήσιμον τῆι πόλει καὶ ἀδικίας ἀποτρεπτικὸν ἐκέλευσαν τοὺς ἀδικουμένους ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικήσαντας κωμωιδεῖν. οἳ δὲ δεδιότες αὐτοὺς ἅτε πλουσίους πηλὸν χριόμενοι καὶ τρύγα ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικοῦντας ἐκωμώιδουν. ἐπεὶ δὲ μεγάλα ἡ πόλις ὠφελεῖτο ἐκ τούτου, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτωι κωμωιδεῖν ὃν [ἂν] βούλοιντο ἀκωλύτως. ἐπεὶ δὲ ἡ κακία προέκοπτεν, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἄρχοντες μὴ βουλόμενοι κωμωιδεῖσθαι το μὲν φανερῶς κωμωιδεῖν ἐκώλυσαν, ἐκέλευσαν δὲ αἰνιγματωδῶς· εἶτα δὴ καὶ τοῦτο ἐκώλυσαν, καὶ εἰς ξένους μὲν καὶ πτωχοὺς ἔσκωπτον, εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὐκέτι.

γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης κωμωιδίας ἄριστος τεχνίτης [οὗτος ὁ] Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις, τῆς δὲ

---

13 *ἀνωνυμὶ* Sw, *ἀνωνύμως* Sb et T 13. 14 *ἃς — αὐτῶν* om. Sb 14 *ὑπέσχον* Tp 14. 15 *ἵνα — εἴπωμεν* om. T, ubi haec tantum *τοιαῦτα λέγοντες* 17 *τισὶ ποιῶν* Sdh 17. 18 *οὐ μικράς τινας* Sb 20 *γενομένης* Sb: *γινομένης* reliqui 21 *ἅτινα* Sdh: *ἃ* reliqui 22. 23 *δὲ ἦν* Sbhw: *δὲ ἦν τοῦτο* T, *ποιεῖν (τὸν ἀδικ.)* Sd 23—29 sic T: *τῶι ἀδικοῦντι· ὥστε καὶ πολλοῖς τῶν ἀδικούντων τὸ τοιοῦτο διορθώσεως γέγονεν αἴτιον αἰσχυνομένοις τὴν ὕβριν· ὅθεν κτλ.* 23—25 S sic: *τῶι ἀδικοῦντι (τὸν ἀδικοῦντα* Sd)*· τὸν δὲ (τόδε* Sh) *ἐμφανιζόμενον (ἐμφανῆ γενόμενον* Sd) *τοῖς ἐπὶ* (sic Sb: *ἐπὶ* om. reliqui) *τῆς πόλεως ὥστε* (sic Sh: *ὥστε* om. reliqui) *αἰδεῖσθαι*: correxi et supplevi 26 *δὲ* addidi 27. 28 *ἄλλοι πολλοὺς* Sdh: *ἄλλοι πολλοὶ* Sbw 29—40 (*ὅθεν — ἀνδράσιν*) om. Sd 29 *οἱ τῆς πόλεως* saepius legitur 31 *τῶν κωμικῶν* S fort. rectius 33—35 *οἳ δὲ δειλιῶντες τοῦτο ποιεῖν ἐμφανῶς (ἐπιφανῶς* p) *τρυγίαι κτλ.* T 35 *τρυγίαι* Sh: *τρυγὶ* Sbdw, *τρύγα* T 35. 36 *τὰς ἑαυτῶν ὄψεις* T

13 *τὸ χρήσιμον* ΘA 15 *ἐκάλεσαν* A 17 *δὲ* om. ΘAld 18 *ἅτε* scripsi: *τότε* ΘAld, *ὡς* A 18. 19 *χρίοντες* Θ, cf. v. 43 21 *μεγάλως* A 23 *ὃν ἂν βούλωνται* ΘAld, *ὃν ἂν βούλοιντο* A 24 *ὡς δὲ ἡ* A 26 *οἱ μὴ* Θ 28 *δὲ κρύφα οἷον αἰνιγμ.* Ald 34 *οὗτος ὁ* om. A

ὄψεις οὕτως εἰσήιεσαν. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐλεγχομένων τῶν ἀδικούντων ἐπὶ θεάτρου ἀνοχὴ τῶν ἀδικιῶν ἐγένετο, τῆς αἰδοῦς ἔτι συνοικούσης τοῖς ἀνδράσιν. ἔδοξεν οὖν τοῖς τῆς πόλεως τὸ ἐγχείρημα καλὸν ὑπάρχειν καὶ λογίους ἄνδρας αὐτὸ μετιέναι. πρῶτον οὖν Σουσαρίων τις τῆς ἐμμέτρου κωμωιδίας ἀρχηγὸς ἐγένετο, οὗ τὰ μὲν δράματα λήθηι κατενεμήθη, δύο δὲ ἢ τρεῖς ἴαμβοι τοῦ πρώτου δράματος ἐπὶ μνήμηι φέρονται. εἰσὶ δὲ οὗτοι· ‘ἀκούετε λεώς· Σουσαρίων λέγει τάδε, υἱὸς Φιλίνου Μεγαρόθεν Τριποδίσκιος. κακὸν γυναῖκες· ἀλλ’ ὅμως, ὦ δημόται, οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ’.

δευτέρας Πλάτων, τῆς δὲ τρίτης Μένανδρος.

κωμωιδία οὖν λέγεται ἢ ὅτι οἱ ἀπὸ κωμῶν συναγόμενοι ἦιδον ταῦτα, ἢ ὅτι ἐν καιρῶι κώματος ἦιδον. ἔστι δὲ ταύτην εἰπεῖν καὶ τραγωιδίαν οἱονεὶ τρυγωιδίαν τινὰ οὖσαν, ὅτι τρύγα χριόμενοι ἐκωμώιδουν.

καὶ τῆς μὲν τραγωιδίας σκοπὸς τὸ εἰς θρῆνον κινῆσαι τοὺς ἀκροατάς, τῆς δὲ κωμωιδίας τὸ εἰς γέλωτα. διό, φασίν, ἡ μὲν τραγωιδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμωιδία συνίστησιν.

ἀρχὴν οὖν δεξαμένου τοῦ πράγματος πολλοὶ γεγόνασι κωμωιδοὶ ἐλέγχοντες τοὺς κακῶς βιοῦντας καὶ τοὺς ταῖς ἀδικίαις χαίροντας, ἀναστέλλοντες τὰς ἀκαίρους καὶ ἀδίκους αὐτῶν πράξεις καὶ ὠφελοῦντες κοινῆι τὴν πολιτείαν τῶν Ἀθηναίων. ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν παράνομον ἐπικρατές — ‘ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾶι (Hom. A 576) — τὸ δὲ καλὸν ταχέως ἀφίπταται [τῆς τῶν ἀνθρώπων πολιτείας], οὐ μετὰ

---

36. 37 *ὅθεν κἀκ τούτου μᾶλλον τῶν ἀδικούντων ἐλεγχομένων* T 38 *ἀνοχὴ* S: *συστολὴ* T 39 *ἐγίνετο* Tqr 39. 40 *τῆς — ἀνδράσιν* om. T 40—43 sic T: *ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις ἐκ τούτου μεγάλης ἀπέλαυσεν ὠφελείας, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτωι κωμωιδεῖν οὓς ἂν βούλωνται ἀκωλύτως. πρῶτον κτλ.* 43 cf. schol. Dionys. Cram. An. Ox. IV 315. 316 45 *γέγονεν ἀρχηγός* T 45. 46 *ποιήματα* T 47 *τοῦ πρώτου δράματος* om. Sw et T, *πρώτου* om. Sb, verba suspecta 48 *μνήμης* Sdw 49 *λεώς* Sdh: *λέξεως* Sbw, *λέξιν* T 49. 50 *τάδε λέγει* Sbw 50. 51 *υἱός — Τριποδίσκιος* om. T, *υἱὸς φιλήνης μεγὰρ ὅθεν τρίποδος κιὼν* Sd, alii aliter corrupti 54 hinc nihil iam enotatum a Bekkero e codice Vaticano (Sd) *οὖν λαβόντος* T *κωμικοὶ* T 55 *τοὺς ταῖς* om. T 55 sqq. brevius T: *χαίροντας καὶ ἐντεῦθεν ὠφέλουν κοινῆι τὴν πολ. τ. Ἀθ.* 57 *τὴν πόλιν* Sb *ἐπεὶ δὲ* Sw et T 58 *ἐπικρατές* om. Sbh *ἐπεὶ* Homerus: *ἐπὶ* Sbh, *ὅτι* Sw, *ὅτι ἀεὶ* T *χείρονα* T 58. 59 *τὰ δ᾽ ἀγαθὰ ταχέως* T 59 inclusa om. T

38 *λέγεται* om. ΘAld *οἱ* om. A 40 *αὐτὰ* A 45 *ὁ σκοπὸς* A 47 *τὸ* om. A 48 sqq. *διὸ — συνιστησιν* om. ΘA

πολυν χρόνον οἱ ἄρχοντες Ἀθήνησιν ἤρξαντο κωλύειν τοὺς κωμικοὺς τοῦ μὴ φανερῶς οὕτως καὶ ὀνομαστὶ ἐλέγχειν τοὺς ἀδικοῦντας. αὐτοὶ γὰρ θέλοντες ἀδικεῖν καὶ μὴ ἐλέγχεσθαι τούτου χάριν ἐπετίμων αὐτοῖς. ὅθεν ὥσπερ αἰνιγματωδῶς καὶ οὐ φανερῶς ἠλέγχοντο ὑπο τῶν κωμικῶν. ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τὸ πλέον προιούσης καὶ ἐπικρατούσης τῆς κακίας ἐκωλύθησαν τοῦ καὶ αἰνιγματωδῶς ἐλέγχειν καὶ ὑβρίζειν τοὺς κρατοῦντας καὶ ἄρχοντας τῆς πόλεως. διὸ καὶ τρεῖς διαφορὰς ἔδοξεν ἔχειν ἡ κωμωιδία. καὶ ἣ μὲν καλεῖται παλαιά, ἡ ἐξ ἀρχῆς φανερῶς ἐλέγχουσα, ἣ δὲ μέση ἡ αἰνιγματωδῶς, ἣ δὲ νέα ἡ μηδ' ὅλως τοῦτο ποιοῦσα πλὴν ἐπὶ δούλων ἢ ξένων. καὶ τῆς μὲν παλαιᾶς πολλοὶ γεγόνασιν, ἐπίσημος δὲ Κρατῖνος ὁ καὶ πραττόμενος· μετέσχον δέ τινος χρόνου τῆς παλαιᾶς κωμωιδίας Εὔπολίς τε καὶ Ἀριστοφάνης. τῆς δὲ μέσης καὶ αὐτῆς μὲν πολλοὶ γεγόνασιν, ἐπίσημος δὲ Πλάτων τις, οὐχ ὁ φιλόσοφος ἀλλ' ἕτερός τις ὁμώνυμος, κἀκείνου τὰ δράματα οὐ φαίνεται. τῆς δὲ νέας ὁμοίως πολλοὶ γεγόνασιν, ἐπίσημος δὲ ὁ Μένανδρος, 'ὃς ἄστρον ἐστὶ τῆς νέας κωμωιδίας', ὡς μεμαθήκαμεν.

εἴρηται δὲ κωμωιδία οἱονεὶ ἐπὶ τῶι κώματι ὠιδή· καὶ γὰρ περὶ τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου ἐφευρέθη· κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος. ἢ ἡ τῶν κωμητῶν ὠιδή· κῶμαι γὰρ λέγονται οἱ μείζονες ἀγροί.

---

60 sqq. T sic: *οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἄρχοντες οὐ βουλόμενοι κωμωιδεῖσθαι ἤρξαντο κωλύειν τοὺς κωμικοὺς τοῦ φανερῶς οὕτω καὶ ὀνομαστὶ ἐλέγχειν τοὺς ἀδικοῦντας, ἵν' ἐντεῦθεν ἀδικοῦντες μὴ ἐλέγχωνται ὑπ' αὐτῶν. ὅθεν κτλ.* 61 *τοῦ μὴ* Sh: *τοῦ* T, *τοὺς* Sb, *τῶν* Sw 64 *ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐπὶ πλέον* T *καὶ ἐπὶ* Sw: *ἐπὶ* Sbh *πλέον* SbT: *πλεῖον* Shw *καὶ ἐπικρατούσης* om. T, *καὶ κρατούσης* Sbw 65 *καὶ τοῦ* T, *τοῦ* Sh 65 sqq. T sic: *καὶ τοῦ αἰνιγματωδῶς κωμωιδεῖν· διὸ εἰς ξένους καὶ πτωχοὺς* (cf. ad v. 68) *ἔσκωπτον, εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὐκέτι. διὸ καὶ τρεῖς κτλ.* 66 *κρατοῦντας καὶ* om. Sb 67 *ἔχειν ἔδοξεν* Sb *ἡ μὲν γὰρ καλ.* T 68 *μέση* (*τις* add. b) *καὶ αἰνιγματώδης* S 68. 69 *ἡ δὲ νέα ἡ ἐπὶ ξένων ἢ δούλων ἢ πτωχῶν, ὡς εἴρηται* T, cf. ad v. 65 69. 70 *γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης κωμωιδίας ἄριστος τεχνίτης οὗτός τε ὁ Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις καὶ Κρατῖνος* T cf. Tzetzae Prol. ad Lycophr. I p. 256 M (infra p. 34) *κωμωιδοὶ πραττόμενοι Κρατῖνος Πλάτων Εὔπολις Φερεκράτης Ἀριστοφάνης καὶ ἕτεροι* 72 sq. brevius T sic: *τῆς δὲ δευτέρας Πλάτων, οὐχ* (*οὐχ* om. qr) *ὁ φιλόσοφος, τῆς δὲ νέας Μένανδρος* 72 *καὶ αὐτοὶ* Sb 73 *ὁμώνυμος* scripsi: *ὁμοίως* S 74 *φαίνονται* Sw, fort. *φέρεται* *πολλοὶ ὁμοίως* Sw 75 versiculus videtur e carmine scholastico petitus 77 sqq. paullo aliter T (cf. p. 14b 3): *κωμωιδοὶ οὖν ἐκλήθησαν ἢ ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν κωμῶν συναγόμενοι ταῦτα ἦιδον, ὡς εἴρηται, ἢ ὅτι ἐν τῶι καιρῶι τοῦ κώματος ἤγουν τοῦ ὕπνου — λέγεται γὰρ κῶμα* (sic qr: *κῶμος* mpv) *ὁ ὕπνος — ἦιδον. ἔστι δὲ τὴν κωμωιδίαν καὶ τραγωιδίαν εἰπεῖν οἱονεὶ τρυγωιδίαν τινὰ οὖσαν, ὅτι τρύγα χριόμενοι ἐκωμώιδουν* 78 *κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος* om. Sb

ταύτην οὖν τὴν κωμωιδίαν δεῖ βιωτικῶς ἀναγινώσκειν, τουτέστιν ὡς ἐν τῶι βίωι, μιμουμένους τὸ παρεισαγόμενον πρόσωπον καὶ τὴν ἐκείνου σχέσιν ἀναματτομένους.

---

81 *παρεισάγον* Sbw

V. GLOSSA ETYMOLOGICI MAGNI.

p. 764, 1 *τραγωιδία ἐστὶ βίων καὶ λόγων ἡρωικῶν μίμησις. κέκληται δὲ τραγωιδία ὅτι τράγος τῆι ὠιδῆι ἆθλον ἐτίθετο· ὠιδὴ γὰρ ἡ τραγωιδία. ἢ ὅτι τρύγα ἆθλον ἐλάμβανον οἱ νικῶντες· τρύγα γὰρ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸν νέον οἶνον. ἢ ὅτι τετράγωνον εἶχον οἱ χοροὶ σχῆμα. ἢ ὅτι τὰ πολλὰ οἱ χοροὶ ἐκ σατύρων συνίσταντο, οὓς ἐκάλουν τράγους σκώπτοντες ἢ διὰ τὴν τοῦ σώματος δασύτητα ἢ διὰ τὴν περὶ τὰ ἀφροδίσια σπουδήν· τοιοῦτον γὰρ τὸ ζῶιον. ἢ ὅτι οἱ χορευταὶ τὰς κόμας ἀνέπλεκον, σχῆμα τράγων μιμούμενοι. ἢ ἀπὸ τῆς τρυγὸς τρυγωιδία. ἦν δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο κοινὸν καὶ πρὸς τὴν κωμωιδίαν, ἐπεὶ οὔπω διεκέκριτο τὰ τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ἓν ἦν τὸ ἆθλον ἡ τρύξ· ὕστερον δὲ τὸ μὲν κοινὸν ὄνομα ἔσχεν ἡ τραγωιδία· ἡ δὲ κωμωιδία ὠνομάσθη ἐπειδὴ πρότερον κατὰ κώμας ἔλεγον αὐτὰ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Δήμητρος. ἢ παρὰ τὸ κωμάζειν ἡ ἐπὶ τῶι κώματι ὠιδή· ἐπειδὴ ἐπὶ* (l. *περὶ*) *τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου τὴν ἀρχὴν ἐφευρέθη. ἢ ἡ τῶν κωμητῶν ὠιδή· κῶμαι γὰρ λέγονται οἱ μείζονες ἀγροί. βλαπτόμενοι γάρ τινες γεωργοὶ παρὰ τῶν Ἀθήνησι πολιτῶν κατήιεσαν περὶ τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου, καὶ περιιόντες τὰς ἀγυιὰς ἔλεγον ἀνωνυμὶ τὰς βλάβας ἃς ἔπασχον ὑπ' αὐτῶν, οἷον 'ἐνταῦθα μένει τις τὰ καὶ τὰ ποιῶν'. καὶ ἐκ τούτου ἀνοχὴ τῶν ἀδικιῶν ἐγίνετο.*

V. petita haec sive e scholiis in Dionysii Artem sive ex eodem unde illa pendent auctore

11 *εἰς αὐτὰς* V, fort. *ἑκατέρας* 13 an *αὐτάς*? 16 incipit narratio quam pleniorem proposui n. IV p. 12

VI. IOANNIS TZETZAE

IN ARISTOPHANEM BIS BINA PROOEMIA ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ

P a

I § 1—11. *Κωμωιδίαι λέγονται τὰ τῶν κωμικῶν ποιήματα κτλ.*

II 12. ἐστὶ δὲ κωμωιδία μίμησις πράξεως . . . καθαρτήριος παθημάτων, συστατικὴ τοῦ βίου, διὰ γέλωτος καὶ ἡδονῆς τυπουμένη. 13. διαφέρει δὲ τραγωιδία κωμωιδίας ὅτι ἡ μὲν τραγωιδία ἱστορίαν ἔχει καὶ ἀπαγγελίαν πράξεων γενομένων, κἂν ὡς ἤδη γινομένας σχηματίζηι αὐτάς, ἡ δὲ κωμωιδία πλάσματα περιέχει βιωτικῶν πραγμάτων· καὶ ὅτι τῆς μὲν τραγωιδίας σκοπὸς τὸ εἰς θρῆνον κινῆσαι τοὺς ἀκροατάς, τῆς δὲ κωμωιδίας εἰς γέλωτα.

III 14. καὶ πάλιν καθ' ἑτέραν διαίρεσιν τῆς κωμωιδίας τὸ μέν ἐστιν ἀρχαῖον, τὸ δὲ νέον [τὸ δὲ μέσον]. διαφέρει οὖν τῆς νέας ἡ παλαιὰ κωμωιδία χρόνωι διαλέκτωι ὕληι μέτρωι διασκευῆι. 15. χρόνωι μὲν καθὸ ἡ μὲν νέα ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἦν, ἡ δὲ παλαιὰ ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν εἶχε τὴν ἀκμήν. διαλέκτωι δὲ καθὸ ἡ μὲν νέα τὸ

VI. Prooemia P a et P b nullo auctoris nomine insignita e codice Parisino ed. Cramer An. Par. I 3, ad plurium et meliorum librorum fidem recensuit Studemund Philologi vol. XLVI 1, qui codices hi sunt: Parisinus 2821 (Q) s. XIV vel XV eique similis Vaticanus 62 (R) s. XVI, tum Mutinensis III C 14 (M) s. XV, Parisinus Crameri 2677 (P) s. XVI, denique Vaticanus 1385 (V) s. XV. Ioannes Tzetza prooemii auctor videtur, cf. Comment. soc. Gotting. II 2 a. 1898 p. 3

P a inscriptum in QR sic: *ἐκ ποίας αἰτίας συνέστη ἡ κωμωιδία*, quae ad solum caput primum pertinent.

caput I in undecim paragraphos a Studemundo divisum ab Diomedis scholio in Dionysii Artem (v. supra p. 12) non diversum.

II 2 *πράξεως ⟨γελοίου⟩* suppl. Bergk, videntur plura praetermissa esse, v. Tract. Coislin. 2 (infra n. X) et schol. Dionys. ed. a Goettlingio Theodos. p. 58, 31 *ἐστὶ δὲ κωμωιδία μίμησις πράξεως καθαρτικῶν παθημάτων καὶ τοῦ βίου συστατική, τυπουμένη δι' ἡδονῆς καὶ γέλωτος· οἷα ἡ τοῦ Ἀριστοφάνους ἢ τοῦ Μενάνδρου. καὶ ἡ μὲν κωμωιδία τὸν βίον συνίστησιν, ἡ δὲ τραγωιδία [δια]λύει καθαρωτέρας* MPV 5 *ἐπαγγελίαν* codd: corr. Bergk 7. 8 eadem Anonymus *περὶ τῆς κωμωιδίας*, supra p. 14[b]

III eadem Anonymus *π. τ. κωμ.* l. s., cuius e codicibus adnotabo quae utilia esse videntur 9 *καὶ πάλιν*: iungenda haec cum cap. I, quo de tripertita comoedia expositum erat 10 *τὸ δὲ μέσον* del. Meineke *τῆς δὲ νέας διαφέρει* Anon. 11 sq. cf. Euanthius infra n. XII p. 64, 71 12 *ἦν* om. Anon.

σαφέστερον εἶχε, τῆι νέαι κεχρημένη Ἀτθίδι, ἡ δὲ παλαιὰ τὸ δεινὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ λόγου· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπιτηδεύουσι λέξεις τινάς. ὕληι δὲ καθὸ ⟨ἡ μὲν νέα . . . ἡ δὲ παλαιὰ . . . μέτρωι δὲ καθὸ⟩ ἡ μὲν νέα τῶι ἰαμβικῶι μέτρωι ἐπὶ πλεῖστον χρῆται, σπανίως δὲ καὶ ἑτέροις μέτροις, τῆι δὲ παλαιᾶι πολυμετρία τὸ σπουδαζόμενον. διασκευῆι δὲ ὅτι ἐν μὲν τῆι νέαι χορῶν οὐκ ἔδει, ἐν ἐκείνηι δὲ καὶ μάλιστα. 16. *καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παλαιὰ ἑαυτῆς διαφέρει· καὶ γὰρ οἱ ἐν τῆι Ἀττικῆι πρῶτον συστησάμενοι τὸ ἐπιτήδευμα τῆς κωμωιδίας (ἦσαν δὲ οἱ περὶ Σουσαρίωνα) τὰ πρόσωπα ἀτάκτως εἰσῆγον, καὶ γέλως ἦν μόνος τὸ κατασκευαζόμενον. ἐπιγενόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος κατέστησε μὲν πρῶτον τὰ ἐν τῆι κωμωιδίαι πρόσωπα μέχρι τριῶν, στήσας τὴν ἀταξίαν, καὶ τῶι χαρίεντι τῆς κωμωιδίας τὸ ὠφέλιμον προσέθηκε, τοὺς κακῶς πράσσοντας διαβάλλων καὶ ὥσπερ δημοσίαι μάστιγι τῆι κωμωιδίαι κολάζων. ἀλλ' ἔτι μὲν καὶ οὗτος τῆς ἀρχαιότητος μετεῖχε καὶ ἠρέμα πως τῆς ἀταξίας· ὁ μέντοι γε Ἀριστοφάνης μεθοδεύσας τεχνικώτερον τὴν κωμωιδίαν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ ἀνέλαμψεν ἐν ἅπασιν ἐπίσημος φανείς.*

IV 17. *ὁ δὲ γέλως τῆς κωμωιδίας ἔκ τε λέξεων καὶ πραγμάτων ἔχει τὴν σύστασιν· ἐκ μὲν τῶν λέξεων κατὰ τρόπους ἑπτά· πρῶτον καθ' ὁμωνυμίαν ὡς τὸ 'διαφορουμένοις'· σημαίνει γὰρ τό τε διαφό-*

---

14 *εἶχε* scripsi: *ἔσκε* codd, *ἔχει* vel *ἔσχε* Anon. 15 *τοῦ λέγειν* rectius fort. Anon. codices G (Venetus) V(aticanus) E(stensis) *ἐπιτηδεύουσι καὶ* Anon. UE, *καὶ ἐπιτηδεύει* G 16 lacuna supplenda ad Euanthii verba infra n. XII p. 64, 68 16 sq. *ἡ μὲν νέα κατὰ τὸ πλεῖστον στρέφεται περὶ τὸ ἰαμβικόν, σπανίως δὲ μέτρον ἕτερον* (*περὶ τὸ ἕτερον μέτρον* U) Anon. 18 *ἐν δὲ τῆι παλαιᾶι* Anon. 19 *χοροῦ* Anon. *δὲ καὶ μάλιστα* Q: *δὲ μάλιστα* RMPV, *δὲ δεῖ* Anon. 20. 21 *ἐν Ἀττικῆι* QV et Anon. 22 *περὶ Σαννυρίωνα* Anon. *εἰσῆγον ἀτάκτως* Anon. 22. 23 *καὶ μόνος ἦν γέλως* Anon. 24 *συστήσας* Anon. plerique libri 26 *πράττοντας* Anon. 27 fort. *ἀλλ' ἔτι μὴν* 29 *τὴν κωμ. τῶν μεθ' ἑαυτοῦ* scripsi: *τῶν μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κωμ.* Anon. *τὴν κωμ. ἐν ταύτηι* Tzetzae codd. *ἐνέλαμψεν* Anon. 30 *φανείς*: *ὀφθεὶς οὕτω* (hoc om. U), *καὶ οὕτω πᾶσαν κωμωιδίαν ἐμελέτησε. καὶ γὰρ τὸ τούτου δρᾶμα ὁ Πλοῦτος νεωτερίζει κατὰ τὸ πλάσμα· τήν τε γὰρ ὑπόθεσιν ὡς ἀληθῆ ἔχει καὶ χορῶν ἐστέρηται, ὅπερ τῆς νεωτέρας ὑπῆρχε κωμωιδίας* Anon. quae sunt illius additamenta qui Plutum fabulam interpretaturus haec praefatus erat

IV eadem Duebneri Anon. VI, cuius codices VGΘM(ediolanensis); in ΘM hoc caput post Anon. IV (supra p. 12) sequitur, quocum arta argumenti necessitudine coniunctum est 31 *ὁ δὲ γέλως* Tzetza et Anon. cod. M: *ὅτι ὁ γέλως* Anon. reliqui libri 32 *τῆς λέξεως* Anon. rectius, sicut etiam v. 31 praestat *λέξεως* scribere 33 sq. *διαφορουμένοις* (vel *-μενος*) *οἷον τὸ μέτρον. δεύτερον* Anon. omissis quae intermedia erant 33. 34 *διάφορος inimicus* et *τὸ διάφορον lucrum*, quamquam neutrum verbo *διαφορεῖσθαι* exprimi poterat

ροις οὖσι καὶ τὸ ἐπικερδέσι. δεύτερον κατὰ συνωνυμίαν, ὡς τὸ ‘ἥκω καὶ κατέρχομαι’ (Arist. Ran. 1156)· ταὐτὸν γάρ ἐστι. τρίτον κατὰ ἀδολεσχίαν, ὡς ὅταν τις τῶι αὐτῶι ὀνόματι πολλάκις χρήσηται. τέταρτον κατὰ παρωνυμίαν, ὡς ὅταν τῶι κυρίωι ⟨τῶν⟩ ἔξωθέν τις καθάπτηται, ὡς τὸ ‘Μῶμαξ καλοῦμαι μίδας’. πέμπτον κατὰ ὑποκορισμόν, ὡς τὸ ‘Σωκρατίδιον’ ‘Εὐριπίδιον’ (Ar. Nub. 222. Ach. 475). ἕκτον κατὰ ἐναλλαγήν, ὡς τὸ ‘ὦ Βδεῦ δέσποτα’ ἀντὶ τοῦ ὦ Ζεῦ. ἕβδομον κατὰ σχῆμα λέξεως· τοῦτο δὲ ἢ φωνῆι γίνεται ἢ τοῖς ὁμογενέσιν. 18. ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων κατὰ τρόπους δύο· πρῶτον κατὰ ἀπάτην, ὡς Στρεψιάδης πεισθεὶς ἀληθεῖς εἶναι τοὺς περὶ ψύλλης λόγους (Arist. Nub. 145). δεύτερον κατὰ ὁμοίωσιν· ἡ δὲ ὁμοίωσις εἰς δύο τέμνεται, ἢ εἰς τὸ βέλτιον, ὡς ὁ Ξανθίας εἰς Ἡρακλῆν, ἢ εἰς τὸ χεῖρον, ὡς ὁ Διόνυσος εἰς Ξανθίαν (Ar. Ran. 495. 499).

Pb

I 19. Ἰστέον ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς καὶ Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου προτραπέντες τὰς σκηνικὰς διώρθωσαν βίβλους, Λυκόφρων μὲν τὰς τῆς κωμωιδίας, Ἀλέξανδρος δὲ τὰς τῆς τραγωιδίας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς σατυρικάς. 20. ὁ γὰρ Πτολεμαῖος φιλολογώτατος ὢν διὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ ἑτέρων ἐλλογίμων ἀνδρῶν δαπάναις βασιλικαῖς ἁπανταχόθεν τὰς βίβλους εἰς Ἀλεξάνδρειαν συνήθροισεν καὶ δυσὶ βιβλιοθήκαις ταύτας ἀπέθετο· ὧν τῆς ἐκτὸς μὲν ἀριθμὸς τετρακισμύριαι δισχίλιαι ὀκτακόσιαι, τῆς δὲ τῶν ἀνακτόρων ἐντὸς συμμιγῶν μὲν βίβλων ἀριθμὸς τεσσαράκοντα μυριάδες, ἀμιγῶν δὲ καὶ ἁπλῶν μυριάδες ἐννέα· ὧν τοὺς πίνακας ὕστερον Καλλίμαχος ἀπεγράψατο. 21. Ἐρατοσθένει δὲ ἡλικιώτηι Καλλιμάχου παρὰ τοῦ βασιλέως τὸ τοιοῦτον ἐνεπιστεύθη βιβλιοφυλάκιον. τὰ δὲ συνηθροισμένα βιβλία οὐχ Ἑλλήνων μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐθνῶν ἦσαν καὶ δὴ καὶ Ἑβραίων αὐτῶν. τὰς δὴ οὖν

---

36 *πολλάκις* om. Q et Anon. cf. Aristot. Soph. elench. p. 165b 15 37. 38 *ἔξωθέν τι κατάθηται* Tzetzae codd, *ἔξωθέν τις* (*τι* G) *ἅπτηται* Anon. emendatio imperfecta, sensus hic ‘si quis proprio nomine enuntiato simul aliud quid per adnominationem significaverit’, cf. Rhet. ad Herenn. p. 320, 10. Tiberius de fig. Dem. 27 38 *μώμαξ* Q et Anon. (*βώμαξ* U): *μίμαξ* MPV; *Μώμαξ καλοῦμαι Μειδίας* Meineke, sed requiritur gentile velut *Μωμίδης* 40 ad Arist. Lys. 940 referri voluit Dindorf 41 *γίνεται ἢ φωνῆι* Anon. 43 *ψυχῆς* traditum

Pb servata haec in MPV, distincta a superioribus in M, desunt in QR

I similia v. Ma et Mb infra p. 24. 31 4 *δὴ* om. V *ὁ γάρ τοι* V 8 *μὲν ἦν* V 11 *ἐπεγράψατο* MP, cf. p. 31, 14 12 *τὸ τοσοῦτον* rectius p. 31, 15

τῶν ἄλλων ἐθνῶν σοφοῖς ἀνδράσιν ἐξ ἑκάστου ἔθνους τήν τε οἰκείαν φωνὴν τήν τε τῶν Ἑλλήνων καλῶς εἰδόσι τὰς ἐξ ἑκάστου ἐγχειρίσας οὕτως ἑρμηνευθῆναι αὐτὰς πεποίηκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν· ὅτε δὴ καὶ τὰς τῶν Ἑβραίων διὰ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευθῆναι πεποίηκεν. οὕτω μὲν οὖν μετενεχθῆναι τὰς τῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν πεποίηκε· τὰς δέ γε σκηνικὰς Ἀλέξανδρός τε, ὡς ἔφθην εἰπών, καὶ Λυκόφρων διωρθώσαντο, τὰς δὲ [γε] ποιητικὰς Ζηνόδοτος πρῶτον καὶ ὕστερον Ἀρίσταρχος διωρθώσαντο. 22. *καίτοι τὰς Ὁμηρικὰς ἑβδομήκοντα δύο γραμματικοὶ ἐπὶ Πεισιστράτου τοῦ Ἀθηναίων τυράννου διέθηκαν οὑτωσὶ σποράδην οὔσας τὸ πρίν· ἐπεκρίθησαν δὲ κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπ' Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου, ἄλλων ὄντων τούτων τῶν ἐπὶ Πτολεμαίου διορθωσάντων. οἳ δὲ τέσσαρσί τισι τὴν ἐπὶ Πεισιστράτου διόρθωσιν ἀναφέρουσιν, Ὀρφεῖ Κροτωνιάτηι, Ζωπύρωι Ἡρακλεώτηι, Ὀνομακρίτωι Ἀθηναίωι καὶ Ἐπικογκύλωι.* 23. *ὕστερον δὴ ταύτας ἁπάσας σκηνικάς τε καὶ ποιητικὰς πλεῖστοι ἐξηγήσαντο, Δίδυμος, Τρύφων, Ἀπολλώνιος, Ἡρωιδιανός, Πτολεμαῖος Ἀσκαλωνίτης, καὶ οἱ φιλόσοφοι Πορφύριος, Πλούταρχος καὶ Πρόκλος, ὡς καὶ πρὸ αὐτῶν πάντων Ἀριστοτέλης.*

II 24. *ἔτι ἰστέον ὅτι ἡ πρώτη κωμωιδία, ἧς τὰ σκώμματα φανερὰ κατὰ πάντων ἦσαν πολιτῶν, μέχρι Εὐπόλιδος διήρκεσεν. ἐπεὶ δὲ οὗτος εἰς Ἀλκιβιάδην ὕβρισεν ὄντα τότε στρατηγὸν καὶ διελοιδορήσατο αὐτῶι, ὢν τότε Ἀλκιβιάδης ἐμπαράσκευος πρὸς πόλεμον ὡς ναυμαχίας προσδοκωμένης κελεύει τοῖς στρατιώταις συλλαβεῖν αὐτόν· οἳ δὲ συλλαβόντες, ὡς μέν τινές φασιν, παντελῶς ἀπέπνιξαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δ' ἄλλοι, δεδεμένον αὐτὸν σχοίνωι ἀνῆγόν τε καὶ κατῆγον εἰς τὴν θάλασσαν, οὐ μέντοι καὶ ἀπέπνιξαν παντελῶς, τοῦ Ἀλκιβιάδου λέγοντος 'βάπτ' ἐμὲ σὺ θυμέλαις, ἐγὼ δὲ σὲ ἁλμυροῖς ὕδασι κατακλύσω'. καὶ οὕτω δὴ ἢ διαφθαρέντος τοῖς κύμασι παντελῶς ἢ καὶ περισωθέντος ψήφισμα ἔθετο Ἀλκιβιάδης μηκέτι φανερῶς ἀλλὰ συμβολικῶς κωμωιδεῖν.* 25. *τότε δὴ αὐτός τε ὁ Εὔπολις καὶ Κρα-*

---

15 *ἐξ ἑκάστου ἔθνους* om. P 20 *δέ γε* MV: *δὲ* P 21 *δέ γε* MV: *δὲ* P *ποιητικάς* i. e. epicorum carmina 29 *καὶ καγ ἐπὶ κογκυλω* P; quartum nomen a Byzantinis inepte fictum, ansam coniecturae *ὁ ἐπικὸς κύκλος* dedit; in P docta sed infelix coniectura adnotata *ἀθηνοθωρω επικλην κορδυλίωνι*

II eadem paullo aliter narrata p. 28, 1, cf. p. 4, 19 et schol. Aristid. III 444 Di: *ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐκωμώιδουν ὀνομαστὶ τοὺς ἄνδρας μέχρις Εὐπόλιδος· περιεῖλε δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης ὁ στρατηγὸς καὶ ῥήτωρ. κωμωιδηθεὶς γὰρ παρὰ Εὐπόλιδος ἔρριψεν αὐτὸν ἐν τῆι θαλάττηι κτλ.* 34 *τῶν πολιτῶν* V *οὗτος* p. 28, 1: *αὐτὸς* MPV 39 altera fabulae forma adinventa postquam priorem damnavit Eratosthenes, cf. ad p. 4, 20

τῖνος καὶ Φερεκράτης καὶ Πλάτων καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸς τὰ συμβολικὰ μετεχειρίσαντο σκώμματα· ἣ δὴ δευτέρα κωμωιδία ἐλέγετο, μέχρι οὗ μηδὲ συμβολικῶς ἐθελόντων τῶν πολιτῶν σκώπτεσθαι εἰς δούλους μόνους καὶ ξένους ἔσκωπτον· ἣ δὴ τρίτη ἦν κωμωιδία, αὐξηθεῖσα ἐπὶ Μενάνδρου καὶ Φιλήμονος.

III 26. *ἴδιον δὲ κωμωιδίας μὲν τὸ μεμιγμένον ἔχειν τοῖς σκώμμασι γέλωτα, τραγωιδίας δὲ πένθη καὶ συμφοράς· σατυρικῆς δὲ οὐ τὸ ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καταντᾶν, ὡς ὁ Εὐριπίδου Ὀρέστης καὶ Ἄλκηστις καὶ ἡ Σοφοκλέους Ἠλέκτρα ἐκ μέρους, ὥσπερ τινές φασιν, ἀλλ' ἀμιγῆ καὶ χαρίεντα καὶ θυμελικὸν ἔχει γέλωτα.* 27. *οἷον Ἡρακλῆς πραθεὶς τῶι Συλεῖ ὡς γεωργὸς δοῦλος ἔσταλται εἰς τὸν ἀγρὸν τὸν ἀμπελῶνα ἐργάσασθαι· ἀνεσπακὼς δὲ δικέλλῃ προρρίζους τὰς ἀμπέλους νωτοφορήσας τε αὐτὰς εἰς τὸ οἴκημα τοῦ ἀγροῦ θωμούς τε μεγάλους ἐποίησε καὶ τὸν κρείττω τῶν βοῶν θύσας καὶ τὸν πιθεῶνα διαρρήξας καὶ τὸν κάλλιστον πίθον ἀποπωμάσας τὰς θύρας τε ὡς τράπεζαν θεὶς ἤσθιε καὶ ἔπινεν ἄιδων, καὶ τῶι προεστῶτι δὲ τοῦ ἀγροῦ δριμὺ ἐνορῶν φέρειν ἐκέλευεν ὡραῖά τε καὶ πλακοῦντας. καὶ τέλος ὅλον ποταμὸν πρὸς τὴν ἔπαυλιν τρέψας τὰ πάντα κατέκλυσεν. ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον Εὐριπίδου δρᾶμα. τοιαῦτα δέ εἰσι τὰ σατυρικὰ δράματα.* 28. *τέλος δὲ τραγωιδίας μὲν λύειν τὸν βίον, κωμωιδίας δὲ συνιστᾶν αὐτόν, σατυρικῆς δὲ τοιούτοις θυμελικοῖς χαριεντισμοῖς καθηδύνειν αὐτόν. λυρικοὶ δὲ οἱ καὶ κυκλικοὶ καὶ διθύραμβοι ἢ ἀθλητὰς ἀγῶσι νικῶντας ἐπήινουν ἢ τὸν Διόνυσον ὕμνουν ἢ ἑτέρους θεούς.*

IV 29. *ἔτι ἰστέον ὅτι κατὰ Διονύσιον καὶ Κράτητα καὶ Εὐκλείδην μέρη κωμωιδίας εἰσὶ τέσσαρα· πρόλογος, μέλος χοροῦ, ἐπεισόδιον καὶ ἔξοδος. καὶ πρόλογος μέν ἐστι τὸ μέχρι τοῦ χοροῦ τῆς εἰσόδου. ἡ δὲ ἅμα τῆι εἰσόδωι τοῦ χοροῦ λεγομένη ῥῆσις μέλος καλεῖται χοροῦ. ἐπεισόδιον δέ ἐστι τὸ μεταξὺ μελῶν καὶ ῥήσεων δύο χορικῶν. ἔξοδος δέ ἐστιν ἡ πρὸς τῶι τέλει τοῦ χοροῦ ῥῆσις.* 30. *μέρη δὲ παρα-*

III eadem fere M b p. 33 (significantur M a et M b Tzetzae prooemia Mediolanensia, infra p. 24 sqq.) 55 *ἐστάλη* M b 56 *ἀμπέλους ἁπάσας* M b 57 *θωμούς τε* Nauck: *ἄρτους τε* MPV, *ψωμοὺς* M b 58 *ἐποίησε τὸν κρείττω τε τῶν βοῶν θύσας κατεθοινᾶτο, καὶ τὸν πιθεῶνα δὲ διαρρήξας* M b 62 *κατέκλυσεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὁ τεχνικώτατος γεωργός* M b 62. 63 *ἐστὶ δὲ ... δρᾶμα* om. M b 66 *διθυραμβικοί* Bergk

IV eadem M a c. 5 (et M b c. 5) et Tzetzae Iamb. de com. infra n. VIII 11 sqq., praeterea Tract. Coisl. infra n. X § 8 68 tria auctorum nomina omissa in Tzetzae Iambis 72 *ἐστὶ μέλος μεταξὺ μελῶν κ. ῥήσεων δύο χορῶν* MPV itemque M a, *λόγος μεταξὺ πλὴν μελῶν χορῶν δύο* Iambi: correctum ex Tract. Coisl. § 9 *ἐπεισόδιόν ἐστι τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν μελῶν* 73 sq. cf. Iamb. v. 40 sqq. et quae Vitae Aristophaneae (XI Duebn) in codicibus adhaerent

βάσεως ἑπτά· ἑπτάκις γὰρ ὁ χορὸς ὠρχεῖτο ἐπειδὰν εἰς τὴν ὀρχήστραν εἰσήρχετο, ἣν δὴ καὶ λογεῖον καλοῦσιν. ἡ μὲν οὖν πρώτη ὄρχησις κομμάτιον ἐλέγετο, ἡ δὲ δευτέρα παράβασις ὁμωνύμως τῶι γένει ἐκαλεῖτο (καὶ γὰρ τὸ ὅλον τοῦτο τὸ ἑπτάστροφον σχῆμα παράβασις ἐκαλεῖτο), ἡ δὲ τρίτη μακρόν, ἡ δὲ τετάρτη ὠιδὴ καὶ στροφή, ἡ δὲ πέμπτη ἐπίρρημα, ἡ δὲ ἕκτη ἀντωιδὴ καὶ ἀντίστροφος, ἡ δὲ ἑβδόμη ἀντεπίρρημα. 31. *εἰσελθὼν οὖν ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν μέτροις τισὶ διελέγετο τοῖς ὑποκριταῖς καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἑώρα τῆς κωμωιδίας· ἂν οὖν ὡς ἐκ πόλεως ἐβάδιζε πρὸς τὸ θέατρον, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀψῖδος ἔβαινεν, ἂν δ' ὡς ἀπ' ἀγροῦ, διὰ τῆς δεξιᾶς. τετραγωνιζόμενός τε ὁ χορὸς πρὸς μόνους ἑώρα τοὺς ὑποκριτάς. ἀπελθόντων δὲ τῶν ὑποκριτῶν πρὸς ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ δήμου ὁρῶν ἐκ τετραμέτρων δεκαὲξ στίχους ἀναπαίστους ἐφθέγγετο, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή· εἶτα ἑτέρους τοιούτους ἐφθέγγετο, καὶ ἐκαλεῖτο ἀντίστροφος· ἅπερ ἀμφότερα οἱ παλαιοὶ ἐπίρρημα ἔλεγον· ὅλη δὲ ἡ πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις.* 32. *συμβαίνει δὴ τὸ ἐπίρρημα πέντε σημαίνειν, αὐτό τε τὸ οἰκεῖον σημαινόμενον καὶ τὴν στροφὴν καὶ ἀντίστροφον καὶ ὠιδὴν καὶ ἀντωιδήν, ἐπειδὴ ἡ μὲν στροφὴ τὴν ὠιδὴν σημαίνει, ἡ δὲ ἀντίστροφος τὴν ἀντωιδήν.*

V 33. *γένοιτο δ' ἂν σαφεστέρα ἡ τῶν τοιούτων διδασκαλία ὧδί πως. ἐν ἐαρινῶι καιρῶι πολυτελέσι δαπάναις κατεσκευάζετο ἡ σκηνὴ τριωρόφοις οἰκοδομήμασι, πεποικιλμένη παραπετάσμασι καὶ ὀθόναις λευκαῖς καὶ μελαίναις βύρσαις τε παταγούσαις καὶ χειροτινάκτωι πυρί, ὀρύγμασί τε καταγαίοις καὶ ὑπογαίοις καὶ ὑδάτων δεξαμεναῖς εἰς τύπον θαλάσσης, Ταρτάρου Ἅιδου, κεραυνῶν καὶ βροντῶν, γῆς*

---

74 confunditur cum parabasi parodus 76 commation omissum Ma et in Iambis (v. 44) 79 sqq. cf. Duebneri Anon. VII, ubi sic: *ὁ χορὸς ὁ κωμικὸς εἰσήγετο ἐν τῆι ὀρχήστραι τῶι νῦν λεγομένωι λογείωι* (cf. supra v. 75), *καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, πρὸς τὴν σκηνὴν ἀφεώρα· ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξήιει, πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα* (haec corrupta; sensus hic 'post stropham tetrametri recitabantur'). *εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες πάλιν τετράμετρα ἐπέλεγον ἴσων στίχων· ἦν δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ιϛ'. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιρρήματα· ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις· Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν* (507) '*εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμωιδοδιδάσκαλος ἡμᾶς ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι*'. rectius Et. M. 363, 46 *ἐπιρρήματα· ἐν τοῖς χορικοῖς ὅτε στροφὴν ᾄσειαν μέλος* (l. *μέλους*, cf. Hephaest. p. 139, 18), *ἐπέλεγον ποιημάτιον ιϛ' στίχων· εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες ἐπέλεγον πάλιν τετράμετρον ποιημάτιον τῶν ἴσων στίχων· ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιρρήματα*
89 sqq. cf. Ma § 23

V eadem Mb c. 4 93. 94 *ὧδέ πως* P 94 *πρῶτον μὲν ἐν ἐαρινῶι τῶι καιρῶι πολυαναλώτοις δαπάναις* Mb

καὶ νυκτός, οὐρανοῦ ἡμέρας, καὶ ἀνακτόρων καὶ πάντων ἁπλῶς. αὐλάς τε οὐ μικρὰς εἶχεν ἐξειργασμένας καὶ ἀψῖδας εἰς τύπον ὁδῶν. διὰ μὲν οὖν ἀριστερᾶς ἀψῖδος ἐχώρουν, εἰ ὡς ἐκ πόλεως ἦσαν ὁδεύοντες ὡς πρὸς ἀγροὺς ἢ καὶ θέατρα· ἂν δὲ πρὸς πόλιν ὡς ἐκ θεάτρων ἢ ἀπ' ἀγροῦ, διὰ δεξιᾶς. τοιαύτη μὲν ἡ τῆς σκηνῆς ἐργασία.

VI 34. *τὰ σκηνικὰ δ' ἀπ' αὐτῆς καλούμενα δράματα καὶ πρακτικῶς ἐτελεῖτο καὶ λογικῶς. σύστασις δὲ τούτων ὑπῆρχε τὰ τῶν ὑποκριτῶν πρόσωπα. ταῦτα δὲ τοῖς μὲν τραγικοῖς καὶ σατυρικοῖς ἀνὰ δεκαὲξ ἦσαν, ὁ κωμικὸς δὲ εἶχεν εἰκοσιτέσσαρα· ἃ δὴ πρόσωπα ὑποκριτικὰ τῶν τριῶν σκηνικῶν ποιημάτων τὰ οἰκεῖα τῶι καθ' ἓνι αὐτῶν καὶ οἰκείωι ἠθροισμένα δρῶντά τι χορὸς ἐκαλεῖτο.* 35. *διαιρεθεὶς δὲ ὁ χορὸς εἰς τμήματα δύο ἡμιχόρια ὠνομάζετο, παραχρηστικῶς δὲ καὶ χορός· εἰ δὲ καθ' ἕνα ἐτέμνετο, ὑποκριταὶ ἐκαλοῦντο κοινῶι τῶι ὀνόματι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μιᾶι κλήσει περιειλῆφθαι ὡς ὁ χορὸς καὶ τὰ ἡμιχόρια. διαιροῦνται γὰρ τὰ μερικὰ ταῦτα εἰς πολλά, εἰς προλογίζοντας, εἰς ἀγγέλους, εἰς ἐξαγγέλους, εἰς κατασκόπους, εἰς φύλακας, εἰς ἥρωας, εἰς θεοὺς καὶ εἰς ἄλλα μυρία.* 36. *τούτων οὖν τῶν προσώπων τὸ ὅλον ἄθροισμα, ὃ καὶ χορὸς ἐκαλεῖτο, εἰσελθὸν εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἣν ἔφασαν καὶ λογεῖον — ἐκαλεῖτο δὲ ἡ εἰσέλευσις εἴσοδος καὶ ἐπήλυσις καὶ ἐπίβασις καὶ πάροδος καὶ παράβασις — εἰσελθὸν οὖν καὶ παραβὰν εἰς τὴν ὀρχήστραν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς τὸν λόγον ποιούμενον τὸ πρόσωπον βλέπον εἶχε πρὸς τὴν σκηνήν. ἐξελθόντων δὲ τῶν ὑποκριτῶν πρὸς τὸ τοῦ δήμου μέρος ἐστρέφετο ἢ τὸ δεξιὸν ἢ τὸ ἀριστερόν, καὶ πάλιν ἀντεστρέφετο πρὸς τὸ ἕτερον καὶ ἔλεγέ τι ἑκατέροις τοῖς μέρεσιν· εἶτα ἐξήρχετο καὶ τέλος τὸ δρᾶμα ἐλάμβανεν. ταῦτα μὲν οὖν ἦσαν πρακτικὰ τέσσαρα μέρη τοῦ δράματος, παράβασις, στροφή, ἀντίστροφος καὶ ἔξοδος.* 37. *καὶ λογικὰ δὲ μέρη αὐτῆς τέσσαρα· ἀντὶ παραβάσεως ἤγουν πρώτης βάσεως πρό-*

VI eadem M b c. 5 106 *πρόσωπα δὲ τοῖς* M b 107 *δή* om. M b 109 *οἰκείως* V corr *ἠθροισμένως* M b, verba corrupta huius fere sententiae *εἴτε οἰκείως τῶι καθ' ἑνὶ αὐτῶν εἴτε οἰκείως ἠθροισμένοις δρῶντά τι* 110 *εἰς μὲν τμήματα* M b 111 *εἰ δὲ εἰς ἕνα ἕνα ἐτμήθη καὶ μερικόν* M b, fort. *εἰ δὲ εἰς ἕνα καθ' ἕνα* *ἁπλῶς ἐκαλοῦντο* M b 112 *περιληφθῆναι* M b 113 *εἰς πόσα;* M b 115 *καὶ* om. M b 117 cf. supra v. 75. 80 117 sq. *τὴν δὲ εἰσέλευσιν ταύτην οὐ μέλον ἐστί μοι ὅπως ἂν καὶ καλέσειας, εἴτε εἴσοδον ἢ εἰσέλευσιν ἢ ἐπήλυσιν ἢ ἐπίβασιν ἢ πάροδον ἢ παράβασιν ἢ ἄλλως πως σημαίνων ταὐτό* M b
119 post *ὀρχήστραν* addit M b *τοῦτο τὸ σύστημα πᾶν, ὃ καὶ χορὸς ἐκαλεῖτο*
120 *λόγους* (sine articulo) M b 124 *οὖν* om. M b 125 *δὲ* om. M b 126 *αὐτῆς* i. e. *τῆς κωμωιδίας*, neque opus *αὐτοῦ* corrigere

λογος, ἀντὶ δὲ στροφῆς καὶ ἀντιστρόφου ᾠιδὴ καὶ ἀντωιδὴ ἢ ἐπίρρημα καὶ ἀντεπίρρημα, ἀντὶ δὲ ἐξόδου ᾠιδὴ καὶ ῥῆμα ἐξιτήριον. ταῦτα μὲν τὰ τέσσαρα μέρη πρακτικὰ καὶ λογικὰ τῶν δραματικῶν ποιημάτων ὑπῆρχεν. 38. *τῶν δὲ λυρικῶν συγγραμμάτων τρία ἦσαν τὰ μέρη, στροφή, ἀντίστροφος καὶ ἔξοδος ἢ ἐξέλευσις πρακτικά, λογικὰ δὲ ᾠιδή, ἀντωιδὴ καὶ ἐπωιδός· ἡ οὖν ἀντωιδὴ τῆι ᾠιδῆι ἰσαρίθμους ἔχει τοὺς στίχους, καὶ τοῖς αὐτοῖς μέτροις ἑκατέρα χρῆται. ὁ δὲ ἐπωιδὸς διάφορα ἐκείνων ἔχει καὶ τῶι ἀριθμῶι καὶ τῆι ποιότητι· εἰ δέ που τῶι ἀριθμῶι ἰσάζει, τῆι γε μὴν ποιότητι οὐδαμοῦ.* 39. *ἐφθέγγοντο δὲ καὶ οἱ λυρικοὶ πρὸς ἑκάτερα μέρη τοῦ δήμου ὁρῶντες πρῶτον μὲν τὴν ᾠιδήν, εἶτα τὴν ἀντωιδήν, ἐπὶ δὲ τῶι τέλει τὸν ἐπωιδὸν ἤγουν ὑστερωιδήν τε καὶ ἐπίλογον, εἰς εὐχὰς τὸ πλεῖστον αὐτῶν περικλείοντες. προοίμιον δὲ τούτοις οὐκ ἦν ὡς ἐκείνοις, ὅτι ἅμα τῶι εἰσελθεῖν εἰς τὸ θέατρον πρὸς τὸν δῆμον στραφέντες ἅμα τὸ αὐτὸ ἔλεγον καὶ στροφὴν καὶ προοίμιον.*

M a

Βίβλος Ἀριστοφάνους Τζέτζην φορέουσ' ὑποφήτην.

p. 110 K I 1. *Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς καὶ Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, μεγαλοδωρίαις βασιλικαῖς προτραπέντες Πτολεμαίωι τῶι Φιλαδέλφωι τὰς σκηνικὰς διωρθώσαντο βίβλους, τὰς τῆς κωμωιδίας καὶ τραγωιδίας καὶ τὰς τῶν σατύρων φημί, συμπαρόντος αὐτοῖς καὶ συνανορθοῦν-*

---

127 sq. *καὶ ἀντὶ τῆς στροφῆς καὶ τῆς ἀντιστρόφου λόγια (κἂν ᾠιδὰς καὶ ἀντωιδὰς ἢ ἐπιρρήματα καὶ ἀντεπιρρήματα εἴποις, οὐ διαμάχομαι), καὶ ἡ ἔξοδος ἡ ᾠιδὴ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ δράματος τὸ ἐπιτελεύτιον, ἃ οἱ αἰθέριοι καὶ οὐρανοβάμονες λαλοῦσιν ὥσπερ λαλοῦσιν κτλ.* M b partim corrupta 132 sqq. *στροφικὸν καὶ ἀντιστροφικὸν λόγια, ἑκάτερον ἑκατέρωι ἰσαρίθμους ἔχον τοὺς στίχους, καὶ μέτρων δὲ τῶν αὐτῶν. πρὸς τοῖς στροφικοῖς δὲ καὶ ἀντιστροφικοῖς τρίτον ἦν μέρος τὸ ἐπωιδικὸν λόγιον, ὁμωνύμως καὶ ταῦτα λεγόμενα τοῖς ἑαυτῶν πρακτικοῖς τῆι τε στροφῆι καὶ ἀντιστρόφωι καὶ ἐπωιδῶι ἤτοι ἐξόδωι καὶ ἐξελεύσει καὶ ἐπιλόγωι. καὶ γὰρ καὶ οἱ λυρικοὶ πρὸς ἑκάτερον μέρος τοῦ δήμου ὁρῶντες ἐφθέγγοντο τὰ ποιήματα, καὶ τέλει τοῦ δράματος μέλλοντες παύεσθαι τὸν ἐπωιδὸν ἐπεφθέγγοντο ἤτοι τὴν ὑστέραν ᾠιδήν τε καὶ τὸν ἐπίλογον, εἰς εὐχὰς κτλ.* M b 133 *τοὺς* V, om. P: *τε* M 138 *ὑστερεωδήν* MP, rectius fort. *ὑστέραν ᾠιδήν* M b

M a b duo haec prooemia servavit codex Ambrosianus C 222 ord. inf. (A), unde edidit HKeil Mus. Rhen. VI (1848) p. 108 sqq. iteravitque in Ritschelii Opusc. I 199; melius descripta repetiit EMiller Iourn. des Savants 1870 p. 169, ad codicis fidem correxit WStudemund Anecd. var. I 251, emendabat ANauck ad Lex. Vind. p. 237.

I cf. P b § 19. M b § 8 2 i. e. *ὑπὸ Πτολεμαίου*

τος καὶ τοῦ [τοιούτου] βιβλιοφύλακος τῆς τοσαύτης βιβλιοθήκης Ἐρατοσθένους· ὧν βίβλων τοὺς πίνακας Καλλίμαχος ἀπεγράψατο. Ἀλέξανδρος ὤρθου τὰ τραγικά, Λυκόφρων τὰ κωμικά· νεανίαι ἦσαν Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης. 2. οὗτοι μὲν τὰς σκηνικὰς διωρθώσαντο βίβλους, ὡς τὰς τῶν ποιητῶν ἐπεσκέψαντο Ἀρίσταρχός τε καὶ Ζηνόδοτος. ὕστερον δὲ ταύτας ἁπάσας πολλοὶ ἀνεφάνησαν ὑποφητεύοντες καὶ ἐπεξηγούμενοι, Δίδυμοι, Τρύφωνες, Ἡρωδιανοί, Ἀπολλώνιοι, Πτολεμαῖοί τε Ἀσκαλωνῖται καὶ οἱ Κυθήριοι. πρότερος δὲ ἦν Ζηνόδοτος ὁ Ἐφέσιος, ε´ δὲ ἢ δ´ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀρίσταρχος, 'ἄλλη τ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων' (B 804). 3. μεθ' οὓς καὶ οἱ φιλόσοφοι Πορφύριος, Πλούταρχος, Πρόκλος, ὡς καὶ πρὸ πάντων p. 111 K αὐτῶν καὶ πρὸ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων φιλοσόφων ἑτέρων μερὶς οὐ μετρία καὶ ὁ ἐκ Σταγείρων αἰθέριος νοῦς, ὁ τοῖς νέοις σοφοῖς τοῖς ἀνεγνωκέναι μαθήματα λέγουσι — τὰς τούτου βίβλους οὕτω κατονομάζουσι — διδάξας τὰς νυκτερίδας λέγειν εἶναι τετράποδας (de incessu anim. p. 714 b 13), καὶ ὡς ὀστέον ἔχουσιν αἱ τῶν ἵππων καρδίαι καὶ βοῶν δέ τινων (h. an. p. 506 a 9), καὶ ὡς ἕτερον τὸ πῖόν ἐστι καὶ ἄλλο τὸ πιμελές (distinguitur ἡ πιμελή et τὸ στέαρ ibid. p. 520 a 6), καὶ ὅτι τὰ γαμψώνυχα οὐκ ὀχευτικά (de gen. an. p. 749 b 10), τῆς ἱέρακος τεσσαρακοντάκις μιᾶι ῥοπῆι ἐπιβαινομένης, καὶ ὅτι τῶν ὀρνέων βαρὺ καὶ πτητικὸν ἡ περιστερά (ibid. p. 749 b 11), καὶ ὅτι τῶν ἀναίμων οὐδὲν ᾠοτοκεῖ (p. 751 a 34), τοῦ πολύποδος ἀναίμου τε ὄντος καὶ τόσον γόνον ᾠοτοκοῦντος, ὡς ἰ ἐχῖνός τε ᾠὰ πέντε γεννᾶι (de part. an. p. 680 b 4), ἓν δὲ τὸ ὄστρεον (ibid.), καὶ ὡς ὀδόντας ἔχει ἡ μέλισσα (ibid. p. 678 b 14), καὶ ἅττα τοιαῦτα μυρία ἔν τε θεωρητικοῖς ⟨καὶ⟩ πρακτικοῖς καὶ ὀργανικοῖς τούτου συγγράμμασιν. 4. ἃ μόνοις τοῖς ἀνεγνωκέναι βοῶσι μαθήματα δοκοῦσι θεσπέσιά τε εἶναι καὶ ἀτρεκέστατα, ἀπὸ [δ'] αὐτῶν τῶν ἔργων ἐληλεγμένοις ἢ μηδὲ ὅλως ταῦτα θεάσασθαι ἢ καὶ θεασαμένοις καὶ ἀναγνοῦσιν ἀναισθήτως ἔχειν τὰ μάλιστα· ταῦτα τοῖς τοιούτοις κομψοῖς καὶ οὐρανοβάμοσι σοφά τε καὶ ὄντως ὄντα δοκείτων καὶ ἀληθέστατα, ἡμῖν δὲ τοῖς περιπεζίοις τε καὶ ὑλαίοις καὶ μηδαμῆι μηδαμῶς μηδὲ ἓν βιβλιδάριον ἀναγνοῦσι πάντη ἔκφυλά τε δοκοῦσι καὶ ἀποδάσμια καὶ ἀληθείας πορρωτάτω ἐκτρέχοντα καὶ κωμωιδίας ἐπάξια

---

5 *τοιούτου* spurium videtur 8 *καλλίμαχος* A, cui superscriptum *γρ. σώστρατος* 11. 12 *ἀπολλώνιοι* A, cui superscr. A² *ἡρωδιανοῦ πατήρ* 17 *ὁ αἰθέριος νοῦς* aliunde petitum; ceterum similis invectiva apud Athen. VIII 352 d 25 A¹ in marg. *σχόλιον· τὸν στρουθὸν οἶδε καὶ τὰ βρεφύλλια* 38 *ἀποδάσμια* non intellego

ὡς ʻτρισάθλια καὶ τρισταλαίπωρα᾽ (Menandri fr. 452 K) ἔκγονα φρενὸς ἐξεστηκυίας, πεπαταγμένης καὶ ἀπαγοῦς. 5. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη καὶ ἄτοπον, εἰ Εὐριπίδης οὐκ ὢν φιλόσοφος ἐκωμωιδήθη ʻσώφρων μᾶλλον᾽ εἰπών (Alc. 182. Arist. Eq. 1252), ὁ πανδαὴς δὲ καὶ αἰθέριος καὶ πάντας ἁπλῶς σοφοὺς διασύρων ʻψυχὴν ἀθανατωτέραν᾽ εἰπὼν (Aristot. de an. p. 411 a 11) καὶ μυρία μυριάκις ἕτερα ἄτοπα, εἰ μὴ κἂν ὡς ἀφιλόσοφος Εὐριπίδης. ἀλλά μοι παρατροχάσαντι τόσον πάλιν ἀναληπτέον τοῦ λόγου τὰ καίρια.

p. 112 K II 6. αἱ σκηνικαὶ βίβλοι, ὧν καὶ αἱ τῆς κωμωιδίας εἰσίν, ὡς καὶ προλαβὼν πρότερον εἴρηκα, καὶ ὠρθώθησαν καὶ πολλοῖς ἀνδράσιν ἐπεξηγήθησαν, καὶ ἥκιστον ἢ ἐλάχιστον τὸ ἐπιλήψιμον ἔχουσιν. 7. ἐπεὶ δὲ Σαπφὼ σὺ τὴν ἐμὴν ἐθέλεις τῶι νῦν ἐμφιλοχωρῆσαι συγγράμματι, καὶ τὴν Γοργὼ δὲ τὸ Κλεομένους θυγάτριον, Πειθώ τε καὶ τὴν μεγαλοπρεπεστάτην Πολύμνιαν καὶ Ἀφροδίτην λόγου καὶ Χάριτας περιχορεῦσαι τὸ ἐναρμόνιον, ʻτοὶ μὲν ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον᾽ (Α 76. Ζ 334). 8. ἱστορία (cf. Herod. II 134). ἡ Σαπφὼ μελῶν λυρικῶν ὑπῆρχε ποιήτρια, Μιτυληναία οὖσα τῶι γένει, Σκαμανδρωνύμου θυγάτηρ. Χάραξος δὲ ἦν αὐτῆς ἀδελφός, ὃς τὴν ʻΡοδῶπιν τὴν ἑταιρίδα ἐκ Ξάνθου ὠνήσατο, Ἰάδμονος δούλην ὑπάρχουσαν, σύνδουλον δὲ τοῦ λογοποιοῦ καὶ μυθογράφου Αἰσώπου, καὶ ταύτηι συνῆν. καὶ τούτου ἕνεκεν ἡ ἀδελφὴ τούτου Σαπφὼ μέλει ἑνὶ τῶν αὐτῆς καθάπτεται οὐ μετρίως. 9. ἱστορία (cf. Herod. V 51. VII 239. VI 75). Γοργὼ δὲ θυγάτηρ ἦν Κλεομένους τοῦ Σπαρτιατῶν βασιλέως, γυνὴ δὲ Λεωνίδου ἐκείνου τοῦ βασιλέως καὶ στρατηγοῦ, πάνυ ἐχέφρων καὶ νουνεχής. καὶ γὰρ ἐνναετὴς οὖσα ἔπεισε πατέρα τὸν ἑαυτῆς μὴ πεισθῆναι Ἀρισταγόραι τῶι ʻΙστιαίου γαμβρῶι καὶ ἀνεψιῶι, εἰποῦσα ʻἀπατήσει σε ὁ ξένος, πάτερ, εἰ μὴ ἀποστῆις ἀπ᾽ αὐτοῦ᾽. καὶ ὕστερον δὲ παρὰ Δημαράτου γράμμα σταλὲν πίνακι κεκηρωμένωι διὰ φόβον ὁδοφυλάκων, δηλοῦν δὲ τοῖς Λάκωσι πάντα τὸν Ξέρξου σκοπόν, μηδενὸς δέ τι γνῶναι ἰσχύοντος, αὕτη τοῖς Λάκωσιν εἶπε, καὶ ξέσαντες τὸν κηρὸν εὗρον γράμματα δηλοῦντα τὸν Ξέρξου σκοπόν. τοιαύτη μὲν ἦν ἡ Γοργώ· ὁ δὲ ταύτης πατὴρ Κλεομένης μανεὶς μεληδὸν ἑαυτὸν κατέτεμεν, ἀπὸ κνημῶν ἀπαρξάμενος μέχρι γαστρὸς καὶ ἐντοσθίων αὐτῶν. 10. ἱστορία. ἡ Πειθὼ μία ἐστὶ
p. 113 K τῶν Χαρίτων, ἡ Πολύμνια δὲ μία ἐστὶ τῶν Μουσῶν. οὕτω μὲν ταῦτα καθ᾽ ἱστορίαν καὶ πραγματικῶς ἔχουσιν. ἐγὼ δὲ χαριεντιζό-

---

45 *εἰ μὴ κτλ.* haec corrupta 50 *σχόλιον περὶ τῆς σαπφοῦς* A[1] in margine; quo tamen consilio haec interiecta sint continuae narrationi, vide lepidam ipsius Tzetzae explicationem v. 75 60 *ἕτερον σχόλιον* A[2]

μενος παρεγκλιτικῶς οὕτως εἶπον τὰς τέσσαρας χάριτας τοῦ λόγου καὶ ἀρετάς, τήν τε σαφήνειαν καὶ τὴν συντομίαν τὸ πιθανόν τε καὶ αὐτὴν τὴν μεγαλοπρέπειαν· ὁ γὰρ τῶν ὀνομάτων ἑλληνισμὸς καὶ τῶν λέξεων ἐργάτης τῆς σαφηνείας ἐστίν.

III 11. *Περὶ ποιητῶν πολλάκις ὑμῖν ἐδιδάξαμεν καὶ περὶ τῆς ἀγοραίας καὶ ἀγυιάτιδος κωμῳδίας [καὶ ἀγυρτρίδος], ὅτι τε γεωργῶν εὕρημα καὶ ὅτι τραγῳδίας μήτηρ ἐστὶ καὶ σατύρων· νῦν δὲ περὶ τῆς λογίμης ἡμῖν κωμῳδίας μόνης ἐστὶ διδακτέον.* 12. *αὕτη ἡ κωμῳδία τριττή ἐστι, πρώτη μέση καὶ ὑστέρα. ὧν τῆς μὲν πρώτης ἦν γνώρισμα λοιδορία συμφανὴς καὶ ἀπαρακάλυπτος· τῆς μέσης δὲ καὶ δευτέρας ἦν γνώρισμα τὸ συμβολικωτέρως, μὴ καταδήλως λέγειν τὰ σκώμματα, οἷον τὸν ῥίψασπιν στρατηγὸν ἀετὸν ὄφιν ἀσπίδα κρατήσαντα καὶ δηχθέντα ὑπ' αὐτῆς αὐτὴν ἀπορρίψαι* (Arist. Vesp. 16). *ἐχρᾶτο δὲ αὕτη ἡ μέση τοῖς συμβολικοῖς τούτοις σκώμμασιν ὁμοίως ἐπί τε ξένων καὶ πολιτῶν.* 13. *καὶ ἡ τρίτη δὲ καὶ ὑστέρα συμβολικῶς ὁμοίως ἐχρᾶτο τοῖς σκώμμασιν, ἀλλὰ κατὰ δούλων καὶ ξένων, οὐ μέντοιγε κατὰ πολιτῶν· ἤδη γὰρ οἱ πολῖται ἀδικεῖν ἀναιδέστερον ἤρξαντο καὶ οὐκ ἤθελον παρὰ ποιητῶν τῶν καὶ διδασκάλων καλουμένων ἐλέγχεσθαι.* 14. *τῆς οὖν κωμῳδίας τῆς καλουμένης πρώτης πρῶτος καὶ εὑρετὴς γέγονεν ὁ Μεγαρεὺς Σουσαρίων ὁ Τριποδίσκιος, υἱὸς ὢν Φιλίννου, ὃς φαύλῃ γυναικὶ συνοικῶν ἀπολιπούσῃ αὐτὸν Διονυσίων ἠγμένων εἰσελθὼν εἰς τὸ θέατρον τὰ τέσσαρα ἰαμβεῖα ταυτὶ ἀνεφθέγξατο, ἃ μόνα τῶν ἐκείνου συγγραμμάτων ἐφεύρηνται τῶν ἄλλων ἁπάντων ἠφανισμένων·*

> *ἀκούετε λεῴ· Σουσαρίων λέγει τάδε,*
> *υἱὸς Φιλίννου, Μεγαρόθεν Τριποδίσκιος·*
> *κακὸν γυναῖκες, ἀλλ' ὅμως, ὦ δημόται,*
> *οὐκ ἔστιν εὑρεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ.*

15. *οὕτως ἡ πρώτη κωμῳδία τὸ σκῶμμα εἶχεν ἀπαρακάλυπτον. ἐξήρκεσε δὲ τὸ ἀπαρακαλύπτως οὑτωσὶ κωμῳδεῖν μέχρις Εὐπόλιδος·*

---

75 *παρεγκλιτικῶς* i. e. symbolice; Sappho enim (a *σάφα*) *τῆς σαφηνείας* exemplum, Gorgo *τῆς συντομίας* (*γοργόν* enim concisum dicendi genus), *τὸ πιθανὸν τῆς Πειθοῦς*, magnificentia autem Polymniae est, quam ipse Tzetza v. 52 *τὴν μεγαλοπρεπεστάτην* dixerat 80 *καὶ ἀγυρτρίδος* suspectum; similia narrata in schol. Dionys. supra p. 12 82 *λογίμης* i. e. quae per litteras tradita erat 84 sq. cf. Tract. Coislin. § 4 85 fort. ⟨*καὶ*⟩ *μὴ* 86 fort. *ὄφιν ἢ ἀσπίδα* 89. 90 fort. *συμβολικοῖς* 95 *φιλίνου* A, sed superscr. *ν*, cf. v. 100 96 *ἀγομένων* Nauck 97 *ἐφεύρηται* A, *-ρηνται* A^2, *φέρονται* Nauck 100 A^2 in marg. *τριποδίσκη πόλις ἐστὶ μεγαρίδος* 104 rectius *διήρκεσε* Pb § 24, ubi simillima narratio

p. 114 K *ἐπεὶ δὲ οὗτος εἰς Ἀλκιβιάδην τὸν στρατηγὸν ἀπέρριψε σκῶμμα καὶ φανερῶς τὴν τραυλότητα τούτου διελοιδόρησεν — ἔτυχον δὲ τότε κἀν ταῖς τριήρεσιν ὄντες ὡς ναυμαχίας προσδοκωμένης — κελεύει τοῖς στρατιώταις ⟨συλλαβεῖν αὐτόν⟩, καὶ ἢ ἅπαξ ἐκβράττουσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλατταν καὶ ἀπώλετο, ἢ σχοίνωι δεδεμένον ἀνάγοντες καὶ κατάγοντες ἦσαν εἰς θάλασσαν καὶ τέλος περιέσωσαν τοῦτον, τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰπόντος αὐτῶι 'βάπτ' ἐμὲ σὺ θυμέλαις, ἐγὼ δὲ σὲ κατακλύσω ὕδασιν ἁλμυρωτάτοις'.* 16. *καὶ ἢ οὕτως ἢ παντελῶς διεφθαρμένος τοῖς κύμασι τῆς τε φανερᾶς καὶ τῆς συμβολικῆς κωμωιδίας ἐπαύθη, ἢ τοῦ τοιούτου θανάτου περισωθεὶς οὐκέτι κωμωιδίαν μετῆλθεν ἀπαρακάλυπτον, ἀλλὰ ψήφισμα θέντος Ἀλκιβιάδου κωμωιδεῖν ἐσχηματισμένως καὶ μὴ προδήλως, αὐτός τε ὁ Εὔπολις Κρατῖνός τε καὶ Φερεκράτης καὶ Πλάτων — οὐχ ὁ φιλόσοφος — Ἀριστοφάνης τε σὺν ἑτέροις τὰ συμβολικὰ μετεχειρίσαντο σκώμματα, καὶ ἡ δευτέρα κωμωιδία τῆς Ἀττικῆς ἀνεσκίρτησεν.* 17. *ὡς δ' ἐπὶ πλέον ἐπεχείρουν οἱ Ἀττικοὶ ἀδικεῖν καὶ οὐδὲ συμβόλοις ἐλέγχεσθαι ἤθελον, ἐψηφίσαντο συμβολικῶς μὲν γίνεσθαι κωμωιδίας, πλὴν κατὰ μόνων δούλων καὶ ξένων· κἀντεῦθεν καὶ ἡ τρίτη κωμωιδία ἐφάνη, ἧς ἦν Φιλήμων καὶ Μένανδρος. ἀλλ' ἐπεὶ τὰς διαφορὰς τῆς λογίμης κωμωιδίας εἰρήκαμεν λεκτέον ἤδη καὶ πόσα μέρη αὐτῆς.*

V 18. *μέρη τῆς κωμωιδίας εἰσὶ τέσσαρα, πρόλογος, μέλος χοροῦ, τρίτον ἐπεισόδιον καὶ τέταρτον ἔξοδος· καὶ πρόλογος μέν ἐστι τὸ μέχρι τοῦ χοροῦ τῆς εἰσόδου, ἡ δὲ ἅμα τῆι εἰσόδωι τοῦ χοροῦ λεγομένη ῥῆσις μέλος καλεῖται χοροῦ. ἐπεισόδιον δέ ἐστι μέλος μεταξὺ μελῶν καὶ ῥήσεων δύο χορῶν. ἔξοδος δέ ἐστιν ἡ πρὸς τῶι τέλει τοῦ χοροῦ ῥῆσις· καὶ ταῦτα μέν εἰσι τὰ μέρη τῆς κωμωιδίας, μέρη δὲ παραβάσεως ἑπτά.* 19. *πρῶτα δὲ τὰ Διονυσίου καὶ Κράτητος καὶ Εὐκλείδου ῥητέον μοι, ἔπειτα [δὲ] τὰ ἡμέτερα ταῦτα σαφῶς ἐκδιδάξοντι. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἁβρὰ τράπεζα, ⟨εἰ⟩ μὴ μετὰ τροφῆς ἔνδειαν,* p. 115 K *οὐδὲ γαλήνη, ⟨εἰ⟩ μὴ μετὰ τρικυμίας [καὶ] κλύδωνα, οὐδ' ἡ ὡραιότης καὶ ἀρετὴ καὶ χάρις τοῦ λόγου ⟨καὶ⟩ σαφήνεια τοσοῦτον οἶδεν εὐφραίνειν, εἰ μὴ μετὰ τὴν κατ' Ἐμπεδοκλέα* (396 Stein) *μελάγχουρον, κατὰ δὲ Τζέτζην κουτοῦλαν καὶ κερκεσύραν περιεργεστάτην Ἀσάφειαν, καὶ*

---

107 *κἀν* an *καὶ* scriptum fuerit in codice incertum, *ἐπὶ* Nauck 108 suppletum ex Pb 112 *ἢ οὕτως* quamvis molestum legitur etiam Pb 121 *πλὴν* i. *sed*, cf. Iamb. de poet. infra n. VII v. 86 128 sq. leg. *ἐστι τὸ ⸌μεταξὺ μελῶν καὶ ῥήσεων δύο χορικῶν*, cf. ad Pb § 29 132 *δὲ* delevi, quo servato *ἐκδιδάξονται* coni. Nauck 133. 4 *εἰ* adieci 134 *καὶ* delevi 135 *καὶ* add. Studemund 137 *τουτοῦλαν* ut videtur A[2]; non intellego cf. Ptol. Heph. apud Phot. bibl. p. 147, 19 *Ἀχιλλέα Ἀριστόνικος ὁ Ταραντῖνος διατρίβοντα ἐν ταῖς*

μᾶλλον εἰ σοφοῖς λόγοις αὐτὴ ἑαυτῆι ἀντιβαίνουσα γίνοιτο ὁτὲ μὲν ἀρνίον ὁτὲ δὲ τραγίον, ὁτὲ δὲ κόνδουρον ἀειδούριον. καὶ δὴ κριτικωτάταις ἀκροᾶσθε ταῖς ἀκοαῖς. 20. *ὁ χορός, φασίν, ὁ κωμικὸς εἰσήγετο τῆι ὀρχήστραι, ἣν καὶ λογεῖον καλοῦμεν, καὶ διαλεγόμενος μὲν τοῖς ὑποκριταῖς μέτροις ἑτέροις πρὸς τὴν σκηνὴν ἑώρα τῆς κωμωιδίας· ἀπελθόντων δὲ τῶν ὑποκριτῶν πρὸς τὸν δῆμον ὁρῶν ἐκ τετραμέτρων ις' στίχους ἀναπαίστους ἐφθέγγετο, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή· εἶτα ἑτέρους ἑκκαίδεκα τοιούτους ἐφθέγγετο, καὶ ἐκαλεῖτο τοῦτο ἀντίστροφος. ἅπερ ἀμφότερα οἱ παλαιοὶ ἐπίρρημα ἔλεγον. ἡ ὅλη δὲ πάροδος τοῦ χοροῦ καλεῖται παράβασις.* 21. *ἂν οὖν ὡς ἐκ πόλεως ἐβάδιζε πρὸς τὸ θέατρον, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἁψῖδος ἔβαινεν· εἰ δ' ὡς ἀπ' ἀγροῦ, διὰ τῆς δεξιᾶς ἐν τετραγωνίζοντι τοῦ χοροῦ τύπωι, πρὸς μόνους ὁρῶν τοὺς ὑποκριτάς· ὧν ἐξελθόντων ὁ χορὸς ἑπτάκις στρεφόμενος πρὸς ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ δήμου ἑώρα.* 22. *τὸ δ' ἑπτάστροφον ὄρχημα τοῦτο παράβασις ἐκαλεῖτο τῶι γένει, καὶ ἡ πρώτη δὲ ὄρχησις ὁμωνύμως τῶι γένει παράβασις, τὸ τρίτον μακρὸν καὶ πνῖγος, τὸ τέταρτον ὠιδὴ καὶ στροφή, τὸ πέμπτον ἐπίρρημα, τὸ ἕκτον ἅμα ἀντωιδὴ καὶ ἀντίστροφος, τὸ δ' ἕβδομον ἀντεπίρρημα.* 23. *ταυτὶ μὲν τῶν ἀνδρῶν εἰσιν ὧνπερ ἔφημεν· κἄνπερ ἡμεῖς συντόμως* [*καὶ*] *ταῦτα καὶ σαφεστέρως εἰρήκειμεν, τὸ ἀρνίον* [*δὲ*] *καὶ τραγίον σκοπεῖτε. τούτοις ἡ στροφὴ καὶ ἀντίστροφος ἀνωτέρω μὲν ἐπίρρημα ἐκαλεῖτο, νῦν δὲ ἡ ὠιδὴ καλεῖται καὶ στροφή, τὸ δὲ μετ' αὐτὴν πέμπτον μέρος ἐπίρρημα, ἡ ἀντωιδὴ δὲ καὶ ἀντίστροφος, ἀντεπίρρημα δὲ τὸ ζ' μέρος· ὥστε συμβαίνειν τὸ ἐπίρρημα πεντώνυμον γίνεσθαι* ⟨*καὶ*⟩ *ἔχειν μὲν τὴν ἑαυτοῦ κλῆσιν, καλεῖσθαι δὲ καὶ στροφὴν καὶ ἀντίστροφον· ἡ δὲ ὠιδὴ κατ' αὐτοὺς καλεῖται* p. 116 I *καὶ στροφή, ὡς ἡ ἀντωιδὴ καὶ ἀντίστροφος.* 24. *ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἱ κομψοπρεπεῖς ἐξηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι· οἷς εἴ που κἂν* ⟨*μέχρι*⟩ *μιᾶς λέξεως ἐπείσθην, εὐθὺς κατ' αὐτοὺς ἀνηρτημένος μετέωρος ἰκρίων τοῦ ψεύδους ἀρίδηλος γέγονα, 'τόργοισιν αἰώρημα φοινίοις δέμας'* (Lycophr. 1080)· *ὡς ἄρτι ποτὲ τὴν ἔφηβον ἡλικίαν πατῶν καὶ τὸν αἰθέριον ἐξηγούμενος Ὅμηρον πεισθεὶς Ἡλιοδώρωι τῶι βδελυρῶι*

παρθένοις παρὰ Λυκομήδει Κερκυσέραν (l. *Κερκεσύραν*) *καλεῖσθαί φησιν περιεπεστάτην* A: correxi 138 *αὐτή* i. e. *ἡ Ἀσάφεια* 139 *γαειδούριον* (i. *asellus*) Wilamowitz, non satis haec inlustrantur scholio in margine scripto hoc: *κοντὸς τὸ κοντάριον, κονδὸς δὲ ὁ χαμερπής, κονοειδεός τις καὶ κόνει πεφυρμένος*
140 sqq. similia P b § 30 153 numerandi error non librarii sed ipsius Tzetzae, cf. Iamb. de com. v. 45 (infra p. 41) 158 cf. v. 139 165 *μέχρι* additum ex Mb § 34 167 potius *ἐγεγόνειν* 168 *πατῶν* Nauck (cf. Pind. Ol. I 115): *πασῶν*
169 Heliodorus Dionysii Thracis scholiasta

εἶπον συνθεῖναι τὸν Ὅμηρον ἐπὶ Πεισιστράτου ἑβδομήκοντα δύο σοφούς, ὧν ἑβδομήκοντα δύο εἶναι καὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον. 25. καίτοι τεσσάρων ἀνδρῶν ἐπὶ Πεισιστράτου συνθέντων τὸν Ὅμηρον, οἵτινές εἰσιν οὗτοι· Ἐπικόγκυλος, Ὀνομάκριτος Ἀθηναῖος, Ζώπυρος Ἡρακλεώτης καὶ Ὀρφεὺς Κροτωνιάτης· Ζηνοδότου δὲ χρόνοις ὑστέροις ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου αὐτὸν ἀνορθώσαντος, ἔπειτα δὲ πάλιν τοῦ Ἀριστάρχου. 26. ταῦτα μέν μοι Ἡλιοδώρωι συμπέπτωκε, τοῖς δὲ τὰς τραγικὰς βίβλους ἐξηγησαμένοις πεισθείς, οἷς καὶ οὗτοί φασι τὰ αὐτά, εἶπον Ὀρέστην καὶ Ἄλκηστιν Εὐριπίδου καὶ τὴν Σοφοκλέους Ἠλέκτραν εἶναι σατυρικὰ δράματα, ὡς ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καταλήγοντα, καὶ οὕτω μέτροις τε καὶ λοιποῖς μου συγγράμμασιν γράφων ἐδίδασκον, ἕως ἀναγνοὺς Εὐριπίδου πολλὰ δράματα εὗρον καὶ ἔγνων τὰ σατυρικὰ δράματα τέρψεις θυμελικὰς ἀμιγεῖς καὶ γέλωτα φέροντα. 27. ἐῶ τοὺς πολλοὺς καὶ τοὺς λεξιγράφους Ὁμήρου, ἃ ἠγνόησαν εἴς τε λέξεις τινὰς καὶ ἱστορίας καὶ ἕτερα καὶ τοῦ ποιητοῦ κατεψεύσαντο, ὥσπερ καὶ οἱ προκείμενοι ἄνδρες τοῖς περὶ τῶν σκηνικῶν τῶνδε δραμάτων διδάγμασιν, ὡς ἀπ᾿ αὐτῶν τῶν βίβλων ἐλέγχονται. ἀλλὰ παρέντες τὰ περιττὰ σαφῶς συντόμως καὶ ἀληθῶς καὶ ὡς ὁ νοῦς ἔχει τῆς βίβλου ταῦτα ἐκθείημεν· πᾶς δὲ ἀληθείας ἐρῶν κριτικωτάτως βασανιζέτω τὸ σύγγραμμα.

---

170 *εἶπον* i. e. in commentario Pb § 22 176 *Ἡλιοδώρωι* i. e. *ὑπὸ τοῦ Ἡλιοδώρου*, cf. ad v. 2 177 haec igitur eodem ex libro unde Cratetis Dionysii Euclidae memoriam Tzetza petierat; ceterum conparandum scholium ad Tzetzae Iamb. de discr. poet. v. 93 (infra p. 37): *τοῦτο εἶπον ἠπατημένος τοῖς ἐξηγουμένοις Εὐριπίδην καὶ Σοφοκλέα γράψασιν* (l. *γράψας*) *οὕτω· 'τὸ δρᾶμα τὸ τῆς Ἀλκήστιδος Εὐριπίδου καὶ ὁ Ὀρέστης καὶ ἡ Σοφοκλέους Ἠλέκτρα καὶ ὅσα τοιαῦτα, σατυρικά εἰσι καὶ οὐ τραγικά. ἀπὸ συμφορῶν γὰρ καὶ δακρύων εἰς χαρὰν καταντῶσιν.' οὕτω μὲν οὖν ἔγραψα περὶ τῶν σατύρων τούτοις ἠπατημένος· ἐντυχὼν δὲ σατυρικοῖς δράμασιν Εὐριπίδου αὐτὸς μόνος ἐπέγνων ἐκ τούτων σατυρικῆς ποιήσεως καὶ κωμωιδίας διαφοράν· ἡ μὲν οὖν κωμωιδία δριμέως τινῶν καθαπτομένη διαβολαῖς ἐπὶ λοιδορίαις κινεῖ γέλωτα· ἡ δὲ σατυρικὴ ποίησις ἄκρατον καὶ ἀμιγῆ λοιδορίας ἔχει τὸν γέλωτα πάνυ ἥδύτατον οἷον τὸν ἐν θυμέλαις* 178 *εἶπον*: non dixit hoc in eis quae supersunt 183 fort. *τούς τε ἄλλους καὶ* 184 fort. *ἕτερα, ἃ καὶ* 187 fort. *σαφῶς καὶ συντόμως* (vel *συντόμως τε*)

M b

I 28. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς καὶ Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἀλλὰ καὶ Ζηνόδοτος ὁ Ἐφέσιος τῶι Φιλαδέλφωι Πτολεμαίωι συνωθηθέντες βασιλικῶς ὃ μὲν τὰς τῆς τραγωιδίας, Λυκόφρων δὲ τὰς τῆς κωμωιδίας βίβλους διώρθωσαν, Ζηνόδοτος δὲ τὰς Ὁμηρείους καὶ τῶν λοιπῶν ποιητῶν. 29. ὁ γὰρ ῥηθεὶς βασιλεὺς Πτολεμαῖος ἐκεῖνος, ἡ φιλοσοφωτάτη τῶι ὄντι καὶ θεία ψυχή, καλοῦ παντὸς καὶ θεάματος καὶ ἔργου καὶ λόγου τελῶν ἐπιθυμητής, ἐπεὶ διὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ γερουσίων ἑτέρων ἀνδρῶν δαπάναις βασιλικαῖς ἁπανταχόθεν τὰς βίβλους εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤθροισε, δυσὶ βιβλιοθήκαις ταύτας ἀπέθετο, ὧν τῆς ἐκτὸς μὲν ἦν ἀριθμὸς τετρακισμύριαι δισχίλιαι ὀκτακόσιαι, τῆς δ' ἔσω τῶν ἀνακτόρων καὶ βασιλείου βίβλων μὲν συμμιγῶν ἀριθμὸς τεσσαράκοντα μυριάδες, ἁπλῶν δὲ καὶ ἀμιγῶν βίβλων μυριάδες ἐννέα, ὡς ὁ Καλλίμαχος νεανίσκος ὢν τῆς αὐλῆς ἱστορεῖ, ὃς μετὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοὺς πίνακας αὐτῶν ἀπεγράψατο. 30. Ἐρατοσθένης δὲ ὁ ἡλικιώτης αὐτοῦ παρὰ τοῦ βασιλέως τὸ τοσοῦτον ἐνεπιστεύθη βιβλοφυλάκιον. ἀλλὰ τὰ Καλλιμάχου καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους μετὰ βραχύν τινα χρόνον ἐγένετο τῆς συναγωγῆς τῶν βίβλων, ὡς ἔφην, καὶ διορθώσεως, κἂν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. 31. τότε δὲ συνηθροισμένων ἁπασῶν τῶν βίβλων τῶν Ἑλληνίδων καὶ ἔθνους παντὸς καὶ σὺν αὐταῖς τῶν Ἑβραίων, ἐκεῖνος ὁ ἀφειδὴς βασιλεύς, ὢν ποταμὸς χρυσορόας ἀλλ' ἑπτάστομος ἐκρέων, τὰς ἐθνικὰς μὲν ὁμογλώσσοις ἐκείνων ἀνδράσι σοφοῖς καὶ ἀκριβῶς ἑλληνίζουσιν εἴς τε γραφὴν ὁμοῦ καὶ γλῶσσαν Ἑλλάδα μετήμειψεν, ὡς καὶ τὰς Ἑβραίδας δι' ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνέων Ἑβραίων σοφῶν πεφυκότων καθ' ἑκατέραν διάλεκτον. 32. τὰς ἐθνικὰς μὲν p. 117 K

M b inscriptum *ἑτέρα ἀρχή* A, tum versum *βίβλος Ἀριστοφάνους Τζέτζην φορέουσ' ὑποφήτην* tamquam ipsius prooemii exordium scr. A[2]

I similia quamquam non hinc petita habet scholium q. d. Plautinum (ed. Ritschl Opusc. I 5, cf. Dziatzko Mus. Rh. 46, 349), cui praescriptum '*ex Caecio in commento comoediarum Aristophanis poetae in pluto*' 2 *συνωθηθέντες* i. e. compulsi, cf. Tzetzae Prol. Hesiod. p. 6 Basil. in schol. Plautino sic: *impulsu regis ptolemaei philadelphi cognomento, qui mirum in modum favebat ingeniis et famae doctorum hominum,* et paullo post: *nam rex ille philosophis affectissimus et caeteris omnibus autoribus claris* eqs. 10 sqq. schol. Plaut. sic: *in regia autem bibliotheca voluminum ... digestorum milia nonaginta, sicuti refert Callimacus aulicus regius bibliothecarius, qui etiam singulis voluminibus titulos inscripsit. fuit praeterea qui idem asseveret eratosthenes non ita multo post eiusdem custos bibliothecae* 13 *νεανίσκος τῆς αὐλῆς* obscurum, cf. M a § 1 *νεανίαι ἦσαν Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης* 14 *ἱστορεῖ, ὃς* Dziatzko: *ὑστέρως* 21 fort. *ἀληθῶς ἑπτάστομος*, ad Nili instar, quem *χρυσορρόαν* Gregorius Naziauz. I 391 b dixit

οὕτω μετεποίησε βίβλους· τῶν Ἑλληνίδων δὲ βίβλων, ὡς καὶ προλαβὼν ἔφην, τὰς τραγικὰς μὲν διώρθωσε δι' Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰτωλοῦ, p. 118 K τὰς τῆς κωμωιδίας δὲ διὰ τοῦ Λυκόφρονος, διὰ δὲ Ζηνοδότου τοῦ Ἐφεσίου τὰς τῶν λοιπῶν ποιητῶν, τὰς Ὁμηρείους δὲ κατ' ἐξαίρετον, πρὸ διακοσίων καὶ πλειόνων ἐνιαυτῶν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ τῆς διορθώσεως Ζηνοδότου συντεθείσας σπουδῆι Πεισιστράτου παρὰ τῶν τεσσάρων τούτων σοφῶν, Ἐπικογκύλου Ὀνομακρίτου τε Ἀθηναίου Ζωπύρου τε Ἡρακλεώτου καὶ Κροτωνιάτου Ὀρφέως. 33. οὕτω μὲν ἐν χρόνοις τοῦ Πεισιστράτου τοῖς τέσσαρσι τούτοις σοφοῖς αἱ Ὁμηρικαὶ συγγραφαὶ τεμαχίοις περιφερόμεναι συνετέθησαν καὶ βίβλοι ἐγένοντο· χρόνοις δ', ὡς ἔφην, τοῦ Φιλαδέλφου παρὰ τοῦ Ζηνοδότου ὠρθώθησαν. μετὰ δὲ Ζηνόδοτον Ἀριστάρχωι πάλιν ὠρθώθησαν τετάρτωι ἢ ε΄ ἀπὸ Ζηνοδότου τελοῦντι. 34. κἂν ὁ πεφυρμένος καὶ βδελυρὸς Ἡλιόδωρος οὐκ εἰδὼς ὅ τι ληρεῖ φύρηι πάντα καὶ σύμμικτον κυκεῶνα μᾶλλον δὲ κοπρεῶνα ποιῆι, ἐπὶ Πεισιστράτου τὸν Ὅμηρον συντεθῆναι καὶ ὀρθωθῆναι ληρῶν παρὰ τῶν οβ΄, ἐπικριθῆναι δὲ πάντων τὴν Ζηνοδότου καὶ Ἀριστάρχου σύνθεσίν τε καὶ διόρθωσιν, καὶ ἡμᾶς ἔτι νεάζοντας καὶ πρώτους ὑπηνήτας τελοῦντας ἔπεισεν οὕτως εἰπεῖν ἐξηγουμένους τὸν Ὅμηρον, ὡς καὶ ἕτεροί τινες κομψοὶ καὶ αἰθεροβάμονες· οἷς ἂν καὶ μέχρι μιᾶς λέξεως ἀβασανίστως ἐπείσθην καὶ μὴ ἐκ τοῦ κειμένου τῆς παλαιᾶς βίβλου τὸ ἀληθὲς ἀπηκρίβωσα, κατ' ἐκείνους παραληρῶν ἐφαινόμην· ἀλλ' ἅπαξ καὶ δὶς τοῦτο παθὼν τῶι νεάζοντι [τῶι] 'πάθει μάθος ἐθέμην' (Aesch. Ag. 177). 35. καὶ τούτους μὲν ἥγημαι κομψοὺς αἰθερίους, αὐτὸς δ' ἐκ τῶν κειμένων ἀνθέων τῶν βίβλων ὥσπερ τις 'μέλισσα φιλεργὸς' ὁποῖα δυναίμην σιμβλοποιῶ, οἶμαι δὲ καὶ τῶι μέλιτι πολλοὺς διεκτρέφω· κἂν μυῖαί τινες δυσγενεῖς, ὡς οὐδὲ τῶι Ἀττικῶι οὐδὲ τούτωι ἰζῆσαι δυνάμεναι, ὅμως λάθρα σὺν ὁμοτρόποις περιιπτάμεναι περιβομβοῦσιν ἀνήκουστά τε καὶ παράληρα — ἀλλά μοι τόσον ⟨παρα⟩τροχάσαντι ἀναληπτέον πάλιν τοῦ λόγου τὰ καίρια.

---

32 v. ad Pb § 22 39 sqq. schol. Plaut. sic: *Heliodorus multa aliter nugatur quae longo convicio cecius reprehendit. nam ol. LXXII duobus doctis viris a pisistrato huic negotio praepositis dicit homerum ita fuisse compositum, qui quidem zenodoti et aristarchi industria omnibus praelatam comprobarint; quod constat fuisse falsissimum. quippe cum inter pisistratum et zenodotum fuerint anni supra ducentos, aristarchus autem quattuor annis minor fuerit ipso et zenodoto atque ptolemaeo* 39. 40 πάντα καὶ scripsi: καὶ πάντα A 46 βιβλίον A 48 ταὐτὸ Keil 50 μέλισσα φιλεργός Gregorius Nazianz. dixisse fertur in Thesauro l. gr. 52 δυσγενεῖς A¹ corr. ex δυσμενεῖς ut videtur 52. 53 fort. [οὐδὲ] τούτωι ζῆσαι δυνάμεναι 54. 55 παρατροχάσαντι, cf. Ma § 5

II 36. *περὶ ποιητῶν πολλάκις ὑμῖν ἐδιδάξαμεν καὶ διαρκῶς ἕκαστα* p. 119 K *ἐξεπίστασθε, εἴδη τε τούτων καὶ τὰ γνωρίσματα, τῶν σκηνικῶν τε τοὺς χοροὺς ἐκ πόσων ἀνδρῶν καὶ τί ἑκάστωι τὸ δῶρον καὶ πῶς ἐφευρέθησαν καὶ διὰ τί λέγονται δράματα καὶ οὐ γράμματα· ἀλλα καὶ νῦν ἐπιδρομάδην τῶν σκηνικῶν ποιημάτων τὰ καίρια διδακτέον μοι, ἵνα καὶ ψώραν ἐξηγητῶν ταῖς διαφοραῖς ἐκκαθάρωμεν καὶ τὸ Διονυσίου τε καὶ Εὐκλείδου καὶ Κράτητος σκολιῶς καὶ πεφυρμένως καὶ ἀπαρατηρήτως γραφὲν εἰς τὸ περὶ μερῶν κωμωιδίας καὶ παραβάσεως εὐθυτάτως τε καὶ ἀφύρτως μετ' ἐπιστάσεως σαφῶς παραστήσαιμεν κατά τε τὴν πρᾶξιν αὐτὴν καὶ τὸν νοῦν τῶν βιβλίων καὶ τὴν ἀλήθειαν. καὶ δὴ πρῶτον ἀρκτέον μοι λέγειν τὰς διαφοράς.*

III 37. *ἡ κωμωιδία μεμιγμένον τοῖς σκώμμασιν εἶχε τὸν γέλωτα, ἡ τραγωιδία πένθη καὶ συμφοράς· ἡ σατυρικὴ δὲ ποίησις οὐκ ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καταντᾶι, ὡς ὁ Εὐριπίδου Ὀρέστης καὶ Ἄλκηστις καὶ ἡ τοῦ Σοφοκλέους Ἠλέκτρα, ὡς κἀμὲ οἱ ἀσκέπτως ληροῦντες ἐξηγηταὶ καὶ γράψαι καὶ διδάξαι ἠπάτησαν, ἀλλ' ἀμιγῆ καὶ χαρίεντα καὶ θυμελικὸν ἔχει γέλωτα.* 38. *οἷον Ἡρακλῆς .... ὁ τεχνικώτατος γεωργός. τοιαῦτα τὰ σατυρικὰ δράματα, οὐχ οἷα γράφουσιν οἱ ἀσκέπτως ληροῦντες καὶ ἐμὲ αὐτὸν ἀπατήσαντες.* 39. *ἀλλὰ ῥητέον καὶ τί* p. 120 K *τῶι βίωι ταῦτα λυσιτελεῖ. ἡ τραγωιδία λύει τὸν βίον, ἡ κωμωιδία δὲ συνιστᾶι, θυμελικοῖς δὲ τοιούτοις οἱ σάτυροι καθηδύνουσι. λυρικοὶ δὲ οἱ καὶ κυκλικοὶ καὶ διδύραμβοι ἢ ᾔνουν κυδαίνοντες ἀθλητὰς ἀγῶσι νικῶντας ἢ ὕμνουν Διόνυσον ἢ καὶ ἑτέρους θεούς. ἐπεὶ ταῦτα σαφῶς ἡμῖν καὶ συντόμως ἐρρήθη, φέρε καὶ ὅπως ταῦτα τὰ δράματα ἐδιδάσκετο διδακτέον μοι.*

VI[a]. E TZETZAE PROLEGOMENIS AD LYCOPHRONEM.

I p. 254 M. *Τραγικῶν δὲ καὶ σατυρικῶν καὶ κωμικῶν ποιητῶν κοινὸν μὲν τὸ τετραγώνως ἔχειν ἱστάμενον τὸν χορὸν καὶ τὸ λαμβάνειν τράγον ἢ τρύγα, τουτέστι νέον οἶνον, καὶ μιμητικῶς ἐν τῆι θυμέληι τὰ τούτων δράματα λέγεσθαί τε καὶ δρᾶσθαι· διάφορον δὲ*

---

61 *ταῖς διαφοραῖς* cf. v. 66 64. 65 *παραστήσωμεν* Keil 72 § 38 v. supra P b § 27 74 § 39 v. P b § 28 post v. 80 secuntur eadem plane quae supra P b inde a § 33 ad § 39 proposui, extrema autem verba haec sunt: *ἕνεκα μὲν τῶν ἀχαρίστων ταῦτα ἐγράφη μοι· ἀποδρέπεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τούτων, γεννήματα ἐχιδνῶν καὶ ἀχάριστοι. φάμενοι δὲ καὶ τὸ γένος τοῦ ποιητοῦ καὶ τὸν σκοπὸν τὸν τοῦ δράματος χωρήσωμεν ἐπὶ τὴν τοῦ κειμένου σαφήνειαν (σαφήνισιν?) καὶ σχολίων τινῶν ἀναπλήρωσιν.*

αὐτοῖς τὸ τὴν κωμῳδίαν γέλωτα ἔχειν καὶ σκώμματα καὶ κδ΄ χορευτάς, τὴν δὲ τραγῳδίαν καὶ τοὺς σατύρους ἐπ᾽ ἴσης μὲν ἔχειν χορευτὰς ις΄, διαφέρειν δὲ πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία θρήνους μόνον ἔχει καὶ οἰμωγάς, ἡ δὲ σατυρικὴ ποίησις συγκιρνᾶι ταῖς ὀλοφύρσεσιν ἱλαρότητα καὶ ἀπὸ δακρύων εἰς χαρὰν καταντᾶν εἴωθε. διαφέρει δὲ καὶ κατὰ τοῦτο τραγῳδία καὶ κωμῳδία ὅτι ἡ μὲν τραγῳδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμῳδία συνίστησι. κωμῳδία δὲ ἐκλήθη ἢ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κώματος ἤτοι τοῦ ὕπνου εὑρέθη, ἢ ὅτι ἐν ταῖς κώμαις τουτέστιν ἐν ταῖς στενωποῖς, ἢ ἐν ταῖς κώμαις τουτέστιν ἐν τοῖς μεγίστοις χωρίοις, ἢ ὅτι ἐν τοῖς κώμοις καὶ πότοις τοῦ Διονύσου εὑρέθη. ἡ δὲ τραγῳδία ἀπὸ τοῦ τράγου ἢ τρύγα, τουτέστι νέον οἶνον, λαμβάνειν, ἢ ἀπὸ τοῦ τρυγὶ χρίσασθαι τὰ πρόσωπα κατ᾽ ἀρχάς, ἢ ὅτι τετραγώνως ἵσταντο τετραγῳδία καὶ τραγῳδία, ἢ ἀπὸ τοῦ τραχείας ᾠδὰς ἔχειν τοὺς θρήνους τραχῳδία καὶ τραγῳδία ἐκλήθη. ἡ σατυρικὴ δὲ ἀπὸ τῶν σατύρων ἐκλήθη τῶν εὑρόντων αὐτὴν ἤτοι γεωργῶν καὶ εὐτελῶν ἀνθρώπων. τραγῳδοὶ δὲ ποιηταὶ Ἀρίων Θέσπις Φρύνιχος Αἰσχύλος Σοφοκλῆς Εὐριπίδης Ἴων Ἀχαιὸς καὶ ἕτεροι μυρίοι νέοι. κωμῳδοὶ πραττόμενοι Κρατῖνος· Πλάτων Εὔπολις Φερεκράτης Ἀριστοφάνης καὶ ἕτεροι. καὶ νέοι Μένανδρος Φιλήμων Φιλιστίων καὶ πλῆθος πολύ. σατυρικὸς δὲ Πρατίνας καὶ ἕτεροι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τραγικῶν σατυρικῶν καὶ κωμικῶν ποιητῶν.

VII. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ ΣΤΙΧΟΙ ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΠΟΙΗΤΩΝ.

Ποιητικῶν μέλλουσιν ἄρχεσθαι λόγων
χρεὼν διδάσκειν πρῶτα τὰς διαιρέσεις·
οὕτω γὰρ εὐσύνοπτον ἔσται τοῖς νέοις·

VI[a] 13 *ἐν ταῖς ὁδοῖς* n. II § 1, cf. Tzetzae Iamb. n. VII v. 31. 115 14 cf. Steph. Byz. s. *κώμη* p. 400, 22 15 cf. v. 3 20. 21 tragici praeter Arionem Thespin Phrynichum eidem in laterculo Coisliniano, de quo v. ad n. II 22 *πραττόμενοι* v. schol. Dion. Thr. supra p. 15, 70

VII—IX Edidit haec Cramerus An. Ox. III 334 duobus codicibus Oxoniensibus usus, altero Barocciano (B) altero Meermanniano (M); e codice Parisino 2644 iterum Duebner Mus. Rhen. IV (1836) p. 393. V (1837) p. 154. codices Parisinos 2403 saec. XIII (P) et 2644 saec. XIV (A) adcurate olim in Studemundi usum contulerat LCohn, qui quae in Anecdotorum Cramerianorum exemplo Studemundiano (libr.

καὶ δὴ τὸ λοιπὸν ἐγκαταρκτέον λέγειν.
ποιητικὸν γίνωσκε σὺ γένος, νέε,
πολλὰς τομὰς φέρον τε καὶ διαιρέσεις·
τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν λυρικὴν κλῆσιν φέρει,
ἄλλο τραγικήν, κωμικήν, μονωιδίαν,
καὶ σατυρικὸν καὶ διθύραμβον πάλιν·
ἰαμβογραφία τε τούτοις συντρέχει
ποιητικόν τε πᾶν ἀνώνυμον γένος.
καὶ δὴ τὸ πᾶν γνώρισμα σαφηνιστέον.
 τῶν λυρικῶν γνώρισμα πρῶτον ἡ λύρα·
πρὸς γὰρ λύραν ἔμελπον αὐτοὶ τὰ μέλη.
εἶχον δὲ πεντήκοντα τοὺς χοροστάτας,
καὶ βοῦς τὸ δῶρον κυκλικῶς ἑστηκότων·
ὅθενπερ αὐτούς τις καλεῖ ταυροσφάγους.
τοῦ λυρικοῦ κύκλου δὲ σύστημα τόδε·
Κόριννα, Σαπφώ, Πίνδαρος, Βακχυλίδης,
Ἀνακρέων, Ἴβυκος, Ἀλκμάν, Ἀλκαῖος,
Στησίχορός τε καὶ Σιμωνίδης ἅμα,
δεκὰς ἀρίστη παντελὴς πληρεστάτη.
 τὴν τραγικὴν μάνθανε καὶ κωμωιδίαν·
ἄμφω πρὸς ὠφέλειαν εὕρηνται βίου.
τὴν δ' εὕρεσιν μάνθανε πῶς ἐφευρέθη·
πένητες ἄνδρες Ἀττικοὶ γῆς ἐργάται
ἀδικίας πάσχοντες ἐν γεωργίαις
ἐξ Ἀττικῶν μὲν εὐγενῶν δὲ τῶι γένει·
ἀντιλέγειν δὲ μὴ σθένοντες μηδ' ὅλως
συνεργὸν ἐξεύροντο τὸν νυκτὸς χρόνον.
κώμαις γὰρ αὐτοὶ ταῖς στενωποῖς τριόδοις
κῶμα κατ' αὐτὸ καὶ γλυκὺν ὕπνου χρόνον
περιτρέχοντες καὶ λέγοντες τὰς βλάβας

Studem. n. 921) enotavit, mea gratia parato animo exscripsit diligentissime Fridericus Kuhn, additis simul quae ipse de Tzetzae versibus emendandis explicandisve utiliter observarat non paucis. duplicis huius beneficii meritas hoc loco gratias ago viro doctissimo. equidem pro huius editionis consilio non integram codicum memoriam rettuli, sed elegi quae necessaria viderentur esse.

VII inscriptum carmen in P sic *στίχοι ἰωάννου τοῦ τζέτζου*, in reliquis ut edidi, adiectis praeterea his *λογιζέσθωσαν δὲ μὴ ὡς στίχοι ἀλλ' ὥσπερ συντάγματα καταλογάδην γραφόμενα*

11 *πανανώνυμον* ABM 17 *ὅθεν παρ' αὐτούς* BM in A scholium *Κρατῖνος ὁ κωμικός*, cf. schol. Arist. Ran. 357 31 *στενωπαῖς* ABM 32 *κατ' αὐτοῦ* P

θόρυβον εἰργάσαντο τοῖς πέριξ μέγαν,
ὡς ἡλίου τρέχοντος ἡμέρας δρόμον
ζητεῖν ἐρευνᾶν πανταχοῦ τοὺς αἰτίους
καὶ τοὺς γεωργοὺς τοὺς παθόντας τὰς βλάβας.
ἐπεὶ δ' ἐφευρέθησαν οἱ γῆς ἐργάται,
ᾔτησεν αὐτοὺς Ἀττικὴ γερουσία
κώμοις παρ' αὐτοῖς καὶ πότοις Διονύσου
τελουμένοις κώμαις τε καὶ τοῖς χωρίοις
βλάβας κατειπεῖν ἃς ἔλεξαν ἐννύχως.
οἳ δ' αὖ θέλοντες ἅμα καὶ δεδοικότες,
τρυγὶ καταχρίσαντες αὐτῶν τὰς θέας,
ἀγνωστοφανῶς εἶπον ὡς πρὶν τὰς βλάβας.
ἐπεὶ δ' ἐσωφρόνισε τὸ πρᾶγμα πόσους,
ἔδοξε πᾶσι τοῖς σοφοῖς βουληφόροις
πρὸς σωφρονισμὸν τοῦτο παντὸς τοῦ βίου
ἀεὶ τελεῖσθαι τοῖς ἐτησίοις κύκλοις,
ἐαρινῶι μάλιστα καιρῶι δὲ πλέον.
καὶ πρῶτον αὐτό πως μετῆλθον ἀγρόται,
κωμωιδίαν δή φημι καὶ τραγωιδίαν
καὶ σατυρικὴν τῶνδε τὴν μεσαιτάτην·
ἄνδρας μετ' αὐτοὺς ἀξιοῦσι πανσόφους
ἅπαντα πράττειν εὐγενῶς καὶ κοσμίως,
οὕσπερ τὸ λοιπὸν καὶ διδασκάλους ἔφαν·
κλῆσις δὲ τοῖς σύμπασιν ἦν τρυγωιδία.
χρόνωι διηιρέθη δὲ κλῆσις εἰς τρία,
κωμωιδίαν ἅμα τε καὶ τραγωιδίαν
καὶ σατυρικὴν τῶνδε τὴν μεσαιτάτην.
ὅσον μὲν οὖν ἔσχηκε τὴν θρηνωιδίαν,
τραγωιδίαν ἔφασαν οἱ κριταὶ τότε·
ὅσον δὲ τοῦ γέλωτος ἦν καὶ σκωμμάτων,
κωμωιδίαν ἔθεντο τὴν κλῆσιν φέρειν.
ἄμφω δὲ πρὸς σύστασιν ἦσαν τοῦ βίου·
ὁ γὰρ τραγικὸς τῶν πάλαι πάθη λέγων,
Ῥήσους, Ὀρέστας, Φοίνικας, Παλαμήδεις,
τοὺς ζῶντας ἐξήλαυνεν ἀγερωχίας.
ὁ κωμικὸς δέ πως γελῶν κωμωιδίαις

---

40 *καὶ πρὸ τοῖς* BM 51 *αὐτό πῶς* P: *αὐτὰ πῶς* ABM *μετῆλθεν* P 56 *ἔφην* P, cf. Arist. Ran. 1054 67 *Παλαμήδας* P 68 *ἐξέλαυνεν* BM 69 *ὁ* om ABM *πῶς* codd

ἅρπαγά τινα καὶ κακοῦργον καὶ φθόρον
τὸ λοιπὸν ἧδραίωσεν εἰς εὐκοσμίαν.
οὕτω λύει μὲν ἡ τραγωιδία βίον,
βαθροῖ δὲ καὶ πήγνυσιν ἡ κωμωιδία
καὶ σατυρικὴ συν ἅμα κωμωιδίαι,
ὁμοῦ σκυθρωποῖς τῆι χαρᾶι μεμιγμένη.
διαφορὰν ἔφημεν αὐτῶν ἀρτίως,
τοὺς εὑρετὰς δὲ τοιγαροῦν μοι λεκτέον.
τριττὴν νόει πρῶτον δὲ τὴν κωμωιδίαν,
πρώτην, μέσην, ἔπειτα καὶ τὴν ὑστέραν.
πρώτης μὲν ἦν ἴδιον ἐμφανὴς ψόγος,
ἧς ἦν κατάρξας εὑρετὴς Σουσαρίων.
τῆς δευτέρας ἦν ὁ ψόγος κεκρυμμένος,
ἧς ἦν Κρατῖνος, Εὔπολις, Φερεκράτης,
Ἀριστοφάνης, Ἕρμιππός τε καὶ Πλάτων.
καὶ τῆς τρίτης ἦν ὁ ψόγος κεκρυμμένος,
πλὴν κατὰ δούλων καὶ ξένων καὶ βαρβάρων·
ἧς ἦν Μένανδρος ἐργάτης καὶ Φιλήμων.
τραγωιδίας μάνθανε τοὺς διδασκάλους,
Θέσπιν, Φρύνιχον, Αἰσχύλον, Σοφοκλέα·
ὕστατος αὐτῶν Εὐριπίδης Μνησάρχου,
κἄνπερ κατεῖδε τὸν σοφὸν Σοφοκλέα.
σατυρικὸν δὲ Πρατίναν οἶδα μόνον·
ἄλλους δ' ἐφευρὼν εἰ θέλεις, τέκνον, γράφε.
εἰ δ' ἀκριβῶς ἅπαντα μανθάνειν θέλεις,
Ὅμηρός ἐστι καὶ πατὴρ κωμωιδίας
καὶ σατυρικῆς ἅμα καὶ τραγωιδίας
ἄλλης τε πάσης ἐν λόγοις εὐτεχνίας.
τούτοις δὲ κοινὸν τοῖς τρισὶ χοροστάταις
ἐν τετραγώνωι τῆι στάσει καθεστάναι,
τράγον τε πρὸς δώρημα τῆς νίκης φέρειν
καὶ δημοσίαν τὴν τροφὴν ἐσχηκέναι,
μιμητικῶς τε πάντα δρᾶν τῆι θυμέληι·

---

74 om. ABM 77 μοι PA (superscr. νῦν A): νῦν BM 78 πρῶτον δὲ P: δὲ πρῶτον reliqui 80 ἦν om. P ad hunc v. scholium habet A eadem continens quae in Tzetziano prooemio M a § 14 (supra p. 27) leguntur 90 αὐτῶν A: αὐτὸς BM, compendium habet P in utramque partem quod explicari possit 93 scholium adscriptum v. ad Tzetzae prooem. M a § 26 (p. 30) 95 post Aristot. Poet. 1448 b 35 sic stoici docebant, v. Strabonis I p. 16 extr. 96 ἅμα AP: ὁμοῦ BM

ὅθενπερ ἐσχήκασι κλῆσιν δραμάτων.
μίμους γὰρ ἐκτρέφοντες ἄνδρας θυμέλης
μιμητικοῖς ἔπραττον ἅπαντα τρόποις,
ἀνδρῶν γυναικῶν ἐκμιμούμενοι θέας.
ταῦτα τὰ κοινὰ τῶνδε καὶ μεμιγμένα.
διαφορὰν μάνθανε τῆς κωμωιδίας·
ἧς εἰκοσιτέσσαρες οἱ χορεργάται,
ἑκκαίδεκα δὲ σατύρων τραγωιδίας.
κωμωιδίας ἔφημεν εἶναι τὸν γέλων,
τραγωιδίας πάλιν δὲ τὴν θρηνωιδίαν,
τῶν σατύρων γέλων δὲ καὶ θρηνωιδίαν.
κλῆσιν δὲ νῦν μάνθανε τῆς κωμωιδίας·
κώμαις στενωποῖς κώματος πρὶν ἐν χρόνωι
ἐφευρέθη μέν, ὡς ἔφην ἀνωτέρω·
ἀγρῶν δὲ κώμαις ἐκτελουμένη τότε
κώμοις παρ' αὐτοῖς καὶ πότοις Διονύσου
κωμωιδίας εὕρηκε κλῆσιν εὐλόγως.
τραγωιδία δὲ παρὰ τὴν οἴνου τρύγα,
ἐν ἧιπερ ἐξέχρισαν αὐτῶν τὰς θέας,
ἢ παρὰ τὴν τρύγα δὲ τὴν δωρουμένην
ἤτοι τὸν οἶνον Ἀττικῶι πάντως λόγωι,
ἢ τὸν τράγον δὲ καὶ τετράγωνον στάσιν,
ἢ τὴν τραχωιδίαν τε καὶ θρηνωιδίαν.
τὸ σατυρικὸν ἐκ σατύρων εὑρέθη.
τοὺς ἀγρότας δὲ πρὶν ἐκάλουν σατύρους·
ἐκ τῶνδε γοῦν εὕρηκε τὴν κλῆσιν τόδε.
ἔσχηκε καὶ κλῆσιν δὲ ταῦτα δραμάτων,
οὐ μὴν δὲ λοιπόν, ὡς τὰ λοιπά, γραμμάτων·
ἐδρῶντο καὶ γὰρ ἐν μίμοις πρὶν ἀνδράσιν
εἰς Τηλέφου μίμημα καὶ Φιλοκτήτου,
οὐδ' ἐν μόνοις γράμμασιν εἶχε τὴν στάσιν.
μονωιδίαν μάνθανε σὺν αὐτοῖς, τέκνον.
γίνωσκε κυρίως δὲ τὴν μονωιδίαν,
ὅταν μόνος λέγηι τις ἐν θρηνωιδίαις,
κατὰ δὲ παράχρησιν, ἂν λέγηι μόνος

---

103 *ὅθεν παρεσχήκασι* BM 118 *κώμας* A *καὶ τόποις* P, cf. v. 40 119 *εὕρηκε* scripsi, cf. v. 128: *εὕρισκε* P, *ἔσχηκε* reliqui 121 *αὐτῶν τὰς* P: *τὰς αὐτῶν* reliqui, cf. v. 44 130 *γραμμάτων* scil. *κλῆσιν ἔσχηκε* post v. 131 versus integer erasus in A 136 *λέγη* A: *λέγει* reliqui

ὥσπερ Λυκόφρων εἰς Ἀλεξάνδραν γράφει·
ἄλλοις γάρ ἐστι τραγικὸς χορεργάτης,
πολλὰς γεγραφὼς καὶ σοφὰς τραγωιδίας.
ἔφην τὸ λοιπὸν καὶ μονωιδούς σοι, τέκνον·
τοὺς διθυράμβους τοιγαροῦν μοι λεκτέον.
οὗτοι λυρικὸν καὶ χορὸν καὶ τὴν στάσιν
καὶ δῶρον εἶχον· τὰ δὲ λοιπά μοι μάθε.
οἱ πρὸς τὸν Διόνυσον γράφοντες λόγους
παμπλειστοσυστρόβητον ἔγραφον μέλος,
οἱόνπερ αὐτὸς στίχον ἀρτίως ἔφην
ἀισματοκαμπτῶν πλειστοποικίλωι τρόπωι.
ταῦτα δ' ἐποίουν ἐκμιμούμενοι τρόπους
τοὺς βακχικούς τε καὶ στροφὰς πολυστρόφους.
κλῆσιν δὲ διθύραμβον ἔσχον, ὦ τέκνον,
ἐκ Διονύσου βακχικοῦ χοροστάτου·
ὅστισπερ ἐξέδραμε θύρας τὰς δύο,
μηρὸν Διός τε καὶ Σεμέλης γαστέρα.
Φιλόξενον δὲ τὸν Κυθήριον λέγε
τῶν διθυράμβων εὑρετὴν συγγραμμάτων.
ἰαμβογράφους γλωττοτοξότας νόει
Πάριον Ἀρχίλοχον αἰσχρὸν ἐν λόγοις
καὶ δεινὸν Ἱππώνακτα πικρίας πλέων·
οὗπερ παρεισέγραψέ τις τύμβωι τάδε·
'οὐ βότρυν ἀλλ' ἄχερδον ἐν τάφωι φέρει
στύφοντα πικραίνοντα πικρίαι λόγων·
ἀλλά τις Ἱππώνακτος ἐλθὼν εἰς τάφον
τὸν ἄνδρα κνώσσειν εὐμενῶς εὔχου κάτω.'
ἰὸν δέ πως βάζοντες ἐν πικροῖς λόγοις
κλῆσιν κατεπλούτησαν ἰαμβογράφων.
ποιητικὸν δὲ πᾶν ἀνωνύμως λέγε,
ὅπουπερ εὑρήσειας αὐτός μοι, τέκνον,
ἡρωικὸν μέτρον τε καὶ μύθους ἅμα
λέξιν τε ποιὰν ἱστορικήν τε φράσιν.

---

139 *ἄλλοις* in P legi nequit, *ἄλλως* Wilamowitz 140 sic Phrynichus de Sophocle in Musis (Argum. Soph. Oed. Col.) *πολλὰς ποιήσας καὶ καλὰς τραγωιδίας* 145 velut *οἱ πρὸς Διόνυσον γεγραφότες* 148 *ἀσματοκαμπῶν* codd: cf. Ar. Nub. 333 *πλειστοποικίλ(ους) τρόπους* P ex v. 149 153 *ὅστις παρεξέδραμε τὰς δύο θύρας* P 160 Alcaeus Messenius Anth. Pal. VII 536 165 idem veriloquium Et. M. 463, 27 *ἐμπίκροις* A, *ἐμπικρῶς* BM 166 similiter dictum indicavit FKuhn Chil. XIII 331 *τὴν κλῆσιν κατεπλούτησε φέρειν τὴν τῆς καρύκης*

πεντας δὲ τούτων ἐστὶν ἐξῃρημένη
Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πάννσις τρίτος,
Πείσανδρος, Ἀντίμαχος· οἱ δ' ἄλλοι νέοι,
ὧνπερ τὸν ἐσμὸν τίς διαγράψει λόγος;
οὕτω τὰ πάντα σὺ μαθὼν κατ' ἀξίαν
γίνωσκε καλῶς καὶ διάκρινον βίβλους
καὶ τεχνικῶς βάδιζε πρὸς λόγων τρίβους.

VIII. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΙΑΜΒΟΙ ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΙΔΙΑΣ.

Ἐπείπερ ἡμῶν τοῖς ἀτέχνοις πρὶν στίχοις
τριπλῆν τελεῖν εἴρηκα τὴν κωμωιδίαν,
πρώτην ὁμοῦ μέσην τε καὶ τὴν ὑστέραν,
ἔφην δὲ καὶ γνώρισμα τῶν τριῶν τότε,
οὐκ ἀκριβῶς ἔφην δὲ πᾶν μέχρι τέλους,
τὰ νῦν φέρε γράψωμεν ἠκριβωμένως,
πόσα μέρη τε τυγχάνει κωμωιδίας,
καὶ τῆς παραβάσεως ὁπόσα δὲ τὰ μέρη
τίνα τε ταῦτα, τεχνικῶς τε πῶς πρέπει
κωμωιδίας γράφειν τε καὶ τραγωιδίας.
μέρη μὲν εἰσὶ τέσσαρα κωμωιδίας·
πρῶτον πρόλογος, τὸ μέχρι χοροῦ τῆς εἰσόδου,
τὸ τοῦ χοροῦ μέλος δὲ δεύτερον λέγω,
ἐπείσοδος τρίτον δέ· τί δὲ τυγχάνει;
λόγος μεταξὺ πλὴν μελῶν χορῶν δύο·
τέταρτόν ἐστιν ἔξοδος ταύτης μέρος,
λόγος χοροῦ τις τῶι τέλει λελεγμένος.
τόσα μέρη μὲν εἰσὶ τῆς κωμωιδίας.
ἑπτὰ δὲ ⟨τῆς⟩ παραβάσεως εἰσὶ μέρη,
ἃ νῦν σαφῶς ἄκουε λεπτῶι τῶι λόγωι.
ὁ κωμικὸς χορὸς μὲν ὀρχήστρας τόποις,

---

172 *Πάννσις* ABM itemque cod. Paris. G Tzetzae Prol. in Hesiod. p. 12 Gaisf. cf. Hart de Tzetzarum nomine vitis scriptis p. 69 174 *διαγράψοι* ABM 176 sq. *διακρίνων* ABM, *διάκριναι* P: corr. Bachmann 177 *καὶ* P: *ὡς* ABM (*ὡς τεχνικὸς* A)

VIII deest hoc carmen in P, habent ABM 8 *δὲ* del. Duebner alii 9 *τίνα δὲ* BM 19 *τῆς* add. FKuhn 21 *ὁ* om. BM

την ἣν λογεῖον νῦν καλοῦμεν, ἡγμένος
ὑποκριταῖς μὲν προσλαλῶν ἄλλοις μέτροις
σκηνὴν πρὸς αὐτὴν ἣν ὁρῶν κωμωιδίας·
αὐτῶν ἀπελθόντων δὲ πρὸς δῆμον βλέπων,
ὃ καὶ στροφὴν ἔσχηκε τὴν κλῆσιν φέρειν,
ἐκ τετραμέτρων ἕξ τε καὶ δέκα στίχους,
ἀναπαιστικοὺς δὲ τοῖς μέτροις ἐφθέγγετο.
ἀντίστροφον δ᾽ ἔφασκεν· εἶτα δευτέρως
τοιῶιδε μέτρωι καὶ ποσῶι τόσων στίχων.
τοὺς δ᾽ αὖ στροφῆς λόγους τε σὺν ἀντιστρόφωι
ἅπας παλαιός πως ἐπίρρημα λέγει.
ἡ πάροδος ὅλη χοροῦ δὲ παράβασις.
ἂν οὖν ἐπὶ θέατρον ἐκ πολισμάτων
ἐδείκνυ δῆθε τὴν ὁδὸν ποιούμενος,
ἀριστερᾶς ἔβαινεν ἁψῖδος τόπων·
εἰ δ᾽ ὡς ἀπ᾽ ἀγροῦ, δεξιᾶς διὰ τόπων,
ἐν τετραγωνίζοντι τοῦ χοροῦ τύπωι,
ὑποκριταῖς τὸ βλέμμα δεικνύων μόνοις.
ὧν ἐκδραμόντων ἑπτάκις ἐστραμμένος
χορὸς καθώρα πρὸς διπλῆν δήμου στάσιν.
τὸ δ᾽ ἑπτασυστρόβητον ὄρχημα τόδε
παράβασιν ἔσχε τῶι γένει κλῆσιν φέρειν,
ὄρχησις ἡ πρώτη τε τὴν κλῆσιν γένους·
μακρὸν δὲ δὴ πνῖγός τε τὸ τρίτον πάλιν·
τέταρτον ὠιδὴ καὶ στροφὴ κλῆσιν φέρει·
τὸ πέμπτον αὖτέ τις ἐπίρρημα λέγει·
τὸ δ᾽ ἕκτον ἔσχε κλῆσιν ἀντωιδῆς φέρειν,
ἀντιστροφὴν ἅμα τε σὺν αὐτῆι λέγω·
τὸ δ᾽ ἕβδομόν τις ἀντεπίρρημα λέγει·
Τζέτζηι δ᾽ ἀρεστὸν οὐδαμῶς ἐστι τόδε
οὐδ᾽ αὖ τὸ πέμπτον, ἀλλά σοι ταῦτα λέγει·
τὰς πρακτικὰς μὲν συστροφὰς χοροῦ δύο,
σκηνὴν πρὸς αὐτὴν πρός τε τὸν δῆμον, νόει
στροφὰς καλεῖσθαι, σὺν δὲ μὴν ἀντιστρόφους.

---

25 *δὲ* om. BM 26 *φέρειν* ex *φέρων* corr. A: *φέρων* BM 29 *ἀντίστροφος ἔφασκεν* BM 30 i. e. eodem metro et totidem numero versuum 33 numeri corrupti: *δὲ ὦ παράβασις* M, idem A sed *ω* (?) ex *η* ut videtur correctum, *δὲ κλήσει παράβασις* FKuhn 35 *ἐδείκνυ δῆθε* verba suspecta 43 *γένει τὴν κλῆσιν* BM 45 omisit Tzetza *τὸ κομμάτιον*, cf. ad prooem. M a § 22 (p. 29) 49 *ἀντιστροφῆς* BM 55 scholium in A adscriptum: *κατὰ τὸν Τζέτζη τὰ ἑπτὰ εἴδη*

τοὺς τετραμέτρους οὓς ἔφη δὲ τῶν στίχων
τρανῶς ἐπίρρημά τι τοὺς πρώτους λέγει,
τοὺς δευτέρους αὖ ἀντεπίρρημα πάλιν.
Τζέτζης μὲν αὐτὰ τῶν μερῶν τῆς ἑπτάδος
παρεξελών τε καὶ διώξας μακρόθεν
ᾠδὴν διαιρεῖ καὶ στροφὴν ὡς πρὸς δύο
ἀντιστροφὴν αὐτήν τε κἀντῳδὴν ἅμα,
οὕτω τε πληροῖ σοι πάλιν τὴν ἑπτάδα.
ᾠδὴν καλεῖ δὲ πρὸς θεούς τινας λόγους,
στροφὴν πάλιν δὲ τοὺς πρὸς ἄνθρωπον λόγους,
τὴν δ' ἀντοῳδὴν εἰς θεοὺς πάλιν λέγει,
ἀντιστροφὴν δὲ πρὸς γονὰς ἐτησίους.
ταῦτα μὲν οὕτω. καὶ ταδὶ δέ μοι μάθε,
ὡς ἡ παλαιὰ συγγραφὴ κωμῳδίας
ἦρτο πρὸς ὄγκον Ἀττικῆς γλώττης λόγοις,
ἐχρῆτο καὶ μέτροις δὲ ποικίλοις στίχων
χορῶν τε χρείαν εἶχεν. ἡ νέα δέ γε
γλώττης σαφοῦς πρῶτα μὲν ἥρμοστο λόγοις,
πλείστωι δὲ χρῆται τῶν ἰάμβων τῶι μέτρωι
καὶ δὴ σὺν αὐτοῖς καὶ χορῶν ἀποτρέχει.
τὸ τοῦ σκοποῦ δὲ πλάσμα καὶ λέξις ἅμα
παρεισφοροῦσιν ἡδονὴν κωμῳδίαις
καὶ τὸν γέλωτα τοῖς ὁμωνύμοις πλέον
ἐσχηματισμένα τε καὶ παρῳδίαι,
καὶ κλήσεων πλάσεις δὲ καὶ μεταπλάσεις,
σὺν οἷς κορισμοὶ καὶ καταχρήσεις ἅμα.
σκαμβῶν μετ' αὐτὰ νῦν μελῶν κλῆσιν μάθε·
λέγοντες ἦσαν ταῦτα καιροῖς τῶν πότων,
σκαμβὰ δ' ἔφασκον ὡς ἁπλᾶ μᾶλλον τάδε·
ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγκαῖον πότοις
ᾄδειν ὑπῆρχε πρὸς ψαλάγματα λύρας·
ὅσοις ἐνῆν δὲ μηδαμῶς λύρας τέχνη,

τῆς παραβάσεως ἢ μέρη· ἐκβάλλει μὲν τὸ ἐπίρρημα ἐκ τοῦ πέμπτου τόπου καὶ τὸ ἀντεπίρρημα ἐκ τοῦ ἑβδόμου. παράβασιν δὲ καλεῖ τὸ γένος καὶ τὸ πρῶτον ὄρχημα· τρίτον μακρὸν καὶ πνῖγος· τέταρτον ᾠδὴν τὴν καὶ ἐπίρρημα· πέμπτην ἀντῳδὴν τὴν καὶ ἀντεπίρρημα· ἕκτον στροφήν· ἕβδομον ἀντιστροφήν 57 *ἐπιρρήματι* codd: corr. Hart 65 *ἀνθρώπων* AM 66 *ἀντοωδὴν* sic codd 82 *σκαμβά* i. e. *σκολιά*, quae utpote Dionysiaca carmina cum comoedia coniuncta tractavit etiam Vitae Aristophaneae auctor, qualis in Veneto Estensi aliis nonnullis codicibus est, cf. Duebner Schol. Ar. p. XXVIII adn.

δάφνης λαβόντες εἴτε μυρσίνης κλάδους
ᾖδον καλοῦντες σκαμβὰ τὰ λύρας μέλη.
ἄλλοι δὲ τοὺς ᾄδοντας εἶπον τὴν λύραν
οὐχὶ κατ' εὐθὺ συστροφαῖς δὲ λαμβάνειν·
οὕτω τὸ λοιπὸν κλῆσιν ἔσχε τὰ μέλη.

IX. ΠΕΡΙ ΤΡΑΓΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ.

Ἄκουε λοιπὸν καὶ τὰ τῆς τραγωιδίας,
πόνοις περισσοῖς πρὶν ἐμοὶ συνηγμένα
ἐξ ὧν ὁ Εὐκλείδης τε καὶ λοιποὶ πόσοι
ἔγραψαν ἄνδρες ἐν λόγοις διῃρμένοι.
τραγωιδία τί ἐστι πρὶν μαθὼν ἔγνως,
καὶ πῶς ἐφευρέθη δέ, καὶ διδασκάλους,
κλῆσιν ὁμοῦ, πράξεις τε πῶς λύει βίων·
νόει διαιρέσεις δὲ νῦν τραγωιδίας.
κατὰ τύπον πρῶτον μὲν εἰς μέρη δύο,
εἰς σκηνικόν τε καὶ χοροῦ δὲ τὸν τρόπον.
ἕκαστον αὐτῶν αὖ διαιρεῖσθαι νόει,
ὠιδὴν πρὸς αὐτὴν ἀλλὰ καὶ λέξιν λέγω.
ὑποκριτὴς ᾄδει γὰρ ἔν τινι χρόνωι,
χοροῦ λαλοῦντος ἃ λαλεῖν θέλει τότε.
ἡ λέξις αὖ δίχασμα διπλοῦν λαμβάνει
ὡς πρὸς μέτρον τε καὶ σὺν αὐτῶι περίοδον.
μέτρον τροχαίους σὺν ἰάμβοις μοι νόει,
ἰαμβικοὺς δὲ καὶ ἀναπαίστους περίοδον.
τομὴν τὸ μέτρον καὶ διαίρεσιν φέρει
εἴς τε προλόγους ἐπεισόδια καὶ ἔξοδον.
πρόλογος μέν ἐστι τὸ μέχρι χοροῦ τῆς εἰσόδου,

---

88 *μυρσίνους* A

IX habent eidem codices ABM, sed multo saepius ac gravius hoc in carmine BM ab A discrepant quam in prioribus duobus; cf. Hart p. 70 5 *τί* A: *τις* BM 7 *βίον* B, fort. *βίον* 10 scholium in A adscriptum: *τὸ χορικὸν μέρος ἦν πρότερον ἐκ λέξεως, ὠιδῆς καὶ ὀρχήσεως· ἡ ὄρχησις δὲ χρόνωι ἐπαύθη* 12 cf. v. 78 18 *περίοδον* A: *ἄθρει* BM, cf. v. 169 20 *εἴς τε πρὸς λόγους* A, *πρὸς λόγους* BM: corr. Duebner *ἔξοδον* A: *ἐξοδόν γε* BM 20 sqq. cf. Aristot. Poet. c. 12 21 *πρόλογός ἐστι μέχρι χοροῦ εἰσόδου* BM, cf. VIII 12

ἐπεισόδιον δέ ἐστιν, ὡς καὶ πρὶν ἔφην,
λόγος μεταξὺ πλὴν μελῶν χορῶν δύο.
ἡ δ' ἔξοδός τις τυγχάνει χοροῦ λόγος,
μεθ' ὃν χοροῖς οὐκ ἔστι τι λέγειν μέρος.
ἡ λέξις οὕτω τὴν διαίρεσιν φέρει,
τὰ ἃ διῃρέθη τε λέξεως λέγω.
τὴν σκηνικὴν ἄτμητον ᾠδήν μοι νόει,
τὴν τοῦ χοροῦ δὲ πενταχῇ τετμημένην·
τῶν τμημάτων κλήσεις δὲ πάροδος καὶ στάσιμον
ἥ τ' ἐμμέλεια, κομμὸς ἐξόδου μέτα.
ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶχε μὴν οὕτως τάδε,
καιροῖς μετετρέποντο δ' αἱ τάξεις ποτέ·
ἕκαστον αὐτῶν ἀκριβῶς δέ μοι μάθε.
ἡ μὲν πάροδος δὴ τοῖς θεαταῖς δεικνύει
δι' ἣν ἀφορμὴν ἡ χοροῦ κοινωνία
ἐγγίνεταί πως εἰς τὸ δράματος πάθος
ἄλλου χοροῦ λέξις τε πρώτη τυγχάνει.
ᾠδὴν ὁ Εὐκλείδης δὲ, λέξιν οὐ λέγει,
ᾠδὴν χοροῦ πρώτιστον αὐταῖς εἰσόδοις,
ὡς 'σῖγα σῖγα λευκὸν ἴχνος ἀρβύλης' (Eur. Or. 140),
ταὐτὸν τάχα λέγοντες ἐν πολλοῖς λόγοις.
μετὰ πάροδον Εὐκλείδης ἐπιπάροδον λέγει,
ἄλλου χοροῦ δ' ἔλευσιν αὐτήν μοι λέγε
χοροῦ μετ' ἐξέλευσιν ὃς πρὶν ἦν λέγων.
ἔγνως μὲν αὐτά. τὸ στάσιμον δέ μοι μάθε·
μετ' εἴσοδον μὲν ἔσχε τὴν τάξιν φέρειν,
ὅταν τὸ πρῶτον ἐπεισόδιον μὲν γίνεται,
τῶι δράματι δ' οὔπω τι τῶν σκυλμῶν μέρος
εἴτ' οὖν μετ' αὐτῶν ἀξιόχρεων πάθος.
ἄλλοι δὲ τὸ στάσιμον χοροῦ φασι μέρος
ἄνευ ἀναπαίστου καὶ τροχαίου τῶν μέτρων.
πάλιν ὁ Εὐκλείδης δέ φησιν ὧδέ πως·

---

22 *ἐπεισόδιος δέ* A, *ἐπεισόδιος* BM; praestat fort. *ἐπείσοδος*, ut est VIII 14 *πρὶν ἔφην* A: *προέφην* BM 30 *καὶ* om. BM 31 *ἔξοδος μέτα* BM, cf. v. 85 32 *μὴν* FKuhn: *μὲν* codd 35 *ἡ πάροδος μὲν τοῖς* BM 38 *ὅλου χοροῦ* OMueller Mus. Rh. V 361, cf. Arist. Poet. c. 12; non recte *ἄλλως* Consbruch 43 *Εὐκλείδης* om. B 44 *ἀλλ' οὐ* BM *λέγε* scripsi: *λέγει* codd 46 *τὸ* om. B 48 *μὲν γίνεται* AM: *δρᾶται* (om. *μὲν*) B 50 *ἀξιόχρεων μετ' αὐτῶν πάθος* BM 51 *τὸ στάσιμον δέ φασι χοροῦ μέρος* (om. *ἄλλοι*) BM 52 *ἄνευ* A: *πλὴν* BM

ὅταν χορὸς στάς τι κατάρχεται λέγειν,
ὡς δράματι μὲν υἱοῦ Θησέως γράφει (Hipp. 120)
ʻὨκεανοῦ τις ὕδωρ στάζουσα πέτρα λέγεταιʼ,
καὶ ταῦτα πολλοῖς ἓν τελοῦσι τοῖς λόγοις.
τὴν ἐμμέλειαν τοιγαροῦν μοι λεκτέον·
ἤδη προκοπτούσης δὲ τῆς τραγῳδίας
τὴν ἐμμέλειαν ᾖδον ᾠδῆς τι μέλος,
τὴν ἣν ὁ Εὐκλείδης μὲν οὐδαμῶς γράφει.
μετ᾽ ἐμμέλειαν κομμὸς ἦν λελεγμένος
ἀκμὴν πρὸς αὐτὴν ἠρμένης τραγῳδίας·
οὗτος δ᾽ ὁ κομμὸς τοῦ χοροῦ τελῶν μέλος
ὑποκριταῖς ἦν ὡς πολὺ συνηγμένος·
κομμὸς δὲ θρήνου πενθικώτερον πλέον,
ὁ θρῆνός ἐστι δ᾽ ἠρεμέστερον μέλος.
κομμὸν πάλιν ἄλλος δέ τις θρῆνον λέγει,
κοινὸν χοροῦ σκηνῆς τε τυγχάνειν λέγων,
καὶ τἆλλα ταὐτά· τί πλατύνομεν λόγους;
τὰ τέσσαρα νῦν τοῦ χοροῦ μαθὼν μέρη
τὴν ἔξοδον τὸ πέμπτον ἀκροῶ μέρος,
ὅπερ μετ᾽ ἐμμέλειάν ἐστιν εἰς τέλος·
τραγῳδίας δ᾽ ὄρχησις αὕτη τυγχάνει.
μέρη τὰ πρῶτα τῆς τραγῳδίας ἔγνως,
τὸν σκηνικόν τε καὶ χοροῦ λέγω τρόπον,
ἄμφω τε τούτων τὴν διπλῆν τομὴν πάλιν,
ᾠδὴν πρὸς αὐτὴν ἀλλὰ καὶ λέξιν λέγω,
τῆς λέξεως δὲ μέτρα καὶ τὴν περίοδον,
καὶ τὴν τομὴν μέτρου δὲ τὴν τρισσουμένην
τὴν εἰς πρόλογον ἐπεισόδιον καὶ ἔξοδον —
ἐπείπερ ἔγνως ἀκριβῶς πάντα τάδε,
ᾠδῆς χοροῦ τε πενταπλᾶς διαιρέσεις,
ἅπερ εἰσὶν ἡ πάροδος ὁμοῦ καὶ τὸ στάσιμον,
ἥ τ᾽ ἐμμέλεια, κομμὸς ἐξόδου μέτα
(ἡ σκηνικὴ γὰρ οὐ διαίρεσιν φέρει) —
ἐπείπερ ἔγνως ἀκριβῶς πάντα τάδε,

---

55 *Θησέως υἱοῦ* FKuhn *γράφει* BM: *γράφει* superscr. *λέγει* A 56 *λέγεται* om. B, totum versum om. M, cf. v. 112 57 *ἐντελοῦσι* BM 60 *μέρος* Westphal 67 *δ᾽ ἐστὶν* codd *μέλος* Wilamowitz: *μέρος* codd 70 *ταῦτα* BM 74 *αὐτὴ* BM 79 *καὶ τῆς λέξεως μέτρα περίοδόν τε* BM 81 *εἰς πρόλογον ἐπεισόδιον ἔξοδον* BM 84 *ἅπερ μέν εἰσι πάροδος στάσιμόν τε* BM

ἄκουε πάντα νῦν μέρη τραγωιδίας,
ἃ πρὶν ὁ Εὐκλείδης τε καὶ λοιποὶ πόσοι
γράψαντες ὡς γράφουσι συμπεφυρμένως
καὶ συνθολοῦσι πάντας ἠκροαμένους,
μέρη λέγοντες ἐννέα πεφυκέναι,
ἄλλα μὲν ἄλλος. ἃ τὰ νῦν μοι λεκτέον.
καὶ δὴ κατ' Εὐκλείδην μὲν ἀκροῶ τίνα·
πρόλογος, ὁ ἄγγελός τε καὶ ἐξάγγελος,
πάροδος, ἐπιπάροδος, μεθ' ὧν καὶ τὸ στάσιμον,
ἕβδομον ὑπορχηματικόν, ἀμοιβαῖον ἔπειτα,
τὸ σκηνικὸν τάττει δὲ πάντων ἐσχάτως.
πρῶτον λόγον δὲ τυγχάνειν γίνωσκέ μοι
τῶν ὧν θέλει λέγειν τις ἐκθέσεις λόγων·
ὃς δ' ἂν τὰ ἔξω τοῖς ἔσωθι μηνύει,
εἴληχε, φησίν, ἀγγέλου κλῆσιν φέρειν·
ἐκ δεξιῶν βαίνει δὲ πρὸς λαιὸν μέρος.
ἐξάγγελος πάλιν δὲ τὴν κλῆσιν φέρει
τοῖς ἐκτὸς ὅστις μηνύει τὰ τῶν ἔσω·
διὰ στοᾶς δ' ἔβαινε τῆς λαιᾶς τότε.
πάροδος δὲ ὠιδὴ τοῦ χοροῦ ἅμ' εἰσόδωι,
ὥσπερ τὸ 'σῖγα λευκὸν εἶδος ἀρβύλης'.
ἐπιπάροδος ἔλευσις δὲ δευτέρου χοροῦ,
μετ' ἐξέλευσιν τοῦ χοροῦ τοῦ πρὶν λέγω.
ὅταν χορὸς στὰς δ' ἐμπαράιδηι τι μέλος,
ὡς 'Ὠκεανοῦ τις ὕδωρ λέγεται στάζειν πέτρα',
στάσιμον τὸ μέρος εἴληχε τὴν κλῆσιν φέρειν.
τὴν δ' ἐμμέλειαν οὗτος ὑπόρχησιν λέγει,
ὠιδὴν χοροῦ τελοῦσαν ὀρχησμοῦ μέτα,
ἣ μᾶλλόν ἐστι πρέπουσα δράμασι τῶν σατύρων·
αὐτοὶ σὺν ὀρχήσει γὰρ ἦιδον τῶι πάλαι.
τὸ δ' ἐξ ἀμοιβῆς πρὸς λόγους ἐστὶ λόγος·
τὸ σκηνικὸν δὲ τυγχάνειν εἶναι νόει,

---

93 *ταvῦν* A: *τῶν νῦν* BM, quod fuerit *τὸ νῦν* 95 *ὁ ἄγγελος ἐξάγγελός τε* BM 96 *ἐπιπάροδος καὶ στάσιμον* BM 97 versum ne Tzetza quidem dignum habet A: *ἕβδομον ὑπορχηματικὸν σὺν τούτοις, | ἀμοιβαῖον ἔπειτα. ταῦτα μὲν οὕτως* BM 102 *εἴληχε, φησὶν* A: *εἴληχεν οὗτος* BM 103 *λαιὸν* A: *λάλον* BM 107 *πάροδος ὠιδὴ χοροῦ ἅμα εἰσόδωι* BM 108 leg. *ἴχνος*, cf. v. 41 109 *ἐπιπάροδος χοροῦ ἔλευσις ἄλλου* (i. e. *δευτέρου*) BM 112 *πέτρα* om. BM, cf. v. 56 113 *τὸ* et *τὴν* om. BM 114 *ἐμμέλειαν δ' οὗτος* BM 116 *ἐστι* om. BM 118 *ἡ δ' ἐξ* BM

ὑποκριτοῦ πρόσωπον ἂν ᾠιδὴν λέγηι.
τραγωιδίας μέρη μὲν Εὐκλείδηι τάδε.
ἄλλοι δέκα λέγουσι τῆι κλήσει τάδε,
πρόλογόν τε ῥῆσιν καὶ ἀμοιβήν, ἄγγελον
ἐξάγγελόν τε, σκηνικὴν ᾠιδὴν ἅμα,
πρὸς οἷσπερ ἄλλη τῶν μερῶν τετρὰς μέτρωι
κούρισμα, σάλπιγξ καὶ σκοπὸς χοροῦ μέτα,
ἃ πέντε πρὶν ἔγνωκας Εὐκλείδου λογοις,
πρῶτον λόγον μέν, ἀγγέλους, ἐξαγγέλους,
πρὸς οἷς ἀμοιβήν, σκηνικῆς ᾠιδῆς τρόπον.
τὰ πέντε λοιπόν σοι κατ' αὐτοὺς λεκτέον,
τί ῥῆσίς ἐστι καὶ τὰ λοιπὰ δ' αὖ μέρη,
κούρισμα, σάλπιγξ καὶ σκοπὸς χοροῦ μέτα,
ἅπερ παρειάθησαν Εὐκλείδηι λόγοις.
καθὼς τὰ Εὐκλείδου μὲν αὐτῶν τοῖς λόγοις,
ἄκουε λοιπὸν τῶν μερῶν τὴν πεντάδα.
ῥῆσις λόγος τίς ἐστιν ἐξηγημάτων
ὑποκριτοῦ λέγοντος ὡς πρὸς τοὺς ὄχλους,
ὡς ἐστὶ τοῦτο τοῖς Εὐριπίδου λόγοις
'τὰ μὲν πυλωρῶν κλεῖθρά μ' εἰσεδέξατο' (Phoen. 261).
κούρισμα δ' ᾠιδὴ συμφορᾶς πληρεστάτη,
ταύτην ἀιδόντων τὰς τρίχας κεκαρμένων.
σάλπιγξ λόγος δὲ συμβολὰς μαχῶν λέγων.
σκοπὸς δ' ὁ δηλῶν ἐκ ξένης παρουσίαν,
πόρρωθεν αὐτοὺς εἰσορῶν καὶ προβλέπων.
χορὸς δέ τι σύστημα πρὸς μέλος λέγων.
οὕτω μὲν οὗτοί φασι συμπεφυρμένως·
ὅταν ὁ Εὐκλείδης δὲ καὶ Κράτης γράφων
ἄλλοι τε πολλοὶ τῶν λόγοις διῃρμένων,
ἄνθρωπε, κἂν κράζωσι τοῖς στροφοῖς λόγων,
τὰ σκηνικὰ γράφοντες ἐμπεφυρμένως,
μάθηις δὲ μηδὲν ἐξ ἐκείνων ὧν θέλεις,

---

121 *Εὐκλείδης* M 122 sic schol. Dion. Thr. Cram. An. Ox. IV 308 123 *πρόλογον ῥῆσιν ἀμοιβὴν καὶ ἄγγελον* BM 125 *μέτρωι* non intellego 133 *παρειέθησαν* BM 138 *λόγοις Εὐριπίδου* FKuhn 140 sqq. ex una Phoenissis fabula, ut vidit Wilamowitz, haec petita, *κούρισμα* Iocastae (322), *σάλπιγξ* nuntius alter (cf. 1377), *σκοπός* Antigona (102) 144 *προσβλέπων* A 147—150 om. B 148 *λόγων* M 149 *κράξωσι* A ad v. 150 scholium *Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς καὶ ἕτεροι κατὰ τὸν Τζέτζη. διαίρεσις σκηνικῶν δραμάτων κτλ.*

Τζέτζηι προσελθὼν ἀκριβῶς ἅπαν μάθε
λόγωι διαυγεῖ καὶ σαφεῖ καὶ συντόμωι·
καὶ δὴ τὸ πᾶν ἄκουε λεπτῶι τῶι τρόπωι.
κατὰ τύπον πρῶτον μὲν εἰς μέρη δύο,
εἴς τε πρόσωπα καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς λόγους,
τέχνην διαιρεῖ κωμικήν, τραγωιδίαν,
καὶ τὴν τρίτην ποίησιν, ἣ τούτων μέση.
τὰ δ' αὖ πρόσωπα δευτέραι διαιρέσει
εἰς σκηνικόν τε καὶ χορὸν τέμνει πάλιν,
ὑποκριτὴν ἕνα τε καὶ πολλοὺς λέγω.
τὸ σκηνικὸν πρόσωπον αὖ τέμνει πάλιν
εἴς τε σκοπούς, σάλπιγγας, εἰς τοὺς ἀγγέλους
ἐξαγγέλους τε πρὸς τρισὶν οἵσπερ λέγω.
τὰ τοῦ χοροῦ δ' ἄτμητα παντελῶς λέγει.
τὰ τῶν προσώπων ταῦτα· τοὺς λόγους πάλιν
ἑξῆς διαιρεῖ πρὸς μέτρα καὶ περιόδους.
μέτρα τροχαίους σὺν ἰάμβοις μοι νόει,
τοὺς δ' αὖ ἰάμβους σὺν ἀναπαίστοις περίοδον.
τὰ μέτρα ταῦτα σὺν περιδρόμοις ἅμα
πάλιν διαιρεῖ πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη,
προλόγους τε ῥῆσιν, ἐπεισόδιον καὶ ἔξοδον·
εἰς τὰς ἀμοιβάς, εἰς λόγους κουρισμάτων,
εἰς σκηνικὴν ὠιδήν τε καὶ χορευμάτων.
τὴν σκηνικὴν ἄτμητον ὠιδὴν αὖ λέγει·
τὴν τοῦ χοροῦ δὲ τετραχῆ τετμημένην,
εἰς πάροδον, ἐπιπάροδον, στάσιμον, ὀρχηματικόν·
ἅπερ φέρει σύμπαντα καὶ κωμωιδία
καὶ τὴν παράβασιν ἐς πλέον τούτων φέρει·
ἧς παραβάσεως ἑπτὰ τελοῦσι τὰ μέρη,
ἃ πρὶν σαφῶς ἤκουσας ἐν λεπτῶι λόγωι
ὡς πάντα τἄλλα· καὶ στραφεὶς βλέπων μάθε.
ἐπεὶ δὲ καλῶς πάντα σοίπερ ἐγράφη,
ἄκουε λοιπὸν τί τέλος τραγωιδίας·
μίμησις ἠθῶν, πράξεων, παθημάτων,

---

167 *καὶ* om. BM 169 *ἰάμβους περίοδον σὺν ἀναπαίστοις* omissis verbis *τοὺς δ' αὖ* BM 170 *συμπεριδρόμοις* codd, *περίδρομος* i. q. *περίοδος* 172 *πρὸς λόγους* A, *λόγους* BM, cf. v. 20. 123; *λόγους ἐπεισόδιον ἔξοδον ῥῆσιν* BM 175 *τὴν σκηνὴν ὠιδὴν ἄτμητον αὖ λ.* BM 177 *εἴς τε πάροδον ἐπιπάροδον ἅμα· στάσιμον γὰρ συνορχηματικόν τε* BM 179 *τὴν* om. BM 180 *μέρη παραβάσεως ἑπτὰ τελοῦσι* BM

ἡρωικοῦ τρόπου τε τῆς τραγωιδίας,
σεμνοπρεπὴς λέξις τε καὶ διῃρμένη.
χρῶνται δέκα μέτροις δὲ ταῖς τραγωιδίαις,
διπλοῖς ἰάμβοις καὶ διπλοῖς τοῖς δοχμίοις
καὶ τοῖς τροχαίοις, κρητικοῖς καὶ δακτύλοις,
βακχειακοῖς ἁπλοῖς τε καὶ διπλοῖς λέγω,
καὶ τοῖς χορείοις προσοδιακοῖς τε τοῖς μέτροις,
καὶ τοῖς προκελευσματικοῖς ἐπόλιζον αὖ μέτροις
ἰωνικοῖς τε τοῖς ἐλάττοσι λέγω.
ἀντιστροφαῖς μὲν καὶ μελῶν χρῶνται στάσει
τοῖς οἷς δεκαπλοῖς νῦν ἐγράψαμεν μέτροις·
τοῖς δ' αὖ τροχαίοις κρητικοῖς καὶ δοχμίοις
ἄλλοις τε μέτροις, οἵπερ εὔδρομοι φύσιν,
χορειομίκτοις σὺν ἰαμβείωι μέτροις
χρῶνται πρὸς αὐτὰς συγγραφὰς τῶν κομμάτων.
ἐπεὶ δὲ πάντα σοι σαφῶς νῦν ἐρρέθη,
καὶ τερματούσθω τοιγαροῦν τὸ βιβλίον.

---

187 *σεμνοπρεπῶς* ABM: corr. Duebner 192 *τοῖς* utrumque om. BM 193 *καὶ τοῖς* om. BM *αὖ μέτροις* A: *αὖθις* BM 195 *χρῆται* codd: corr. FKuhn

---

X. TRACTATVS COISLINIANVS.

1. *Τῆς ποιήσεως*

- *ἡ μὲν ἀμίμητος*
  - *ἱστορική*
  - *παιδευτική*
    - *ὑφηγητική*
    - *θεωρητική*[1]
- *ἡ δὲ μιμητή*[2]
  - *τὸ μὲν ἀπαγγελτικόν*[3]
  - *τὸ δὲ δραματικὸν καὶ πρακτικόν*
    - *κωμωιδία*
    - *τραγωιδία*
    - *μίμους*
    - *σατύρους*[4]

2. *ἡ τραγωιδία ὑφαιρεῖ τὰ φοβερὰ παθήματα τῆς ψυχῆς δι' οἴκτου καὶ δέους· καὶ ὅτι*[5] *συμμετρίαν θέλει ἔχειν τοῦ φόβου· ἔχει δὲ μητέρα τὴν λύπην.*

3. *κωμωιδία ἐστὶ μίμησις πράξεως γελοίου καὶ ἀμοίρου μεγέθους τελείου, χωρὶς*[6] *ἑκάστου τῶν μορίων ἐν τοῖς εἴδεσι, δρώντων καὶ ⟨οὐ⟩ δι' ἀπαγγελίας*[7]*, δι' ἡδονῆς καὶ γέλωτος περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν*[8]*· ἔχει δὲ μητέρα τὸν γέλωτα. γίνεται δὲ ὁ γέλως*[9]

X Edidit e cod. Coisliniano 120 (saec. X) Cramerus An. Par. I 403, tum meliore M. Bonneti apographo usus Bernays Zwei Abhandl. über d. Aristot. Theorie des Drama (Berol 1880) p. 137; repetiit praeter alios Vahlen Arist. Poet. ed. 3 p. 78. excerpta haec ex ampliore sive de poetica universa sive de poesi scaenica libro; supersunt quae de similitudine vel dissimilitudine tragoediae et comoediae exposita erant. praemissa est litterarum omnium divisio in partes duas, quarum altera prosae orationis monumenta (*ποίησιν ἀμίμητον*), altera carmina complectitur, cf. Comment. societ. Gotting. 1897 vol. II 4 p. 53 scriptorem ignotum Aristotelis de Poetica libro integriore usum esse 'praesertim *ἐν τοῖς περὶ τοῦ γελοίου*' coniecit Cramer conl. Arist. Rhet. III p. 1419 b 6 *εἴρηται πόσα εἴδη γελοίων ἐστὶν ἐν τοῖς Περὶ ποιητικῆς*. argumentando hoc conprobare studuit Bernaysius, ut tamen vere Aristotelicis haud pauca aliena et inepta admixta esse demonstraret. singula singillatim adnotabo.

1 *ὑφηγητική* et *θεωρητική* in codice partes sunt non *τῆς παιδευτικῆς* sed *τῆς ἱστορικῆς*; errorem notavit Bergk 2 fort. *μιμητική* 3 *ἐπαγγελτικόν* cod: corr. Bergk 4 accusativi *μίμους σατύρους* hominis indiligenter excerpentis vestigia 5 epitomatoris vestigium, cf. § 6 6 ⟨*ἡδυσμένωι λόγωι*⟩ *χωρὶς* Vahlen 7 *δρῶντος καὶ δι' ἀπ.* codex, quod videbatur corrigendum 8 definitio comoediae ad tragoediae exemplum inscite facta, cf. Arist. Poet. 6 p. 1449 b 24 9 similis divisio Arist. Rhet. I 1371 b 35 *ἀνάγκη καὶ τὰ γελοῖα ἡδέα εἶναι, καὶ ἀνθρώπους καὶ λόγους καὶ ἔργα*

ἀπὸ τῆς λέξεως — ἀπὸ τῶν πραγμάτων

κατὰ ὁμωνυμίαν[10]	συνωνυμίαν[11]	ἀδολεσχίαν[12]	παρωνυμίαν[13]	ὑποκόρισμα[14]	ἐξαλλαγήν[15]	σχῆμα λέξεως[16]
			παρὰ πρόσθεσιν καὶ ἀφαίρεσιν		φωνῆι / τοῖς ὁμογενέσι	

ὁ ἐκ τῶν πραγμάτων γέλως

ἐκ τῆς ὁμοιώσεως	ἐκ τῆς ἀπάτης	ἐκ τοῦ ἀδυνάτου	ἐκ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀνακολούθου	ἐκ τοῦ παρὰ προσδοκίαν	ἐκ τοῦ κατασκευάζειν τὰ πρόσωπα πρὸς τὸ μοχθηρόν	ἐκ τοῦ χρῆσθαι φορτικῆι ὀρχήσει	ὅταν τις τῶν ἐξουσίαν ἐχόντων παρεὶς τὰ μέγιστα φαυλότατα[17] λαμβάνηι	ὅταν ἀσυνάρτητος ὁ λόγος ἦι καὶ μηδεμίαν ἀκολουθίαν ἔχων
χρήσει: πρὸς τὸ χεῖρον / πρὸς τὸ βέλτιον								

10 cf. Arist. Soph. el. p. 165b 30 11 Simplicius Categ. p. 43a 13 καὶ γὰρ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῶι Περὶ ποιητικῆς συνώνυμα εἶπεν εἶναι ὧν πλείω μὲν τὰ ὀνόματα, λόγος δὲ ὁ αὐτός, οἷα δή ἐστι τὰ πολυώνυμα τό τε λώπιον καὶ ἱμάτιον καὶ τὸ φᾶρος, cf. Rhet. III 1404b 37 12 Arist. Soph. el. p. 165b 15 ἀδολεσχῆσαι ... τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ πολλάκις ἀναγκάζεσθαι τὸ αὐτὸ λέγειν 13 v. Tzetzae P a § 17 (supra p. 19) 14 Arist. Rhet. III 1405b 28 ἐστὶν δὲ ὁ ὑποκορισμὸς ὃς ἔλαττον ποιεῖ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης σκώπτει ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις, ἀντὶ μὲν χρυσίου χρυσιδάριον, ἀντὶ δ' ἱματίου ἱματιδάριον, ἀντὶ δὲ λοιδορίας ⟨καὶ νόσου⟩ λοιδορημάτιον καὶ νοσημάτιον 15 ἐξαλλαγὴ ὀνομάτων v. Arist. Poet. 21 p. 1458a 5. 22 p. 1458b 2. Rhet. III p. 1404b 8; verba φωνῆι et τοῖς ὁμογενέσι ad σχῆμα λέξεως refert Tzetzes l. s.; sed v. Bernays p. 176 16 Arist. Soph. el. p. 166b 10 οἱ δὲ (τοῦ ἐλέγχειν τρόποι) παρὰ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως συμβαίνουσιν, ὅταν τὸ μὴ ταὐτὸ ὡσαύτως ἑρμηνεύηται, οἷον τὸ ἄρρεν θῆλυ ἢ τὸ θῆλυ ἄρρεν ἢ τὸ μεταξὺ θάτερον τούτων κτλ. 17 φαυλότητα cod: corr. Bergk, fort. ⟨τὰ⟩ φαυλότατα

4. *διαφέρει ἡ κωμωιδία τῆς λοιδορίας· ἐπεὶ ἡ μὲν λοιδορία ἀπαρακαλύπτως τὰ προσόντα κακὰ διέξεισιν, ἡ δὲ δεῖται τῆς καλουμένης ἐμφάσεως.*[18]

5. *ὁ σκώπτων ἐλέγχειν θέλει ἁμαρτήματα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.*

6. *συμμετρία*[19] *τοῦ φόβου θέλει εἶναι ἐν ταῖς τραγωιδίαις καὶ τοῦ γελοίου ἐν ταῖς κωμωιδίαις.*

7. *κωμωιδίας ὕλη*[20]

μῦθος ἦθος διάνοια λέξις μέλος ὄψις.

μῦθος κωμικός ἐστιν ὁ περὶ γελοίας πράξεις ἔχων τὴν σύστασιν. ἤθη κωμωιδίας τά τε βωμολόχα καὶ τὰ εἰρωνικὰ καὶ τὰ τῶν ἀλαζόνων.[21] *διανοίας μέρη δύο, γνώμη καὶ πίστις.*

⟨πίστεις⟩ ε′[22]

ὅρκοι συνθῆκαι μαρτυρίαι βάσανοι νόμοι

8. *κωμική ἐστι λέξις κοινὴ καὶ δημώδης. δεῖ τὸν κωμωιδοποιὸν τὴν πάτριον αὐτοῦ γλῶσσαν τοῖς προσώποις περιτιθέναι, τὴν δὲ ἐπιχώριον αὐτῶι ἐκείνωι.*[23] *μέλος τῆς μουσικῆς ἐστιν ἴδιον· ὅθεν ἀπ' ἐκείνης τὰς αὐτοτελεῖς ἀφορμὰς δεήσει*[24] *λαμβάνειν. ἡ ὄψις μεγάλην χρείαν τοῖς δράμασι τὴν συμφωνίαν*[25] *παρέχει. ὁ μῦθος καὶ ἡ λέξις καὶ τὸ μέλος ἐν πάσαις κωμωιδίαις θεωροῦνται, διάνοια*[26] *δὲ καὶ ἦθος καὶ ὄψις ἐν ὀλίγαις.*

9. *μέρη τῆς κωμωιδίας τέσσαρα*[27]

πρόλογος χορικόν ἐπεισόδιον ἔξοδος.

---

18 Arist. Eth. Nic. IV p. 1128a 20 *ἡ τοῦ ἐλευθερίου παιδιὰ διαφέρει τῆς τοῦ ἀνδραποδώδους, καὶ αὖ τοῦ πεπαιδευμένου καὶ ἀπαιδεύτου· ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐκ τῶν κωμωιδιῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καινῶν· τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἡ αἰσχρολογία, τοῖς δὲ μᾶλλον ἡ ὑπόνοια* (i. e. *ἡ ἔμφασις*) 19 *σύμμετρα* cod: corr. e § 2 20 cf. Arist. Poet. c. 6 21 Arist. Eth. Nic. II p. 1108a 21 *ἡ δὲ προσποίησις ἡ μὲν ἐπὶ τὸ μεῖζον ἀλαζονεία καὶ ὁ ἔχων αὐτὴν ἀλαζών, ἡ δὲ ἐπὶ τὸ ἔλαττον εἰρωνεία καὶ εἴρων. περὶ δὲ τὸ ἡδὺ τὸ μὲν ἐν παιδιᾶι ὁ μὲν μέσος εὐτράπελος καὶ ἡ διάθεσις εὐτραπελία, ἡ δὲ ὑπερβολὴ βωμολοχία καὶ ὁ ἔχων αὐτὴν βωμολόχος κτλ.* 22 *ιε′* cod. teste Cramero, //ε̂ teste Bonneto: suppletum ex Arist. Rhet. I 1375a 24 *εἰσὶν δὲ πέντε τὸν ἀριθμόν* (*αἱ ἔντεχνοι πίστεις*), *νόμοι μάρτυρες συνθῆκαι βάσανοι ὅρκος.* ceterum inepte haec addita esse sensit Cramerus 23 *αὐτῶι τῶι ξένωι* Bernays, requiri videtur *τὴν δὲ ἐπιχώριον ἑκάστου τῶι ξένωι* 24 *δεήσῃ* cod 25 *τῆι ψυχαγωγίαι* vel *πρὸς τὴν ψυχαγωγίαν* Bernays conl. Arist. Poet. 6 p. 1450b 17 26 *διάνοιαι* cod: corr. Bergk 27 cf. Arist. Poet. c. 12

πρόλογός ἐστιν μόριον κωμωιδίας τὸ μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ χοροῦ. χορικόν ἐστι τὸ ὑπὸ τοῦ χοροῦ μέλος ἀιδόμενον ὅταν ἔχηι μέγεθος ἱκανόν. ἐπεισόδιόν ἐστι τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν μελῶν. ἔξοδός ἐστι τὸ ἐπὶ τέλει λεγόμενον τοῦ χοροῦ.

10. *τῆς κωμωιδίας*

παλαιά, ἡ πλεονάζουσα τῶι γελοίωι	*νέα, ἡ τοῦτο μὲν προιεμένη, πρὸς δὲ τὸ σεμνὸν ῥέπουσα*	*μέση, ἡ ἀπ' ἀμφοῖν μεμιγμένη*

XI. DIOMEDIS
ARTIS GRAMMATICAE LIBRI III CAPUT DE POEMATIBUS.

462 K. Hactenus originem et historiam generalium pedum exposuimus; 1 poematum genera metrorumque tractatus ostendere tempus est.

Poematos genera sunt tria: aut enim activum est vel imitativum, 2 quod Graeci *δραματικόν* vel *μιμητικόν*, aut enarrativum vel enuntiativum, quod Graeci *ἐξηγητικόν* vel *ἀπαγγελτικόν* dicunt, aut commune vel mixtum, quod Graeci *κοινόν* vel *μικτόν* appellant. *δραματικόν* 3 est vel activum in quo personae agunt solae sine ullius poetae interlocutione, ut se habent tragicae et comicae fabulae (quo genere scripta est prima bucolicon et ea cuius initium est *Quo te, Moeri, pedes*); *ἐξηγητικόν* est vel enarrativum in quo poeta ipse loquitur sine ullius personae interlocutione, ut se habent tres georgici et prima pars quarti, item Lucreti carmina et cetera his similia; *κοινόν* est vel commune in quo poeta ipse loquitur et personae loquentes introducuntur, ut est scripta Ilias et Odyssia tota Homeri et Aeneis Vergilii et cetera his similia.

Poematos dramatici vel activi genera sunt quattuor: apud Grae- 4 cos tragica comica satyrica mimica, apud Romanos praetextata tabernaria Atellana planipes.

Diomedea et duplicem de comoedia tractatum recensuit F. Leo

Scripturae sine signo consensum reddunt codicum A (Puteanei) B (Parisini) M (Monacensis) 3 DE POEMATVS *inscribit A* 4 *vocabula graeca latinis litteris scripta* 7 ulla ς; ullius *delendum? cf. 10; Crameri anecd. Oxon. 4, 313* 12 lucretica 16 DE GENERIBVS POEMATOS DRAMATICI VEL ACTIVI 18 abellana

5 E x e g e t i c i vel enarrativi species sunt tres: *ἀγγελτική, ἱστορική,*
διδασκαλική. *ἀγγελτική* est qua sententiae scribuntur, ut est Theo-
gnidis liber, item chriae; *ἱστορική* est qua narrationes et genealogiae
componuntur, ut | est *Ἡσιόδου γυναικῶν κατάλογος* et similia; *διδασκα-* p. 483
λική est qua comprehenditur philosophia, Empedoclis et Lucreti, item
astrologia, ut phaenomena *Ἀράτου* et Ciceronis, et georgica Vergilii et
his similia.

6 *Κ ο ι ν ο ῦ* vel communis poematos species prima est heroica, ut est
Iliados et Aeneidos, secunda elegiaca * * ut est Archilochi et Horati.

II Poematos *χ α ρ α κ τ ῆ ρ ε ς* sunt quattuor: *μακρός, βραχύς, μέσος,*
⟨ἀνθηρός⟩. *μακρός* est *χαρακτήρ* ut apud Vergilium in XI, ubi de
Camilla facit narrationem sic *(v. 539)*, aut ut se habent II et III liber;
βραχύς est ut in V, ubi de Ganymede strictim narrat sic *(v. 250—253)*;
μέσος est ut in I *(343 sq.)*: est enim castigata narratio, sic tamen ut
omnia complexa sit; *ἀνθηρός* ut in VII, ubi amoenitatem luci ac flu-
minis describendo facit narrationem sic *(v. 30—34)*.

III E p o s dicitur graece carmine hexametro divinarum rerum et heroi-
carum | humanarumque comprehensio; quod a Graecis ita definitum est: p. 484
ἔπος ἐστὶν περιοχὴ θείων τε καὶ ἡρωικῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμά-
2 *των.* latine paulo communius carmen auditur. epos latinum primus
digne scripsit Ennius, qui res Romanorum decem et octo complexus est
libris, qui et Annales inscribuntur, quod singulorum fere annorum actus
continent, sicut publici annales quos pontifices scribaeque conficiunt, vel
3 Romais, quod Romanorum res gestas declarant. epos autem appel-
latur, ut Graecis placet, *παρὰ τὸ ἕπεσθαι ἐν αὐτῷ τὰ ἑξῆς μέρη τοῖς*
πρώτοις. praecipue vero hexameter versus *ἔπος* dicitur, quoniam qui-
dem hoc versu verba responsi in mutuam, ut sic dixerim, consequentiam
primus deus vates comprehendit, unde postea abusive verbum et solutae
4 orationis ipsa scriptura consequens ab aliis *ἔπος* dictum. *ῥαψῳδία*

---

19 poematos *add. Reifferscheid* 21 diriae *BM* 26 DE SPECIE POEMATOS COMMVNIS 27 eliaca *supplevit Vsener relat. acad. Bav. 1892, 615* ⟨ut est Callimachi et Properti, tertia iambica⟩ archiloci et oratius 28 *loci de characteribus prima verba* (poematos ch. s. quattuor) *excipit locus de epica poesi* epos dicitur — ut sic dixerim *(v. 35—45), sequitur iterum* poematos characteres sunt hi brachys macros mesos. macros est *e. q. s., deinde suo ordine de epica poesi iterum* 30 secundi et tertii libri 37 esten 38 audit *Santen; aliquid deficere videtur* 39 scripsit is qui decem et octo *altero loco,* quindecim *altero* 40 scribuntur 41 contineant puplici *altero loco,* publi *altero AM* 41. 42 vel romanis 43 autoic *altero loco,* autoi *fere altero* 46 verbum *del. Iahn*

dicitur graece ποιήσεως μέρος (aliqua particula discreta atque divulsa),
dicta παρὰ τὸ ῥάπτειν, quod versus in unum volumen velut consuantur
et comprehendantur, vel quod olim partes Homerici carminis in theatra-
libus circulis cum ⟨ῥάβδῳ⟩ [baculo] id est virga pronuntiabant, qui ab
eodem Homero dicti Ὁμηρισταί.

Elegia est carmen compositum hexametro versu pentametroque IV
alternis ⟨in⟩ vicem positis, ut *(Tib. I 1, 1. 2)*. quod genus carminis
praecipue scripserunt apud Romanos Propertius et Tibullus et Gallus,
imitati Graecos Callimachum et Euforiona. elegia autem dicta sive 2
παρὰ τὸ εὖ λέγειν τοὺς τεθνεῶτας (fere enim defunctorum laudes
hoc carmine comprehendebantur) sive ἀπὸ τοῦ ἐλέου, id est miseratione,
quod θρήνους Graeci ⟨vel⟩ ἐλεεῖα isto metro scriptitaverunt; cui opi-
nioni consentire videtur Horatius, cum ad Albium Tibullum elegiarum |
p. 485 auctorem scribens ab ea quam diximus miseratione elegos miserabiles
dicit, hoc modo: *neu miserabiles decantes elegos.* apud Romanos autem
id carmen, quod cum lamentatione extremum atque ultimum mortuo
accinitur, nenia dicitur, παρὰ τὸ νείατον id est ἔσχατον (unde et in
chordis extremus nervus appellatus est νήτη); nam et elegia extrema
mortuo accinebatur sicuti nenia, ideoque ab eadem elogium videtur trac-
tum cognominari quod mortuis vel morituris ascribitur novissimum.

Iambus est carmen maledicum, plerumque trimetro versu et epodo V
sequente compositum, ut *(Hor. 10, 1. 2)*. appellatum est autem παρὰ
τὸ ἰαμβίζειν quod est maledicere. cuius carminis praecipui scriptores 2
apud Graecos Archilochus et Hipponax, apud Romanos Lucilius et
Catullus et Horatius et Bibaculus. ἐπῳδοί dicuntur versus quolibet 3
metro scripti et sequentes clausulas habentes particularum, quales sunt
epodoe Horatii, in quibus singulis versibus singulae clausulae adiciuntur,
ut *(epod. 15. 16)* et quicumque sunt similes. dicti autem ἐπῳδοί συν-
εκδοχικῶς a partibus versuum quae legitimis et integris versibus ἐπᾴ-
δονται id est accinuntur.

Satura dicitur carmen apud Romanos, nunc quidem maledicum VI
et ad carpenda hominum vitia archaeae comoediae charactere compo-
situm, quale scripserunt Lucilius et Horatius et Persius; set olim carmen
quod ex variis poematibus constabat satura vocabatur, quale scripserunt

---

49 paptin (aptin *A*, paptini *M*) 50 pares 55 tribullus 57 legin *A*: legen *BM* 59 grecia ea eia isto metron 61 elogos 65 ob eodem *B* elegia, *corr. Rabbow* 67 iambum 71 catulus uiuaculus 74 cyneudochicos 75 apadonte 77 satyra *ubique* (satira *A v. 80, B v. 85;* satura *v. 92?*), *sic Diomedes ipse saltem in carminis nomine* 79 quales *AM* et olim

2 Pacuvius et Ennius. satura autem dicta sive a satyris, quod similiter in hoc carmine ridiculae res pudendaeque dicuntur velut quae a satyris proferuntur et fiunt; sive satura a lance, quae referta variis multisque primitiis in sacro | apud priscos dis inferebatur et a [copia] saturitate p. 486
rei satura vocabatur (cuius generis lancium et Vergilius in georgicis meminit, cum hoc modo dicit: *lancibus et pandis fumantia reddimus exta* et *lancesque et liba feremus [2, 194. 394]*); sive a quodam genere farciminis, quod multis rebus refertum saturam dicit Varro vocitatum. est autem hoc positum in II libro Plautinarum quaestionum: *satura est uva passa et polenta et nuclei pinei [ex] mulso consparsi; ad haec alii addunt et de malo punico grana.* alii autem dictam putant a lege satura, quae uno rogatu multa simul comprehendat, quod scilicet et satura carmine multa simul poemata comprehenduntur; cuius saturae legis Lucilius meminit in primo: *per saturam aedilem factum qui legibus solvat* et Sallustius in Iugurtha *(c. 29): deinde quasi per saturam sententiis exquisitis in deditionem accipitur.*

VII Bucolica dicuntur poemata secundum carmen pastorale composita. instituta autem sunt, sicut quidam putant, in Laconica vel, ut alii, in Sicilia; nam inter Lacedaemonios et Siculos diversa fuit condicio.
2 sed quod ad Laconas pertinet, haec eorum fuit origo. quo tempore adventante Xerxe in Graeciam * *, omnes deserta Laconica metu barbarorum perterriti in diversas partes fugisse creduntur et, cum virgines timore laterent, ex hoc evenisse ut eo die quo solitus erat chorus virginum Dianae Caryatidi hymnum canere nemo ad solemne sacrificium inveniretur. tunc itaque pastores ex rure in urbem convenerunt et, ne ritus sacrorum interrumperetur, pastorali carmine composito deae hono-
3 rem celebraverunt. unde est bucolismus dictus. a Siculis autem origo quae trahitur haec est. antequam Hiero rex Syracusas expugnaret, morbo Sicilia laborabat. variis et adsiduis caerimoniis Dianam placantes finem malis invenerunt eamque Lyaeam cognominaverunt quasi solutricem malorum. inde res in consuetudinem tracta est, ut greges rusticorum theatrum ingrederentur et de victoria canerent. habitus autem

---

82 quae velut 84 copia *BM*, copia ac *A* 90 pini 95 et salustius *M*, *om. B* 97 *locus de bucolicis, ut ultima verba docent, ex scholiorum prolegomenis assumptus. cf. Theocriti schol. p. 1 Z., Probi in Verg. p. 2 K., Servi p. 1 Th.* 98 lacona *AB*, laconia *M* 101 *deficit fere* immane bellum instabat desertam 102 *fuisse videtur* cum ⟨victoribus reversis tamen⟩ virgines 103 ex *M*: et ex *AB* 104 curyatidi 107 buculismus singulis *AM* 108 *Gelonem dicit Probus* 109 placentes *AB* 110 lyaem *expuncta* m *A*, lien *BM*

huius modi videbatur: erat panis magnus omnium ferarum imagine com-
487 pletus et uter cum vino et follis cum omnium leguminum genere; | inerat
et corona in capite et in manu pedum clavatum. atque ita victorum
omnium fores multitudo circumibat, carmen in victoriam quam adepti
fuerant canebant et de eo folle limina frugibus spargebant. nonnulli 4
et in Italiam et in Lydiam et in Aegyptum transisse creduntur, quos
lydiastas et bucolistas appellaverunt. quamquam est et alia opinio, cir- 5
cum pagos et oppida solitos fuisse pastores composito cantu precari pe-
corum ac frugum hominumque proventum, atque inde in hunc diem
manere nomen et ritum bucolicorum. putant autem quidam hoc genus 6
carminis primum Dafnin composuisse, deinde alios complures, inter quos
Theocritum Syracusanum, quem noster imitatur.

Tragoedia est heroicae fortunae in adversis comprehensio. a Theo- VIII
frasto ita definita est: *τραγῳδία ἐστὶν ἡρωικῆς τύχης περίστασις.*
tragoedia, ut quidam, a *τράγῳ* et *ᾠδῇ* dicta est, quoniam olim actori- 2
bus tragicis *τράγος*, id est hircus, praemium cantus proponebatur, qui
Liberalibus die festo Libero patri ob hoc ipsum immolabatur, quia, ut
Varro ait, depascunt vitem; et Horatius in arte poetica *(v. 220. 221)* et
Vergilius in georgicon II, cum et sacri genus monstrat et causam talis
hostiae reddit his versibus *(380. 381)*. alii autem putant a faece, quam
Graecorum quidam *τρύγα* appellant, tragoediam nominatam, per muta-
tionem litterarum *υ* in *α* versa, quoniam olim, nondum personis a Thes-
pide repertis, tales fabulas peruncti ora faecibus agitabant, ut rursum
est Horatius testis sic *(275—277)*. alii ⟨a⟩ vino arbitrantur, propterea
⟨quod⟩ olim *τρύξ* dictitabatur, a quo *τρύγητος* hodieque vindemia est,
488 quia Liberalibus apud Atticos, die festo | Liberi patris, vinum cantoribus
pro corollario dabatur, cuius rei testis est Lucilius in XII.

Comoedia est privatae civilisque fortunae sine periculo [vitae] com- IX
prehensio, apud Graecos ita definita: *κωμῳδία ἐστὶν ἰδιωτικῶν πραγ-
μάτων ἀκίνδυνος περιοχή.* comoedia dicta *ἀπὸ τῶν κωμῶν* (*κῶμαι* 2
enim appellantur pagi, id est conventicula rusticorum): itaque iuventus

---

115 *prius* et: ea *M*, eo *AB* 119 circa *BM* 120 pados 122 bucolicarum 123 dafin *BM* 125 tragydia *A*, tragidia *BM*, *item v. 127* a *A*: u *BM* 126 est herotioes (er. *AM*) 127 auctoribus 129 ipsud 130 *Varronis rer. rust. I 2, 19 admonet Rabbow* 132 afece *M*: affece *B*, affecte *A* 134 versam thesipide 135 rursu *A*, rursus *B* 136 arbitrabantur 137 dictitabantur *AB*, dictabantur *M* trygetis *B*, trigetis *M*, trygoetis *A* 139 corellario (-os *A*) *AM*, colellario *B* gestis *AM* 140 vitae *post* privatae *posuit Iahn; cf. de com. c. V 1 (infra p. 67)* 141 *de com. v. 147 (p. 67 adn)* 142 comae *BM*: comoe *A*

Attica, ut ait Varro, circum vicos ire solita fuerat et quaestus sui causa
hoc genus carminis pronuntiabat; aut certe a ludis vicinalibus: nam
posteaquam ex agris Athenas commigratum est et hi ludi instituti sunt,
sicut Romae compitalicii, ad canendum prodibant et ab urbana *κώμῃ*
καὶ ᾠδῇ comoedia dicta est; vel quod in ea viculorum id est humilium
domuum fortunae comprehendantur, non ut in tragoedia publicarum regiarumque;
vel *ἀπὸ τοῦ κώμου*, id est comisatione, quia olim in eiusmodi
3 fabulis amantium iuvenum *κῶμοι* canebantur. comoedia a tragoedia
differt, quod in tragoedia introducuntur heroes duces reges, in comoedia
humiles atque privatae ⟨personae⟩, in illa luctus exilia caedes, in hac
amores, virginum raptus; deinde quod in illa frequenter et paene semper
laetis rebus exitus tristes † et liberorum fortunarumque priorum in peius
adgnitio †. quare varia definitione discretae [sunt] altera [enim] *ἀκίνδυνος
περιοχή*, altera *τύχης περίστασις* dictae sunt. tristitia namque
tragoediae proprium; ideoque Euripides petente Archelao rege, ut de se
tragoediam scriberet, abnuit ac precatus est ne accideret Archelao aliquid
tragoedice, ostendens nihil aliud esse tragoediam quam miseriarum
4 comprehensionem. poetae primi comici fuerunt Susarion, Mullus et
Magnes. hi veteris disciplinae iocularia quaedam minus scite ac venuste
pronuntiabant, in quibus hi versus fuerunt: *Σουσαρίων ταυτὶ λέγει· |
κακὸν γυναῖκες· ἀλλ᾽ ὅμως, ὦ δημόται, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν οἰκίαν ἄνευ* p. 48
κακοῦ. secunda aetate fuerunt Aristophanes, Eupolis et Cratinus, qui
et principum vitia sectati acerbissimas comoedias composuerunt. tertia
aetas fuit Menandri, Diphili et Philemonis, qui omnem acerbitatem comoediae
mitigaverunt atque argumenta multiplicia gratis erroribus secuti
5 sunt. ab his Romani fabulas transtulerunt, et constat apud illos
6 primum latino sermone comoediam Livium Andronicum scripsisse. sunt
qui velint Epicharmum in Co insula exulantem primum hoc carmen fre-

---

144 fuerit *AM* 146 ladi *AM* 147 compitalici 147. 48 comice (-ae *M*) odae 148 uel quod in ea *B*: uela enea *AM* 150 comin *M* comisationem *A*, comesationem *B*, commirationem *M* qui *AM* 151 comae *B* 153 *cf.* c. *X 4* 155 iberorum *AB*, hiberorum *M* prior *talia fuerunt:* tristes fortunarumque priorum in peius ⟨commutatio succedunt, in hac tristibus rebus exitus laeti velut nuptiae⟩ et liberorum adgnitio 156 uariat *A*, uareat *BM* difinitione 157 dicta est ς 158 ideo quod 159 scriberit abnuet *AM* accederet 160 tragoediae ostendens, *cf. Vsener (supra ad v. 27) p. 620 sq.* 162 ioculatria *AB*, ioculae.utra *M*, ioculatoria ς 163 pronuntiabat *AM* tauta 164 gynecec (-cet *M*, -cae *B*) allumoso (alu- *M*) odemote ucesti 165 cratinus ς: oratius 166 aceruissimas 167 difhili *B*, phili *M*, fili *A* aceruitatem 168 graecis 170 primo liboeum 171 in cum insulae *M*, in choum insule *B*

quentasse et sic a Coo comoediam dici. antea itaque galearibus, non 7
personis utebantur, ut qualitas coloris indicium faceret aetatis, cum essent
aut albi aut nigri aut rufi. personis vero uti primus coepit Roscius
Gallus, praecipuus histrio, quod oculis perversis erat nec satis decorus
[in personis] nisi parasitus pronuntiabat.

Initio **togatae** comoediae dicebantur, quod omnia in publico honore X
confusa cernebantur; quae togatae postea in praetextatas et tabernarias
dividebantur. togatae fabulae dicuntur quae scriptae sunt secundum 2
ritus et habitum hominum togatorum, id est Romanorum (toga namque
Romana est), sicut graecas fabulas ab habitu aeque palliatas Varro ait
nominari. togatas autem, cum sit generale nomen, specialiter tamen pro
tabernariis non modo communis error usurpat, qui Afrani togatas appellat,
sed et poetae, ut Horatius qui ait *vel qui praetextas vel qui docuere*
togatas (a. p. 288). togatarum fabularum species tot fere sunt quot 3
et palliatarum. nam prima species est togatarum quae praetextatae di-
cuntur, in quibus imperatorum negotia agebantur et publica et reges Ro-
mani vel duces inducuntur, personarum dignitate et [personarum] subli-
mitate tragoediis similes. praetextatae autem dicuntur, quia fere regum
vel magistratuum, qui praetexta utuntur, in eiusmodi fabulis acta com-
prehenduntur. secunda species ⟨est⟩ togatarum quae tabernariae dicuntur 4
et humilitate personarum et argumentorum similitudine comoediis pares,
in quibus non magistratus regesve sed humiles homines et privatae
domus inducuntur, quae quidem olim, quod tabulis tegerentur, commu-
niter tabernae vocabantur. tertia species est | fabularum latinarum 5
quae a civitate Oscorum Atella, in qua primum coeptae, appellatae sunt
Atellanae, argumentis dictisque iocularibus similes satyricis fabulis graecis.
quarta species est planipedis, qui graece dicitur mimus. ideo autem la- 6
tine planipes dictus, quod actores pedibus planis, id est nudis, proscenium
introirent, non ut tragici actores cum coturnis neque ut comici cum
soccis; sive quod olim non in suggestu scaenae sed in plano orchestrae

---

172 choo *B* galeribus, *cf. Charis. 80, 10* 174 ruffi 175 euersis, *cf. Keil (Cic. de nat. deor. 1, 79)* 176 sine personis *Langius* nisi *om. M* 177 comoediae *non apte, transitus causa* quod omnia *sq.: haec cum Suetonianis c. XIV 5 componenda esse monet Rabbow togata et hic bifariam dividitur et in sequentibus, nam nec Atellanam togatam dicit nec planipedem. item Festus 352 (aliter Vsener 614—620). cf. ad v. 185* 178 pretextas *M* 180. 81 id est — est *om. M* 183 quia fauni togatas (togas *BM*) appellant 185 *turbavit compilator, qui debuit* latinarum — quot et graecarum. *cf. I 4* 186 pallatarum *AM*, pellatarum *B* 188 et argumentorum *Buschius* 189 praetextae *AB*, praetexta *M* 194 inducuntur (indicuntur *B*, indicantur *M*) quaedam olim 195 tabernariae 201 orchesthae

positis instrumentis mimicis actitabant. cuius planipedis Atta togatarum
scriptor ita in Aedilicia fabula meminit: *daturin estis aurum? exultat*
planipes. siquas tamen ex soccis fabulas fecerant, palliati pronuntiabant.
7 togata praetextata a tragoedia differt, quod in tragoedia heroes indu-
cuntur, ut Pacuvius tragoedias nominibus heroicis scripsit, Orestem,
Chrysen et his similia, item Accius, in praetextata autem ⟨duces Romani,
8 ut in ea⟩ quae inscribitur Brutus vel Decius, item Marcellus. togata
tabernaria a comoedia differt, quod in comoedia graeci ritus inducuntur
personaeque graecae, Laches Sostrata, in illa vero latinae. togatas taber-
narias in scaenam dataverunt praecipue duo, L. Afranius et C. Quintius.
9 nam Terentius et Caecilius comoedias scripserunt. latina Atellana a
graeca satyrica differt, quod in satyrica fere satyrorum personae indu-
cuntur aut siquae sunt ridiculae similes satyris, Autolycus, Busiris, in
Atellana Oscae personae, ut Maccus.

XI D r a m a t a autem dicuntur tragica aut comica παρὰ τὸ δρᾶν id est
agere. latine f a b u l a e appellantur sive fatibulae, in latinis enim fa-
bulis plura sunt ⟨fantium diverbia quam⟩ cantica quae canuntur; vel a
faciendo, nam et agi fabula, non referri ab actoribus dicitur. ideoque
Horatius utraque significatione interpretatur, cum ita de fabula dicit: *aut*
2 *agitur res in scaenis aut acta refertur (a. p. 179),* sicut in choro. in
graeco dramate fere tres personae solae agunt, ideoque Horatius ait: *ne*
quarta loqui persona laboret (192), quia quarta semper muta. at latini
scriptores complures personas in fabulas introduxerunt, ut speciosiores
frequentia facerent.

XII S a t y r i c a est apud Graecos fabula in qua item tragici poetae non
heroas aut reges sed satyros induxerunt ludendi causa iocandique, simul
ut spectator inter res tragicas seriasque satyrorum iocis et lusibus de-
lectaretur, ut Horatius sensit his versibus *(a. p. 220—224).*

XIII M i m u s est sermonis cuiuslibet ⟨et⟩ motus sine reverentia vel facto-
rum ⟨et honestorum⟩ et turpium cum lascivia imitatio, a Graecis ita de-

---

202 minicis *BM* acta *B,* ac *M* 203 daturine *B* est scaurum *A,* est isairum *M* 204 *inepta compilatoris verba* 205 a praetextata 206 horestem 207 actius 210 itogatas *A,* intogatas *BM* 211 lafranius *M,* uel afranius *A,* afranius *B* g. quintius *AM,* quintilis *B* 213 ineatyrica 214 autolicus busiridis 216 dyan 218 *cf. Varro de l. l. 6, 55* 220 *scil. et faciendi et fandi* 221 chorum *AB,* choru *M* 223 muta at *A*: mutat *BM* latinis *AM* 224 introduxerint *BM* spaciosiores *A,* spatiosiores *BM* 226 *de satyris capitulum fere repetit Mar. Vict. 82, post Horati verba addens* quod genus nostri in Atellanis habent *(cf. c. X 5. 9)* satyricae 227 iocundique 228 expectator (-ur *B*) *BM* satyrorumque 230 sene *B,* sine *A*[1] 231 *supplementum graecis assimilavit Rabbow*

finitus: *μῖμός ἐστιν μίμησις βίου τά τε συγκεχωρημένα καὶ ἀσυγχώ-*
ρητα περιέχων. mimus dictus *παρὰ τὸ μιμεῖσθαι,* quasi solus imi- 2
tetur, cum et alia poemata idem faciant. sed solus quasi privilegio
quodam quod fuit commune possedit, similiter atque is qui versum facit
dictus *ποιητής,* cum et artifices cum aeque quid faciant non dicantur
poetae.

M e m b r a   c o m o e d i a r u m sunt tria: diverbium canticum chorus. XIV
membra comoediae diversa sunt, definito tamen numero continentur a
quinque usque ad decem. diverbia sunt partes comoediarum in quis 2
diversorum personae versantur; personae autem diverbiorum aut duae
aut tres aut raro quattuor esse debent, ultra augere numerum non licet.
in canticis autem una tantum debet esse persona aut, si duae fuerint, 3
ita esse debent ut ex occulto una audiat nec conloquatur, sed secum, si
opus fuerit, verba faciat. in choris vero numerus personarum definitus 4
non est, quippe iunctim omnes loqui debent quasi voce confusa et con-
centu in unam personam reformantes. latinae igitur comoediae chorum
non habent, sed duobus membris tantum constant, diverbio et cantico.
primis autem temporibus, sicuti adserit Tranquillus, omnia quae in scaena 5
versantur in comoedia agebantur. nam et pantomimus et pythaules et
choraules in comoedia canebant. sed quia non poterant omnia simul
apud omnes artifices pariter excellere, siqui erant inter actores comoedia-
rum pro facultate et arte potiores, principatum ⟨sui⟩ sibi artificii vindi-
cabant. sic factum est ⟨ut⟩, nolentibus cedere mimis in artificio suo
ceteris, separatio fieret reliquorum. nam dum potiores inferioribus qui in
communi ergasterio erant servire dedignantur, se ipsos a comoedia se-
paraverunt, ac sic factum est ut exemplo semel sumpto usus quisque
artis suae rem exequi coeperit neque in comoediam venire. cuius rei
indicia produnt nobis antiquae comoediae, in quibus invenimus 'acta
tibiis paribus aut imparibus aut sarranis'. quando enim chorus canebat,
choricis tibiis id est choraulicis artifex concinebat, in cantico autem
pythaulicis responsabat. sed quod 'paribus tibiis vel imparibus' inveni-
mus scriptum, hoc significat quod, siquando monodio agebat, unam tibiam
inflabat, siquando synodio, utrasque.

---

232 mimus *AB* 233 mumus *A* 234 eum et 236 petes faciunt *AB* 238 tres 239 *interposuit sententiam ad μέρη i. e. actus spectantem, cf. act. soc. Gott. nov. ser. I 7, 112* 240 quibus *B* 241 *fort.* diversae actorum personae 243 tantum *B*: tamen *AM* 247 se formantes *Reifferscheid* 250 pytaules 254 remimis *M*, se mimis *A*, eximiis *Rabbow* 255 dum *om. BM* 255. 56 in omni 256 ergesterio *B* 257 extemplo *AM* unusquisque ς 258 coepit 260 saranis *A* 261 cholaulicis 264 utrisque *B*, utriusque *AM*

XII. ⟨EVANTHIVS DE FABVLA HOC EST DE COMOEDIA.⟩

I Initium tragoediae et comoediae a rebus diuinis est incoha-
2 tum, quibus pro fructibus uota soluentes operabantur antiqui. namque
incensis iam altaribus et admoto hirco id genus carminis quod sacer chorus
reddebat Libero patri tragoedia dicebatur uel *ἀπὸ τοῦ τράγου καὶ*
τῆς ᾠδῆς hoc est ab hirco hoste uinearum et a cantilena (cuius ipsius
rei etiam apud Virgilium plena fit mentio), uel quod hirco donabatur
eius carminis poeta uel quod uter eius musti plenus sollemne praemium
cantatoribus fuerat, uel quod ora sua faecibus perlinebant scaenici ante
usum personarum ab Aeschylo repertum; faeces enim Graece dicuntur
3 *τρύγες*. et his quidem causis tragoediae nomen inuentum est. at
uero nondum coactis in urbem Atheniensibus, cum Apollini Nomio vel
Ἀγυαίῳ id est pastorum uicorumue praesidi deo instructis aris in hono-
rem diuinae rei circum Atticae uicos uillas pagos et compita festivum
carmen sollemniter cantaretur, *ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῆς ᾠδῆς* comoedia
uocitata est, ut opinor, a pagis et cantilena composito nomine, uel *ἀπὸ*
τοῦ κωμάζειν καὶ ᾄδειν, quod est comessatum ire cantantes; quod ap-
potis sollemni die uel amatorie lasciuientibus [choris comicis] non absur-
4 dum est. itaque, ut rerum ita etiam temporum reperto ordine, tra-
goedia primum prolata esse cognoscitur. nam ut ab incultu ac feris
moribus paulatim peruentum est ad mansuetudinem urbesque sunt con-
ditae et uita mitior atque otiosa processit, ita res tragicae longe ante
5 comicas inuentae. quamuis igitur retro prisca uoluentibus reperiatur
Thespis tragoediae primus inuentor et comoediae ueteris pater Eupolis
cum Cratino Aristophaneque esse credatur, Homerus tamen, qui fere

---

recensuimus secundum codices A (Parisinum 7920 A s. XI) C (Oxoniensem Bodl. 95 s. XV) V (Vaticanum 1496 s. XV) quorum lectionem liberaliter commodavit Wessnerus Rufinus p. 554 K. huius tractatus verba (v. 71 6, 9 sq.) adferens titulum ponit: Euanthius in commentario Terentii de fabula hoc est de comoedia 4. 5 *graeca om. C*[1], ΚΑΙ . ΤΗϹ ΟΔΗϹ. *(sic A) om. V* 5 est *om. A* 6 plenam *A* *georg. 2, 380 (Diom. v. 132)* 8 cantoribus *V* signici *A* 9. 10 dicuntur triges *A*: iles dicuntur *V*, dicuntur *C* 11 uera *A* atheni-rasibus *A* uel ΑΓΥΑΘΩ *A, om. CV* 12 uicinorumue (-que *V*) *CV*, uicinorum *A* praesidi *om. A* constructis *CV* 13 uices *A* festiuium *A*, festum *CV* 14 cantaret *C*, cantarent *V* i (id est ϛ) *et rasura in CV omissis verbis ἀπὸ τῶν usque ad ᾄδειν* ΤΗϹΩΑe *A* 15 composcit *A* 16 uel ulω. *τοῦ*; ΚΩΜΑΖΕΙΝ. ΚΑΙΝΑΕΙΝ. *A* 16 a poetis *A*, a potis (*ras. sup.* o *C*) *CV* 19 priorum *A*, *om. CV* ab *om. A* in cultua conferes *A* 20 perventum : prolatum *A (cf. 19)* 21 et *om. CV* tragicie *A* 22 uolentibus *A* 23 thesphis *A* 24 gratino aristosaneque *A*

omnis poeticae largissimus fons est, etiam his carminibus exempla praebuit et uelut quandam suorum operum legem praescripsit: qui Iliadem ad instar tragoediae, Odyssiam ad imaginem comoediae fecisse monstratur. nam post illius tale tantumque documentum ab ingeniosissimis imitatoribus et digesta sunt in ordinem et diuisa cuncta quae etiam tum temere scribebantur, adhuc impolita atque in ipsis rudimentis hautquaquam ut
postea facta sunt decora atque leuia. postquam demonstrandae originis 6
causa de utriusque generis initio diximus, quod necesse est iam dicamus, adeo ut ea quae proprie de tragoedia dicenda sunt titulo propositi nunc operis instantes in alia tempora differamus et de his fabulis iam loquamur quas Terentius imitatus est.

Comoedia fere uetus ut ipsa quoque olim tragoedia simplex II
carmen, quemadmodum iam diximus, fuit, quod chorus circa aras fumantes nunc spatiatus nunc consistens nunc reuoluens gyros cum tibi-
cine concinebat. sed primo una persona est subducta cantoribus, 2
quae respondens alternis [id est] choro locupletauit uariauitque rem musicam: tum altera, tum tertia, et ad postremum crescente numero per auctores diuersos personae pallae cothurni socci et ceteri ornatus atque insignia scaenicorum reperta, et ad hoc unicuique suus habitus; et ad ultimum qui primarum partium, secundarum [partium] tertiarumque, qui quarti loci atque quintarum actores essent distributum et diuisa
quinquepartito actu est tota fabula. quae tamen in ipsis ortus sui 3
uelut quibusdam incunabulis et uixdum incipiens ἀρχαία κωμῳδία et ἐπ᾽ ὀνόματος dicta est: ἀρχαία idcirco quia nobis pro nuper cognitis uetus est, ἐπ᾽ ὀνόματος autem quia inest in ea uelut historica fides uerae narrationis et denominatio ciuium, de quibus libere describebatur.
etenim per priscos poetas non ut nunc ficta penitus argumenta sed res 4

---

26 quadam *AV*, quaedam *C* suam *A* lege perscripsit *CV* idiadem *A* 27 ad *prius om. CV* 29 cuncta: sunt ea (sunt *om. V etiam alias interpolatus)* 31 lenia postquam — dicamus *tradita post* imitatus est 33. 34 propositi (praep. *ante corr. C*) operisue instantis *CV* 36 fer *A* 38 spaciatur *A* 39 subducta est *CV* cantatoribus *C* 40 *fuisse* ἀμοιβαίως id est alternis *coniecit Schopen* uariantque *A* 42 actores *AV*² conturni *A* 43 scenicet *A* repetita *AC* 44 *hic posuisse videtur* ad ultimum *vel* ad postremum crescente numero, *eadem v. 41 non posuisse* ⟨qui⟩ secundarum *vulgo* 45 quinti *Reifferscheid* 45 auctores *A* distributa *CV* 46 quinquepartita *CV* actum *A*, acta *V*¹*C*², *om. C*¹*V*² 47 in quibusdam cunabulis *A* uix dicem *C*, uix digne *V* 47. 48 ΑΡΧΜΑ ΚΩΜΩΙΔΙΑ ΕΤ ΕΡΟΝΟΜΑΤΟϹ· *A, om. in lac. CV* 48 archea idcirca *A*¹ per nuper *CV*², parumper *V*¹ 49 uitiis, *corr. Dziatzko* est *om. CV* Eronomatos autem *A*, *post rasuram* aut *CV* uelu *A* 50 ciuium *A*: omnium *CV* 51 non ut non penitus (pen. non *V*) ficta *CV*

gestae a ciuibus palam cum eorum saepe qui gesserant nomine de-
cantabantur; idque ipsum suo tempore moribus multum profuit ciuitatis,
cum unusquisque caueret culpam, ne spectaculo ceteris extitisset et do-
mestico probro. sed cum poetae licentius abuti stilo et passim laedere
ex libidine coepissent plures bonos, ne quisquam in alterum carmen in-
5 fame componeret lata lege siluere. et hinc deinde aliud genus fabulae
id est satyra sumpsit exordium, quae a satyris, quos in iocis semper ac
petulantiis deos scimus esse, uocitata est: etsi ⟨alii ductum⟩ aliunde
nomen praue putant. haec satyra igitur eiusmodi fuit, ut in ea quamuis
duro et uelut agresti ioco de uitiis ciuium tamen sine ullo proprii no-
minis titulo carmen esset. quod item genus comoediae multis offuit
poetis, cum in suspicionem potentibus ciuium uenissent, illorum facta
descripsisse in peius ac deformasse genus stilo carminis. quod primus
Lucilius nouo conscripsit modo, ut poesin inde fecisset, id est unius car-
6 minis plurimos libros. hoc igitur quod supra diximus malo coacti
omittere satyram aliud genus carminis νέαν κωμωιδίαν, hoc est
nouam comoediam, repperere poetae, quae argumento communi magis et
generaliter ad omnes homines qui mediocribus fortunis agunt pertineret
et minus amaritudinis spectatoribus et eadem opera multum delectationis
afferret, concinna argumento, consuetudini congrua, utilis sententiis, grata
7 salibus, apta metro. ut igitur superiores illae suis quaeque celebrantur
auctoribus, ita haec νέα κωμωιδία cum multorum ante ac postea tum
praecipue Menandri Terentique est. de qua cum multa dicenda
sint, sat erit tamen uelut admonendi lectoris causa quod de arte comica
in ueterum cartis retinetur exponere.

III Comoedia uetus ab initio chorus fuit paulatimque personarum
numero in quinque actus processit; ita paulatim uelut attrito atque ex-
tenuato choro ad nouam comoediam sic peruenit, ut in ea non modo
non inducatur chorus sed ne locus quidem ullus iam relinquatur choro.

---

53 id quod ipsa *CV* ciuitatibus *ACV*[1] 54 extitisset *cf. v. 65* fecisset 56 ne quam *A* crimen 56. 57 infami(a)e poneret *CV* 57 lata lege siluere *cf. Horati art. p. 283* 58. 60 satira *et* satiris *C*, 67 satiram *AC* 58 locis *CV*, uocis *A* 59 petulantes 60 igitur *A*: dicitur *CV* 61 ioco *A*: modo *CV* 62 multus *A* 63 ciuibus *CV* 64 rescripsisse *CV* primo *CV* 67 *graeca om. in lac. CV* 68 reperiere *expuncta* i *C*, reperirentur *A* 69 qui *om. CV*[1] pertinetur *A* 70 inultu *A* dilectionis *CV* 71 sententius *A* 72 igitur *A*: dicitur *CV* celebrabantur *CV* 73 neAN ΚΩΜΩΙΑΙΑ *A*, *om. in lac. CV* hac 76 in *om. CV* carnis *A* retinentur *A*, rimentur *C*, continetur *in ras. V*[2] 77—78 personarum — paulatim *om. A* 78 atrito *A* 80 iocus *A*

nam postquam otioso tempore fastidiosior spectator effectus est et tum
cum ad cantores ab actoribus fabula transiebat consurgere et abire
coepit, res admonuit poetas ut primo quidem choros tollerent locum eis
relinquentes, ut Menander fecit hac de causa, non ut alii existimant
alia; postremo ne locum quidem reliquerunt, quod latini fecerunt comici,
unde apud illos dirimere actus quinquepartitos difficile est. tum etiam 2
Graeci prologos non habent more nostrorum, quos Latini habent.
deinde *ϑεοὺς ἀπὸ μηχανῆς*, id est deos argumentis narrandis machina-
tos, ceteri Latini ad instar Graecorum habent, Terentius non habet. ad
hoc *προτατικὰ πρόσωπα*, id est personas extra argumentum accersitas,
non facile ceteri habent; quibus Terentius saepe utitur, ut per harum
inductiones facile pateat argumentum. ueteres etsi ipsi quoque in 3
metris neglegentius egerunt, iambici uersus dumtaxat in secundo et
quarto loco, tamen a Terentio uincuntur resolutione huius metri quantum
potest comminuti ad imaginem prosae orationis. tum personarum 4
leges circa habitum, aetatem, officium, partes agendi nemo diligentius
Terentio custodiuit. quin etiam solus ausus est, cum in fictis argumentis
fidem ueritatis assequeretur, etiam contra praescripta comica meretrices
interdum non malas introducere; quibus tamen et causa cur bonae sint
et uoluptas per ipsum non defit. haec cum artificiosissima Terentius 5
fecerit, tum illud est admirandum quod et morem retinuit, ut comoe-
diam scriberet, et temperauit affectum, ne in tragoediam transiliret;
quod cum aliis rebus minime obtentum et a Plauto et ab Afranio et
appio et multis fere magnis comicis inuenimus. illud quoque inter Te-
rentianas uirtutes mirabile, quod eius fabulae eo sunt temperamento, ut
neque extumescant ad tragicam celsitudinem neque abiciantur ad mimi-
cam uilitatem. adde quod nihil abstrusum ab eo ponitur aut quod 6

---

81 otioso tempore *cf. Hor. A. P. 208—224 (Rabbow)* est et : esset *C*, est *V*, et *A* 81. 82 tunc cum ad actores *CV* 82 transibat *C* adire *CV* 83 coepisset admonuit tollerent *om. CV* eius 84 haec *A* 85 aliam postremo *C*, alii in proscaenio (r *sup. scr.*) *in ras.* V^2 relinquerunt *A* 86 cum 87 *verba non integra, de sententia dixi quaest. Plaut. 204* 88 ΑΝΟ *A*; *graeca om. in lac. CV* 90 protastica prosopa (prosapa *C*) *AC*, *προταστικὰς πρόσωπασ V (m. 2?)* 93 egerunt *A*: *om.* C^1, usi sunt C^2, *in ras.* V^2 95 cominuti *A* *de § 4—9 cf. Rabbow de Donati comm. 315 sq.* 96 habitu *A* 97 aterentio *A*, *cf. Woelfflin arch. 7, 125 sq.*

98 praescriptura *A*, proscripta *C* 99 intro producere CV^1 et causa (-am *A*) *ante* non *v. 100 legitur* 100 ipsum *scil. quod bonae sunt* desit artificiosissime *V*, tificiosissima *A* 101 illis *AC* 103 quod ς: quam *A*, quia *CV* munirie *A* affranio *CV* 104 apio *C*, actio V^2, a Pomponio *Dziatzko* magnus *A* inueniemus *CV* 105 mirabiles *A* temperamentu (-o *corr.*) extuam escant *A* 106 mimmicam *V*, minicam (*in marg.* .i. hystrionicam inde mimus .i. hystrio) *C* 107 uilitatem *om. CV* aut quod: ạḅ aut *A*

ab historicis requirendum sit, quod saepius Plautus facit, et eo est ob-
7 scurior multis locis. adde quod argumenti ac stili ita attente memor
est, ut nusquam non aut cauerit aut curauerit quae obesse potuerunt,
quodque media primis atque postremis ita nexuit, ut nihil additum alteri
sed aptum [et] ex se totum et uno corpore uideatur esse compositum.
8 illud quoque mirabile in eo, primo quod non ita miscet quatuor per-
sonas ut obscura sit earum distinctio, et item quod nihil ad populum
facit actorem uelut extra comoediam loqui; quod uitium Plauti frequen-
9 tissimum. illud etiam inter cetera eius laude dignum uidetur, quod
locupletiora argumenta ex duplicibus negotiis delegerit ad scriben-
dum; nam excepta Hecyra, in qua unius Pamphili amor est, ceterae
quinque binos adulescentes habent.

IV Illud uero tenendum est, post *νέαν κωμῳδίαν* Latinos multa
fabularum genera protulisse, ut togatas ab scaenicis atque argu-
mentis latinis, praetextatas a dignitate personarum tragicarum ex latina
historia, Attellanas a ciuitate Campaniae, ubi actitatae sunt primae, Rin-
thonicas ab auctoris nomine, tabernarias ab humilitate argumenti ac stili,
mimos ab diuturna imitatione uilium rerum ac leuium personarum.
2 inter tragoediam autem et comoediam cum multa tum inprimis
hoc distat, quod in comoedia mediocres fortunae hominum, parui impetus
periculorum laetique sunt exitus actionum, at in tragoedia omnia contra,
ingentes personae, magni timores, exitus funesti habentur; et illic prima
turbulenta tranquilla ultima, in tragoedia contrario ordine res aguntur;
tum quod in tragoedia fugienda uita, in comoedia capessenda exprimitur;
postremo quod omnis comoedia de fictis est argumentis, tragoedia saepe
3 de historica fide petitur. latinae fabulae primo a Liuio Andro-
nico scriptae sunt, adeo cuncta re etiam tum recenti ut idem poeta et
4 actor suarum fabularum fuisset. comoediae autem motoriae sunt aut
statariae aut mixtae: motoriae turbulentae, statariae quietiores, mixtae

---

109 lotis 110 non aut *om. CV* 111 quodque *A*: tum quod *CV* noxuit *A* aditum *AC*[1] *cf. Cic. de or. 2, 325 (Rabbow)* 113. 4 personas quatuor *CV* 115 auctorem *A* ex tragoedia (tragedie *C*) 116 digna 118 echira *V*, echirra *C*, exchyra *A* in qua scribit pamphili amorem ceterae *CV* 120 nean comeΔIAN· *A*, ne aetomo g (ne etomo *V*) *sequente rasura CV* 121 ut *A*: et ut *CV* a *VC*[2], *cf. v. 218* 122 a (ad *C*) dignitatem ex *A*: et *CV* 123 attelanas *V*, actellanas *C, cf. v. 185. 198* plurimae 124 actoris tili *A* 125 minimos *A* 126 cum *A*: hoc est cum *C*, hoc interest cum *V* tum *A*: tamen *CV* 127 impet *A* 128 pericula *AV*, periclam *C*, *corr. Dziatzko* 130 contraria *A* arguntur *A* 131 uitia *V*[1], uicia *C* capescenda *AC* 134 ad cunctas res etiam tum recentius idem *CV*, adeo ut ad has res etiam tum recentes idem *A* 135 fabularum suarum *CV* 136 stratariae aut *A* quiexiores *A*

ex utroque actu consistentes. comoedia per quatuor partes diuiditur, 5
prologum protasin epitasin catastrophen: est prologus uelut praefatio
quaedam fabulae (in quo solo licet praeter argumentum aliquid ad po-
pulum uel ex poetae uel ex ipsius fabulae uel actoris commodo loqui),
protasis primus actus initiumque est dramatis, epitasis incrementum pro-
cessusque turbarum ac totius ut ita dixerim nodus erroris, catastrophe
conuersio rerum est ad iucundos exitus patefacta cunctis cognitione
gestorum.

DE COMOEDIA.

Comoedia est fabula diuersa instituta continens affectuum ciuilium V
ac priuatorum, quibus discitur quid sit in uita utile, quid contra euitan-
dum. hanc Graeci sic definiuerunt: κωμῳδία ἐστὶν ⟨ἰδιωτικῶν⟩ πραγ-
μάτων περιοχὴ ἀκίνδυνος. comoediam esse Cicero ait imitationem
uitae, speculum consuetudinis, imaginem ueritatis. comoediae autem a 2
more antiquo dictae, quia in uicis huiusmodi carmina initio agebantur
apud Graecos (ut in Italia compitaliciis ludicris), admixto pronuntiationis
modulo, quo dum actus commutantur populus attinebatur: ἀπὸ τῆς κώ-
μης, hoc est ab actu uitae hominum qui in uicis habitant ob mediocri-
tatem fortunarum, non in aulis regiis, ut sunt personae tragicae. co- 3
moedia autem, quia poema sub imitatione uitae atque morum
similitudine compositum est, in gestu et pronuntiatione consistit. comoe- 4
diam apud Graecos dubium est quis primus inuenerit, apud Romanos
certum: et comoediam et tragoediam et togatam primus Liuius Andronicus
repperit. aitque esse comoediam cotidianae uitae speculum, nec 5
iniuria; nam ut intenti speculo ueritatis liniamenta facile per imaginem
colligimus, ita lectione comoediae imitationem uitae consuetudinisque non
aegerrime animaduertimus. huius autem originis ratio ab exteris 6

137 utruque *A* 138 katastrophem *V*, et tastrophen *C*^{1}, trophen *A* 140 poeta *A* fabula *A* 141 est *om. CV* 141 procesusque *A* 142 modus 143 iundos *A* *titulum om. CV* 145 constituta *CV* 147 diffiniuer̄ *A*, diffiniere *V*, diffinire *C* 147. 48 comodia est in ΠΗΡΙΟΧΗ Α ΚΙΝΑΙΝΟC *A*, comoedia est .g. (.g. *om. V, cf. v. 120*) *sequente ras. CV*; *καὶ πολιτικῶν addi solet, cf. Diom. v. 141* 149 spectaculum *CV*^{1} imaginem *om. ACV*^{1} a *om. CV* 151 compitalicis *AC* 152 comutantur *A* ΑΠѠΤΗCΚѠΜΗC *A*, ait .g. *sequente ras. C, litterae erasae V* 153 habitent *A*, habitabant *V* 155 qui *A* imitationem *A* morum *om. CV* 156 similitudinem *AC* est *om. CV* gesti *A* 158 trogatam *A* 159 aitque *scil. Cicero (cf. Scheidemantel quaest. Euanth. 16). cohaerent § 1* (comoediam — ueritatis) *3. 5, item § 1* (comoedia — *ἀκίνδυνος*) *2. 4. 6, sed ut adiectis et aliis et de Livio verbis (4) adaptata sint a graeco auctore sumpta (6* exteris)

ciuitatibus moribusque prouenit. Athenienses namque Atticam custodientes
elegantiam cum uellent male uiuentes notare, in uicos et compita ex
omnibus locis laeti alacresque ueniebant ibique cum nominibus singulo-
rum uitia publicabant; unde nomen compositum, ut comoedia uocaretur.
7 haec autem carmina in pratis mollibus primum agebantur. nec de-
erant praemia quibus ad scribendum doctorum prouocarentur ingenia, sed
et actoribus munera offerebantur, quo libentius iucundo uocis flexu ad
dulcedinem commendationis uterentur: caper namque pro dono his da-
batur, quia animal uitibus noxium habebatur; a quo etiam tragoediae
nomen exortum est. nonnulli autem ex amurca, olei faece, quae est
8 umor aquatilis, tragoediam dici uocarique maluerunt. qui lusus cum
per artifices in honorem Liberi patris agerentur, etiam ipsi comoedia-
rum tragoediarumque scriptores huius dei velut praesens numen colere
uenerarique coeperunt. cuius rei probabilis ratio extitit. ita enim car-
mina incohata proferebantur, ut per ea laudes eius et facta gloriosa cele-
9 brari proferrique constaret. tum paulatim fama huius artis increbruit.
Thespis autem primus haec scripta in omnium notitiam protulit, postea
Aeschylus secutus prioris exemplum locupletavit; de quibus ita Horatius
in arte poetica loquitur *(275—288)*.

VI Fabula generale nomen est: eius duae primae partes tragoedia et
comoedia. ⟨tragoedia,⟩ si Latina argumentatio sit, praetexta dicitur. co-
moedia autem multas species habet; aut enim palliata est aut togata
aut tabernaria aut Attellana aut mimus aut Rinthonica aut planipedia.
2 planipedia autem dicta ob humilitatem argumenti eius ac uilitatem
actorum, qui non coturno aut socco nituntur in scaena aut pulpito sed
plano pede; uel ideo quod non ea negotia continet, quae personarum in
turribus aut in cenaculis habitantium sunt sed in plano atque in humili
3 loco. personati primi egisse dicuntur comoediam Cincius [et] Fa-

163 prouenit (pro *in ras.* V^2) *AV*: peruenit *C* atheniens *A* 164 ex AV^2: et CV^1 167 mollibus in pratis *Verg. georg. 2, 384* 168 provocarentur doctorum CV^1 170 caper nam A^1, nam caper A^2 170 dabitur *A* 171 tragoediae — etiam (*174*) *om. A* 172 ortum VC^2, et ortum C^1 *cf. Varro rer. rust. 1, 64, 1* 175 tragoediarum *A*, et tragoediarum *V* diei ACV^1 nomen CV^1 176 itaque carmina CV^1 177 et AV^2: sed et CV^1 178 praeferrique *A* 179 pertulit *A* 180 echilus sequitur *A* publicauit; *cf. v. 40*; amplificauit *Scheidemantel quaest. Euanth. 15* 182 traguedia *A* 183 praetextata V^2 185 atellana *C* rinthorica *A* 186 nobilitatem *CV* utilitatem *CV* 187 utuntur CV^2 in scaena culis habitantium *omissis quae intercedunt A* 189 habitantium *in ras.* (*ex* -taculis?) *et* sunt *om. A*, *quae aliam enuntiationis speciem indicant* 190 personatim *A* egesse *A* cineius *C*, cyneius *V* falicius *A*

liscus, tragoediam Minucius [et] Prothymus. omnium autem comoedia- 4
rum inscripta ex quatuor rebus omnino sumuntur, nomine loco facto euentu: nomine, ut Phormio Hecyra Curculio Epidicus; loco, ut Andria Leucadia Brundisina; facto, ut Eunuchus Asinaria Captiui; euentu, ⟨ut⟩
Commorientes Crimen Heautontimorumenos. comoediarum formae 5
sunt tres: palliatae Graecum habitum referentes; togatae iuxta formam personarum habitum togarum desiderantes, quas nonnulli tabernarias uocant; Attellanae salibus et iocis compositae, quae in se non habent nisi uetustatum elegantias.

Comoedia autem diuiditur in quatuor partes: prologum *πρότασιν* VII
ἐπίτασιν καταστροφήν. prologus est prima dictio, a Graecis dicta 2
πρῶτος λόγος, uel antecedens ueram fabulae compositionem elocutio. eius species sunt quatuor: *συστατικός,* commendaticius, quo poeta uel fabula commendatur; *ἐπιτιμητικός,* relatiuus, quo aut aduersario maledictum aut populo gratiae referuntur; *δραματικός,* argumentatiuus, exponens fabulae argumentum; *μικτός,* mixtus, omnia haec in se continens. inter prologum et prologium quidam hoc interesse uoluerunt, 3
quod prologus est ubi aut poeta excusatur aut fabula commendatur, prologium autem est cum tantum de argumento dicitur. *πρότασις* 4
est primus actus fabulae, quo pars argumenti explicatur, pars reticetur ad populi expectationem tenendam, *ἐπίτασις* inuolutio argumenti, cuius elegantia conectitur, *καταστροφή* explicatio fabulae, per quam euentus eius approbatur.

---

191 prothimus *A*, protimius *V*, prothintus *C* 192 scripta summuntur *CV* 193 formio haec ira *A*; *de Hecyra dubitatur* gurgulio *AV*, curgulio *C* 194 brundiafinia A^1, brundifinia A^2, brundusina C^1, brundusinia C^2, brundusia *V*; *cf. de Afrani fabulae titulo Ribbeckius com.*² *p. 167* 195 hęautontumorumenos *A*, eautontumerumenos (eut. *C*) *CV* 196 habitum referentes *A*: habentes habitum *CV* 197 ut (et C^1) *ante* habitum *CV* quas n. t. vocant *post* referentes; *cf. Diom. c. X 2* 198 saltibus *AC* 199 *fort.* uetustas dictorum 200 prologam *A*, in prologum *CV* 201 kacastrosen *A* (epit. *et* prot. *hic latine, infra graece exarata A, latine utrubique CV)* dictio prima *CV* 202 ΑΟΓΟC *A*; *pro graecis* .g. *cum ras. C* id — elocutio *om. A* uel *Rabbow*: ut *C, om. V* elocutio .g. *sequente ras. C;* elocutio, ⟨*ὁ πρὸ τοῦ δράματος λόγος*⟩ *Rabbow. cf. quaest. Plaut. 212* 203 quatuor sunt *CV* CYNTATIROC. *A*, cynταxοσ *V*, Cintakon *C* commendatius *AC*, commentatitius *V* qua CV^1 204 ΕΠΙΤΙΝΗΤΙΚΟC. Relatus *A*, et .g. *(ras.)* sic latus *C*, relatus *cum ras. V*; *cf. quaest. Plaut. 214* 205 ΔΡΑΜΑΤΙROC *A*, *erasa* (.g. *C*) *CV* 206 argumenta *CV* MIRTOC. *A*, *erasa* (.g. *C*) *CV* 207 inter *CV*: item *A* soluerunt A 209 diducitur *AC*, deducitur *V* 210 reticetur V^2 *in ras.*, recicetur *A*, recitatur *C* 211 *fort.* qua eius, *cf. quaest. Plaut. 211* 212 katastrosę *A*

VIII In plerisque fabulis priora ponebantur ipsarum n o m i n a quam poetarum, in nonnullis poetarum quam fabularum; cuius moris diuersitatem antiquitas probat. nam cum primum aliqui fabulas ederent, ipsarum nomina pronuntiabantur antequam poetae pronuntiaretur, ne aliqua inuidia ab scribendo deterreri posset; cum autem per editionem multarum poetae iam esset auctoritas adquisita, rursus priora nomina poetarum proferebantur, ut per ipsorum uocabula fabulis attentio adquireretur.

2 actas diuersis l u d i s manifestum est inscribi. nam sunt ludorum species quatuor, quos aediles curules munere publico curant: Megalenses, magnis dis consecrati, quos Graeci μεγάλους appellant; funebres, ad attinendum populum instituti, dum pompa funeri decreta in honorem patricii uiri plene instruitur; plebei, qui pro salute plebis eduntur; Apollinares, Apollini consecrati.

3 in s c a e n a duae arae poni solebant, dextera Liberi, sinistra eius dei cui ludi fiebant, unde Terentius in Andria *(726)* ait *ex ara sume hinc verbenas tibi.*

4 Vlixen p i l l e a t u m semper inducunt, siue quod aliquando insaniam simulauit, quo tempore tectum se esse uoluit, ne agnitus cogeretur in bella prodire, seu ob singularem sapientiam, qua tectus munitusque plurimum sociis profuit (huius enim virtus erat animi semper decipientis ingenium); nonnulli Ithacae incolas sicut Locros pilleatos fuisse commemorant.

5 Achillis sicut Neoptolomi personae d i a d e m a t a habent, quamuis numquam regalia sceptra tenuerunt; cuius argumenti probatio talis inducitur, quod numquam cum reliqua Graeciae iuuentute ad gerenda cum Troianis bella sacramenta coniurationis inierunt nec umquam sub Agamemnonis imperio fuerunt.

6 comicis senibus candidus u e s t i t u s inducitur, quod is antiquissimus fuisse memoratur; adulescentibus discolor attribuitur. serui comici amictu exiguo teguntur paupertatis antiquae gratia uel quo expeditiores agant. parasiti cum intortis palliis ueniunt. laeto uestitus candidus, aerumnoso obsoletus, purpureus diuiti, pauperi foenicius datur. militi clamis pur-

214 im *A* 215 modis *A* 216 ipsa *A* 217 poetae *A*, *in ras.* *V*[2]: fabula *C* 218 a *CV* 220 fabulis *om.* *CV*[1] attenta *A* *ante corr.* 221 actos *CV*[1] inscribis *A* 222 quod ediles cui ules *A* numere *post ras.* *A* 223 ΜΕΠΟΥϹΙΟΥϹ· *A*, *erasa (addito* .g. *C)* *CV* actenendum *C*, detinendum *V* 224 patri iuri *A* 225. 26 plebei — consecrati *om.* *CV*[1] appollinares apollini consecreti *A* 227 diei *A* cuius *CV* 228 ex ara hinc sume (summe *V*) uerbenas ubi *CV*, exami sume hinc ubi *A* semper palliatum *CV* 231 sociis: secus *A* 232 uirtutis 233 pilleatus *A*, palliatos *CV* sicut: si *A*, sed et *C*, siue *in ras.* *V*[2] 234 persona *AC*[2] sceptra *C*, septia *A* 236 iuuentutem *A* 237 iniere *CV* (inier̄ *A*) 239 narratur *CV* 240 integuntur *CV* 241 cum in intorcis *A* 242 fenetius *C*, renetus *V* multici *A* purpurea (ea *in ras.* *2 m.* *V*, -ea est *C*) *om.* *A*

purea, puellae habitus peregrinus inducitur. leno pallio colore uario
utitur, meretrici ob avaritiam luteum datur. syrmata dicta sunt 7
ab eo quod trahuntur, quae res ab Ionica luxuria instituta est; eadem
in luctuosis personis incuriam sui per neglegentiam significant. aulaea 8
quoque in scaena intexta sternuntur, quod pictus ornatus ex Attalica
regia Romam usque perlatus est. pro quibus siparia aetas posterior ac-
cepit; est autem mimicum uelum, quod populo obsistit dum fabularum
actus commutantur. diuerbia histriones pronuntiabant; cantica 9
uero temperabantur modis non a poeta sed a perito artis musicae factis.
neque enim omnia isdem modis in uno cantico agebantur, sed saepe
mutatis, ut significant qui tres numeros in comoediis ponunt, qui [tres]
continent 'mutatis modis cantici'. eius qui modos faciebat nomen 10
in principio fabulae et prope scriptoris et actoris superponebatur. huius- 11
modi carmina ad tibias fiebant, ut his auditis multi ex populo ante
dicerent quam fabulam acturi scaenici essent quam omnino spectatoribus
ipsius antecedens titulus pronuntiaretur. agebantur autem tibiis paribus
(id est dextris aut sinistris) et imparibus: dextrae autem tibiae sua gra-
uitate seriam comoediae dictionem praenuntiabant, sinistrae [Serranae]
acuminis leuitate iocum in comoedia ostendebant; ubi autem dextra et
sinistra acta fabula inscribebatur, mixtim ioci et grauitates denuntia-
bantur.

---

243 puella *A* 244 ob : bus *A* syrinata *A*, serinata *C* 245 iocinica *A*, scenica CV^1 (ob scenicam V^2) 246 significabant CV^1 247 cena AV^2, scenas *C*, scenis V^1 intexta *A*: in terram *CV* quid *A*, qui *V* atalica *A*, actalia *C* 248 sipatria *C*, suppar V^1, suprema V^2 posteriora *A* 249 est: ea *A* numicum *A*, inimicum C^2, minutum V^1; *Paulus 341* siparium genus ueli mimicum 250 deuerbia *AC*, de umbra *in ras.* V^2 lustriones *A* 251 poetas *A* sed *om. A* 252 sed *om. A* 253 tres notas *Ritschl op. 3, 46* qui tres *A*: quae res *CV* 254 continet *AC* modos AV^2 qui *A*: qui eius modi *CV* faciebat *in ras.* V^2, faciunt *C* 255 et pro *A*, pro *C*, et *V* superponebantur *AC* 256 adeo *ante* carmina *CV* e *V*, et *C* 257 discerent qua omnino *A* 259 et imparibus *post* paribus tibiae : lithae *A* 260 dilectionem *A* pronuntiabant (-at *C*) serrarae *A*, sertane *C* 261 et *om.* CV^1

XIII. E LIBRO GLOSSARVM.

I

1. Comoedia. historia tragoedia.
comoediae. cantica agrestia graece.
2. comoedia est quae res privatorum et humilium personarum comprehendit non tam alto ut tragoedia stilo sed mediocri et dulci.
3. comoedia est quae privatorum hominum continet acta. comoediam autem invenisse Thaliam unam ex Musis poetae finxerunt. dicta autem comoedia sive a loco, quia circum pagos agebatur, quos Graeci comas vocant, sive a comessatione: solebant enim post cibum homines ad eos audiendos venire. 4. sed prior ac vetus comoedia ridicularis extitit. postea civiles vel privatas adgressa materias in dictis atque gestu universorum delicta corripiens in scaenam proferebat, nec vetabantur poetae pessimum quemque describere vel cuiuslibet peccata moresque reprehendere. auctor eius Susarion traditur. 5. sed in fabulas primi eam contulerunt ⟨non⟩ magnas, ita ut non excederent in singulis versus trecenos. 6. postea autem omissa maledicendi libertate privatorum hominum vitam cum hilaritate imitabantur, admonentes quid adpetendum quidve cavendum esset. 7. Romae tragoedias comoediasque primus egit idemque etiam composuit Livius Andronicus duplici toga infulatus. aput Romanos quoque Plautus comoediae choros exemplo Graecorum inseruit.
8. comoedi sunt qui privatorum hominum acta dictis aut gestu canebant atque stupra virginum et amores meretricum in suis fabulis exprimebant.

II

9. Tragoedia est quae res publicas amplissimas et regum historias continet. tragoediam autem a Melpomene Musa asserunt poetae inven-

---

XIII *Edidit haec Usener Mus. Rhen. XXVIII 418 codicibus usus Bernensi (B) Monacensi (M) Sangallensi (G), e quibus pauca enotabo orthographicis omissis*

I 3 *in mg.* ЄSIDOR̄ *B* IS̄ *M om. G 'pro Isidoro Placidus nominandus erat auctor' Usener, Isid. Or. 8, 7* 6 talem *BM* 7 quos *BG*: quas *M* 9 sed — 17 Romae *om. M* 10 privales *G* 12 betabatur *BG* 'nec vetabatur eis' *Isid. 8, 7* describere *Isid:* discrimine *BG* cuilibet *BG*: *corr. Isid.* 13 aorion *BG* 14 non *suppl. Usener* 15 singulos versus (versos *B, pr. G*) tricenos *BG*: *corr. idem* 16 imitabant *BG* 19 infolatus *B*, incolatus *GM*, *cf. v. 32 et Charisius p. 127, 12 Bibaculus* 'duplici, *inquit,* toga involutus' 21—23 *eadem Isid. 18, 46*

II *e codicibus GM, nisi quod § 9. 10. 12 desunt in M*

tam. dicta autem est, ut quidam ferunt, a trago hoc est hirco, quod initio canentibus praemium erat hircus. 10. iam dehinc tragoedia per insequentes poetas multum florem adepta est in choris in canticis et in argumentis fabularum ad veritatis imaginem fictis. 11. tragoedias autem Ennius fere omnes ex graecis transtulit, plurimas ⟨ex⟩ Euripideis, nonnullas Aristarchiis. tragoedias comoediasque primus egit idemque etiam composuit Livius Andronicus duplici toga infulatus. 12. tragoedorum coturni sunt, quos quidam etiam calones appellarunt.

XIV. DE COMOEDIA DORICA.

1. Aristot. Poet. c. 3 p. 1448 a 29 *διὸ καὶ ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγωιδίας καὶ τῆς κωμωιδίας οἱ Δωριεῖς· τῆς μὲν γὰρ κωμωιδίας οἱ Μεγαρεῖς οἵ τε ἐνταῦθα ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης καὶ οἱ ἐκ Σικελίας (ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Ἐπίχαρμος ὁ ποιητὴς πολλῶι πρότερος ὢν Χιωνίδου καὶ Μάγνητος), καὶ τῆς τραγωιδίας ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσωι, ποιούμενοι τὰ ὀνόματα σημεῖον· αὐτοὶ μὲν γὰρ κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν, Ἀθηναῖοι δὲ δήμους, ὡς κωμωιδοὺς οὐκ ἀπὸ τοῦ κωμάζειν λεχθέντας ἀλλὰ τῆι κατὰ κώμας πλάνηι ἀτιμαζομένους ἐκ τοῦ ἄστεως, καὶ τὸ ποιεῖν αὐτοὶ μὲν δρᾶν, Ἀθηναίους δὲ πράττειν προσαγορεύειν.*

2. Athen. XIV 621 d *παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῆι λέξει κλέπτοντάς τινας ὀπώραν ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένηι διὰ τούτων παρίστησιν* (II 348 Kock) . . . *ἐκαλοῦντο δ' οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴπηι καὶ μιμητάς. τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δ' αὐτοκαβδάλους, οἳ δὲ φλύακας, ὡς Ἰταλοί, σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί, Θηβαῖοι δὲ τὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες ἐθελοντάς* (?) . . . *Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῶι Περὶ παιάνων 'οἱ*

---

28 *fort.* i. e. canticis 30. 31 plurimas Euripides *et* aristarchus *GM*: *corr. Usener* 31 primus *G*: ennius primus *M* 32 composuit libius *G*: *om. M* infolatus *M* 33 quidam *Isid. 19, 34*: quidem *GM* calones *Isid. l. s.*: colonos *G*

αὐτοκάβδαλοι, φησί, καλούμενοι ἐστεφανωμένοι κιττῶι σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις· ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν. οἱ δὲ *ἰθύφαλλοι*, φησί, καλούμενοι προσωπεῖα μεθυόντων ἔχουσιν καὶ ἐστεφάνωνται, χειρῖδας ἀνθινὰς ἔχοντες· χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις καὶ περιέζωνται ταραντῖνον (l. ταραντινίδιον) καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν· σιγῆι δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες

ἀνάγετ' εὐρυχωρίαν ποι-
εῖτε τῶι θεῶι· ἐθέλει γὰρ
[ὁ θεὸς] ὀρθὸς ἐσφυδωμένος
διὰ μέσου βαδίζειν.

οἱ δὲ *φαλλοφόροι*, φησίν, προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσιν, προσκόπιον δ' ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι καὶ παιδέρωτος ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται στέφανον δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ· καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται οἳ μὲν ἐκ παρόδου οἳ δὲ κατὰ τὰς μέσας θύρας, βαίνοντες ἐν ῥυθμῶι καὶ λέγοντες

σοί, Βάκχε, τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν,
ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλωι μέλει,
καινὰν ἀπαρθένευτον, οὔ τι ταῖς πάρος
κεχρημέναν ὠιδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον
κατάρχομεν τὸν ὕμνον.

εἶτα προτρέχοντες ἐτώθαζον οὓς δὴ προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον ... ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων (ἰθυμβίζων Voelker) καταπασθεὶς αἰθάλωι.

Hesych. δίκηλον· φάσμα, ὄψις, εἴδωλον, μίμημα· ὅθεν καὶ ὁ μιμολόγος παρὰ Λάκωσι δικηλίκτας. Plut. Ages. 21, ubi Callippides tragoedus cum molestus esset, contemptim rex ἀλλ' οὐ σύ γε, inquit, ἐσσὶ Καλλιππίδας ὁ δεικηλίκτας; cf. Weber Quaest. Lacon. p. 32. 45.

Hesych. et Phot. Suid. ἰθύφαλλοι· οἱ ἐπίορκοι (corrupte, οἱ ἔφοροι τοῦ Διονύσου interpol. Suid.) καὶ ἀκολουθοῦντες τῶι φαλλῶι, γυναικείαν ἔχοντες στολήν. λέγεται δὲ ⟨φαλλὸς Phot.⟩ ὁτὲ μὲν τὸ ἐντεταμένον αἰδοῖον, ὁτὲ δὲ τὸ ποίημα τὸ ἐπὶ τῶι ἱσταμένωι φαλλῶι ἀιδόμενον. idem εἰθύφαλλοι. Eust. 1413, 37 Αἴλιος δὲ Διονύσιος καὶ τοῦ ἰθύφαλλος τὴν ἀρχὴν διὰ διφθόγγου γράφει, ὃ δηλοῖ, φησίν, αἰδοῖον ἐντεταμένον καὶ ἆισμα Διονυσιακὸν Ἀθήνησι καὶ ἑταιρικὸν δέ, τουτέστι φίλον ταῖς ἑταιρίσιν, αἳ καὶ ἀνασεισίφαλλοι φερωνύμως λέγονται παρὰ τῆι κωμωιδίαι . . Παυσανίας δὲ διὰ διφθόγγου γράφων καὶ αὐτός φησιν ὅτι εἰθύφαλλος αἰδοῖον, καὶ ὁ πρόχειρος εἰς συνουσίαν, καὶ ὠιδὴ ὑπόκενος. cf. Harpocr. p. 100, 22. An. Bekk. 246, 19 (Etym.

gen. p. 100 Mill) *εἰθύφαλλοι· εἶδος ᾠδῆς ὠρχημένης. ἔστι δὲ καὶ αἰδοῖον δερμάτινον, καὶ τελετή τις περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τῆι κωκυτοῖ* (an *Κοτυτοῖ?*) *ἀγομένη.*

Hesych. *αὐτοκάβδαλα· αὐτοσχέδια ποιήματα, εὐτελῆ.* An. Bekk. 467, 12 ex Eupolidis Maricante.

SICYONII cf. TEST. 2

3. Honestus A. P. XI 32

Μούσης νουθεσίην φιλοπαίγμονος εὕρετο Βάκχος,
ὦ Σικυών, ἐν σοὶ κῶμον ἄγων Χαρίτων·
δὴ γὰρ ἔλεγχον ἔχει γλυκερώτατον ἔν τε γέλωτι
κέντρον· χὠ μεθύων ἀστὸν ἐσωφρόνισεν.

MEGARENSES

4. Aristot. Poet. c. 3 v. TEST. 1.

5. Arist. Eth. Nic. IV 6 p. 1123a 21 *ἐν γὰρ τοῖς μικροῖς τῶν δαπανημάτων πολλὰ ἀναλίσκει* (*ὁ βάναυσος*) *καὶ λαμπρύνεται παρὰ μέλος, οἷον ἐρανιστὰς γαμικῶς ἑστιῶν καὶ κωμωιδοῖς χορηγῶν ἐν τῆι παρόδωι πορφύραν εἰσφέρων, ὥσπερ οἱ Μεγαρεῖς.* ubi schol. anon. p. 186, 9 Heylbut: *σύνηθες ἐν κωμωιδίαι παραπετάσματα δέρρεις ποιεῖν, οὐ πορφυρίδας. Μυρτίλος ἐν Τιτανόπασι* ⟨. . . . *Εὔπολις Προσπαλτίοις*⟩ '*τὸ δεῖν' ἀκούεις; Ἡράκλεις, τοῦτ' ἐστί σοι τὸ σκῶμμ' ἀσελγὲς καὶ Μεγαρικὸν καὶ σφόδρα ψυχρόν· γελᾶι* ⟨*γάρ, ὡς*⟩ *ὁρᾶις τὰ παιδία*'. *διασύρονται γὰρ οἱ Μεγαρεῖς ἐν κωμωιδίαι, ἐπεὶ καὶ ἀντιποιοῦνται αὐτῆς ὡς παρ' αὐτοῖς πρῶτον εὑρεθείσης, εἴ γε καὶ Σουσαρίων ὁ κατάρξας κωμωιδίας Μεγαρεύς. ὡς φορτικοὶ τοίνυν καὶ ψυχροὶ διαβάλλονται καὶ πορφυρίδι χρώμενοι ἐν τῆι παρόδωι. καὶ γοῦν* (l. *γὰρ*) *Ἀριστοφάνης ἐπισκώπτων αὐτοὺς λέγει που* (Vesp. 58) '*μηδ' αὖ γέλωτα Μεγαρόθεν κεκλεμμένον*'. *ἀλλὰ καὶ Ἐκφαντίδης παλαιότατος ποιητὴς τῶν ἀρχαίων φησὶ* '*Μεγαρικῆς κωμωιδίας ἆσμα δίειμαι αἰσχυνόμενος τὸ δρᾶμα Μεγαρικὸν ποιεῖν*'. *δείκνυται γὰρ ἐκ πάντων τούτων ὅτι Μεγαρεῖς τῆς κωμωιδίας εὑρεταί.* cf. schol. Arist. Vesp. 58.

6. Ps. Diogen. III 88 *γέλως Μεγαρικός· ἐπὶ τῶν ἀώρως θρυπτομένων. ἤκμασε γὰρ ἡ Μεγαρικὴ κωμωιδία ἐπὶ χρόνον, ἣν Ἀθηναῖοι καταμωκώμενοι ἐγέλων.*

Megaricam comoediam nullam fuisse olim contendebat vWilamowitz Hermae IX 326 sqq. at vide idem quae dixit Comment. metr. II 33 sq. Bethe Prolegom. p. 64. poetae nec fuerunt nec potuerunt esse.

ΜΑΙΣΩΝ

7. Athen. XIV 659 a *Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος τὸν μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονεν κωμωιδίας ὑποκριτὴς Μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον Μαίσων, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῶι Περὶ προσώπων, εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον καὶ τὸ τοῦ μαγείρου. καὶ εἰκότως καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. . . τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς Πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίαι φησὶν εἶναι Μεγάρων καὶ οὐκ ἐκ τῶν Νισαίων.* cf. Hesych. *Μαίσωνα· μάγειρον. ἄλλοι βορόν, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι.* Athen. l. s. *ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον μαίσωνα, τὸν δ' ἐκτόπιον τέττιγα* (Hesych. s. *τέττιξ*). recte Chrysippus, nec ab Maesone nomen accepit persona, sed *μαίσων* i. q. Manducus est (Dieterich Pulcin. p. 87), nec differt multum ab Mattone, cuius heroum apud Spartanos fuisse Polemo testatur (Athen. II 39 c. IV 173 f). omitto Philodemi in Rhetoricis verba I 189, 13 Sudh, quae sic ut edita sunt intellegi nequeunt. de Maesonis qui ferebatur versiculo *ἀντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοί* cf. Crusius Philol. suppl. vol. VI 275. ceterum *Τέττιξ* ille aliter explicatur apud Clem. Alex. Protr. I 1: *Ἕλλησι δ' ἐδόκει ὑποκριτὴς γεγονέναι μουσικῆς.* aliter etiam, nec recte opinor, Dieterich l. s. p. 39.

ΤΕΛΛΗΝ (ΤΟΛΥΝΟΣ)

8. Etym. genuin. *Τολύνιον· τὸ καλούμενον Κρατίνειον μέτρον πολυσύνθετον. καλεῖται καὶ Τολύνιον ἀπὸ τοῦ Μεγαρέως Τολύνου· ἔστι δὲ προγενέστερος Κρατίνου.* ubi *Τελλήνειον* probabiliter correxit Meinekius. quod si verum est, nec comicus fuit poeta nec Cratino antiquior. *Τέλλην* enim tibicin fuit Epaminondae aequalis (Plut. Apophthegm. Epam. 20 p. 193 f), in quem distichon scripsit Leonidas Tarentinus (A. P. VII 719), *τὸν πρᾶτον γνόντα γελοιομελεῖν* i. e. tibiarum cantu voces alienas ridicule imitari. carmina eius memorantur Zenob. vulg. I 45. II 15 (*μέμνηται αὐτοῦ Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνιος*). cf. vWilamowitz Ind. lect. Gryph. 1880/81 p. 8. nomen autem *Τόλυνος* male fictum ex vocabulo *Τολύνειον*, hoc vero corruptum ex *Τελλήνειον*.

de Susarione v. infra cap. XV.

XV. DE COMOEDIAE ATTICAE PRIMORDIIS.

ΣΟΥΣΑΡΙΩΝ

1. Clem. Alex. Strom. I 16, 79 p. 365 P *ναὶ μὴν ἴαμβον μὲν ἐπενόησεν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος, χωλὸν δὲ ἴαμβον Ἱππῶναξ ὁ Ἐφέσιος, καὶ τραγωιδίαν μὲν Θέσπις ὁ Ἀθηναῖος, κωμωιδίαν δὲ Σουσαρίων ὁ Ἰκαριεύς.* cf. schol. Dion. Thr. Crameri An. Ox. IV 316 *καὶ εὑρέθη ἡ μὲν τραγωιδία ὑπὸ Θέσπιδός τινος Ἀθηναίου, ἡ δὲ κωμωιδία ὑπὸ Ἐπιχάρμου ἐν Σικελίαι, καὶ ὁ ἴαμβος ὑπὸ Σουσαρίωνος κτλ.*

2. Diomedes p. 488, 23 K (supra p. 58) *poetae primi comici fuerunt Susarion Mullus et Magnes. hi veteris disciplinae iocularia quaedam minus scite ac venuste pronuntiabant.* v. e libro glossarum supra p. 72, 9.

3. Susarionem Megarensem finxerunt veteres quidam nimis docti, fuisse qui hanc fabulam aut spernerent aut ignorarent, versiculi docent qui illius nomine ferebantur quattuor vel quinque. hos igitur hoc loco proponendos censui.

ἀκούετε λεώι· Σουσαρίων λέγει τάδε,
υἱὸς Φιλίνου Μεγαρόθεν Τριποδίσκιος·
κακὸν γυναῖκες, ἀλλ' ὅμως, ὦ δημόται,
οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ·
καὶ γὰρ τὸ γῆμαι καὶ τὸ μὴ γῆμαι κακόν.

habent Stob. fl. 69, 2 v. 1. 3—5. Diomed. p. 488, 26 (supra p. 58) v. 1 inde ab *Σουσαρίων*, tum 3. 4. schol. Dion. Thr. p. 748 B (supra p. 14) *πρῶτον οὖν Σουσαρίων τις τῆς ἐμμέτρου κωμωιδίας ἀρχηγὸς ἐγένετο, οὗ τὰ μὲν δράματα λήθηι κατενεμήθη, δύο δὲ ἢ τρεῖς ἴαμβοι τοῦ πρώτου δράματος ἐπὶ μνήμηι φέρονται. εἰσὶ δὲ οὗτοι 'ἀκούετε . . . ἄνευ κακοῦ'.* inde eadem fere Tzetzes Cram. An. Par. I 3 et prooem. Ambros. (supra p. 27), quo altero loco sic: *τῆς οὖν κωμωιδίας τῆς καλουμένης πρώτης πρῶτος καὶ εὑρετὴς γέγονεν ὁ Μεγαρεὺς Σουσαρίων ὁ Τριποδίσκιος, υἱὸς ὢν Φιλίννου, ὃς φαύληι γυναικὶ συνοικῶν ἀπολιπούσηι αὐτὸν Διονυσίων ἡγμένων εἰσελθὼν εἰς τὸ θέατρον τὰ τέσσαρα ἰαμβεῖα ταυτὶ ἀνεφθέγξατο, ἃ μόνα τῶν ἐκείνου συγγραμμάτων ἐφεύρηνται τῶν ἄλλων ἁπάντων ἠφανισμένων 'ἀκούετε . . . ἄνευ κακοῦ'.* similiter Tzetzes Cram. An. Ox. III 336. denique schol. Ar. Lys. 1038 *ἐν παροιμίαι τοῦτο ἔλεγον 'κακὸν γυναῖκες . . . ἄνευ κακοῦ'*, inde Suid. *οὔτε σὺν πανωλέθροισι* et *τοὖπος*.

deest igitur v. 2 apud Stobaeum et Diomedem, fuit in eo libro unde scholia Dionysiana compilata erant. nec casu deesse versum inde apparet, quod qui Susarionis hominis ignoti nomini hos versus affinxit

bene atticos (*ἀκούετε λεῴ* cf. Plut. Thes. 13) certe non Megarensem existimabat sed Icariensem (inde v. 3 *ὦ δημόται*): dorice enim scripsisset. itaque falsarius interpolatorem nanctus est. incerta res de v. 5, quem unus servavit Stobaeus, fortasse ex alio poeta scaenico additum. — de varia versuum corruptela otiosum est verba facere.

---

4. Suidas *Ἐπίχαρμος* — *ἦν δὲ πρὸ τῶν Περσικῶν ἔτη ϛ' διδάσκων ἐν Συρακούσαις· ἐν δὲ Ἀθήναις Εὐέτης καὶ Εὐξενίδης καὶ Μύλλος* (*Μῦλος* codd) *ἐπεδείκνυντο*. e quibus Euetes tragicus potius videtur, si quidem in titulo CIA II 977 *a* quod legitur . . ΕΤΗΣ Ι suppleri non potest nisi *Εὐέτης α'*. positus autem hic in victorum tabula inter Aeschylum et Polyphrasmonem. Euxenidae vel nomen ignotum. Myllus vero a Diomede (supra p. 58) cum Susarione et Magnete inter primos poetas comicos refertur, sed ipse potius ridendi fuit causa quam risus auctor. Hesych. *Αὔλιος ἢ Μύλλος· οὗτος ἐπὶ μωρίαι ἐκωμωιδεῖτο.* hinc interpolata glossa Photii *Αὔλλος· ποιητὴς ἐπὶ μωρίαι κωμωιδούμενος*. Zenob. vulg. V 14 *Μύλλος πάντ' ἀκούων· αὕτη τέτακται ἐπὶ τῶν κωφότητα προσποιουμένων καὶ πάντα ἀκουόντων. μέμνηται αὐτῆς Κρατῖνος ἐν Κλεοβουλίναις. ἔστι δὲ καὶ κωμωιδιῶν ποιητὴς ο Μύλλος.* e Cratini versiculi mala interpretatione Myllus poeta natus videtur. nomen vero non a *μύλλειν* verbo obscaeno ductum (Wilamowitz Hermae IX 337), sed *μυλλός* i. q. *κυλλός* vel *στρεβλός*; *διεστραμμένος τὴν ὄψιν*, alio oculis alio mente conversus.

XVI. VARIA DE COMOEDIA TESTIMONIA.

1. Aristot. Poet. c. 4 p. 1448 b 34 *ὥσπερ δὲ καὶ τὰ σπουδαῖα μάλιστα ποιητὴς Ὅμηρος ἦν (μόνος γὰρ οὐχ ὅτι εὖ ἀλλ' ὅτι καὶ μιμήσεις δραματικὰς ἐποίησεν), οὕτως καὶ τὰ τῆς κωμωιδίας σχήματα πρῶτος ὑπέδειξεν, οὐ ψόγον ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματοποιήσας· ὁ γὰρ Μαργίτης ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγωιδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς τὰς κωμωιδίας. παραφανείσης δὲ τῆς τραγωιδίας καὶ κωμωιδίας οἱ ἐφ' ἑκατέραν τὴν ποίησιν ὁρμῶντες κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν οἳ μὲν ἀντὶ τῶν ἰάμβων κωμωιδοποιοὶ ἐγένοντο, οἳ δὲ ἀντὶ τῶν ἐπῶν τραγωιδοδιδάσκαλοι διὰ τὸ μείζονα καὶ ἐντιμότερα τὰ σχήματα εἶναι ταῦτα ἐκείνων. τὸ μὲν οὖν ἐπισκοπεῖν ἆρ' ἔχει ἤδη ἡ τραγωιδία τοῖς εἴδεσιν ἱκανῶς ἢ οὔ, αὐτό τε*

καθ' αὑτὸ κρῖναι καὶ πρὸς τὰ θέατρα, ἄλλος λόγος. γενομένης οὖν ἀπ' ἀρχῆς αὐτοσχεδιαστικῆς, καὶ αὐτὴ καὶ ἡ κωμῳδία καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ἐξαρχόντων τὸν διθύραμβον, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τὰ φαλλικά, ἃ ἔτι καὶ νῦν ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων διαμένει νομιζόμενα, κατὰ μικρὸν ηὐξήθη προαγόντων ὅσον ἐγίγνετο φανερὸν αὐτῆς, καὶ πολλὰς μεταβολὰς μεταβαλοῦσα ἡ τραγῳδία ἐπαύσατο, ἐπεὶ ἔσχε τὴν αὑτῆς φύσιν. tum postquam de tragoediae incrementis dixit, pergit c. 5 p. 1449 a 30: ἡ δὲ κωμῳδία ἐστὶν ὥσπερ εἴπομεν μίμησις φαυλοτέρων μὲν οὐ μέντοι κατὰ πᾶσαν κακίαν, ἀλλὰ τοῦ αἰσχροῦ ἐστι τὸ γελοῖον μόριον· τὸ γὰρ γελοῖόν ἐστιν ἁμάρτημά τι καὶ αἶσχος ἀνώδυνον καὶ οὐ φθαρτικόν, οἷον εὐθὺς τὸ γελοῖον πρόσωπον αἰσχρόν τι καὶ διεστραμμένον ἄνευ ὀδύνης. αἱ μὲν οὖν τῆς τραγῳδίας μεταβάσεις καὶ δι' ὧν ἐγένοντο οὐ λελήθασιν, ἡ δὲ κωμῳδία διὰ τὸ μὴ σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς ἔλαθεν· καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ὀψέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν, ἀλλ' ἐθελονταὶ ἦσαν. ἤδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ μνημονεύονται. τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν ἢ προλόγους ἢ πλήθη ὑποκριτῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα ἠγνόηται· τὸ δὲ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις· τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐξ Σικελίας ἦλθε, τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους καὶ μύθους.

de comoedia antiquissima vasis potissimum adhibitis plura sciri possunt, cf. Poppelreuter De com. Att. primordiis Berol. 1893. AKoerte Iahrb. des arch. Inst. VIII (1893) p. 61. Bethe Prolegom. p. 48.

2. Poll. IV 109 ὁ δὲ κωμικὸς χορὸς τέτταρας καὶ εἴκοσιν ἦσαν οἱ χορευταί, ζυγὰ ἕξ, ἕκαστον δὲ ζυγὸν ἐκ τεττάρων, στοῖχοι δὲ τέτταρες, ἓξ ἄνδρας ἔχων ἕκαστος στοῖχος. cf. schol. Ar. Av. 297. Ran. 354. de choro bipertito schol. Ar. Eq. 589.

idem ibid. 111 τῶν δὲ χορικῶν ᾀσμάτων τῶν κωμικῶν ἕν τι καὶ ἡ παράβασις, ὅταν ἃ ὁ ποιητὴς πρὸς τὸ θέατρον βούλεται λέγειν, ὁ χορὸς παρελθὼν λέγῃ. ἐπιεικῶς δ' αὐτὸ ποιοῦσιν οἱ κωμῳδοποιηταί, τραγικὸν δὲ οὐκ ἐστιν. de parabasi v. supra p. 4. 22 cum adnot. Hephaest. p. 135, 5. 139, 13.

idem ib. 118 de actorum habitu. 143—154 de personis.

---

3. [Xen.] Rep. Athen. II 18 κωμῳδεῖν δ' αὖ καὶ κακῶς λέγειν τὸν μὲν δῆμον οὐκ ἐῶσιν, ἵνα μὴ αὐτοὶ ἀκούωσι κακῶς, ἰδίᾳ δὲ ⟨καὶ⟩ κελεύουσιν εἴ τίς τινα βούλεται, εὖ εἰδότες ὅτι οὐχὶ τοῦ δήμου ἔσται οὐδὲ τοῦ πλήθους ὁ κωμῳδούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀλλ' ἢ πλούσιος ἢ γενναῖος ἢ δυνάμενος. ὀλίγοι δέ τινες τῶν πενήτων καὶ τῶν δημοτι-

κῶν κωμωιδοῦνται καὶ οὐδ' οὗτοι ἐὰν μὴ διὰ πολυπραγμοσύνην καὶ διὰ τὸ ζητεῖν πλέον τι ἔχειν τοῦ δήμου· ὥστε οὐδὲ τοὺς τοιούτους ἄχθονται κωμωιδουμένους. cf. Platonius I 2 (supra p. 3).

4. Cicero apud August. de civ. d. II 9 (Cic. Rep. IV 11): *nunquam comoediae, nisi consuetudo vitae pateretur, probare sua theatris flagitia potuissent. et Graeci quidem antiquiores vitiosae suae opinionis quandam convenientiam servaverunt, apud quos fuit etiam lege concessum, ut quod vellet comoedia de quo vellet nominatim diceret . . . . quem illa non attigit vel potius quem non vexavit? cui pepercit? esto, populares homines improbos, in re publica seditiosos, Cleonem Cleophontem Hyperbolum laesit . . . sed Periclem, cum iam suae civitati maxima auctoritate plurimos annos domi et belli praefuisset, violari versibus et exagitari in scaena non decuit.*

5. Horatius AP 281 postquam de Thespide et Aeschylo dixit:

successit vetus his comoedia non sine multa
laude: sed in vitium libertas excidit et vim
dignam lege regi. lex est accepta chorusque
turpiter obticuit sublato iure nocendi.

6. Schol. Ar. Ach. 67 *ἐπ' Εὐθυμένους ἄρχοντος* (a. 437/6). *οὗτος ὁ ἄρχων ἐφ' οὗ κατελύθη τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τοῦ μὴ ⟨ὀνομαστὶ⟩ κωμωιδεῖν, γραφὲν ἐπὶ Μορυχίδου* (a. 440/39). *ἴσχυσε δὲ ἐκεῖνόν τε τὸν ἐνιαυτὸν καὶ δύο τοὺς ἑξῆς ἐπὶ Γλαυκίνου τε* (a. 439/8) *καὶ Θεοδώρου* (a. 438/7), *μεθ' οὓς ἐπ' Εὐθυμένους κατελύθη.* cf. schol. Nub. 31. Ran. 501. Vesp. 1291.

7. Arist. Ach. 1150 *Ἀντίμαχον τὸν Ψακάδος τὸν ξυγγραφῆ τὸν μελέων ποιητὴν ὡς μὲν ἁπλῶι λόγωι κακῶς ἐξολέσειεν ὁ Ζεύς· ὅς γ' ἐμὲ τὸν τλήμονα Λήναια χορηγῶν ἀπέλυσ' ἄδειπνον.* ubi scholia: *ἐδόκει δὲ ὁ Ἀντίμαχος οὗτος ψήφισμα πεποιηκέναι μὴ δεῖν κωμωιδεῖν ἐξ ὀνόματος. καὶ ἐπὶ τούτωι πολλοὶ τῶν ποιητῶν οὐ προσῆλθον ληψόμενοι τὸν καιρόν* (*χορόν* Suidas), *καὶ δῆλον ὅτι πολλοὶ τῶν χορευτῶν ἐπείνων. ἐχορήγει δὲ ὁ Ἀντίμαχος τότε ὅτε εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα.* legis Antimacheae memoria ex falsa poetae interpretatione nata.

8. Schol. Ar. Av. 1297 *Συρακοσίωι· οὗτος γὰρ τῶν περὶ τὸ βῆμα . . . δοκεῖ δὲ καὶ ψήφισμα τεθεικέναι μὴ κωμωιδεῖσθαι ὀνομαστί τινα, ὡς Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπωι φησί 'ψῶρ' ἔχε Συρακόσιον, ἐπιφανὴς γὰρ αὐτῶι καὶ μέγα τύχοι· ἀφείλετο γὰρ κωμωιδεῖν οὓς ἐπεθύμουν'* (in quibus nihil certum nisi hoc, anapaestos fuisse fortasse e parabasi petitos). de Syracosii rogatione omnia pendent e Phrynichi versibus recte interpretandis; nos quid poeta dixerit ignoramus.

9. Quintil. X 1, 65 *antiqua comoedia cum sinceram illam sermonis attici gratiam prope sola retinet tum facundissimae libertatis est, in insectandis vitiis praecipua, plurimum tamen virium etiam in ceteris partibus habet. nam et grandis et elegans et venusta, et nescio an nulla, post Homerum tamen, quem ut Achillem semper excipi par est, aut similior sit oratoribus aut ad oratores faciendos aptior. plures eius auctores, Aristophanes tamen et Eupolis Cratinusque praecipui.* Dionys. de imit. p. 22 Usener: *τῶν δὲ κωμῳδῶν μιμητέον τὰς λεκτικὰς ἀρετὰς ἁπάσας· εἰσὶ γὰρ καὶ τοῖς ὀνόμασι καθαροὶ καὶ σαφεῖς καὶ βραχεῖς καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ δεινοὶ καὶ ἠθικοί* (cf. Quintil. XI 3, 74), *Μενάνδρου δὲ καὶ τὸ πραγματικὸν θεωρητέον.* cf. Plinius ep. VI 21 de Vergilio Romano, simili auctore usus ac Dionysius et Quintilianus: *nunc primum se in vetere comoedia, sed non tamquam inciperet, ostendit. non illi vis non granditas non subtilitas non amaritudo non dulcedo non lepos defuit; ornavit virtutes, insectatus est vitia, fictis nominibus decenter, veris usus est apte.*

10. Horatius sat. I 4, 1

Eupolis atque Cratinus Aristophanesque poetae
atque alii quorum comoedia prisca virorumst,
siquis erat dignus describi, quod malus ac fur,
quod moechus foret aut sicarius aut alioqui
famosus, multa cum libertate notabant.

cf. [Dionys.] Art. rhet. p. 57, 19 Us. *ἡ δέ γε κωμῳδία ὅτι πολιτεύεται ἐν τοῖς δράμασι καὶ φιλοσοφεῖ, ἡ τῶν περὶ Κρατῖνον καὶ Ἀριστοφάνην καὶ Εὔπολιν, τί δεῖ καὶ λέγειν;* Velleius I 16, 3 *una* (*aetas inlustravit*) *priscam illam et veterem sub Cratino Aristophane et Eupolide comoediam.*

10. Horat. sat. II 3, 11

quorsum pertinuit stipare Platona Menandro,
Eupolin Archilochum, comites educere tantos?

11. Plut. Quaest. conv. VII p. 711 f *τῶν δὲ κωμῳδιῶν ἡ μὲν ἀρχαία διὰ τὴν ἀνωμαλίαν ἀνάρμοστος ἀνθρώποις πίνουσιν. ἥ τε γὰρ ἐν ταῖς λεγομέναις παραβάσεσιν αὐτῶν σπουδὴ καὶ παρρησία λίαν ἄκρατός ἐστι καὶ σύντονος, ἥ τε πρὸς τὰ σκώμματα καὶ βωμολοχίας εὐχέρεια δεινῶς κατάκορος καὶ ἀναπεπταμένη καὶ γέμουσα ῥημάτων ἀκόσμων καὶ ἀκολάστων ὀνομάτων· ἔτι δ᾿ ὥσπερ ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς δείπνοις ἑκάστῳ παρέστηκε τῶν κατακειμένων οἰνοχόος, οὕτω δεήσει γραμματικὸν ἑκάστῳ τὸ καθ᾿ ἕκαστον ἐξηγεῖσθαι, τίς ὁ Λαισποδίας*

παρ' Εὐπόλιδι καὶ ὁ Κινησίας παρὰ Πλάτωνι καὶ ὁ Λάμπων παρα Κρατίνωι καὶ τῶν κωμωιδουμένων ἕκαστος· ὥστε γραμματοδιδασκαλεῖον ἡμῖν γίνεσθαι τὸ συμπόσιον ἢ κωφὰ καὶ ἄσημα τὰ σκώμματα διαφέρεσθαι. sequitur Menandri laus, cf. Plut. Comp. Aristoph. et Menandri, quam Aristophanis reliquiis praepositam invenies.

12. Dio Prus. or. Tars. 1, 9 (I 299 Arnim) *Ἀθηναῖοι γὰρ εἰωθότες ἀκούειν κακῶς καὶ νὴ Δία ἐπ' αὐτὸ τοῦτο συνιόντες εἰς τὸ θέατρον ὡς λοιδορηθησόμενοι καὶ προτεθεικότες ἀγῶνα καὶ νίκην τοῖς ἄμεινον αὐτὸ πράττουσιν, οὐκ αὐτοὶ τοῦτο εὑρόντες ἀλλὰ τοῦ θεοῦ συμβουλεύσαντος, Ἀριστοφάνους μὲν ἤκουον καὶ Κρατίνου καὶ Πλάτωνος, καὶ τούτους οὐδὲν κακὸν ἐποίησαν. ἐπεὶ δὲ Σωκράτης ἄνευ σκηνῆς καὶ ἰκρίων ἐποίει τὸ τοῦ θεοῦ πρόσταγμα, οὐ κορδακίζων οὐδὲ τερετίζων, οὐχ ὑπέμειναν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ὑφορώμενοι καὶ δεδιότες τὸν δῆμον ὡς δεσπότην ἐθώπευον, ἠρέμα δάκνοντες καὶ μετὰ γέλωτος, ὥσπερ αἱ τιτθαὶ τοῖς παιδίοις, ὅταν δέῃ τι τῶν ἀηδεστέρων πιεῖν αὐτά, προσφέρουσι μέλιτι χρίσασαι τὴν κύλικα. τοιγαροῦν ἔβλαπτον οὐχ ἧττον ἤπερ ὠφέλουν, ἀγερωχίας καὶ σκωμμάτων καὶ βωμολοχίας ἀναπιμπλάντες τὴν πόλιν. ὁ δὲ φιλόσοφος ἤλεγχε καὶ ἐνουθέτει.*

13. Hermog. *Περὶ μεθόδου δεινότητος* c. 34 *Περὶ τοῦ κωμικῶς λέγειν. Τοῦ κωμικῶς λέγειν ἅμα καὶ σκώπτειν ἀρχαίως τρεῖς μέθοδοι· τὸ κατὰ παρωιδίαν σχῆμα, τὸ παρὰ προσδοκίαν, τὸ ἐναντίας ποιεῖσθαι τὰς εἰκόνας τῆι φύσει τῶν πραγμάτων. τούτων παραδείγματα λάβωμεν τὰ μὲν ἐκ τοῦ κωμικοῦ, τὰ δὲ ἐκ τοῦ βίου, τὰ δὲ ἐκ τοῦ ῥήτορος.* adfertur deinceps primi generis exemplum Arist. Vesp. 45, alterius comici incerti fr. ad. 187 Mein. de tertio genere sic pergit: *τὸ δὲ ἐναντίως χρῆσθαι ταῖς εἰκόσι πρὸς τὰ μεγέθη τῶν πραγμάτων οὕτω γίνεται, ἐὰν μεγάλωι μικρὸν ἀντιτιθῶμεν καὶ μικρῶι μέγα, οἷον 'ἐμαχέσαντο οἱ ὄρτυγες ὡς Αἴας καὶ Ἕκτωρ' καὶ 'Ἕκτωρ καὶ Ἀχιλλεὺς ἐμαχέσαντς ὡς ἀλεκτρυόνες'*, quod exemplum non ex scriptore sed e vitae usu fictum est. tum omnium trium generum exempla secuntur Demosthenica.

14. idem ibid. c. 36 *δημηγορία διάλογος κωμωιδία τραγωιδία συμπόσια Σωκρατικὰ διά τινος διπλῆς μεθόδου πάντα πλέκεται... κωμωιδίας δὲ πλοκὴ πικρὰ καὶ γελοῖα, τῶν μὲν πικρῶν σωφρονιζόντων, τῶν δὲ γελοίων παραμυθουμένων κτλ.*

15. Strabo I p. 18 Hipparcho vel Posidonio duce contra Eratosthenem disputans de Homero omnium litterarum artiumque auctore principe: *ὡς*

δ' εἰπεῖν, ὁ πεζὸς λόγος ὅ γε κατεσκευασμένος μίμημα τοῦ ποιητικοῦ ἐστιν. πρώτιστα γὰρ ἡ ποιητικὴ κατασκευὴ παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ εὐδοκίμησεν· εἶτα ἐκείνην μιμούμενοι λύσαντες τὸ μέτρον, τἄλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδη καὶ Ἑκαταῖον. εἶτα οἱ ὕστερον ἀφαιροῦντες ἀεί τι τῶν τοιούτων εἰς τὸ νῦν εἶδος κατήγαγον ὡς ἂν ἀφ' ὕψους τινός· καθάπερ ἄν τις καὶ τὴν κωμῳδίαν φαίη λαβεῖν τὴν σύστασιν ἀπὸ τῆς τραγῳδίας καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ὕψους καταβιβασθεῖσαν εἰς τὸ λογοειδὲς νυνὶ καλούμενον κτλ.

COMOEDIA DORICA.

MIMI . PHLYACES

I COMOEDIA DORICA

1. *ARISTOXENVS

TESTIMONIA

1 Hephaestio p. 49 *Ἀριστόξενος δὲ ὁ Σελινούντιος Ἐπιχάρμου πρεσβύτερος ἐγένετο ποιητής, οὗ καὶ αὐτὸς Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν Λόγωι καὶ Λογίναι 'οἱ τοὺς ἰάμβους καὶ τὸν ἄριστον τρόπον, ὃν πρᾶτος εἰσηγήσαθ' ὠριστόξενος'.*

2 Eusebius (Sync. 401, 18) II 86 Sch. ad ol. 28 *Ἀρχίλοχος καὶ Σιμωνίδης καὶ Ἀριστόξενος οἱ μουσικοὶ* (*Aristoxenus musicus* recte Hieron.) *ἐγνωρίζοντο.* cf. Bergk Hist. litt. IV 3.

Aristoxenum comicum poetam fuisse nemo tradidit, iambos et tetrametros fecisse probabile est. Hephaestionis doctrina videtur ex Apollodori ad Epicharmi verba commentario fluxisse, qui de patria poetae incertum est utrum Epicharmo an alio auctore usus sit. apud Eusebium non aetate sed simili carminum genere aequales poetae compositi sunt. comicis Aristoxenum adscripsit qui versum tetrametrum anapaesticum ei adfinxit.

VERSVS SPVRIVS

Hephaest. p. 49, 6 *καὶ τούτου τοῦ Ἀριστοξένου μνημονεύεταί τινα τούτωι τῶι μέτρωι γεγραμμένα*

τίς ἀλαζονίαν πλείσταν παρέχει τῶν ἀνθρώπων; τοὶ μάντεις.

2. EPICHARMVS

TESTIMONIA

1 Suidas Ἐπίχαρμος Τιτύρου ἢ Χιμάρου καὶ Σηκίδος (σικίδος cod. v. ad fr. 125), Συρακούσιος ἢ ἐκ πόλεως Κραστοῦ τῶν Σικανῶν. ὃς εὗρε τὴν κωμωιδίαν ἐν Συρακούσαις ἅμα Φόρμωι. ἐδίδαξε δὲ δράματα νβ', ὡς δὲ Λύκων (Lyconem Iasensem intellegit Wilamowitz Pythagoreum, cf. Athen. X 418 f; δ' Ἑλικώνιος Rohde, fort. δὲ Λυκόφρων) φησί, λε'. τινὲς δὲ αὐτὸν Κῶιον ἀνέγραψαν τῶν μετὰ Κάδμου εἰς Σικελίαν μετοικησάντων, ἄλλοι Σάμιον, ἄλλοι Μεγαρέα (μεγάρων codd) τῶν ἐν Σικελίαι. ἦν δὲ πρὸ τῶν Περσικῶν ἔτη ς' διδάσκων ἐν Συρακούσαις· ἐν δὲ Ἀθήναις Εὐέτης καὶ Εὐξενίδης καὶ Μύλλος ἐπεδείκνυντο. Steph. B. p. 382, 13 Κραστός, πόλις Σικελίας τῶν Σικανῶν .. ἐκ ταύτης ἦν Ἐπίχαρμος ὁ κωμικὸς καὶ Λαὶς ἡ ἑταίρα, ὡς Νεάνθης ἐν τῶι Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. Diomedes p. 9, 6 (supra p. 58) *sunt qui velint Epicharmum in Co insula exulantem primum hoc carmen frequentasse et sic a Coo comoediam dici.*

2 Aristot. Poet. 5 p. 1449 b 5 τὸ δὲ μύθους ποιεῖν (ἀπέδωκεν) Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις· τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. ibid. 3 p. 1448 a 30 διὸ καὶ ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγωιδίας καὶ τῆς κωμωιδίας οἱ Δωριεῖς· τῆς μὲν γὰρ κωμωιδίας οἱ Μεγαρεῖς οἵ τε ἐνταῦθα ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης καὶ οἱ ἐκ Σικελίας· ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Ἐπίχαρμος ὁ ποιητής, πολλῶι πρότερος ὢν Χιωνίδου καὶ Μάγνητος.

3 [1]) Diog. Laert. VIII 3 Ἐπίχαρμος Ἡλοθαλοῦς Κῶιος. καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. τριμηνιαῖος δ' ὑπάρχων ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα, ἐντεῦθεν δ' εἰς Συρακούσας, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασιν. καὶ αὐτῶι ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε

εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
καὶ πόντος ποταμῶν μεῖζον' ἔχει δύναμιν,
φαμὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίαι προέχειν Ἐπίχαρμον,
ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρακοσίων.

οὗτος ὑπομνήματα καταλέλοιπεν ἐν οἷς φυσιολογεῖ γνωμολογεῖ ἰατρολογεῖ. καὶ παραστιχίδια ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ ὅτι ἑαυτοῦ ἐστι τὰ συγγράμματα. βιοὺς δ' ἔτη ἐνενήκοντα κατέστρεψεν. cf. [Lucian.] Macrob. 25 καὶ Ἐπίχ. δὲ ὁ τῆς κωμωιδίας ποιητὴς καὶ αὐτὸς ἐνενήκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη λέγεται βιῶναι.

4 Plut. Num. 8 Ἐ. ὁ κωμικὸς .. παλαιὸς ἀνὴρ καὶ τῆς Πυθαγορικῆς διατριβῆς μετεσχηκώς. cf. Iambl. vit. Pyth. 266. de Pythagoreorum studiis litterariis idem Iambl. 166: οἵ τε γνωμολογῆσαί τι τῶν κατὰ τὸν βίον βουλόμενοι τὰς Ἐπιχάρμου διανοίας προφέρονται καὶ σχεδὸν πάντες οἱ φιλόσοφοι κατέχουσιν.

5 Columell. I 1 *Siculi quoque non mediocri cura negotium istud* (i. e. *rem rusticam) prosecuti sunt Hieron et Epicharmus.* sic Statius silv. V 3, 155 a patre se didicisse profitetur *quantum pios ditarit agrestes Ascraeus Siculusque senex.*

6 Iambl. vit. Pyth. 241 Μητρόδωρός τε ὁ Θύρσου τοῦ πατρὸς Ἐπιχάρμου

[1]) testimonia quae secuntur tertium quartum quintum sextum ad Pseudepicharmeorum librorum auctores pertinent, de quibus p. 133 accuratius agendum erit.

καὶ τῆς ἐκείνου διδασκαλίας τὰ πλείονα πρὸς τὴν ἰατρικὴν μετενέγκας, ἐξηγούμενος τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους πρὸς τὸν ἀδελφόν φησι τὸν Ἐπίχαρμον καὶ πρὸ τούτου τὸν Πυθαγόραν τῶν διαλέκτων ἀρίστην λαμβάνειν τὴν Δωρίδα. cum haec tum alia quae de singularum dialectorum harmoniarumque discriminibus et praestantiis Metrodorus (Aristoxenum secutus cf. Rohde Mus. Rhen. 27, 48) disseruisse fertur, aetati recentiori videntur aptiora esse. ceterum verba haud integra: certe non frater sed aut filius aut nepos Epicharmi dici videtur Metrodorus medicus, qui poetae subditicios libros compilavit. recte fortasse Wilamowitzius *ὁ Θύρσου τοῦ [πατρὸς] Ἐπιχάρμου ἐκ τῆς κτλ.*

7 Plato Theaet. p. 152 de *ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδέν, ἀεὶ δὲ γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἑξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου συμφερέσθων, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, κωμῳδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγῳδίας δὲ Ὅμηρος.*

8 Marm. Par. v. 71 *ἀφ' οὗ Ἱέρων Συρακουσῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη* ΗΗΠΙΙΙ, *ἄρχοντος Ἀθήνησι Χάρητος* (a. 472/1). *ἦν δὲ καὶ Ἐπίχαρμος κατὰ τοῦτον.* Clemens Al. Strom. I p. 353 P *Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος .. ὅν φησι Τίμαιος κατὰ Ἱέρωνα τὸν Σικελίας δυνάστην καὶ Ἐπίχαρμον τὸν ποιητὴν γεγονέναι.* cf. fr. 99. vide Test. 1 et 9.

9 Anonymus de com. 4 (supra p. 7) *Ἐπίχαρμος Συρακόσιος· οὗτος πρῶτος τὴν κωμῳδίαν διερριμμένην ἀνεκτήσατο πολλὰ προσφιλοτεχνήσας. χρόνοις δὲ γέγονε κατὰ τὴν ογ' ὀλυμπιάδα. τῆι δὲ ποιήσει γνωμικὸς καὶ εὑρετικὸς καὶ φιλότεχνος. σώιζεται δὲ αὐτοῦ δράματα μ', ὧν ἀντιλέγονται δ'.* fabulas (genuinas) xxxv novit Lycon vel Lycophron (v. Test. 1), totidemque nos, si Atalantas inter spurias reieceris.

10 Alexis apud Athen. IV 164c Linum facit ad Herculem talia dicentem

βιβλίον
ἐντεῦθεν ὅτι βούληι προσελθὼν γὰρ λαβέ,
ἔπειτ' ἀναγνώσηι, πάνυ γε διασκοπῶν
ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε καὶ σχολῆι·
Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγῳδίαι,
Χοιρίλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα
παντοδαπά.

6 ⟨*ἔστ'*⟩ *Ἐπίχαρμος, γράμματα π.* GHermann.

11 Theocriti epigr. 17 (Anth. P. IX 600)

ἅ τε φωνὰ Δώριος χὠνὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
εὑρὼν Ἐπίχαρμος·
ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν ἀντ' ἀλαθινοῦ
τὶν ὧδ' ἀνέθηκαν
τοὶ Συρακόσσαις ἐνίδρυνται πελωρίσται πόλει,
οἷ' ἀνδρὶ πολίται
σοφῶν ἔοικε ῥημάτων μεμναμένους
τελεῖν ἐπίχειρα.
πολλὰ γὰρ πὸτ τὰν ζόαν τοῖς πᾶσιν εἶπε χρήσιμα·
μεγάλα χάρις αὐτῶι.

5 i. e. *maximae urbi* 7 *σωρὸν γὰρ εἶχε ῥ.* codd. Theocr. *γὰρ* om. cod. Pal. Anth: correxi *μεμναμένοις* cod. Pal. Anth.

12 varias de Epicharmo historiolas v. apud Plut. apophth. p. 175 c, de adulat. ab amico disting. p. 68 a. Aelian. v. hist. II 34 (v. ad Sophronis fr. 62).

13 Horatius epist. II 1, 55

ambigitur quotiens uter utro sit prior, aufert
Pacuvius docti famam senis, Accius alti,
dicitur Afrani toga convenisse Menandro,
Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi,
vincere Caecilius gravitate, Terentius arte.

4 cf. Arist. Eccl. 582 *ἀλλ᾽ οὐ μέλλειν ἀλλ᾽ ἅπτεσθαι καὶ δὴ χρὴ τῆς ἐπινοίας· ὡς τὸ ταχύνειν χαρίτων μετέχει πλεῖστον παρὰ τοῖσι θεαταῖς.*

14 Porphyr. vit. Plot. 24 *ὃ μὲν* (i. e. *Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος*) *Ἐπίχαρμον τὸν κωμωιδιογράφον εἰς δέκα τόμους φέρων συνήγαγεν.*

15 Suid. *Διονύσιος υἱὸς τοῦ Σικελίας τυράννου καὶ αὐτὸς τύραννος καὶ φιλόσοφος· Ἐπιστολάς, καὶ Περὶ τῶν ποιημάτων Ἐπιχάρμου.*

Apollodorus Epicharmea edidit diligentia ac fide usus vere Alexandrina non qualia ab ipso poeta scripta existimari possunt sed qualia in libris traditis ferebantur. videntur autem haec exempla non nimis antiqua fuisse sed ad recentiorem scribendi usum reformata, velut litterae *Ϝ* vestigia ubi fieri poterat obscurata non sane ad Apollodori arbitrium sed ad librorum fidem referenda videntur. servata sunt talia *βδελυχραὶ ἁδέαι* (fr. 63), *τε ἱέρακες* (68), *τε οἱ* (71), *ἄγροθεν ἔοικε* (161), quae tolli non facile poterant, sed fr. 53 legitur *οὐκ ἴσαντι,* non *οὐ Ϝίσαντι,* 100 *οὐχ ἑκών,* non *οὐ Ϝεκών,* quamquam qui haec tradidit idem Athenaeus recte fr. 37 *τὺ δὲ ἑκών* scriptum reliquit. poeta si ubique littera tum viva usus est, graviter corrupta videntur fr. 21 *αἰκ ἔσθοντ᾽ ἴδοις*, corruptum etiam fr. 56 *λεπταὶ μὲν ἁδεῖαι δέ,* item fr. 171 *φέρ᾽ ἴδω* et si quae alia. abstinui coniecturis, ea restituere contentus quae Apollodorum scripsisse probabile erat. commentarii Apollodorei manifesta vestigia servaverunt Varro de l. l. V 105 et Hesychius s. *περιαμβίδες.* illius igitur fere omnia sunt quae ad poetae verba explicanda passim veteres protulerunt, in his ea quoque quae in scheda chartacea (fr. 99) supersunt scholia. vere Epicharmea a subditiciis carminibus primus haud dubie distinxit Apollodorus (Athen. XIV 648 d, v. quae Pseudepicharmeis praefatus sum), si quidem Diodorus Aristophaneus de Chironis carminis genuitate nondum dubitavit (Athen. XI 479 a), carmen autem *Πολιτεία* inscriptum grammaticorum quidem nemo videtur adhibuisse post illum cui Antiatticistae Bekkeri copiae debentur, post Aristophanem Byzantium (Cohn Fleckeis. ann. vol. suppl. XII 292); quamquam hoc quod adstruxit Wilamowitzius incertum est argumentum eo nomine, quod non omnes Antiatticistae glossae ad Aristophanem referri possunt.

Epicharmi reliquias selectas composuit Ahrens de dial. II 435, integram syllogen instituit Lorenz, Leben und Schriften des E. (1864) p. 219.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΥ ΔΡΑΜΑΤΑ

ΑΓΡΩΣΤΙΝΟΣ (p. 219 Lor)

de nominis forma v. ad Epicharmi *Λόγος καὶ Λογίνα*.

1 (1 Ahr)

Soranus Et. gen. s. *κολαφίζω* (Et. M. 525, 8) . . *τὸ δὲ ὄνομα Ἑλληνικὸν παρὰ Ἐπιχάρμωι·*

ὡς ταχὺς
Κόλαφος περιπατεῖ δῖνος.

Hesych. *κόλαφος· κόνδυλος. παρὰ δὲ Ἐπιχάρμωι ἐν Ἀγρωστίνωι καὶ παιδοτρίβου* (*-τρίβαις* cod) *ὄνομα*. Pausanias ap. Eust. 1871, 53. Suid. s. *κόνδυλος*.

1 *ταχὺ*: correxi 2 *δεινός*: corr. Meinekius.

2

Athen. XV 682 a *τῶν δὲ χαλχῶν . . μνημονεύει . . Ἐ. ἐν Ἀγρωστείνωι*. Hesych. s. *κάλχη*.

3

Athen. III 120 c *τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐ. ἐν Ἀγρωστίνωι, ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσηι* (fr. 27), *καὶ Διοκλῆς ἐν α' Ὑγιεινῶν*, inter ea olera quae *τὰς ἐκκρίσεις ποιοῦντα εὐλύτους εὐστόμαχα καθέστηκεν*.

ΑΛΚΥΟΝΕΥΣ (p. 220 Lor)

De Alcyoneo v. CRobert Hermae 19, 473. Corinthiam fabulam Syracusanis familiarem fuisse consentaneum est. addidit Epicharmus, ut videtur, Diomum Alcyoneo armentarium, cf. fr. 4. non recte Dieterich Pulcinella p. 122 adn.

4

Athen. XIV 619 a b *Δίομος δ' ἦν βουκόλος Σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος* (i. e. *τὸν βουκολιασμόν*). *μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐ. ἐν Ἀλκυονεῖ* (*-όνι* cod: corr. OIahn).

5 (2 Ahr)

Apollon. de pron. p. 80 b *σύγκρισίν τε καὶ παραγωγὴν ἀνεδέξατο* (pronomen *αὐτός*), *ὡς ἐν Ἀλκυονεῖ* (*αλκυονι* cod) *Ἐπίχαρμος*

αὐτότερος αὐτῶν.

ΑΜΥΚΟΣ (p. 220 Lor)

6 (3 Ahr)

Schol. Soph. Ai. 722 *κυδάζεται· καὶ Ἐ. ἐν Ἀμύκωι*

Ἄμυκε, μή κύδαζέ μοι
τὸν πρεσβύτερον ἀδελφεόν.

schol. Apoll. Rh. I 1337 *κύδος γὰρ ἀρσενικῶς παρὰ Συρακοσίοις,* cf. Hesych. s. v. Phot. *κύδος· λοιδορία ἀρσενικῶς, καὶ παροιμία 'κύδον δίκην ὀφείλειν' ⟨ἐπὶ τῶν⟩ συκοφαντησάντων,* quod proverbium non opus ut ad Siculum poetam referamus. receperunt vocabulum tragici Attici.

2 *ἀδελφόν*: corr. Emsley. loquitur Castor frater minor.

7 (4 Ahr)

εἴ γε μὲν ὅτι
ἐγκεκόμβωται καλῶς.

Et. gen. (Et. M. 311, 8) *ἐγκομβώσασθαι . . Ἐπίχαρμος 'εἴγε . . καλῶς' Ἀμύκωι.* item Phot. epist. 156 (p. 210 ed. Lond). Hesych. *ἐγκεκόμβωται· ἐνείληται.* huc pertinet schol. Ap. Rh. II 98 *Ἀπολλώνιος μὲν ἐμφαίνει ὡς ἀνῃρημένον τὸν Ἄμυκον, Ἐ. δὲ καὶ Πείσανδρός φασιν ὅτι ἔδησεν αὐτὸν ὁ Πολυδεύκης.*

1 *εὖ γα μὰν ὅτι* Blomfield, possis *ἴστε μὰν ὅτι* alia plura 2 *κεκόμβωται* Et.

8

Anecd. Bekk. 98, 33 *ἡμιούγκιον· Ἐπίχαρμος Ἀμύκωι.* rectius *ἡμιόγκιον.* Phot. *ὀγκίαν· τὸν σταθμὸν Σώφρων καὶ Ἐπίχαρμος.* v. ad fr. 9. 10.

ΑΡΠΑΓΑΙ (p. 221 Lor)

de argumento incerta coniecit Crusius Philol. vol. suppl. VI 285, qui huc referebat et fr. 231 et proverbii Zenobiani (Ath. II 77. vulg. I 31) *ἁρπαγὰ τὰ Κοννίδα* explicationem e Timaeo petitam.

9. 10 (5. 6 Ahr)

9 *ὥσπεραὶ πονηραὶ μάντιες,*
αἵ θ' ὑπονέμονται γυναῖκας μωρὰς ἆμ πεντόγκιον
ἀργύριον, ἄλλαι δὲ λίτραν, ταὶ δ' ἀν' ἡμιλίτριον
δεχόμεναι, καὶ πάντα γινώσκοντι τῶι . . . λόγωι.

10 *ἐγὼ γάρ τό γα βαλάντιον· λίτρα*
καὶ δεκάλιτρος στατήρ, ἑξάντιόν τε πεντόγκιον.

Poll. IX 81. 82 *σὺν δὲ τῆι λίτραι καὶ ἄλλα ὠνόμασε νομισμάτων ὀνόματα Ἐ. ἐν Ἁρπαγαῖς 'ὥσπερ αἱ . . τῶι λόγωι'* (9), *καὶ πάλιν 'ἐγὼ . . πεττόγκιον'* (10). Hesych. *ἑξᾶς· εἶδος ⟨νομίσματος⟩ παρὰ Συρακουσίοις.*

9, 1 *ὥσπερ αἱ* vulgo, *ὥσπερ εἶπον ἤρ' αἱ μαντεῖαι* cod. Salam. et Falck: corr. Ahrens 2 Hesych. *ὑπονέμεσθαι· ἐξαπατᾶν. ἀμπετώκιον* codd: videtur

traditum *πετόγκιον*, cf. fr. 10, 2 3 *αἰ δ'*: corr. Ahrens *ἡμίλιτρον*: corr. Bentleius 4 *τῷ τι λόγῳ* unus cod. P, *τῶι τηνᾶν λόγωι* Bentl.

10, 1 *γε* 1. 2 *λιτροκεδεκάλιτρος*: *λίτρα καὶ δ.* Hemsterhusius 2 *πεττόγκιον*, ad fr. 9, 2. sententia haec fortasse 'ego enim habeo quod quaeris marsupium. insunt enim *λίτρα καὶ δεκάλιτρος ⟨εἷς⟩ στατήρ, ἑξάντιον, πεντόγκιον*'. Corinthium staterem s. didrachmon decem litrarum apud Siceliotas fuisse Aristoteles testatur apud Poll. IV 174.

11 (7 Ahr)

Et. gen. (e Zenobio ad Apollonii Rhematicum, Et. M. 662, 11) *πέποσχε ἀπο τοῦ πάσχω . . ἐν Ἁρπαγαῖς Ἐπιχάρμου*

ἁ δὲ Σικελία πέποσχε.

cf. Phot. s. *πέποσχα*.

12

Poll. IX 26 *ὁ δὲ νέας (πόλεως πολίτης) νεαπολίτης κατὰ Πλάτωνα, καὶ κατ' Ἐπίχαρμον λέγοντα ἐν Ἁρπαγαῖς νέοικον.*

13

Poll. IX 41. 42 *ἐκάλουν δὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ χορόν, ὁπότε καὶ τὸν διδάσκαλον χορηγόν, καὶ τὸ διδάσκειν χορηγεῖν, καὶ μάλιστα οἱ Δωριεῖς, ὡς Ἐ. ἐν Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλωι. ἐν δὲ Ἁρπαγαῖς χορηγεῖον τὸ διδασκαλεῖον ὠνόμασεν.* pro *χορόν* Polluci scribendum erat *χορηγεῖον*. Epicharmi vocabulum servavit, ut videtur, Hesychius *χοραγ(ε)ίων· διδασκαλείων*. cf. Ammon. p. 148 V *χορήγιον* (l. *-γεῖον*) *καὶ χορηγὸς* (l. *χορός*) *διαφέρει. χορηγ(ε)ῖον μὲν τὸ διδασκαλεῖον καὶ χορηγὸς ὁ διδάσκαλος. χορὸς δὲ τὸ σύστημα κτλ.*

**ΑΤΑΛΑΝΤΑΙ* (p. 294 Lor)

haud dubie nec Phormidis neque Epicharmi fabula erat; difficile tamen intellectu, si homines perstringebantur a Cratino Eupoli Aristophane notati, haec fabula quomodo Siculis poetis adscribi potuerit. v. etiam ad Strattidis Atalantam.

14

Athen. XIV 618d *ἡ δὲ τῶν ἱστουργῶν ᾠδὴ αἴλινος, ὡς Ἐ. ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ.*

15

Hesych. *Διονυσ⟨ι⟩οκ[ρ]ουροπυρώνων. Κρατῖνος ἐν Σεριφίοις . . τὸν γὰρ Διόνυσον* (l. *Διονύσιον*) *κουρέα ὄντα κωμωιδεῖ. κουρεὺς δὲ ἦν πρὸς πάππου, ὡς δηλοῖ ὁ τὰς Ἀταλάντας συνθείς.*

16

Schol. V Arist. Av. 1294 *Ὀπουντίωι δ' ὀφθαλμὸν οὐκ ἔχων κόραξ (ὄνομα ἦν). Δίδυμος· ὡς τοιούτου τὴν ὄψιν ὄντος μνημονεύει αὐτοῦ καὶ μέγα ῥύγχος ἔχοντος καὶ ὁ τὰς Ἀταλάντας γράψας καὶ Εὔπολις ἐν Ταξιάρχοις.*

17

Et. gen. (Et. M. 630, 48) *ὀρίγανον .. οὐδετέρως .. παρ' Ἐπιχάρμωι ἐν Ἀταλάντηι* (sic B, *ἀταλαν* A, plurale fort. restituendum). Athen. II 68 b *οὐδετέρως δ' Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας*, i. e. *τὸ ὀρίγανον*.

18

Athen. XIV 652 a *φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν .. κέκληκεν .. καὶ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάνταις*.

ΒΑΚΧΑΙ (p. 222 Lor)

19 (8 Ahr)

Athen. III 106 f *ὁ μὲν ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμωι ἐν Βάκχαις*

καὶ τὸν ἀρχὸν ἐπικαλύψας ἐπιπλόωι.

20

Hesych. *αἴγλη .. καὶ πέδη παρὰ Ἐπιχάρμωι ἐν Βάκχαις*. Bekk. An. 354, 23.

ΒΟΥΣΕΙΡΙΣ (p. 223 Lor)

21 (9 Ahr)

πρᾶτον μὲν αἰκ ἔσθοντ' ἴδοις νιν, ἀποθάνοις·
βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ', ἀραβεῖ δ' ἁ γνάθος,
ψοφεῖ δ' ὁ γομφίος, τέτριγε δ' ὁ κυνόδων,
σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσσι, κινεῖ δ' οὔατα.

Athen. X 411 ab *ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος .. Ἐ. μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων 'πρᾶτον .. οὔατα'*. Phryn. p. 65 L *ὁ φάρυγξ ἀρσενικῶς μὲν Ἐπίχαρμος λέγει.*

1 *πρᾶτον* Ahrens *αἰκ*: cf. WSchulze Philol. Wochenschr. 1890 p. 1502 et Wilamowitz Goett. Gel. Anz. 1898 p. 134; tum *ἀποθάνοις* (*ἀποθάνῃς* et antea *ἴδῃς* CE) corruptum: offendit non tam optativus quam vocabulum velut *φόβωι* vel *δέει* omissum; fort. *ἴδοις, τί κα πάθοις;* 3 *τέτριγ' ὁ* Athen, *τέτρυγε δ' ὁ* Eust. 870, 11, cf. Hesych. *τέτριγε· τρίζει.* nuntiatur Busiridi de Herculis voracitate.

22

Poll. IX 45 *ταῦτα δὲ (τὰ σιτοβόλια) ῥογοὺς Σικελιῶται ὠνόμαζον, καὶ ἔστι τοὔνομα ἐν Ἐπιχάρμου Βουσίριδι.* Hesych. s. v. Inscr. It. et Sic. p. 175.

ΓΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ (p. 223 Lor)

videtur *Γᾶς* et *Θαλάσσας* certamen fuisse de suorum utriusque bonorum praestantia. pisces multos memoratos testatur Aelianus nat. an. 13, 4 (fr. 32).

23 (11 Ahr)

Athen. XIV 648 b *πόλτον δὲ μνημονεύει Ἀλκμάν* (fr. 75) .. *καὶ Ἐ. δὲ οὕτως λέγει ἐν Γῆι καὶ Θαλάσσηι*

πόλτον ἕψειν ὄρθριον.

scholium servavit Varro de ling. l. V 105 *haec (puls) appellata vel quod ita Graeci vel ab eo unde scribit Apollodorus, quod ita sonat cum aquae ferventi insipitur.*

24 (15 Ahr)

Et. gen. (Et. M. 77, 1) *ἀμαμαξύς· ἡ ἀναδενδράς .. Ἐ. ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι*

οὐδ' ἀμαμαξύας φέρει.

cf. schol. Ar. Vesp. 326. Hesych. *ἀμαμαξύς* et *ἀμαξίς*. Suid. s. v.

25 (14 Ahr)

Athen. IX 370 b *καὶ Ἐ. ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι*

ναὶ μὰ τὰν κράμβαν.

26

Athen. XIV 645 ef *ἐπικύκλιος* (fort. *ἐγκύκλιος*) *πλακοῦς τις παρὰ Συρακοσίοις .. καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐ. ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι.*

27

Athen. III 120 c *τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐ. ἐν Γῆι καὶ Θαλάσσηι.* v. ad fr. 3.

28

Athen. VII 322 f *σναγρίδες .. τούτων μνημονεύει Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι* (v. ad fr. 69) *καὶ ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι.*

29 (10 Ahr)

Athen. VII 313 ab *Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρωι Ὁμοίων ὅμοιά φησιν εἶναι τῆι μαινίδι βόακας καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύειν καὶ Ἐπίχαρμον ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι οὕτως*

ὅχ' ὁρῆι βῶκάς ⟨τε⟩ πολλοὺς καὶ σμαρίδας ..

1 *οχωρη*: corr. Casaub. *τε* add. Dindorf.

30 (13 Ahr)

Athen. III 105 b *τὸν δ' ἀστακὸν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι .. Ἐ. δ' ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι φησὶν*

κἄστακοὶ γαμψώνυχοι.

31 (12 Ahr)

Athen. III 106 de *κουρίδας δὲ τὰς καρῖδας εἴρηκε .. Ἐ. ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι*

κουρίδες τε ταὶ φοινίκιαι.

τε τε A, *τε* CE: correxi. servata sunt extrema tetrametri verba.

32

Aelian. nat. an. 13, 4 *ἀκούσειας δ' ἂν ἁλιέων καὶ ἰχθύων τινὰ καλλιώνυμον οὕτω λεγόντων .. οὐ ῥαιδίως δὲ αὐτοῦ μνημονεύουσιν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν*

ἰχθύων πανθοινίαις ὧν τι καὶ ὄφελός ἐστι ποιητῶν θεμένων σπουδὴν ἐς μνήμην ἔνθεσμον, Ἐ. μὲν ἐν Ἥβας Γάμωι καὶ Γᾶι καὶ Θαλάσσαι κτλ. v. fr. 71.

ΔΙΟΝΥΣΟΙ (p. 225 Lor)

33 (17 Ahr)

χύτρα δὲ φακέας ἥψετο

Athen. IV 158 c *Ἐ. δ' ἐν Διονύσοις* '*χύτρα .. ἥψ.*' Herod. dict. solit. p. 6, 22 *φακέα φακῆ. Ἐπίχαρμος* '*χύτρα .. ἥψετο*' (sic cod. Vindob. cf. Ludwich Aristarch. II 685).

ΕΛΠΙΣ Η ΠΛΟΥΤΟΣ (p. 225 Lor)

cf. Th. Birt Elpides (1881)

34. 35 (18. 19 Ahr)

34 *ἀλλ' ἄλλος ἔστειχ' ὧδε τοῦδε κατὰ πόδας,*
τὸν ῥαιδίως λαψῆι τυ κὰτ τὸ νῦν γά θην
εὔωνον ἀείσιτον· ἀλλ' ἔμπας ὅδε
ἄμυστιν ὥσπερ κύλικα πίνει τὸν βίον.

35 *συνδειπνέων τῶι λῶντι, καλέσαι δεῖ μόνον,*
καὶ τῶι γα μὴ λεῶντι, κοὐδὲν δεῖ καλεῖν.
τηνεῖ δὲ χαρίεις τ' εἰμὶ καὶ ποιέω πολὺν
γέλωτα καὶ τὸν ἱστιῶντ' ἐπαινέω·
καἴ κα τις ἀντίον ⟨τι⟩ λῆι τήνωι λέγειν,
τήνωι κυδάζομαί τε κἀπ' ὧν ἠχθόμαν.
κἤπειτα πολλὰ καταφαγών, πόλλ' ἐμπιὼν
ἄπειμι· λύχνον δ' οὐχ ὁ παῖς μοι συμφέρει,
ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατὰ σκότος
ἔρημος· αἴ κα δ' ἐντύχω τοῖς περιπόλοις,
τοῦθ' οἷον ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι
οὐ λῶντι πλεῖον ἀλλὰ μαστιγοῦντί με.
ἐπεὶ δέ χ' εἴκω οἴκαδις καταφθερείς,
ἄστρωτος εὕδω· καὶ τὰ μὲν πρᾶτ' οὐ κοῶ,
ἇς κά μ' ⟨ἔχ⟩ων ὤκρατος ἀμφέπηι φρένας ..

Athen. VI 235 ef *τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῶι Περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν ὑπὸ πρώτον Ἀλέξιδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐ. ἐν Ἐλπίδι ἢ Πλούτωι παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν οὑτωσὶ λέγων* '*ἀλλ' .. βίον*' (34). *καὶ αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον* '*συνδειπνέων .. φρένας*' (35). *καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος.*

34, 1 *ἄλλος ὅδ' ἔστηχ' ὅδε* A: *ὅδ'* del. Meinekius, *ἔστειχε* corr. Bergk, *ὧδε* Schweighaeuser 2 *τόν ῥα δεινῶς*: corr. censor Athen. ed. Schweigh. *και τοί νυν γαθην*: correxi 3 *ἀεὶ σῖτον* sententia haec 'hunc tu facile, ut nunc res

est, convivam habebis ad epulandum semper paratum: nam quantumvis pauper avidis tamen haustibus vitam bibit'. *ἀείσιτος* paullo aliter ac solet usurpatum, cf. Hesych. s. v.

35, 2 *τῶι γαμηλιῶντι τω γακωῦδεν δεν καλεῖν*: distinx. Petitus, *λεῶντι* Dindorf, *κοὐδὲν δεῖ* Grotius 3 *τηνιδε*: corr. Schweigh. *χαριεστ'* 5 *τι* add. Grotius *λέγει*: corr. ς 6 *κακωνηχθομαν*: dist. Meineke Bergk 8 'non habeo puerum qui in face ferenda operam mihi praebeat' i. e. ipse hoc facit 10 *ερμος*: corr. Casaub. Ahrens, i. e. 'solus in tot noctis periculis' *εκκαδεντυχω*: corr. Musurus 11 *τουτοιον*: corr. Ahr. 12 *πλεῖον* Ahr: *παιων* 13 *επιδεχειχω*: corr. Schweigh. Ahr. *οἴκαδ' εἰς*: corr. Dindorf *καταφθερεῖς*: corr. Heringa 14 *πρῶτ'* rectius fort. *κοέω*, cf. v. 3 15 *ἅς καμὼν ἄκρατος οἶνος*: *ἅς κά μ'* Toup, rectius Bergk *οἶνος* delevit, *ἔχων* supplevi.

*36

Schol. T Hom. *P* 577 *τὸ δὲ ὄνομα τοῦ παρασίτου εἴρηται ἐν Ἐλπίδι Ἐπιχάρμῳ.* ipso vocabulo poetam usum esse recte negat Wilamowitz, cf. ad fr. 35.

37 (20 Ahr)

Athen. IV 103 b *τὸ δὲ ἄικλον* (l. *αἶκλον δὲ*) *ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται ⟨τὸ⟩ δεῖπνον· Ἐ. γοῦν ἐν Ἐλπίδι φησίν*

ἐκάλεσε γάρ τύ τις
ἐπ' αἶκλον ἀέκων· τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχεο τρέχων.

τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Περιάλλωι.

1 *τοι τις*: corr. Casaub. 2 *ἀέκων* Wilamowitz: *ἑκών* *τράχων* Ahrens.

38 (22 Ahr)

Herodian. dict. solit. p. 21, 10 *ἔστι μέντοι τινὰ προπαροξυνόμενα ἔχοντα τὴν αι δίφθογγον.. ἄκαιρος εὔκαιρος Πάλαιρος* (*εὐπάλαιρος* codd: corr. Cramer)· *ἔστι δὲ χωρίον τῆς Ἀκαρνανίας* (*ἀκαρίας* Havn. *ἰκαρίας* Vind: corr. Cramer, cf. Strabo p. 450). *μέμνηται καὶ Ἐπίχαρμος, ὡς ἐν Ἐλπίδι ⟨ἢ⟩ Πλούτωι*

οὔτ' ὦν Πάλαιρος οὔτε βοιαυτοῦ

οὖν traditum *βοιωτοῦ* Vindob. verba plane obscura, Acarnanum oppidulum si poeta commemorare potuit, potuit fortasse etiam Doriensium *Βοιόν* s. *Βοιά* vel ethnicum *Βοιάτης*, Steph. B. p. 172, 18 M. cf. Dittenberger Hermae XXXII 185.

39 (21 Ahr)

Poll. X 160 (*καλιός*) *ἤδη δὲ καὶ τὸν* (l. *τόπον*) *πρὸς οἰκήσεις* (an *οἴκησιν*?) *ἐπιτήδειον οὕτω λέγουσιν, ὡς ἐν Ἐλπίδι Ἐπιχάρμου εἴρηται*

τὸν τοῦ γείτονος καλιόν.

fort. *τόν τε γ. κ.*

40

Antiatt. Bekk. 105, 32 *λίτρα· ἣν μὲν καὶ νόμισμα Σικελικόν· ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ, Ἐ. Ἐλπίδι ἢ Πλούτωι.* Phot. s. v.

ΕΟΡΤΑ ΚΑΙ ΝΑΣΟΙ v. *ΝΑΣΟΙ*

ΕΠΙΝΙΚΙΟΣ (p. 229 Lor)

fabula ab uno Hephaestione memorata p. 49, 2 *καὶ πρὸ Κρατίνου παρ' Ἐπιχάρμωι, ὃς καὶ ὅλα δύο δράματα τούτωι τῶι μέτρωι* (i. e. tetrametro anapaestico catalectico) *γέγραφε τούς τε Χορεύοντας καὶ τὸν Ἐπινίκιον* (hinc schol. Ar. Plut. 487).

ΗΒΑΣ ΓΑΜΟΣ. ΜΟΥΣΑΙ (p. 230. 238 Lor)

Athen. III 110 b *Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας Γάμωι κἀν Μούσαις· τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου.* coniunxi fabulas inter se simillimas, neque curo Aelianum nat. an. 13, 4, qui sic memorat *Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας Γάμωι καὶ Γᾶι καὶ Θαλάσσαι καὶ προσέτι Μούσαις.* nuptiarum lautitiae non in scaena actae sed sciscitanti alicui videntur narratae fuisse velut a Mercurio.

41

Tzetzes ad Hesiodi op. 6 (p. 23 Gaisf) *Ἐ. δ' ἐν τῶι τῆς Ἥβας Γάμωι ἑπτὰ λέγει (Μούσας), θυγατέρας Πιέρου καὶ Πιμπληίδος νύμφης, Νειλοῦν Τριτώνην Ἀσωποῦν Ἑπταπόρην Ἀχελωίδα Τιτόπλουν καὶ Ῥοδίαν.* eadem omisso fabulae nomine Cram. An. Ox. IV 424, ubi *Πιμπλιάδος νύμφης* scriptum. parentum nomina a pinguedine et ab impletione ridicule ficta, filiarum nomina a fluminibus piscosis ducta; scribendum videtur *Τριτωνίδα* et *Ἑπτάποριν*, praeterea *Τιτωνοῦν* pro *Τιτόπλουν*, cf. Philostephanus in schol. Lycophr. 1276.

42. 43 (23. 51 Ahr)

42 *ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,*
λεπάδας, ἀσπέδους, κραβύζους, κικιβάλους, τηθύνια,
κτένια, βαλάνους, πορφύρας, ὄστρεια συμμεμυκότα,
τὰ διελεῖν μὲν ἐντὶ χαλεπά, καταφαγῆμεν δ' εὐμαρέα,
μύας ἀναρίτας τε κάρυκάς τε καὶ σκιφύδρια,
τὰ γλυκέα μὲν ἐντ' ἐπέσθειν, ἐμπαγῆμεν δ' ὀξέα,
τούς τε μακρογογγύλους σωλῆνας· ἁ μέλαινά τε
κόγχος, ἅπερ κογχοθηρᾶν παισὶν εστρισώνια·
θάτεραι δὲ γάιαι κόγχοι τε κάμαθίτιδες,
ταὶ κακοδόκιμοί τε κηρῦωνοι, τὰς ἀνδροφυκτίδας
πάντες ἄνθρωποι καλέονθ', ἁμὲς δὲ λεύκας τοὶ θεοί.

43 *κόγχος, ἂν τέλλιν καλέομες· ἐστὶ δ' ἅδιστον κρέας.*

Athen. III 85 c e *σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν* (conchyliorum et ostrearum genera) *μνήμης ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμωι ἐν Ἥβας Γάμωι εὑρίσκω διὰ τούτων* '*ἄγει δὲ .. τοὶ θεοί*' (42). *ἐν δὲ Μούσαις γράφεται ἀντὶ τοῦ* '*κόγχος .. εστρισωνια*' (v. 8) '*κόγχος ἂν .. κρέας*' (43).

42, 2 *ἀσπέδους* suspectum *κηκιβάλους*, cf. Hesych. *κικοβαυλίτιδες* 2. 3 *τηθύνια* Mein. *κτένια* Ahr: *τηθυνάκια* 3 *ὄστρεα*: recte Athen. III 92 f *Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι* '*ὄστρεια συμπεφυκότα*' 4 *ἐστι*, cf. v. 6 *καταφαγεῖν δ'*: corr. Mein.

5 *ἀναρίπτας*: ed. Basil. 8 *παισὶν* Bergk: *πᾶσιν*, extremum vocab. corruptum 9 *δέ ται κόγχοι τεαι ἀμαθίτιδες*: Ahr. 10 *ταὶ* Ahr: *τε κακοδόκιμοστε*: Musur. *κηΰγονοι*: Ahr. cf. Hesych. *εὔωνον· ὃ μὴ ἄξιον λόγου.*

43 *ἀντέλλειν*: corr. Casaub. Dind.

44 (50. 52 Ahr)

μύες .. ἀλφησταί τε κορακῖνοί τε κοριοειδέες,
αἰολίαι πλῶτές τε κυνόγλωσσοί τ', ἐνῆν δὲ σκιαθίδες
πίονες χἰππίδια λεῖα ψύχειπαλο κουρίδες.

Athen. VII 282 a *μνημονεύει δ' αὐτοῦ* (i. e. *τοῦ ἀλφηστοῦ*) .. *καὶ 'Ε. ἐν Ἥβας Γάμωι* '*μύες .. κοριοειδέες*'. id. 308 a *ἐν δὲ Ἥβας Γ. καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων* (a coracinis) '*μύες . . κυνόγλωσσοί τε*'. id. 288 b *περὶ ὧν* (i. e. *τῶν κυνογλώσσων*) . . *'Ε. φησιν* '*αἰολίαι . . σκιαθίδες*', cf. 322 f. id. 307 b *καὶ 'Ε. δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς* (i. e. *τοὺς πλῶτας*) *ὀνομάζει* '*αἰολίαι .. σκιαθίδες*'. accedit id. 304 e *ἵπποι· μήποτε τούτους ἱππίδια καλεῖ 'Ε. ὅταν λέγηι* '*κορακῖνοι δὲ κοριοειδέες πίονες . . κουρίδες*'. hinc v. 3 adiunxi.

2 *ἐνῆν δὲ καὶ σκ.* 288 b, corruptius 322 f 3 *λιηπιδια*: corr. Dindorf, tum velut *φυκιόπλοοι κουρίδες.*

45. 46 (25. 49 Ahr)

45 *λαμβάνοντι γὰρ*
ὄρτυγας στρουθούς τε κορυδαλλάς ⟨τε⟩ φιλοκονίονας
τέτραγάς τε σπερματολόγους κἀγλαὰς συκαλλίδας.

46 *ἦν δ' ἐρωιδιοί τε πολλοὶ μακροκαμπυλαύχενες*
τέτραγές τε σπερματολόγοι κἀγλααὶ συκαλλίδες.

Athen. IX 398 d (*τέτραξ*) *καὶ 'Ε. ἐν Ἥβας Γάμωι* '*λαμβάνοντι .. συκαλλίδας*' (45). *καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν* (in Musis, opinor) '*ἦν δ' .. συκαλλίδες*' (46). id. II 65 *'Ε.* '*ἀγλαὰς συκ.*' *καὶ πάλιν* '*ἦν δ' . . συκ.*' *ἁλίσκονται δ' αὗται τῶι τῶν σύκων καιρῶι· διὸ βέλτιον ὀνομάζοιντ' ἂν δι' ἑνὸς λ; διὰ δὲ τὸ μέτρον 'Ε. διὰ δυοῖν εἴρηκεν.* metrum cum non obstaret, revera *συκαλίδες* poeta videtur scripsisse.

45, 2 *τε κορυδ.* Porson: *τε καὶ κορυδ.* *φιλοκονείμονας*: correxi 3 *τετρ. σπερματ. τε*: corr. Porson.

47. 48 (43. 54 Ahr)

47 *κομαρίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας.*

48 *χαλκίδας τε καὶ κύνας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας.*

Athen. VII 319 b *'Ε. δέ φησιν* '*κομαρίδας . . αἰόλας*' (47) et ibid. litt. c *πέρκη· καὶ ταύτης 'Ε. ἐν Ἥβας Γάμωι μέμνηται καὶ Σπεύσιππος, ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται.* id. 323 a *'Ε. δ' ἐν Μούσαις κέστρας ὀνομάσας οὐκέτι σφυραίνας ὀνομάζει ὡς ταὐτὸν οὔσας* '*χαλκίδας . . αἰόλας*' (48). id. 323 c *'Ε. Ἥβας Γάμωι* '*κέστρας . . αἰόλας*'.

49. 50 (39. 55 Ahr)

49 *σκορπίοι τε ποικίλοι σαῦροί τε, γλαῦκοι πίονες.*

50 *σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε, σαῦροι πίονες.*

Athen. VII 295 b *γλαῦκος· Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι* ‘*σκορπίοι .. πίονες*’ (49). id. 320 e *Ἐ. δ' ἐν Μούσαις ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον* ‘*σκορπίοι .. πίονες*’ (50).

51 (40 Ahr)

κὠξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες.

Athen. VII 304 c (*ἵππουροι*) *μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι* ‘*κὠξύρυγχοι .. χρυσ.*’ id. 319 c *ῥαφίδες· καὶ τούτων μέμνηται Ἐ. λέγων* ‘*κὠξ. .. ἵππουροί τε*’. id. 328 ab *μνημονεύει δ' αὐτῶν* (*τῶν χρυσοφρύων*) *καὶ Ἐ. ἐν Μούσαις*.
rectius fort. *ῥαπίδες*, cf. Antiatt. Bekk. 113 *ῥαπίδα· τὴν βελόνην. Ἐπίχαρμος.*

52

Athen. III 110 b (cf. XIV 645 e. 646 b) *Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι κἀν Μούσαις .. ἄρτων ἐκτίθεται γένη κριβανίτην, ὅμωρον, σταιτίτην, ἐγκρίδα, ἀλειφατίτην, ἡμιάρτιον.* *ὅμορον* CE, *ὅμουρα* Hesych. v. Sophronis fr. 23. praeterea fort. *κλιβανίτην*, v. fr. 143, simul vero Sophr. fr. 23. 24.

53 (26 Ahr)

Athen. III 91 c *καὶ Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι περὶ τῶν ἐχίνων φησί*

καρκίνοι θ' ἵκοντ' ἐχῖνοί θ', οἳ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα
νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾶι δ' ἐμπορεύονται μόνοι.

1 *θικοντι ἐχῖνοί τε τοι* et 2 *πεζαὶ δ'*: corr. Toup.

54 (24 Ahr)

αὐτὸς ὁ Ποτιδὰν ἄγων γαύλοισιν ἐν Φοινικικοῖς
εἶχε καλλίστους αδηγατήγανος ἀγεμὼν σπάρους
καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκᾶρ θέμιτον ἐκβαλεῖν θεοῖς.

Athen. VII 320 c (*σπάρος*) *Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι* ‘*αὐτὸς .. θεοῖς*’. id. 319 f (*σκάρος*) *Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. φησὶν* ‘*ἁλιεύομεν σπάρους καὶ σκάρους .. θεοῖς*’.
1 *ποτιδαναιων γαυλοῖς*: corr. Koen 2 *εἶχε* Ahr: *εἰ καί*, tum incertum *ἀγεμών* fuerit an *ἁλιέων*, sententia obscura 3 *σκῶρ*: Wilamowitz.

55. 56 (44. 31 Ahr)

55 *αἱ δὲ λῆις, σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τοὶ πόντιοι ..*

56 *ἦν δὲ σαργῖνοί τε μελάνουροί τε καὶ ταὶ φίνταται*
ταινίαι, λεπταὶ μὲν ἀδεῖαι δὲ κὠλίγου πυρός.

Athen. VII 321 b (*σαργοί*) *Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι* ‘*αἱ δὲ .. πόντιοι*’ (55). *ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει* ‘*ἦν δὲ .. ἀδεῖαι δέ*’. id. 325 f

ταινίαι· καὶ τούτων Ἐ. μέμνηται 'καὶ ταὶ . . πυρός'. id. 313 d (μελάνουρος) μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. 'ἦν δὲ . . μελάνουροί τε'.

56, 2 ἀδεῖαι superscr. η 325 f, fort. ἀδέαι.

57 (27 Ahr)

Athen. III 105 a b (cf. litt. c) καὶ Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως

ἐντὶ δ' ἀστακοὶ κολύβδαιναί τε χὼς τὰ πόδι' ἔχει
μικρά, τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δὲ τοὔνομα.

1 τ' ἔχοστα: corr. Porson Dind. 2 τὤνυμα Ahr.

58 (29 Ahr)

καὶ σκιφίας χρόμις θ', ὃς ἐν τῶι ἦρι κὰτ τὸν Ἀνάνιον
ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι.

Athen. VII 282 a b ἀνθίας κάλλιχθυς· τούτου μέμνηται Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι 'καὶ . . χείματι'. id. 328 a χρόμις· καὶ τουτου μνημονεύει Ἐ. λέγων 'καὶ . . ἄριστος'. cf. Anan. fr. 5 B.

1 χρόμιος 282 χρομίας 328: corr. Ahr. θ' ὃς Schweigh: τε ἃς 328 τ' 282.

59 (30 Ahr)

Athen. VII 286 b (βατίδος μνημονεύει) καὶ Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι

ἦν δὲ νάρκαι, βατίδες, ἦν δὲ ⟨καὶ⟩ ζύγαιναι, πρήστιες,
κάμιαι τε καὶ βάτοι ῥῖναί τε τραχυδέρμονες.

1 καὶ supplevi 2 καμειται βάτοι: corr. Porson.

60 (35. 36 Ahr)

ἔτι δὲ πὸτ τούτοισι βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι,
βαμβραδόνες τε καὶ κίχλαι, λαγοὶ δράκοντές τ' ἄλκιμοι.

Athen. VII 286 f (βῶκες) Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι 'ἔτι . . κάμμαροι'. id. 306 c κάμμοροι. Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. 'ἔτι . . κάμμοροι'. id. 287 b Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. βαμβραδόνας αὐτὰς καλεῖ 'βαμβρ. . . ἄλκιμοι'. cf. VII 305 c. Et. gen. app. litt. B = Et. M. 195, 30 βεμβράς· εἶδος ἰχθύος εὐτελοῦς. Ἐ. δ' αὐτὰς ⟨βεμ⟩βραδόνας καλεῖ '⟨βεμ⟩βραδόνες . . ἄλκιμοι'. huc spectat Athen. VII 285 a b Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. ἐν μεμβράσι καὶ καμμάροις (καμάροις A) τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, διαστέλλων τὸν λεγόμενον γόνον, ideoque duos hos versus coniunxi.

1 ἔτι δ' ἐπὶ τούτοις 306 c κάμμοροι 306 c 2 sic Et. gen: βαμβρ. δ' ἔτι κίχλαι καὶ λαγοὶ Ath. 287 b, β. τε κίχλαι τε καὶ λαγοί id. 305 c, fort. βαμβρ. κίχλαι τε καὶ λ. ceterum cf. Ath. IX 400 c (λαγός) οὕτως δ' ἐχρήσατο τῶι ὀνόματι καὶ Ἐ. κτλ.

61 (33 Ahr)

πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες
χἀ δυσώδης βολβιτὶς γραῖαί τ' ἐριθακώδεες.

Athen. VII 318 e Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι 'πώλυποι .. ἐριθ.' id. 323 f Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. 'πώλυποι . . τευθίδες'.

1 πώλυπες A 323 f ποτ' αἰναὶ A: recte C 2 χαλυσώδεις: corr. Casaub. cf. Hesych. ἐριθάκη .. καὶ τὸ ἐγκοίλιον τῶν ἰχθύων τῶν μαλακῶν.

62 (32 Ahr)

καὶ χελιδόνες τε μύρμαι θ', οἵ τε κολιᾶν μέζονες
ἐντὶ καὶ σκόμβρων, ἀτὰρ τᾶν θυννίδων γα μείονες.

Athen. VII 321 a (σκόμβροι) μνημονεύει αὐτῶν οὕτως (ut exiguos esse dicat) καὶ Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι 'καὶ χελ... μείονες'. id. 313 e Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. μύρμας αὐτους (i. e. τοὺς μορμύρους) ὀνομάζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσίν· γράφει δ' οὕτως 'χελιδόνες . . ἐντί'.

1 τοί τε κοιλίαν A: θ' οἵ τε Ahr. κολιᾶν Casaub. μείζονες p. 321
2 θυννίλων A: corr. Casaub. γε μηονος A: Casaub.

63 (33 Ahr)

ἀόνες φάγροι τε λάβρακές τε καὶ ταὶ πίονες
σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἁδέαι δ' ἐν τῶι θέρει.

Athen. VII 321 d σάλπη· Ἐ. Ἥβας Γάμωι 'ἀόνες .. θέρει'. id. 327 c (φάγρος) Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. φησὶν 'ἀόνες . . λαβρ.' Hesych. ἀών.

1 τε λαβρ. 321: τε καὶ λαβρ. 327 καὶ ταὶ C: καί τε A.

64 (37 Ahr)

ἆγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας.

Athen. VII 288 a Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι βαιόνας τινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις 'ἆγε . . βαιόνας'. id. 324 e ἀπὸ δὲ τοῦ συμβεβηκότος Ἐ. ὀνομάζει αὐτὰς (τὰς τρίγλας) κυφὰς ἐν Ἥβας Γ. διὰ τούτων 'ἆγε . . βαιόνας'.

δὴ 324: δὲ 288. addit Athen. 288 proverbium μή μοι βαιών· κακὸς ἰχθύς.

65 (38 Ahr)

ἦν δ' ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς.

Athen. VII 306 a (κίθαρος) Ἐ. Ἥβας Γάμωι 'ἦν .. ἐνῆς'. id. 326 e ὗες· Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. 'ἦν . . ἐνῆς'. id. 330 a βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. 'ὑαινίδες .. κίθαρος'. id. 288 b Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. 'βούγλωσσοι .. ἐνῆς'.

ἦ δ' 306.

66 (41 Ahr)

Athen. VII 309 d Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γάμωι κωβιοὺς ὀνομάζει

τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι καὶ μάλ' αδροὶ κωβιοί.

χαλαδροι A χαλάδριοι C: corr. Casaub.

67 (42 Ahr)

μεγαλοχάσμονάς τε χάννας κἠκτραπελογάστρους ὄνους.

Athen. VII 315 f (ὄνοι) μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι 'μεγαλ. . . ὄνους'. id. 327 f χάνναι· Ἐ. ἐν Ἥβας Γ. 'μεγαλ. . . ὄνους'. Clem. Alex. paed. II 18 τοῦτον (τὸν ὄνον) ἐκτραπελόγαστρον Ἐ. καλεῖ ὁ κωμικός.

μεγαλοχάμμονας 327 (σ)κηπτραπελογάστορας Athen: corr. e Clemente.

68 (45 Ahr)

χαλκίδες θ' ὕες τε ἱέρακές τε χὠ πίων κύων.

Athen. VII 326 e ὕες· Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι (sequitur fr. 65) . . λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων 'χαλκίδες . . κύων'. id. 328 c Ἐ. δ' ἐν Ἥβας Γ. 'χαλκίδες . . κύων'. χαλκίδας et ἱέρακα simul commemorat Epaenetus Athen. 328 f.

*69 (47 Ahr)

συαγρίδας μαζούς τε συνόδοντάς τ' ἐρυθροποικίλους.

Athen. VII 322 f συαγρίδες· τούτων μνημονεύει Ἐ. ἐν Ἥβας Γάμωι καὶ ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι. ad alteram utram fabulam referendus versus apud Athen. 322 b συνόδοντες [καὶ συναγρίς hoc lemmatis augmentum spurium videtur]. καὶ τούτων Ἐ. μέμνηται 'συναγρίδες . . ἐρυθροποικίλους'. συναγρίς audit apud Aristotelem quoque et Hesychium; tamen dubito num vere.

70 (46 Ahr)

Poll. X 86 καὶ λεκίδα δὲ Ἐ. εἴρηκεν ἐν Ἥβας Γάμωι

λεκίδα κἠμβάφια δύο.

cf. Hesych. λεκίς· παροψίς et infra fr. 126.
κέμβάφια Poll.

71 (48 Ahr)

Athen. VII 282 d Ἐ. δ' ἐν Μούσαις τὸν μὲν ἔλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσίγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλοπος οὕτως

τόν τε πολυτίματον ἔλοφ', ὁ δ' αὐτὸς χαλκὸς ὤνιος,
ἕνα μόνον· καὶ κῆνον ὁ Ζεὺς ἔλαβε κἠκελήσατο
κατθέμειν αὐτῶι τε οἱ καὶ τᾶι δάμαρτι θωτέρω.

1 extrema corrupta; sententia haec fere videtur fuisse ὃ δ' οὐδὲ χρυσοῦ 'στ' ὤνιος. Varro Menipp. fr. 549 B *nec multunummus piscis ex salo captus helops.* Madvig ὃ δ' αὐτὸς καλλιώνυμος metro invito, nisi forte non poetae sed interpolatoris verba esse dicas, v. quae scripsit Athenaeus. de elopis raritate v. Aelian. n. anim. VIII 28 et XIII 4 (fr. 32). 2 κηννον A, iure fort. Ahrensius requirebat τῆνον 3 κατθενμὲν A: Ahr. Trypho Πάθη λέξ. § 23 ὡς παρ' Ἐπιχάρμωι τὸ κατθεῖναι ἀντὶ τοῦ καταθεῖναι non nisi de syncopa loquitur. τε οἱ Casaub: τε ει θωτέρω corruptum, conicias θώστριον (i. e. cibum) a verbo θῶσθαι factum, ut στεγάστριον et θερίστριον, incertius Hesych. φαμμάστρια· τὰ ψαιστά. καὶ ἑορτή τις, v. ad Gloss. Italiot. 3.

72 (53 Ahr)

Athen. VII 312 c *'Ε. δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ̄ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ οὑτωσὶ λέγων*

οὔτε ⟨οἱ⟩ γόγγρων τι παχέων οὔτε μυραινᾶν ἀπῆς.

γόγγρωι A: *οἱ* supplevi, i. e. Neptuno piscium copias advehenti, v. fr. 54. 64.

73

Athen. VII 297 c *τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει 'Ε. ἐν Μούσαις.*

74

Athen. VII 303 d *θυννίδες . . καὶ Σπεύσιππος . . διίστησιν αὐτὰς τῶν θύννων καὶ 'Ε. ἐν Μούσαις.* cf. fr. 62.

75

Athen. IV c. 84 p. 184 f *καὶ τὴν 'Αθηνᾶν δέ φησιν 'Ε. ἐν Μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον.* cf. schol. Pind. Pyth. II 127, ubi *τὸν ἐνόπλιον νόμον* scriptum.

ΗΡΑΚΛΗΣ Ο ΕΠΙ ΤΟΝ ΖΩΣΤΗΡΑ (p. 241 Lor)

76 (57 Ahr)

⟨ὁ⟩ Πυγμαρίων λοχαγὸς ἐκ τῶν κανθάρων
τῶν μεζόνων, οὕς φαντι τὰν Αἴτναν ἔχειν.

Schol. V Arist. Pac. 73 *μεγάλοι λέγονται εἶναι κατὰ τὴν Αἴτνην κάνθαροι· μαρτυροῦσι δ' οἱ ἐπιχώριοι, 'Ε. ἐν 'Ηρακλεῖ τῶι ἐπὶ τὸν ζωστῆρα 'πυγμαρίωνι λ. ἐκ τ. κ. τ. μειζόνων, οὕς φασι τὴν Αἴτνην ἔχειν'.* dorice refinxit Ahrens.

1 *ὁ* Crusius, *Πυγμαρίων* Dindorf. de Herculis cum Pygmaeis pugna fabulam a Philostrato imag. II 22 narratam significavit Crusius. res incerta.

*77

Antiatt. Bekk. 83, 28 *'Αφάννας* (*ἀφάνηας* cod). *'Ε. 'Ηρακλεῖ τῶι ⟨ἐπὶ τὸν ζωστῆρα⟩.* Steph. B. p. 149, 1 *"Αφανναι, χωρίον Σικελίας ἄσημον, ἀφ' οὗ ἡ εἰς 'Αφάννας ἐπὶ τῶν ἀδήλων καὶ ἐκτετοπισμένων.* aliter Zenob. vulg. III 92 (cf. Ath. II 36) *λέγεται δ' ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀνυποστάτων εἶναι.* Hesych. *'Αφάνναι· χωρίον τῆς Δαμαρ(ε)τίδος φυλῆς. πόρρωθεν.* dicebatur aliquis hostem invictum (Herculem?) fugasse ad ultima usque terrarum.

probabiliter huc rettulit Wilamowitz, nam agitur fabula non in Libya sed apud Siculos.

ΗΡΑΚΛΗΣ Ο ΠΑΡΑ ΦΟΛΩΙ (p. 241 Lor)

78 (56 Ahr)

ἀλλὰ μὰν ἐγὼν ἀνάγκαι ταῦτα πάντα ποιέω·
οἴομαι δ' οὐδεὶς ἑκὼν πονηρὸς οὐδ' ἄταν ἔχων.

Eustratius ad Aristot. Eth. Nicom. III 5, 4 ed. Heylb. *παροιμία γὰρ τοῦτο* (i. e. *οὐδεὶς ἑκὼν πονηρὸς οὐδ' ἄκων μάκαρ*), *ἧι καὶ 'Ε. ὁ Συρακούσιος χρῆται ἐν οἷς φησιν 'ἀλλὰ .. ἔχων'. ἐν Ἡρακλεῖ δὲ ταῦτα τῶι παρὰ Φόλωι κεῖται.*

1 *ἀναγκαῖα*: corr. Ahr, fort. *ἐγὼν γ' ἀνάγκαι.*

ΘΕΑΡΟΙ (p. 242 Lor)

79 (58 Ahr)

κιθάραι, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι χάλκιαι,
χειρόνιβα, λοιβάσια, λέβητες χάλκιοι,
κρατῆρες, ὀδελοί· τοῖς γα μὰν ὑπωδέλοις
καιλωτε βαλλίζοντες σιοσσον χρῆμα εἴη.

Athen. IX 408 d *'Ε. δ' ἐν Θεαροῖς εἴρηκε χειρόνιβα διὰ τούτων 'κιθάρα . . λ. χάλκιοι'.* id. VIII 362 b *'Ε. ἐν τοῖς Θεαροῖς μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ . . ἐν οὖν τῶι δράματι οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε 'λέβητες . . εἴη.*

1 *κιθάρα*: corr. Meinekius *χαλκεῖαι* A 2 *λοιβλιλεβητες* A: Grotefend *χάλκειοι* 408 *χάλκεοι* 362 3. 4 *ὑπώδελοι* quid esse possint hoc loco non video, nec si *τριωδέλοις* (Hes. s. v) conicias, multum proficies; tum fortasse *χλιδῶντι βαλλίζοντες, ὅσσον χρῆμ' ἔνι* (vel *ἐνῇς*).

80 (59 Ahr)

Athen. III 107 a *ὁ μὲν ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμωι . . ἐν Θεαροῖς*

ὀσφύος τε πέρι κἠπιπλόον.

καὶ ἐπιπλον: corr. Ahr.

ΚΥΚΛΩΨ (p. 243 Lor)

81 (62 Ahr)

Herodian. dict. solit. p. 10, 30 *εἴρηται δὲ καὶ Ποτιδᾶς* (*ποτίδας* Vind. *ποτείδας* Havn) *ὡς Κερκιδᾶς* (*κερκίδας* codd)· *ἔνθεν αἰτιατικὴ ἐν Κύκλωπι* (antecedit Epich. fr. 115)

ναὶ τὸν Ποτιδᾶν, κοιλότερος ὁλμοῦ πολύ.

ναὶ τὸν Mein: *αἰνετὸν* codd; tum aut *Ποτειδᾶν*, ut Herodianus erraverit, aut *κοιλότερός* ⟨*ἐσθ'*⟩ *ὁλμοῦ.* iurat Polyphemus per patris nomen.

82 (60 Ahr)

Athen. IX 366 b *'Ε. ἐν Κύκλωπι*

χορδαί τε ἁδύ, ναὶ μὰ Δία, χὠ κωλεός.

83 (61 Ahr)

Athen. XI 498 a *τὸ σκύφος οὐδετέρως . . καὶ 'Ε. ἐν Κύκλωπι*

φέρ' ἐγχέας εἰς τὸ σκύφος.

verba Polyphemi ad Ulixem.

ΚΩΜΑΣΤΑΙ Η ΑΦΑΙΣΤΟΣ (p. 244 Lor)

Boethus apud Photium *Ἥρας δεσμοὺς ὑπὸ υἱέος. Πολιτείας β'* (Plato II 378 d) *οὕτω γραπτέον. παρὰ Πινδάρωι γὰρ ὑπὸ Ἡφαίστου δεσμεύεται ἐν τῶι ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασθέντι θρόνωι. ὃ τινὲς ἀγνοήσαντες γράφουσιν 'ὑπὸ Διός', καί φασι δεθῆναι αὐτὴν ἐπιβουλεύσασαν Ἡρακλεῖ. Κλήμης. ἡ ἱστορία* (sic e Suida corr) *καὶ παρ' Ἐπιχάρμωι ἐν Κωμασταῖς ἢ Ἡφαίστωι.* cf. Welcker Nachtr. zur Aesch. Tril. p. 300. Wilamowitz Nachr. d. Goett. Gesellsch. 1895 p. 217.

84 (63 Ahr)

Athen. IX 389 a (*πέρδιξ*) *Ἐ. δ' ἐν Κωμασταῖς βραχέως*

σηπίας τ' ἄγον νεούσας πέρδικάς τε πετομένους.

ἄγαν ἑούσας A: corr. Schweigh; possis *ἄγει* alia plura.

85 (64 Ahr)

Apollon. de pron. p. 96 a *τεῦς· αὕτη σύζυγος τῆι ἐμεῦς. Ἐ. ἐν Κωμασταῖς ἢ Ἁφαίστωι*

οὐδὲ ποτθιγεῖν ἐγὼν τεῦς ἀξιῶ.

οὐδεποτ' ἴοιγινετ' ἐγών: correxi duce Ahrensio, qui *ἀλλ' οὐδὲ ποτθιγεῖν ἔτ' ἐγὼν κτλ.*

86

Hesych. *φρύγιον ἱστόρησον· πέπαιχεν Ἐ. ἐν Κωμασταῖς ἐπικενώμενος.* plane haec obscura.

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΝΑ (p. 244 Lor)

Λογίνα ab *Λόγος* similiter ductum ac *παλλακῖνος δελφακίνα κορακῖνος ἀγρωστῖνος* ab *παλλακή δέλφαξ κόραξ ἀγρώστης.* pertinent huc Hesychii *ἐργαστῖναι· αἱ τὸν πέπλον ὑφαίνουσαι,* quod vocabulum in Atticis titulis nondum repertum dubites num Atticum fuerit. Italiotica maxime haec formatio videtur *(regina latrina gallina),* quamquam eiusdem generis sunt etiam *Ἀρκτῖνος Χαροπῖνος* (Herod. V 99) *Εὐκολίνη βουκολίνη* alia.

87 (65 Ahr)

Athen. VIII 338 d *τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐ. παίζει, ὥσπερ ἐν Λόγωι καὶ Λογίναι* (*λόγον εἶναι* A)

— *ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε, Πέλοπί γ' ἔρανον ἱστιῶν.*
— *ἦ παμπόνηρον ὄψον, ὦ 'τάν, ὁ γέρανος.*
— *ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν ⟨γά⟩ τοι λέγω.*

1 *ἑστιῶν* 3 *γα* add. Ahr.

88 (66 Ahr)

Hephaest. p. 49, 4 *Ἀριστόξενος ὁ Σελινούντιος . . οὗ καὶ αὐτὸς Ἐ. μνημονεύει ἐν Λόγωι καὶ Λογίναι*

οἱ τοὺς ἰάμβους καὶ τὸν ἄριστον τρόπον,
ὃν πρᾶτος εἰσαγήσαθ' ὡριστόξενος.

1 *κὰτ τὸν ἀρχαῖον τρόπον* Porson, quod non sufficit 2 *εἰσηγήσαθ'*

89 (67 Ahr)

Athen. III 106 d e *χουρίδας δὲ τὰς καρῖδας εἴρηκε Σώφρων . . 'Ε. δὲ ἐν Γᾶι καὶ Θαλάσσαι* (fr. 31) . . *ἐν δὲ Λόγωι καὶ Λογίναι διὰ τοῦ ω εἴρηκεν*

ἀφύας τε κωρίδας τε καμπύλας.

ΜΕΓΑΡΙΣ (p. 245 Lor)

90 (68 Ahr)

Athen. VII 286 c (*βάτος βατίς*) *'Ε. ἐν Ἥβας Γάμωι* (fr. 59) . . *ἐν δὲ Μεγαρίδι*

τὰς πλευρὰς οἱόνπερ βατίς,
τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχεις, Θεάγενες, οἱόνπερ βάτος,
τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέων οἱόνπερ ἔλαφος οὐ βατίς,
τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιος τεοῦ.

2 *ἔχησθ' ἀτενὲς* A: correxi 3. 4 non intellego.

91 (69 Ahr)

Hephaest. p. 13, 1 *ἤδη μέντοι ἡ διὰ τοῦ* $\overline{\mu\nu}$ *σύνταξις ἐποίησέ που καὶ βραχεῖαν, ὡς . . παρ' Ἐπιχάρμωι ἐν Μεγαρίδι*

εὔυμνος καὶ μουσικὰν ἔχουσα πᾶσαν, φιλόλυρος.

in fine quod addunt codices (etiam Ambrosianus, Studemund Anecd. I 111) *ἠχῆι* delevit Arnaldus, licet unde inrepserit non facile dicas.

92 (70 Ahr)

Athen. IX 366 a b *οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον κωλεὸν ἀρσενικῶς . . 'Ε. γοῦν ἐν Μεγαρίδι φησὶν ορεατηρηδιον κωλεοί, σφονδύλοι, τῶν δὲ βρωμάτων | οὐδὲ ἕν.* recte, ut videtur, *ὀρύα* (vel *ὀρούα*) Casaubonus, vix recte Musurus *τυρίδιον.* nec sententia nec numeri facile restitui possunt.

ΜΗΝΕΣ (p. 246 Lor)

93

Hesych. *σκυφοκώνακτος· 'Ε. ἐν τοῖς Μησί, τοῖς σκύφοις περιφόρητος.* cf. s. *κωνᾶν· περιδινεῖν.*

94

Hesych. *σκωρνυφίαν· τὸ σκάνδαλον. ⟨Ἐπίχαρμος⟩ ἐν Μησίν, ἐν δὲ Τριακάσιν τὰ ὀσιώδη χρέα.* non intellego glossam inter *σκώμματα* et *σκῶπες* conlocatam. v. ad fr. 129.

ΝΑΣΟΙ (p. 229 Lor)

Νᾶσοι fabula quater memorata, semel (fr. 96) *Ἐ. ἐν τᾶι Ἑορτᾶι καὶ Νάσοις*, ubi duplicem fabulam adgnovit etiam Crusius Philol. vol. suppl. VI 290, *Ἑορτά* et *Νᾶσοι*; vitiosus vero articulus *τᾶι*. fortasse *ἔν τε Ὀρύαι καὶ Νάσοις*. acta fabula post a. 477/76, cf. Boeckh ad Pind. Pyth. II.

95

Zenob. Ath. I 80 *ὁ Καρπάθιος τὸν λαγών. Ἐ. μέμνηται ταύτης ἐν Νήσοις. φασὶ δὲ ὅτι οἱ Καρπάθιοι νῆσον οἰκοῦντες ἐπηγάγοντο λαγωούς, οὐκ ἔχοντες ἐν τῆι χώραι.* addit Zenob. vulg. IV 48 *καὶ τοσοῦτοι ἐγένοντο ὥστε τὸν σῖτον καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτῶν ὑπ' αὐτῶν βλαβῆναι.* eadem fere de Balearibus Strabo III p. 168, sed ad explicandum proverbium his nihil proficitur. simile est *Καρπάθιος τὸν μάρτυρα*, v. Archilochi fr. 152 B.

96

Athen. IV 160 d *ὅτι κόγχος παρὰ προτέρωι* (i. e. ante Timonem) *μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμωι ἐν τᾶι Ἑορτᾶι καὶ Νάσοις* (v. ad fabulae titulum). addi poterat *ἐν Ἥβας Γάμωι* fr. 42, 8. 43.

97

Poll. X 62 *καὶ ξυστίδας δ' αὐτὰς* (*τὰς στλεγγίδας*) *ἄν τις εἴποι· ἔν τε γὰρ ταῖς Ἐπιχάρμου Νήσοις εὕρηται τοὔνομα κτλ.*

98

Schol. Pind. Pyth. I 98 *ὅτι δὲ Ἀναξίλαος Λοκροὺς ἠθέλησεν ἄρδην ἀπολέσαι καὶ ἐκωλύθη πρὸς Ἱέρωνος, ἱστορεῖ καὶ Ἐ. ἐν Νάσοις.*

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΥΤΟΜΟΛΟΣ (p. 247 Lor)

*99

τῆλ' ἀπε]νθὼν τεῖδε θωκησῶ τε καὶ λεξοῦ[μ' ὅπως
πιστά κ' ε]ἴμειν ταῦτα καὶ τοῖς δεξιωτέροι[ς δοκῆι.
'τοῖς θεοῖς] ἐμὶν δοκεῖτε πάγχυ καὶ κατὰ τρόπ[ον
καὶ ἐοικό]τως ἐπεύξασθ', αἴ τις ἐνθυμεῖν γ[α λῆι,
ὅσσ' ἐγών]γ' ὤφειλον ἐνθ[ὼ]ν ὥσπερ ἐκελή[σασθ' ἐμὲ
τῶν παρ' ὑμέ]ων ἀγαθικῶν κακὰ προτιμάσαι θ' [ἅμα
ἅμα τε κίν]δυνον τελέσσαι καὶ κλέος θεῖον [λαβεῖν,
πολεμίω]ν μολὼν ἐς ἄστυ, πάντα δ' εὖ σαφα[νέως
πυθόμε]νος δίοις τ' Ἀχαιοῖς παιδί τ' Ἀτρέος φί[λωι
ἄψ ἀπαγγ]εῖλαι τὰ τηνεῖ καὐτὸς ἀσκηθὴς [μολεῖν.'

decem versus una cum scholiis in charta ex Aegypto adlata papyracea scriptos ed. Gomperz Pap. Erzherz. Rainer V 1, qui huic Epicharmi fabulae tribuit. cf. Blass Ann. Fleckeis. 1889 p. 257, qui scholia adscripta sic fere legit:

πορρω καθεδοῦμαι καὶ προσποιήσομαι πάντα διαπεπρᾶχθαι et [*τὸ δε*]*ξ*(*ιω*)*τ*(*έ-ροις*) *παρὰ προσδοκίαν, ὡσεὶ ἔλεγε τοῖς* [*ἀμαθεσ*]*τάτοις* et *πάλιν πρὸς τοὺς τραγικοὺς λέγεται, ἐπεὶ ἐδόκουν ἐκεῖνοι* . . . et . . *δ' παραλέλειπται στιχίδια, δι'* [*ὧν*] *ἡ συνάρτησις* . . . et . . *τιμ' τῶι Ἀριστοξένωι προσέχειν, ἀκηκοέναι δ'* . . . et . . . *ομενο*(*ς*) *ἀναστρέφειν* . . . *ὤφειλον· ἤδη τις λόγος ελ* . . . et . . *ει τοιοῦτον· μέτριον ἢ ἀνθρώπινον, πρὸς ὃ ἀντι*[*λέγει* . . ., quae non omnia pertinent ad traditos decem versus.

1 init. suppl. Gomperz 4 in. suppl. Blass, extr. Gomp. 5 ЄΝΘЄ//Ν pap. i. e. *ἐνθὲν* ex *ἐνθεῖν* correctum, fort. recte, ut infinitivus pendeat a verbo *ἐκελήσασθε* 7 *λαβεῖν* Gomp. 8 *σαφανέως* Blass 9 suppl. Gomp. 10 suppl. Blass.

Ulixes explorandi causa Troiam missus metu praepeditus proficisci noluit. iam in media fabula solus in scaena sedens meditari videtur quam apud Achaeos habiturus est orationem. sermonis epici imitatio manifesta.

100 (71 Ahr)

δέλφακά τε τῶν γειτόνων
τοῖς Ἐλευσινίοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα,
οὐχ ἑκών· καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφα
τοῖς Ἀχαιοῖσιν προδιδόμειν τ' ὤμνυέ με τὸν δέλφακα.

Athen. IX 374 de *δέλφαξ. Ἐ. τὸν ἄρρενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλωι* '*δέλφακά τε* . . *δέλφακα*'. Et. genuin. (Et. M. 255, 3) *δέλφαξ· ὁ γαλαθηνὸς χοῖρος. Ἐπίχαρμος* '*δέλφακά τε* . . *φυλάσσω*'. ad v. 3 Hesych. *συμβολατεύειν· συναλλακτεύειν.*

2 *ἐλευσίνοις* Ath. fort. recte *ἀπώλεσας*: corr. Petitus 3 *ἔφη* et 4 *προδιδόμην* Ath.

101 (72 Ahr)

ἁ δ' Ἁσυχία χαρίεσσα γυνά,
καὶ Σωφροσύνας πλατίον οἰκεῖ.

Stob. fl. 58, 7 *Ἐπιχάρμου ἐξ Αὐτομόλου.* *ἡ δ'* Stob.

102 (73 Ahr)

ποτιφόριμον τὸ τέμαχος ἧς,
ὑπομελανδρυῶδες . .

Athen. III 121 b *οἱ δὲ λεγόμενοι μελανδρύαι, ὧν καὶ Ἐ. μνημονεύει ἐν Αὐτομόλωι Ὀδυσσεῖ οὕτως* '*ποτιφ* . . *ὑπομελ.*' *μέλανδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδός ἐστιν, ὡς Πάμφιλος ἐν τοῖς Περὶ ὀνομάτων παρίστησιν, καὶ ἐστὶ τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα*, cf. VII 315 d. Hesych. *ὑπομαλανδριῶδες· εἶδός τι ταρίχου.*

103

Antiatt. Bekk. 95, 27 *ἐνεδρεία ἀντὶ τοῦ ἐνέδρα. Ἐ. Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλωι.*

104

Poll. IX 41. 42 *ἐκάλουν δὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ χορόν, ὁπότε καὶ τον διδάσκαλον χορηγὸν καὶ τὸ διδάσκειν χορηγεῖν, καὶ μάλιστα οἱ Δωριεῖς, ὡς Ἐ. ἐν Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλωι.* pro *χορόν* scribendum *χορηγεῖον*, v. ad fr. 13.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΝΑΥΑΓΟΣ (p. 248 Lor)

105

Athen. XIV 619 ab *Διομος δ' ἦν βουκόλος Σικελιώτης ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος* (i. e. *τὸν βουκολιασμόν*). *μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐ. ἐν Ἁλκυονεῖ* (fr. 4) *καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ Ναυαγῶι.*

106

Poll. X 134 *ὀρθίαξ δὲ τὸ κάτω τοῦ ἱστοῦ καλεῖται, ὡς τὸ ἄνω καρχήσιον. καὶ ἔστι τὸ ὀρθίαξ ἐν Ἐπιχάρμου Ὀδυσσεῖ* (*ὀδυστὶ* C, omis. rell. cf. Bethe Goett. Nachr. 1895 p. 329) *Ναυαγῶι.* Hesych. *ὀρθίας· ἱστὸς νεώς.*
v. praeterea fr. 172. 173.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ sive *ΑΥΤΟΜΟΛΟΣ* sive *ΝΑΥΑΓΟΣ* (p. 248 Lor)

107 (74 Ahr)

Et. Orion. 139, 1 *ῥῆγος τὸ βαπτὸν στρῶμα* (*τὸ πορφυροῦν περιβόλαιον* Et. M. 703, 21). *ῥέξαι γὰρ τὸ βάψαι* (*καὶ οἱονεὶ μεταποιῆσαι* add. Et. M) . . *καὶ ῥηγεῖς ἔλεγον τοὺς βαφεῖς οἱ παλαιοὶ* (*καὶ ῥέγος τὸ βάμμα* add. Et. M). *Ἐ. Ὀδυσσεῖ*

ἀλλὰ καὶ ῥέζει τι χρῶμα.

ἀντὶ τοῦ βάπτει. Phot. *ῥέξαι· ποιῆσαι, πρᾶξαι, Ἀθηναῖοι δὲ θῦσαι, παρ' Ἐπιχάρμωι τὸ βλάψαι* (l. *βάψαι*). Hesych. *ῥέξει· πράξει, θύσει, παρασκευάσει, ἑτοιμάσει, ξέσει.* dubito de tingendi significatu, nec sustulit dubitationes Meinekius Iahnii ann. 1863 p. 388.
ῥέξει legerat fort. Hesychius.

108

Antiatt. Bekk. 82, 16 *ἀνυπόδετος· Ἐ. Ὀδυσσεῖ.*

ΟΡΥΑ sive *ΟΡΟΥΑ* (p. 248 Lor)

Athen. III 94 f *χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει* (cf. IX 366 b), *ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν.* Hesych. *ὀρούα· χορδή, καὶ σύντριμμα πολιτικόν* (?), *εἰς ὃ Ἐπιχάρμου δρᾶμα.* cf. Hesych. *ὀρύα.* Theogn. p. 106 (cf. An. Bekk. p. 1382) *ἰγνύα ὀρύα. Ἀρίσταρχος συστέλλει τὸ ᾱ καὶ ἐκτείνει τὸ ῡ καὶ προπαροξύνει ἐναλλαγὴν τόνου* ⟨*καὶ χρόνου* Bekk⟩ *πεποιηκώς, ὡς φησὶν Ἡρωιδιανός.* Lehrs Arist.[2] p. 302.
nihil superest, sed v. ad *Νᾶσοι* fabulae titulum.

ΠΕΡΙΑΛΛΟΣ (p. 249 Lor)

hominis nomen proprium videtur, certe procul habenda glossa Hesychii *περίαλλος· τὸ ἰσχίον*, de qua v. Meinekius ad Alciphr. p. 107.

109 (75 Ahr)

Athen. IV c. 81 p. 183 e *τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐ. ἐν Περιάλλωι μνημονεύει οὕτως*

Σεμέλα δὲ χορεύει,
καὶ ὑπαυλεῖ σφιν σοφὸς κιθάραι παριαμβίδας· ἃ δὲ γεγάθει
πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα.

superest scholium Hesych. *παριαμβίδες· Ἀπολλόδωρος παρὰ τοὺς ἰάμβους αὐτάς φησι πεποιῆσθαι, ἃς οἱ κιθαρωιδοὶ ἄιδουσιν.* Phot. *παρίαμβοι καὶ παριαμβίδες καὶ ἴαμβοι· κιθαρωιδικοὶ νόμοι οἷς προσηύλουν*, et similiter Poll. IV 83. cf. Hesych. *ἰαμβαυλεῖν*. Bergk opusc. II 272.

2 *καὶ ὑπαλισφιν* codex: *ὑπαυλεῖ* Schweigh, tum nomen requiritur tibicinis citharoedo (ipsine Baccho?) succinentis.

110 (20 Ahr)

Athen. IV 139 b *Ἐ. γοῦν ἐν Ἐλπίδι φησὶν*

ἐκάλεσε γάρ τύ τις
ἐπ᾽ αἶκλον ἀέκων· τὺ δὲ ἑκὼν ᾤχεο τρέχων.

τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Περιάλλωι. v. ad fr. 37. incertum num eisdem plane verbis in utraque fabula poeta usus sit.

ΠΕΡΣΑΙ (p. 249 Lor)

111 (76 Ahr)

Poll. IX 92 *ἡ δὲ τῶν πολλῶν καὶ ἰδιωτῶν χρῆσις* [*τὸν*] *χαλκὸν τὸ ἀργύριον λέγει, οἷον 'οὐκ ἔχω χαλκόν' καὶ 'ὀφείλω χαλκόν'. εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο* (fort. *τοῦτο καὶ*) *ἐν Ἐπιχάρμου Πέρσαις*

χρυσὸν καὶ χαλκὸν ὀφείλων.

112

Epaphroditus Et. gen. (Et. M. 155, 35) *ἀσκωλιάζω . . εἴρηται παρὰ τὸν σκῶλον, ὅ ἐστι σκόλοπα, τὸ ἐνὶ ποδὶ ἅλλεσθαι. ὅπερ Ἐ. ἐν Πέρσαις σκωλοβατίζειν φησίν.*

ΠΙΘΩΝ (p. 249 Lor)

πίθων i. q. *πίθηκος*, cf. schol. Pind. Pyth. II 131.

113 (77 Ahr)

ἢ θύλακον βόειον ἢ κόιν φέρει
ἢ κωρυκίδα.

Poll. X 179 *εἴη δ' ἂν καὶ κόιξ ἕν τι τῶν πλεγμάτων, ὃν οἱ μὲν Δωριεῖς κόιν καλοῦσιν, ὡς 'Ε. Πίθωνι 'ἢ .. κωρυκίδα', οἱ δὲ Ἀττικοὶ κόικα.* cf. Hesych. *κόικες.*

ΠΟΛΙΤΑΙ

v. ad Chrysogoni *Πολιτείαν* quae dicentur.

ΠΥΡΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΜΑΘΕΥΣ
sive *ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ* vel *ΛΕΥΚΑΡΙΩΝ* (p. 250 Lor)

Πύρρα καὶ Προμαθεύς (fr. 114. 118) et seorsim *Πύρρα* (fr. 121) et *Προμαθεύς* (fr. 116. 119), denique *Δευκαλίων* (fr. 120) fabula inscripta fertur, aut una aut, quod magis probabile, unius fabulae editiones duae. accedit Et. gen. *Λευκαρίων· οἷον Πύρρα ἢ Λευκαρίων. Δευκαλίων* (Et. M. 561, 54), ubi scribendum videtur *Πύρραν Λευκαρίων*, v. ad fr. 117. non recte Schneider Callim. fr. anon. 130 p. 735. Deucalionem si Leucarionem poeta nominavit, lepide videtur, ut observavit Wilamowitzius, Albulum Rufae uxoris maritum finxisse; mirum vero quod *Πύρρα καὶ Λευκαρίων* fabula inscripta nunquam traditur. *Λευκαρία* Romi mater (Dionys. Halic. I 72 extr.) eodem Graecorum lusu facta est ex Alba.

114 (78 Ahr)

Athen. III 86 a de voc. *τέλλις* vel *τελλίνης* disputans: *'Ε. ἐν Πύρραι καὶ Προμαθεῖ φησι*

τὰν τέλλιν μάν, τὸν ἀναρίταν θᾶσαι δή, καὶ λεπὰς ὅσσα.

τὰν Schweigh, *τέλλιν μάν* ego (duce Casaubono, qui *τελλίναν*), *τὸν ἀναρίταν* Casaub: *κἄν τις ἑλληνων τὸν ἀνδρι τἂν* codex Epicharmi forma est *τέλλις* (fr. 43), recentiorum *τελλίνης* (*la tellina* Itali).

*115 (16 Ahr)

Herodian. dict. solit. p. 10, 27 *παρὰ δὲ Δωριεῦσι τρεπομένου τοῦ σ̄ εἰς τ̄ Ποτειδάν, κατ' ὀξεῖαν τάσιν· ἔνθεν γενικὴ παρ' Ἐπιχάρμωι δευτέρωι* (fort. *Λευκαρίωνι*)

τοῦ Ποτειδᾶνος δὲ χρηστὸν υἱὸν ἱπποκάμπιον.

ποσειδᾶνος et *ἱππόκαμπτον* codd: corr. Dindorf. mira Hesychii glossa *ἱππόκαμπτος· στρουθίον τι.*

116 (79 Ahr)

πολλοὶ στατῆρες, ἀποδοτῆρες οὐδαμεῖ.

Et. genuin. (Et. M. 725, 25) *στατῆρες οἱ χρεῶσται, οἷον 'πολλοὶ .. οὐδ.' Ἐπίχαρμος Προμαθεῖ ἐν αυτῶι* (sic B, *ἐν αὐτ* A), quod non expedio, neque expedivit Reitzenstein Ind. l. Rostoch. 1891/92 p. 13.

οὐδαμεῖ scripsi: *οὐδ' ἂν εἷς* AB, *δ' οὐδ' ἂν εἷς* Et. M.

*117 (80 Ahr. fr. inc. 98 Lor)

Et. M. 589, 42 (glossa ab genuino Et. aliena) *μῶ γὰρ καὶ μῶμαι τὸ ζητῶ. Ε. ὁ κωμικὸς*

Πύρραν γα μῶται Λευκαρίων.

similiter Helladius Photii bibl. 531 a 2 *τὸ γὰρ ζητεῖν* (*ζητῶ* Bekk) *Δωριεῖς λέγουσι μῶ* ⟨*καὶ μῶμαι*⟩, *καὶ μῶται τὸ τρίτον πρόσωπον παρ' Ἐπιχάρμωι.* *γε μῶ καὶ* Et. *Δευκαλίωνα* Et: primum casum restituit Wilamowitz, quod probari videtur Et. gen. s. *Λευκαρίων· οἷον 'Πύρρα ἢ Λευκαρίων'*, ubi *Πύρραν* scribendum, v. ad titulum fabulae.

118 (81 Ahr)

Poll. X 82 (*μαγίς* mensa sacra) *παρὰ μέντοι Ἐπιχάρμωι ἐν Πύρραι καὶ* (*ἐν πύρραι ἢ* C, *ἐν πυρκαιᾶ* FS) *Προμηθεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην χρῆσιν εἴρηται*

κύλικα, μαγίδα, λύχνον.

cf. Helladius in Photii bibl. 553 b 10. glossa est Aristophanis Byzantii, cf. Eust. 1761, 34. Poll. VI 83. Strecker Hermae XXVI 277.

*119

Antiatt. Bekk. 85, 24 *βλεν(ν)όν· τὸν νωθῆ καὶ μωρὸν Σώφρων Προμηθεῖ.* aut *Σώφρων* errore scriptum pro *Ἐπίχαρμος* aut excidit Epicharmi nomen. v. Sophronis fr. 43. Hesych. *βλεννόν.*

120

Antiatt. Bekk. 90, 3 *δεούμεθα· ἀντὶ τοῦ δεηθησόμεθα Ἐ. Δευκαλίωνι.*

121

Athen. X 424 d *καὶ Ἐ. δ' ἐν Πύρραι εὐωνέστερον ἔφη.*

*122 (inc. fr. 51 Lor)

Schol. Pind. Ol. IX 68 (de Pyrrha et Deucalione) *καὶ ὁ μὲν Ἐ. ἀπὸ τῶν λάων, τῶν λίθων, λαοὺς τοὺς ὄχλους φησὶν ὠνομάσθαι.* cf. Et. M. 553, 6.

ΣΕΙΡΗΝΕΣ (p. 251 Lor)

eiusdem nominis similisque, ut videtur, argumenti Nicophontis fabula.

*123 (fr. inc. 32 Lor)

λαοὶ τοξοχίτωνες, ἀκούετε Σειρηνάων.

Schol. T Hom. *T* 1 *ῥοάων· Βοιώτιος ἡ φωνή. καὶ ἀπὸ τῶν εἰς ες ἀρσενικῶν 'Ἄρτεμι Κρητάων πότνια τοξοφόρων'. 'λαοὶ .. Σειρηνάων' Ἐπίχαρμος.* in priore versu *Κρηταέων* (potius *Κρηταῶν*) corr. Nauck Herm. XXIV 454, alterum frustra Callimacho potius quam Epicharmo dignum censuerunt. numeri Homerici Sirenis etiam in comoedia apti, *Σειρήνα* forma Italica videtur. sed *τοξοχίτωνες* vix verum, aliter poeta apud Hesychium *οἰνοχίτωνας ἐλαίας.* ad Sirenas fabulam rettulit Schneidewin.

124 (82 Ahr)

— πρωὶ μέν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀπεπυρίζομες
στρογγύλας, καὶ δελφακίνας ὀπτὰ κρέα καὶ πωλύπους,
καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὧν ἐπίομες οἶνον. — οἰβοιβοῖ τάλας.
— περί γα μὰν αἶκλον τί κά τις καὶ λέγοι. — φοῦ τῶν κακῶν.
— ὃ καὶ πάρα τρίγλα τε μία παχεῖα κάμίαι δύο
διατετμαμέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσσαῦται παρῆν
σκορπίοι τε.

Athen. VII 277 f *μνημονεύει δ' αὐτῶν (τῶν ἀμιῶν) . . καὶ Ἐ. δ' ἐν Σειρῆσιν 'πρωὶ . . σκορπίοι τε'.*

1 *ἀποπυρίζομες*: corr. Schweigh. 4 *περὶ σᾶμα με καλοῦσα κατίσκα λεγοι*: correxi; ientaculo adiungitur cena 5 *ὃ καὶ* corruptum *τρίγλας τε καὶ παχηα*: Ahr. 6 *διατεταγμαμέναι*: Meinekius *τοσαῦται*.

ΣΚΙΡΩΝ (p. 251 Lor)

125 (84 Ahr)

— τίς ἐστι μάτηρ; — Σακίς. — ἀλλὰ τίς πατήρ;
— Σακίς. — τίς ἀδελφεὸς δέ; — Σακίς.

Schol. Arist. Pac. 185 *τοῦτο* (triplex illud Trygaei *μιαρώτατος*) . . *τὸ ἀληθὲς τὴν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ Σκίρωνος παρ' Ἐπιχάρμου ἔχει, ἐπεὶ κἀκεῖνος πεποίηκε τὸν φορμὸν ἐρωτηθέντα 'τίς ἐστι μήτηρ' ἀποκρινόμενον ὅτι 'Σηκίς', καὶ 'τίς ἐστι πατήρ' εἰπόντα 'Σηκίς', καὶ 'τίς ἀδελφός' ὁμοίως 'Σηκίς'. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἔδοξε πρὸς τὸ ἐρωτώμενον καὶ τὸ ἑξῆς* (fort. *κατὰ τὸ συγγενὲς*) *ἀποκρίνεσθαι· ἔστι γάρ τις τοῖς φορμοῖς συγγένεια πρὸς τὰς σηκίδας, ἐνταῦθα δὲ οὐκέτι κατὰ τὸ συγγενὲς οὗτος ἀπεκρίθη.* versus variis modis restitui possunt. ceterum Epicharmi mater *Σηκίς* (apud Suidam) hinc nata videtur.

126 (83 Ahr)

Poll. X 86 *καὶ λεκίδα δὲ Ἐ. εἴρηκεν ἐν Ἥβας Γάμωι* (fr. 70), *ἐν δὲ Σκίρωνι καὶ πηλίνων λεκίς.* poeta argenteis aeneis aliis vasibus memoratis addidisse videtur *τῶν δὲ παλίνων λεκίς*.

ΣΦΙΓΞ (p. 252 Lor)

127 (86 Ahr)

Herodian. apud Steph. B p. 694 M *Χιτώνη· οὕτως ἡ Ἄρτεμις λέγεται, καὶ Χιτωνία, ὡς . . Ἐ. ἐν Σφιγγί*

καὶ τὸ τᾶς Χιτωνέας αὐλησάτω τίς μοι μέλος.

τῆς χιτωνόης R *τῆς χιτωνίης* AV, *τᾶς Χιτωνίας* Ahrens. Athen. XIV 629 e *παρὰ δὲ Συρακοσίοις καὶ Χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τις ἐστι καὶ αὔλησις.*

128 (85 Ahr)

Athen. III 76 c *τῶν δ' ἐρινῶν σύκων (μνημονεύει) Ἐ. ἐν Σφιγγί*

ἀλλ' οὐχ ὁμοῖα ⟨τάδε⟩ γ' ἐρινοῖς οὐδαμῶς.

τάδε adieci, ταῦτ' ἐρινοῖς praeivit Bergk.

ΤΡΙΑΚΑΔΕΣ (p. 252 Lor)

dubium utrum ad Hecatae sacra (Plut. prov. Alex. 8 ed. Crusius, v. eiusdem comment. p. 20) pertineat fabula an ad Syracusanam rem publicam, cf. Hesych. *ἐτριέκοψεν· εἰς τριακάδας ἐνέγραψε. Σικελοί.* ubi si *ἐτριάκαξεν* emendaveris, potest ipsum Epicharmi verbum fuisse.

129

Hesych. *σκωρνυφίαν· το σκάνδαλον. ⟨Ἐπίχαρμος⟩ ἐν Μησίν* (fr. 94). *ἐν δὲ Τριακάσιν τὰ ὀσιώδη χρέα.* ubi scribendum videtur *τὰ ὀστώδη κρέα*, quibus frustra quis dentes impingit.

ΤΡΩΕΣ (p. 253 Lor)

130 (88 Ahr)

Macrob. V 20, 5 Gargana et oppidum et montem esse demonstraturus: *et Epicharmus . . in fabula quae inscribitur Troes ita posuit*

Ζεὺς ἄναξ, ἀν' ἄκρα ναίων Γαργάρων ἀγάννιφα.

ἀν' ἄκρα scripsi: *αναιαδαν* cod; cf. Hom. Ξ 352 *εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρωι ἄκρωι*, quae verba et ipsa citavit Macrobius *Γαργάρων* Meinekius: *γαργαρα* cod.

131 (87 Ahr)

Zenob. Ath. III 131, vulg. IV 7 (Pseudoplut. I 93) *'ἐκ παντὸς ξύλου κύφων γένοιτ' ἄν' . . μέμνηται δ' αὐτῆς Ἐ. ἐν Τρωσίν.* prov. Coisl. 168 (I 84 adn. ed. Gott) *καὶ ἄλλη 'ἐκ παντὸς ξύλου κλῶιος γένοιτ' ἂν καὶ θεός'. οἱ Δωριεῖς τὸν κύφωνα κλῶιον λέγουσι* (immo *κλοιόν*, cf. Hesych. s. v). poterat poeta talia scribere

ἐκ παντὸς ξύλου
κλοιός τε κα γένοιτο κὴκ τωὐτοῦ θεός.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΑΣ (p. 253 Lor)

132 (90 Ahr)

Athen. XIV 628 b *Ἐ. ἐν Φιλοκτήτηι ἔφη*

οὐκ ἔστι διθύραμβος ὅκχ' ὕδωρ πίηις.

οὐχ ὕδωρ A: corr. Casaub.

133 (91 Ahr)

Poll. X 71 *Ἐ. μέντοι ἐν Φιλοκλίνηι* (em. Seber) *διακρίνειν ἔοικε κάδον καὶ ἀμφορέα, εἰπὼν*

οὔτ' ἐν κάδωι δηλοίμην οὔτ' ἐν ἀμφορεῖ.

δὴ λῶ μιν (debebat *νιν*) Bergk, praestat *δὴ λῶμεν*, sed fingi possunt multa.

134 (89 Ahr)

Athen. IX 371 f *μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐ. ἐν Φιλοκτήτηι οὕτως*

ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γαθυλλίδες δύο.

versus restitutio incerta.

ΧΟΡΕΥΟΝΤΕΣ sive *ΧΟΡΕΥΤΑΙ* (p. 254 Lor)

Hephaest. p. 49, 2 *παρ' Ἐπιχάρμωι, ὃς καὶ ὅλα δύο δράματα τούτωι τῶι μέτρωι* (i. e. tetrametro anapaestico catalectico) *γέγραφε τούς τε Χορεύοντας καὶ τὸν Ἐπινίκιον.* potest fieri ut olim scriptum fuerit *τούς τε Χορευτάς.*

135

Herodian. dict. solit. p. 12, 2 *τὰ εἰς $\overline{λων}$ λήγοντα ὀνόματα εἰ διπλασιάζοι τὸ $\overline{λ}$, οὐ θέλει ὑπὲρ δύο συλλαβὰς εἶναι . . Σίλλων, Ἐ. Χορευταῖς.* dicitur fortasse Sillax Rheginus pictor, v. infra fr. 163.

ΧΥΤΡΑΙ (p. 254 Lor)

de fabulae argumento ingeniosam coniecturam fecit Crusius Philol. vol. suppl. VI 293. adhibito simul proverbio quod est *κεραμέως πλοῦτος (ἐπὶ τῶν σαθρῶν καὶ εὐθραύστων* Pseudodiogen. V 97) figulum fingit magnas divitias somniantem, tum ollis diffractis omni spe crudeliter deiectum.

136. 137 (92. 93 Ahr)

136 *ἀλλ' ὅμως καλαὶ καὶ πῖοι ἄρνες εὑρησοῦντί μοι*
δέκα νόμους· πωλατιᾶς γάρ ἐντι τᾶς ματρός . . .

137 *κᾶρυξ ἰὼν*
εὐθὺς πρία μοι δέκα νόμων μόσχον καλάν.

Poll. IX 79. 80 *ὁ δὲ νοῦμμος δοκεῖ μὲν εἶναι Ῥωμαίων, τοὔνομα τοῦ νομίσματος, ἔστι δὲ Ἑλληνικὸν καὶ* (fort. *καὶ Ἑλλ.*) *τῶν ἐν Ἰταλίαι καὶ Σικελίαι Δωριέων. Ἐ. τε γὰρ ἐν ταῖς Χύτραις φησὶν 'ἀλλ' .. ματρός'* (136), *καὶ πάλιν 'κᾶρυξ . . καλάν'* (137)

136, 1 *καλαὶ καὶ* codd, *ὁ καΐαι καὶ* cod. Salam. fort. *μάλ' αἶδε* 1. 2 *εὑρήσουσι δέ μοι καὶ νούμμους*: *μοι δέκα* Bentley, reliqua corr. Ahrens 2 *δέκα νόμους πωλάν· καλᾶς γὰρ* Bergk (*τοίας γὰρ* Ahr).

137, 2 *πρίω* et *νούμμων* et *καλήν* codd.

E FABVLIS INCERTIS

138

Antiatt. Bekk. 113, 14 *ῥαπίδα· τὴν βελόνην Ἐ.* v. ad fr. 51.

139 (167 Ahr. 99 Lor)

An. Bekk. 417, 6 in docta de Apaturiis disputatione (eadem brevior in

schol. Plat. Tim. p. 21 b. schol. Ar. Ach. 146. Pac. 890. Et. M. 98, 56): *ἡ δὲ δευτέρα (τῶν Ἀπατουρίων ἡμέρα), ἐν ἧι θύουσιν, ἀνάρυσις· τὸ γὰρ θύειν ἀναρύειν καὶ τὸ θῦμα ἀνάρυμα ἐλέγετο, ἐπεὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀνακλῶντες τὰ ἱερεῖα καὶ ἄνω ἀναρύοντες ἔθυον . . καὶ Ἐπίχαρμός δέ που φησιν 'θωσούμεθα ὁ Ζεὺς ἐναρύει'*, quae verba alieno loco tradita (p. 417, 20) huc revocanda sunt. rectius reliqui auctores *ἀναρρύειν ἀνάρρυσις* scribunt. adde Eust. 1159, 56 *Παυσανίας δὲ καὶ ἐπὶ θυσίας κεῖσθαι τὴν λέξιν λέγει* (i. e. *τὸ ῥύειν*), *ὅθεν καὶ ἀναρρύειν φησὶ τὸ θύειν, καὶ ἡ θυσία ἀνάρρυσις.* Hesych. *ἐπαναρύεται· μετὰ κρίσιν* (in Areopago) *θύει, κρέα δίδωσιν.* apud Epicharmum deorum aliquis (Herculem puta) laetabundus exclamabat

θωσούμεθα·
ὁ Ζεὺς ἀναρρύει.

140 (168 Ahr. 62 Lor)

An. Ox. Cram. I 85, 20 *ἀγλευκής . . Ἐπίχαρμος*

ἀγλευκές ἐσθ' ἄνθρωπος.

Hesych. *ἀγλευκής· ἀηδής.*

141 (127 Lor)

An. Ox. Cram. I 224, 22 *κλείω . . κλῄω . . καὶ παρ' Ἐπιχάρμωι καταχέκλαινται* (*κατὰ κέκλανται* cod), *τροπῆι τοῦ η εἰς ᾱ.*

142 (114 Lor)

An. Ox. Cram. IV 273, 8 *γίνεται δὲ τὰ ὑποκοριστικὰ ἢ διὰ ⟨τὸ⟩ γελοῖον, ὡς τὸ παρὰ Ἐπιχάρμωι Πριαμιλλύδριον.* cf. Theognosti Can. An. Ox. Cram. II 126, 27. schol. Dion. Thr. p. 856, 1 *ἢ τοῦ γελοίου χάριν (λαμβάνεται ὁ ὑποκορισμός), ὡς τὸ Πριαμύλλιον ὁ Πρίαμος.* ex Ulixe Transfuga vel e Troianis. falso Kock Com. III 640 fr. 1373.

143 (92 Lor)

An. Par. Cram. IV 46, 3 *κλίβανον λέγουσι, καὶ εὕρηται ἡ χρῆσις παρὰ Ἐπιχάρμωι.* nisi spectant haec ad fr. 52.

144 (123. 125 Lor)

Apollon. de pron. p. 95 a *ἡ ἐμοῦς κοινὴ οὖσα Συρακοσίων καὶ Βοιωτῶν, καθὸ καὶ Κόριννα καὶ Ἐ. ἐχρήσαντο . . ἔτι καὶ ἐμέος οἱ αὐτοὶ Δωριεῖς καὶ ἐν συναλοιφῆι ἐμεῦς. αἱ χρήσεις παρ' Ἐπιχάρμωι.* p. 106 b *ἡ ἐμέ . . παρὰ Δωριεῦσι μετὰ τοῦ ῑ ἐμεί, ἧι συνεχῶς Ἐ. χρῆται.*

145 (157 Ahr. 124 Lor)

Apollon. de pron. p. 96 c (*τεοῦ*) *Ἐπίχαρμος παιδὶ τεοῦ.*

146 (48 Lor)

Arist. Eth. Nicom. IX p. 1167 b 20 *καθάπερ οὖν ἐπὶ τῶν δανείων οἱ μὲν ὀφείλοντες βούλονται μὴ εἶναι οἷς ὀφείλουσιν, οἱ δανείσαντες δὲ καὶ ἐπιμε-*

λοῦνται τῆς τῶν ὀφειλόντων σωτηρίας, οὕτω καὶ τοὺς εὐεργετήσαντας βούλεσθαι εἶναι τοὺς παθόντας ὡς κομιουμένους τὰς χάριτας, τοῖς δ' οὐκ εἶναι ἐπιμελὲς τὸ ἀνταποδοῦναι. Ἐ. μὲν οὖν τάχ' ἂν φαίη ταῦτα λέγειν αὐτοὺς

ἐκ πονηροῦ θαμένους.

ἔοικε δ' ἀνθρωπικῶι. *θεωμένους* traditum.

147 (124 Ahr. 49 Lor)

τόκα μὲν ἐν τήνων ἐγὼν ἦν, τόκα δὲ παρὰ τήνοις ἐγών.

Arist. Rhet. III p. 1410 b 3 *εἰσὶ δὲ καὶ ψευδεῖς ἀντιθέσεις, οἷον καὶ Ἐ. ἐποίει 'τόκα . . ἐγών'.* Demetr. de eloc. 24 *ἔστι δὲ κῶλα ἃ μὴ ἀντικείμενα ἐμφαίνει τινὰ ἀντίθεσιν διὰ τὸ τῶι σχήματι ἀντιθέτως γεγράφθαι, καθάπερ τὸ παρ' Ἐπιχάρμωι τῶι ποιητῆι πεπαιγμένον ὅτι 'τόκα . . ἐγών'. ἀλλ' οὗτος μὲν ἴσως γελωτοποιῶν οὕτως ἀντέθηκεν καὶ ἅμα σκώπτων τοὺς ῥήτορας.*

ἐν τήνοις Dem. non recte.

148 (99 Ahr, cf. fr. 122. 44. 45 Lor)

ἐκ μὲν θυσίας θοῖνα,
ἐκ δὲ θοίνας πόσις ἐγένετο. — χαρίεν, ὥς γ' ἐμὶν ⟨δοκεῖ⟩.
— ἐκ δὲ πόσιος μῶκος, ἐκ μώκου δ' ἐγένεθ' ὑανία,
ἐκ δ' ὑανίας ⟨δίκα . ., ἐκ δίκας δὲ κατα⟩δίκα,
ἐκ δὲ καταδίκας πέδαι τε καὶ σφαλὸς καὶ ζαμία.

Athen. II 36 c d *Ἐ. δέ φησιν 'ἐκ μὲν . . ζαμία'.* huc rettulit Meinekius Aristot. Gen. an. p. 724 a 28 *ἔτι δὲ παρὰ ταῦτα, ὡς Ἐ. ποιεῖ τὴν ἐποικοδόμησιν, ἐκ τῆς διαβολῆς ἡ λοιδορία, ἐκ δὲ ταύτης ἡ μάχη,* item Rhet. I p. 1365 a 10 *καὶ τὸ συντιθέναι δὲ καὶ ἐποικοδομεῖν ὥσπερ Ἐ.* nam *ὑανία* ab Hesychio explicatur *τύρβη* vel *μάχη,* et *μῶκος* ab Simplicio (ad Epict. man. IV p. 222 Schw) *μυκτηρισμός.* concedendum sane non satis accuratam Epicharmeae sententiae memoriam Aristotelem servasse, si quidem *διαβολή* et *λοιδορία* ex uno vocabulo *μῶκος* nata videntur.

1 *θοίνη* CE; suppl. velut ⟨*ἄγομεν γὰρ θεοῖσι θυσίαν*⟩· *ἐκ δὲ θυσίας θοῖνα* ⟨*δή*⟩ *κτλ.* 2 *θοίνης* CE *ἐμὶν* Mein: *ἐμοὶ* *δοκεῖ* suppl. Dindorf 3 *κῶμος* et *κώμου* CE: corr. Mein. *ἐγένετο θυανία* CE: Casaub. Dobr. 4 suppl. HStephanus, *δίκα τάχ'* Ahr, praestat fort. *δίκα μάλ'* 5 *σφαλὸς* Bochart: *σφάκελλος* CE, cf. Hesych. s. v. *ζημία* CE.

149 (100 Ahr. 26 Lor)

— τί δὲ τόδ' ἐστί; — δηλαδὴ τρίπους. — τί μὰν ἔχει πόδας
τέτορας; οὐκ ἔστιν τρίπους, ἀλλ' ⟨ἐστὶν⟩ οἶμαι τετράπους.
— ἔστιν ὄνομ' αὐτῶι τρίπους, τέτοράς γα μὰν ἔχει πόδας.
— Οἰδίπους τοίνυν ποτ' ἦν αἴνιγμά τοι νοεῖς.

Athen. II 49 c *Ἐπίχαρμος 'τί δε . . νοεῖς'.*

1 *τόδ'* Blaydes: *τάδ'* CE *τί μὰν* Eust. 1398, 19: *τίμανον* CE, poterat

poeta *τί μάν; ἔχων* (vel *ὃς ἔχει*) *πόδας τ. οὐκ ἔστιν κτλ.* 2 *τέτταρας ἐστὶν* suppl. Dindorf, praestat fort. *μᾶλλον δέ γ' οἶμαι* 3 *ἔστιν* Wilamowitz: *ἐστὶ δ'* CE *ὄνυμ'* Ahr. *τέττορας* C *τέτταρας* E 4 corrigendum aut in hanc sententiam *isti quidem hercle orationi Oedipo opust coniectore* (Plaut. Poen. 443) aut sic *Οἰδίπου 'στὶ νυν τὸ τῆν' αἴνιγμα· τί νοεῖς;*

150 (101 Ahr. 71 Lor)

Athen. II 52 a b *οἱ Ἀττικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν, Ἐ. δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς*

καπυρὰ τρώγων κάρυ', ἀμυγδάλας . .

καπυροτρώγων (sive *-γειν* significat compendium): corr. Dindorf.

151 (102 Ahr. 72 Lor)

Athen. II 56 a *Ἐπίχαρμος*

⟨καὶ⟩ φασήλους φῶγε θᾶσσον, αἴ χ' ὁ Διόνυσος φιλῆι.

καὶ add. Toup *φλέηι* Bergk 'si vitis florescat', non recte; fort. *φλύηι* 'effervescat', nam ebrietatis remedium fruges tostae.

152 (103 Ahr. 73 Lor)

Athen. II 57 d *ὤεα δ' ἔφη Ἐ.*

ὤεα χανὸς κἀλεκτορίδων πετεηνῶν.

fort. *χανῶν.*

153 (104 Ahr. 54 Lor)

Athen. II 58 d (*μολόχη* pro *μαλάχη*) *Ἐπίχαρμος*

πραύτερος ἐγών γα μολόχας.

154 (105 Ahr. 55 Lor)

Athen. II 59 c *Ἐπίχαρμος*

ὑγιώτερόν θήν ἐστι κολοκύντας πολύ.

ὑγιώστερον E suprascr. *ε*, *ὑγιέστερον* C: correxi, cf. Sophr. fr. 34. *τ' ἦν ἔτι*: corr. Mein. Grotius v. Zenob. vulg. VI 27.

155 (106 Ahr. 56 Lor)

Athen. II 60 e f *φύονται δ' οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ καὶ Ἐ. παίζων ἔφη*

οἷον αἱ μύκαι ἄρ' ἐξεσκληκότες πνιξεῖσθέ ⟨με⟩.

γὰρ Bergk (pro *ἄρ'*) *ἐπεσκληκότες*: corr. Naeke, possis *κατεξεσκληκότες* *με* add. Bergk.

156 (77 Ahr)

Athen. II 70 a *θερινῶν λαχάνων Ἐ. μέμνηται.*

157 (108 Ahr. 75 Lor)

Athen. II 64 f *Συρακόσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος*

τάς τ' ἐλαιοφιλοφάγους κιχήλας.

Hesych. *κιχῆλαι* scrib. *κιχῆλας*, si versus exordium servatum putes.

158 (109 Ahr. 76 Lor)

Athen. II 68 f *Ἐπίχαρμος*

θρίδακος ἀπολελεμμένας τὸν καυλόν.

ἀπολελεμμένον C.

159. 160. 161 (110. 111. 112. 113 Ahr. 78—81 Lor)

159 *μακωνίδες,*
μάραθα, τραχέες τε κάκτοι, τοὶ σὺν ἄλλοις μὲν φαγεῖν
ἐντὶ λαχάνοις εἰς τοπιον, αἴ κα τις ἐκτρίψας καλῶς
παρατιθῆι νιν, ἁδύς ἐστ'· αὐτὸς δ' ἐπ' αὐτοῦ χαιρέτω.

160 *θρίδακας, ἐλάταν, σχῖνον . . . ῥαφανίδας, κάκτους . . .*

161 *ὃ δέ τις ἄγροθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτους φέρειν,*
ἴφυον, λάπαθον, ὀτόστυλλον, σκόλιον, σερίδ', ἀτράκτυλον,
πτέριν, κάκτον ὀνόπορδον.

Athen. II 70 f *σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐ. μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως 'μήκων μάραθα . . χαιρέτω'* (159). *καὶ πάλιν 'θρίδακας . . κάκτους'* (160). *καὶ πάλιν 'ὃ δέ . . ὀνόπορδον'* (161).

159, 1 *μακωνίδες* Ahr: *μήκων* CE 2 *μάραθοι* et *τοῖς ἄλλοις* CE: corr. Dindorf 3 fort. *εὔστομοι· καἴ κα τις*, nam hanc *εὔστομος* adiectivi significationem Epicharmo recentiorem fuisse minime constat. e plurali *κάκτοι* quod singulare repetitur *κάκτος* (*νιν*), neminem offendet 4 *ἐφ' αὐτοῦ* E

161, 2 Hesych. *λάπαθον· λάχανον ἄγριον ἐδώδιμον*, idem *σκόλυμος· λάχανον ἄγριον ἀκανθῶδες*, quod vocabulum in medio versu corrupto latere videtur *σερίδα δρακτυλον* CE: distinxi 3 fort. *περδίκιον, κακὸν ὀνόπορδον*, cf. Hesych. *ὀνόπορδον· τὴν ἑλξίνην· ἐστὶ δὲ λάχανον ἄγριον* et *ἑλξίνη· ἡ περδίκειος βοτάνη.*

ad fabulam *Γᾶ καὶ Θάλασσα* referri vult Wilamowitzius.

162 (82 Lor)

Athen. III 119 d *καὶ Ἐ. δ' ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ τάριχος*, cf. litt. b.

163 (132 Lor)

Athen. V 210 a b *Πολέμων ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι κατὰ τὴν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐ. καὶ Σιμωνίδης.* v. ad fr. 135.

164 (83 Lor)

κἄγλαοὶ κόκκυγες, οὓς παρσχίζομες
πάντας, ὀπτᾶντες δὲ χάδύνοντες αὐτοὺς χναύομες.

Athen. VII 309 e f *κόκκυγες* (pisces)· *Ἐ.* '*κἄγλαοὶ . . χναύομες*'. *καὶ Δωρίων δέ φησιν δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παρασχίσαντας κατὰ ῥάχιν καὶ παρηδύνειν χλόηι τυρῶι σιλφίωι ἁλὶ ἐλαίωι κτλ.* Dorio Epicharmi verba sine dubio ante oculos habebat; fortasse poeta et ipse condimenta singula quaedam enumerarat.

2 *πάντες*: corr. Casaub. *χάδύναντες* A *χηδύνοντες* C *χαύομες* A: corr. C.

165 (115 Ahr. 19 Lor)

Athen. VIII 363 f *ὡς καὶ Ἐ. πού φησιν*

ἀλλὰ καὶ σιγῆν ἀγαθόν, ὄκκα παρέωντι κάρρονες.

παρεόντι: corr. Ahrens. videtur e fabula petitus versus.

166 (116 Ahr. 85 Lor)

Athen. IX 391 d *καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρωι Ὁμοίων χωρὶς τοῦ σ κῶπας αὐτοὺς ὀνομάζει. Ἐπίχαρμος*

σκῶπας, ἔποπας, γλαῦκας.

fort. *κῶπας* Epicharmus quoque scripsit in secunda vel quarta tetrametri sede.

167 (52 Lor)

Clem. Alex. Protr. II p. 25 P *ἀλλ' αἵ γε πατρίδες αὐτοὺς* (i. e. *τοὺς θεούς*) *καὶ αἱ τέχναι καὶ οἱ βίοι, πρὸς δέ γε καὶ οἱ τάφοι ἀνθρώπους γεγονότας ἐλέγχουσιν. Ἄρης γοῦν . . ὡς μὲν Ἐ. φησιν, Σπαρτιάτης ἦν.* cf. Wentzel *Ἐπικλήσεις* c. 4, 4. dubium num ex fabula hoc sumptum sit.

*168

οἵαπερ ἁ δέσποινα, τοία χἀ κύων.

Clem. Alex. Paed. III 11 p. 296 P *οἵα γὰρ δέσποινα, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι, τοιάδε χἀ κύων.* adcuratius citatur versus in scholiis Clementis et Platonis Rep. VIII 563, qui ipse *αἱ κύνες*, inquit, *κατὰ τὴν παροιμίαν οἷαίπερ αἱ δέσποιναι γίγνονται.* cf. Cic. ad Att. V 11, 5 et Pseudodiogenian. V 93. doricas formas unus servavit Clemens; Epicharmi versum esse conieci.

169 (162 Ahr. 63 Lor)

Ps. Diogenianus II 47 *ἀγρὸς ἡ πόλις· ἐπὶ τῶν παρανομούντων. Ἐπίχαρμος*

ἀγρὸν τὰν πόλιν ποιεῖς.

τὴν traditur. cf. Crusius Philol. vol. suppl. VI 291.

170 (94 Ahr. 40 Lor)

— *ἀλλ' ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν χὐπέλιπον οὐ πώποκα,*
τάδε δ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια διά τε τῶν αὐτῶν ἀεί.

— *ἀλλὰ λέγεται μὰν χάος πρᾶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.*
— *πῶς δέ κα; μὴ ἔχον γ' ἀπό τινος ἐνθὲν ὅ τι πρᾶτον μόλοι.*
— *οὐκ ἄρ' ἔμολε πρᾶτον οὐδέν; — οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον,*
τῶνδε ⟨γ'⟩ ὧν ἀμὲς νὺν ὧδε λέγω μέλλει τάδ' εἶν
αἰ πὸτ ἀριθμόν τις περισσόν, αἰ δὲ λῇς, πὸτ ἄρτιον
ποτθέμειν λῆι ψᾶφον ἢ καὶ τᾶν ὑπαρχουσᾶν λαβεῖν,
ἦ δοκεῖ κά τοί γ' ἔθ' ὡὐτὸς εἶμεν; — οὐκ ἐμίνγα κα.
— *οὐδὲ μὰν οὐδ' αἰ ποτὶ μέτρον παχυαῖον ποτθέμειν*
λῆι τις ἕτερον μᾶκος ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν,
ἔτι χ' ὑπάρχοι κεῖνο τὸ μέτρον; — οὐ γάρ. — ὧδε νῦν ὅρη
καὶ τὸς ἀνθρώπους· ὃ μὲν γὰρ αὔξεθ', ὃ δέ γα μὰν φθίνει,
ἐν μεταλλαγᾶι δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
ὃ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν κοὔποκ' ἐν ταὐτῶι μένει,
ἕτερον εἴη κα τόδ' ἤδη τοῦ παρεξεστακότος.
καὶ τὺ δὴ κἠγὼ χθὲς ἄλλοι καὶ νὺν ἄλλοι τελέθομες,
καὖθις ἄλλοι κοὔποχ' ὡὐτοὶ κὰτ τὸν ⟨αὐτὸν αὖ⟩ λόγον.

Diog. Laert. III 12 *Ἄλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἅ ἐστι τέτταρα· ἔνθα καὶ ἐν τῶι πρώτωι φησὶ ταῦτα· φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων· σκεπτέον δέ. ὁ Πλάτων φησὶν αἰσθητὸν μὲν εἶναι τὸ μηδέποτε ἐν τῶι ποιῶι μηδὲ τῶι ποσῶι διαμένον, ἀλλ' ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἄν τις ἀνέληι τὸν ἀριθμόν, τούτων οὔτε ἴσων οὔτε τινῶν οὔτε ποσῶν οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν ἀεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δ' ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ τῶν ἀιδίων φύσις, ἣν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν ἀεὶ συμβέβηκεν εἶναι. καὶ μὴν ὅ γε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἴρηκεν 'ἀλλ' ἀεί . . κατὰ τὸν λόγον'.*

1 *ἀεί τοι* codd. fort. rectius 2 *διὰ δὲ* codd: corr. Kuehn 4 *πῶς δέ κ' ἀμήχανον γ'* (*γ'* om. P, add. P²) codd: corr. GHermann *ἐνθὲν* scripsi: *μηδὲν* codd, *εἶμεν* GHerm. 6 *τῶν δ' . . ὧν* P² (*δ'* in litura trium litterarum): corr. GHerm. *λέγω* P, *λέγων* reliqui fere: *λέγομες, ἀλλὰ τᾶιδ ἔχει* GHerm, *βλέπομες, ἀλλ' ἀεὶ τάδ' ἧς* Bergk. at transitur iam ad *τὰ αἰσθητά*: conieci *ἀλλὰ τοὔμπαλιν*, nisi forte desinit Epicharmi haec ecloga in *λέγομες* sequiturque altera, cui Alcimus praemiserit *καὶ πάλιν* '*αἰ πὸτ . . λόγον*' 7 *πὸτ ἄρτιον* Bergk: *τὸν ἄρτιον* codd. 8 *ποτὲ θέμην* P (*θέμιν* P²): corr. Ahr. *τὰν ὑπάρχουσαν* codd: corr. GHerm. 9 *κατοῖκ* (*κ* eras. P) *καὶ ὁ αὐτος εἰ μὲν* P (*καὶ* om. Q): *ὡὐτὸς εἶμεν* alii, reliqua ego correxi *ἐμιν τάκα* codd: corr. GHerm. 10 *οὐδ' ἄποτι μέτρον παχὺ ἔον* codd: corr. Casaub. *ποτ' ἐθέμιν* codd: corr. Ahr. 11 *λῆι τις στερρὸν* (*ἕτερον* superscr. P²) *μᾶκος* P *λῇ τις ἕτερον στερὸν μ.* G (Laurent. 69, 28), *λῇ τις στερρὸν μᾶκος* F 12 *τῆνο* GHerm. 13 *τὼς ἀνθρώπους* P: corr. Ahr. 16 *κάτω δὴ τοῦ* P: corr. Cob, fort. *εἴη κα τὸ ⟨νῦν⟩ δὴ τοῦ π.* 17 *κἀγὼ* codd. 18 *κοὔποχ' αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον* codd: corr. et suppl. Cobetus.

huc rettulit Bernays (Op. I 109) Plut. de sera num. vind. p. 559 b *μᾶλλον δ' ὅλως ταῦτά γε τοῖς Ἐπιχαρμείοις ἔοικεν, ἐξ ὧν ὁ αὐξόμενος ἀνέφυ τοῖς*

σοφισταῖς λόγος· ὁ γὰρ λαβὼν πάλαι τὸ χρέος νῦν οὐκ ὀφείλει γεγονὼς ἕτερος, ὁ δὲ κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ἐχθὲς ἄκλητος ἥκει τήμερον· ἄλλος γάρ ἐστιν. adde Plut. de commun. not. p. 1083 a *ὁ τοίνυν περὶ αὐξήσεως λόγος ἐστὶ μὲν ἀρχαῖος· ἠρώτηται γάρ, ὥς φησι Χρύσιππος, ὑπ' Ἐπιχάρμου.*

171 (95 Ahr. 41 Lor)

— ἆρ' ἔστιν αὔλησίς τι πρᾶγμα; — πάνυ μὲν ὦν.
— ἄνθρωπος ὦν αὔλησίς ἐστιν; — οὐδαμῶς.
— φέρ' ἴδω, τί δ' αὐλητάς; τίς εἰμέν τοι δοκεῖ;
ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; — πάνυ μὲν ὦν. — οὐκῶν δοκεῖς
οὕτως ἔχειν καὶ περί ⟨γα⟩ τὠγαθοῦ; τό γα
ἀγαθὸν τὸ πρᾶγμ' εἶμεν καθ' αὔθ', ὅστις δέ κα
εἰδῆι μαθὼν τῆν', ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.
ὥσπερ γάρ ἐστ' αὔλησιν αὐλητὰς μαθὼν
ἢ ὄρχησιν ὀρχηστάς τις ἢ πλοκεὺς πλοκάν,
ἢ πᾶν γ' ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ τι τυ λῇς,
οὐκ αὐτὸς εἴη κα τέχνα, τεχνικός γα μάν.

Diog. L. III 13. 14 *ἔτι φησὶν ὁ Ἄλκιμος* (v. ad fr. 170) *καὶ ταυτί '... διὸ καί φησιν* (Plato) *ἐν τῆι φύσει τὰς ἰδέας ἑστάναι καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις ἐοικέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περί τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει 'ἆρ' ἔστιν . . τεχνικός γα μάν'.*

1 *οὖν*, item 2 et 4 (*οὖν οὐκοῦν*) codd. 4 *ἢ* del. Cobetus 4. 5 *δοκεῖ οὕτως ἔχειν ⟨τοι⟩* GHerm, ego v. 5 *γα* adieci 5 *περί τ' ἀγαθοῦ* codd. 6 *τὸ δὲ πρᾶγμα* codd: correxi 7 *γίγνεται* codd. 8 *γὰρ εἰς τὴν αὔλησιν* P (*εἰ τ. αὐλ.* alii): correxi (scriptum fuit *ἐστὶν*) 9 *ἢ ὄρχησιν* P, *τὴν* post *ἢ* add. P² 10 *καὶ πᾶν γ'* Wilamowitz 11 *οὐχ αὐτὸς εἴη χά* P: correxi (*οὐκ αὐτὸς* iam Scaliger).

172. 173 (96. 97 Ahr. 42. 43 Lor)

172 *Εὔμαιε, τὸ σοφόν ἐστιν οὐ καθ' ἓν μόνον,*
ἀλλ' ὅσσαπερ ζῆι, πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος,
αἰ λῇς καταμαθεῖν, ἀτενὲς οὐ τίκτει τέκνα
ζῶντ', ἀλλ' ἐπῴζει καὶ ποιεῖ ψυχὰν ἔχειν.
τὸ δὲ σοφὸν ἁ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
μόνα· πεπαίδευται γὰρ αὐταύτας ὕπο.

173 *θαυμαστὸν οὐδὲν ἁμὲ ταῦθ' οὕτως λέγειν*
καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς καὶ δοκεῖν
καλῶς πεφύκειν· καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ

κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βῶς βοί,
ὄνος δ' ὄνωι κάλλιστον, ὗς δέ θην ὑί.

Diog. L. III 15. 16 (ex Alcimo, ut fr. 170. 171) *Πλάτων ἐν τῆι περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει . . μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς ὁποία τίς ἐστιν αὐτοῖς* (i. e. *τοῖς ζώιοις*), *ἐνδεικνύμενος διότι πᾶσι τοῖς ζώιοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία· διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος; 'Εὔμαιε . . ὕπο'* (172) *καὶ πάλιν 'θαυμαστὸν . . ὑί'* (173).

172, 2 *ὅσαπερ* codd. 5 *ἐπωίζει* P (*ι* in *α* corr. P²) *ψυχὴν* codd. 7 *αὖ ταύτας* codd: corr. Porson.

173, 1 *οὐδέν με* P: corr. Ahr. 3 *πεφυκέναι* codd: corr. Ahr.

prius fragmentum ex Ulixe Naufrago petitum videtur, fortasse etiam alterum.

174 (70 Lor)

Et. genuin. (Et. M. 197, 33) *Βιβλίνη ἄμπελος . . Ἐ. δὲ ἀπὸ Βιβλίνων ὀρῶν τῆς Θράικης, ἔνθα φύεται, λελέχθαι αὐτὴν οἴεται.* cf. Athen. I p. 31 a. Steph. B. p. 168, 10. Geffcken de Steph. B. p. 16.

175 (105 Lor)

Et. gen. (Et. M. 197, 54) *Σώφρων καὶ Ἐ. τὸ βαπτίζω βιπτάζω λέγουσιν. Ἡρωιδιανός.* Hesych. s. v.

176. 177

Et. gen. (Et. M. 199, 52) *βλείς· Ἐπίχαρμος τυροβλείς* (176). *φασὶν οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ βληθείς, καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ η καὶ θ βλείς. ἢ ἀπὸ τοῦ βλῆμι ὁ δεύτερος ἀόριστος ἔβλην, οἷον πόθεν δὲ ὠλκὸς εὐπετὲς ἔβλης* (177), *ἡ μετοχὴ βλείς . . οὕτως Ἡρωιδιανὸς Περὶ παθῶν.* eadem fere s. v. *βλείμην,* ubi in Epicharmi verbis *δ' ἐωλκὼς εὐπεὲς* cod. B.

176 incerta emendatio, velut *ψύρον* vel *τυτθὸν βλείς.*

177 scribendum videtur *πόθεν δ' ἑολκὼς εὐπετὲς | ἔβλης;* forma ab *ἕλκω* ducta ut *ἔολπα* ab *ἔλπομαι.*

178 (116 Lor)

Et. gen. (Et. M. 393, 1) *εὔληρα . . παρὰ δ' Ἐπιχάρμωι αὔληρα εἴρηται, παρὰ τὸ αὐλόν, τὸ ἐπίμηκες, ἵν' ἧι τὰ ἐπιμήκη.* Hesych. *αὔληρα, αὔληρον.*

179 (165 Ahr. 117 Lor)

Et. gen. (Et. M. 420, 47) *ἥδυμος . . Ἐπίχαρμος*

ἅμα τε καὶ λόγων ἀκούσας ἁδύμων . .

ἅμα τε om. Et. M. *ἅμα δὲ* Nauck. *καὶ* om. Zonar. I 975.

*180

Et. genuin. (cf. Et. M. 491, 52) *καρκίνος ζῶιον θαλάσσιον.*

καρκίνος . . ἦνθ' ἐκ βυθοῦ θαλασσίου.

Epicharmo tribuit Meinekius (Hermae III 454); quod si verum, e Musis fortasse verba petita, cf. fr. 53. potest tamen poeta de cancro Herculis dixisse ut Plato Euthyd. p. 297 c *πολὺ γάρ πού εἰμι φαυλότερος τοῦ Ἡρακλέους, ὃς οὐχ οἷός τ' ἦν τῆι τε ὕδραι διαμάχεσθαι . . καὶ καρκίνωι τινὶ ἑτέρωι σοφιστῆι ἐκ θαλάττης ἀφιγμένωι, νεωστὶ ἐμοὶ δοκεῖν καταπεπλευκότι.*

ἔνθ' codd: *δ' ἦνθ'* Meinekius; possunt alia fieri velut *κ. δ' ὅδ' ἐνθὼν κτλ.*

181 (133 Lor)

Et. gen. *κοκρύδες· παρὰ τὴν* (*τὸ* B) *κρόκην. κρόκυς γὰρ* (*γὰρ* om. A) *κρόκυδες* (*κόκρυδες* A, om. B). *Ἐπίχαρμος τὴν χρῆσιν.* Cram. An. Par. IV 74, 22 *κοκρύδες· παρὰ τὴν κρόκην κροκίς κροκίδος κροκίδες. Ἐ. τὴν χρῆσιν.*

182

Et. gen. cod. A in append. litt. *Δ λῆμα καὶ λῆμμα* (l. *λῆμμα καὶ λῆμα*), *οἷον τὸ θέλημα. Ἐπίχαρμος*

ἀλλὰ χρὴ εἵμειν ἕν τε λῆμα πᾶσι καὶ λῆσιν μίαν.

χρὴ ἡμῖν ἕν τε χρῆμα π. καὶ κλῆσιν μ. cod: *λῆμα* Reitzenstein, reliqua ego correxi. Hesych. *λῆσις· βούλησις.* de crasi v. Rhesi v. 685 *χρὴ εἰδέναι.*

183

Et. gen. *λίτες· τὸ δὲ λίτες παρ' Ἐπιχάρμωι ἐνδελίτες ἐστὶν καὶ ἐνλίτες* (sic A: *ἐστιν καὶ ἐν λιταῖοις καὶ λίτες* B). *ὥστε μὴ εἶναι ἀφαίρεσιν δύο συλλαβῶν. ἐνδελίτες, ἆρον τὴν μέσην, ἐνλίτες, εἶτα λίτες. οὐκ ἄρα ἀφαίρεσις δύο συλλαβῶν.* Theognost. p. 162, 31 *τὰ εἰς ες λήγοντα ἐπιρρήματα ἁπλᾶ φυσικῶς οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ τὸ ἐχθές δισύλλαβον καὶ χθές μονοσύλλαβον, καὶ ἐνδελιστές ὀξύτονον παρὰ Συρακοσίοις, ὃ καὶ ἐλλιστές λέγεται.* Hesych. *ἐνδελιπές· παντελές.* tractavit haec Reitzenstein Ind. l. Rost. 1891/92 p. 13. Epicharmus dixit et *ἐνδελιτές* et *ἐλλιτές.*

184 (118 Lor)

Et. gen. *Ῥαικός· Ἐπίχαρμος. Φιλόξενος δὲ εἶναι Γραικός, καὶ ἀποβολῆι τοῦ γ̄ Ῥαικός* (Zonar. II 1603). Hesych. *Ῥαικός· Ἕλλην. Ῥωμαῖοι δὲ τὸ γ̄ προσθέντες Γραικόν φασι.* Phot. *Ῥαικούς· οἱ βάρβαροι τοὺς Ἕλληνας.*

185 (166 Ahr. 107 Lor)

Et. gen. (Et. M. 736, 26) *ἀλλὰ τὰς κλεινὰς Συρακοῦς, ἀποβολῆι τῆς ας συλλαβῆς* ⟨*ἐκ τοῦ* add. Et. M.⟩ *Συρακούσας. εἰ δέ τις εὐθεῖαν θέλει ποιεῖν ἡ Συρακώ, ἐστὶ γενικὴ τῆς Συρακοῦς.* Strabo VIII p. 364 *Ἐ. δὲ . . Συρακὼ τὰς Συρακούσας.* Epicharmus dixit

ἀλλὰ τᾶς κλεινᾶς Συρακοῦς.

καὶ pro *ἀλλὰ* Et. M.

186 a b c d (122 Lor)

Eust. p. 1441, 11 *Ἐ. δὲ καὶ ἀλλοιέστερον λέγει καὶ ἐπιηρέστερον καὶ ἀναγκαιέστατον καὶ ὡραιέστατον.* e Philoxeno, v. Dinolochi fr. 10.

187 (86 Lor)

Eust. p. 1676, 38 *θυσία τριττύα λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, οἱ τριττύαν ἔλεγον τὴν ἐκ τριῶν ζώιων θυσίαν, οἷον δύο μήλων καὶ βοός, ὡς Ἐ.* Pausaniae videtur glossa, cf. Eust. p. 1386, 47 (p. 148 Schwabe). Epicharmus, nisi in nomine eius erratum est, *τρικτύα* potius dixit, cf. Sophronis fr. 2 et Hesych. *τρικτύα*, Schneider ad Callim. fr. 403.

188 (121 Lor)

Herodian. dict. solit. p. 37, 4 *τὰ εἰς σσων λήγοντα συγκριτικὰ δισύλλαβα εἰ ἔχοι πρὸ τέλους τὸ ᾱ, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει . . ἔνθεν παρ' Ἐπιχάρμωι τὸ βάσσον.* Et. gen. (Et. M. 191, 8) *παρὰ τὸ βάθος γίνεται βαθύτερος βαθίων, ὁ τρίτος τύπος βάσσων, ἔνθεν καὶ παρ' Ἐπιχάρμωι*

βάσσον τὸ χωρίον.

ἀντὶ τοῦ βαθύτερον, εὔγειον (haec extrema om. Et. gen.).

189 (120 Lor)

Herodian. dict. solit. p. 41, 31 *διὸ καὶ τὸ ζόος παρ' Ἐπιχάρμωι οἱ πλείους ἐβάρυναν*

τρὶς ἀπεδόθη ζόος.

ἀνεδόθη Bergk de homine dictum existimans, qui pythagorice ter ad vivos redierit.

190 (126 Lor)

Herodian. de verbis in *μι* (Cram. An. Ox. IV 339, 20) *πολὺ δὲ τοιοῦτον ἔθος* (de perfectis in *ω̄* loquitur) *παρὰ Συρακοσίοις, καὶ τὸ κέκλυκε δὲ παρ' Ἐπιχάρμωι ἀπὸ θέματος τοῦ κεκλύκω, καὶ εὕρηκε ἀπὸ τοῦ εὑρήκω.* Epimer. Hom. Cram. An. Ox. I 374, 24 *ἀπὸ τοῦ δέδοικα δεδοίκω, ὄλωλα ὀλώλω. ταῦτα συνεχῶς παρὰ ⟨Συρα⟩κουσίοις, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν ἕστηκα ἑστήκω κτλ.* ibid. 212, 25 *ἀπὸ δὲ τοῦ παρακειμένου τοῦ ἧκα γίνεται κατὰ Συρακουσίους ῥῆμα ἥκω, ὡς πεποίηκα πεποιήκω* (Et. M. 470, 50). Siculis tribuuntur *λελάθω* et *πεποιήκω* formae Et. M. 323, 2. quae dubito an Epicharmi fuerint omnia.

191 (102 Lor)

Hesych. *ἄγκυρα· τὸ αἰδοῖον παρὰ Ἐπιχάρμωι.* item An. Bekk. 209, 27.

*192

Hesych. *ἄρτυεν ὁ Τιτάν. ἄρτυεν ἀντὶ τοῦ διέτασσεν, ἐβασίλευεν.* hinc *ἀρτῦναι* vel *ἀρτῦνοι* Argivorum et Epidauriorum magistratus. Epicharmi esse coniecit Wilamowitz.

193 (88 Lor)

Hesych. *βλιτάχεα παρ' Ἐπιχάρμωι. οἱ μὲν τὰ κογχύλια, οἱ δὲ τὰ ὑφ'*

ἡμῶν σελάχια. nisi forte scribendum βαιτάχεα vel βαρτάχεα. sequitur apud Hesychium βλίταχος· βάτραχος. contrarium mendum An. Bekk. 84, 17 βαίτων καὶ βαιτάς· ἀντὶ τοῦ μωρός ἢ μωρά. et βλίτων et βλιτάς (Hesych) Italiotarum fortasse vocabula, *bliteus* enim Plautinum.

194 (87 Lor)

Hesych. κάμπη· κῆτος παρὰ Ἐπιχάρμωι. cf. fr. 115.

195 (111 Lor)

Hesych. καπνοκορτνάζεται· σκιρτᾶι. παρ' Ἐπιχάρμωι. si quid mutandum, satis erit καπνοκορθυάζεται scribere, cf. Hesych. κορθύεται· εἰς ὕψος αἴρεται.

*196 (112 Lor)

Hesych. λυκόστρατος· ὁ μόναρχος παρὰ ἱπποχάρμωι (Ἐπιχάρμωι Salmasius). glossam inter λυκόποδες et λύκος positam non intellego.

197 (113 Lor)

Hesych. ῥογκιῆν· ῥέγκειν. Ἐπίχαρμος.

198 (101 Lor)

Hesych. σαμαίνεται· σφραγίζεται. παρὰ Ἐπιχάρμωι.

199 (119 Lor)

Hesych. ψύλλα . . ἐστὶ δὲ καὶ ὄνομα ζωυφίου μικροῦ. ἀρρενικῶς [ὡς] φησιν Ἐ. schol. Arist. Plut. 538 οἱ δὲ Δωριεῖς ἀρσενικῶς λέγουσι τὸν ψύλλον. Phryn. p. 332 L ψύλλος βάρβαρον. cf. Photius alii.

200 (95 Lor)

Philemo p. 194 Os. χάλις ὁ οἶνος λέγεται . . Ἐ. δέ φησι τὸ χαλιμάζειν (-κάζειν cod) ἀντὶ τοῦ ὑφ' ἡδονῆς ἀνίεσθαι πρὸς συνουσίαν καὶ ὑποστέλλειν. similia sed non memorato Epicharmo Et. M. 805, 9. Et. genuin. cod. B χαλιμάζειν τὸ περὶ τὰς συνουσίας πείθεσθαι (ἐπτοῆσθαι?). incertum quae fides habenda sit Philemoni.

201 (57 Lor)

Philodemus de vitiis VH[1] III f. 49. Ox. I 102, 4 (Aristot. Oecon. p. 61 Goettl) δεῖ δὲ τὸν μέλλοντα καὶ συνάξειν τι καὶ τὸ συναχθὲν φυλάξειν μὴ τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν κατ' Ἐπίχαρμον . . προνοεῖν δὲ καὶ τοῦ μέλλοντος. καὶ γὰρ νῦν εὐέλπιδας ποιεῖ καὶ παρὸν γινόμενον εὐφραίνει κτλ. idem VH[2] IX f. 198 εἰ μὴ κατ' Ἐπί⟨χαρμον⟩ εὖ π⟨οιεῖν⟩ τὸ παρὸν μ⟨έλλει⟩ ἀλλὰ καὶ τοῦ (TOT ms) μέλλον⟨τος⟩ . . προνο⟨εῖν⟩.

poetae fuerunt haec μὴ τὸ παρεὸν εὖ ποιεῖν, incertum quonam e carmine petita. proverbium novit Plat. Gorg. 499 c et Leg. XII 959 c.

202 (96 Lor)

Phot. Suid. *καρδιώττειν· τὴν καρδίαν ἀλγεῖν. Σικελιῶται δ' ἡμεῖς βουλιμᾶν. Ἀπολλόδωρος ἐν ς' περὶ Ἐπιχάρμου τοὺς Σικελιώτας φησὶν τὸ τὸν στόμαχον ἐπιδάκνεσθαι ὑπὸ λιμοῦ καρδιώττειν λέγειν.* cf. Poll. II 217. videtur ipse Epicharmus dixisse *καρδιώσσειν.*

203 (94 Lor)

Phot. *ὀγκίαν· τὸν σταθμόν. Σώφρων καὶ Ἐ.* Antiatt. Bekk. 110, 22, ubi *οὐγκίαν.* v. ad fr. 9. 10.

204 (89 Lor)

Phot. *ῥάφανον· τὴν ῥαφανῖδα. Ἐπίχαρμος.* fort. *ῥάφαν* scribendum, cf. Hesych. *ῥαφανίς . . Τρύφων δέ φησιν παρὰ Δωριεῦσι τὰς μικρὰς ῥαφανῖδας λέγεσθαι, τὰς δὲ μεγάλας ῥάφας.*

205 (110 Lor)

Phot. Suid. *ῥησός· ἀρχός, ὃς αἱρέσει τὰ θέσφατα, παρ' Ἐπιχάρμωι. ἤτοι παρὰ τὴν ῥῆσιν εἴρηται ἢ ὡς Ἀσκληπιάδης ἐν ς' Τραγωιδουμένων ἄριστον αὐτὸν γεγονέναι τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν· ἐγένετο δὲ καὶ ἕτερος.* eodem auctore Hesych. omissa Epicharmi mentione, ubi sic traditum *ῥησόσαρχος ὃς ῥέει τ. θ.* apud Suidam sic *ῥησίαρχος ὃς ἐρέει τ. θ.* Asclepiades Rhesi nomen explicat (Rhes. 970 sqq), Epicharmus vero videtur Italiotica quadam regis vocabuli forma usus esse (de quo voc. v. Kretschmer Einleit. in d. Gesch. d. griech. Spr. p. 126), ita ut regem sacrificulum significaret *ὃς ἀναιρεῖ τὰ θέσφατα.*

206 (97 Lor)

Phot. Suid. *σικελίζειν· τὸ ἀτηρεύεσθαι* (sic etiam Hesych. s. v, *αὐστηρεύεσθαι* Suid) *παρ' Ἐπιχάρμωι. οἱ δὲ πονηρεύεσθαι.* sed Athen. I 22 c *σικελίζειν τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς.* an fuit *⟨ἐγ⟩κιλικίζειν· πονηρεύεσθαι,* ut verba *οἱ δὲ πονηρεύεσθαι* non tam altera sint interpretatio quam corrupti prioris verbi emendatio. cf. Et. M. 310, 54. Hesych. *ἐγκιλικίζεται.*

207 (161[b] Ahr. 90 Lor)

Phot. *συκάμινα . . τὰ δὲ μόρα Δώριον μᾶλλον. Ἐπίχαρμος*

μόρων νέον τὸ φυτόν.

cf. Athen. II 51 b. *τὸ φῖτυ* Bergk, coll. Hesych. s. v.

208 (104 Lor)

Phot. *συνθυμεῖν* (*-θυμοι* cod)· *συμπείθεσθαι. οὕτως Ἐ.* cf. Hesych.

209 (129 Lor)

Phryn. (p. 108 L) e cod. Laurentiano apud RSchoellium Act. min. acad. Monac. 1893 II 510 *γενηθῆναι· ἀντὶ τοῦ γενέσθαι παρ' Ἐπιχάρμωι, καὶ ἐστὶ Δώριον· ἀλλ' ὁ ἀττικίζων γενέσθαι λεγέτω.* petitum videtur e Pseudepicharmeis.

210 (130 Lor)

Poll. IV 56 καὶ ἐρετικὰ δή τιν' αὐλήματα καὶ ποιμενικά. Ἐ. δὲ καὶ ποιητικόν τι μέλος αὐλεῖσθαί φησιν, Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς καὶ συβωτικόν . . Τυρρηνοὶ δὲ τῶι Ἀριστοτέλους λόγωι οὐ πυκτεύουσιν ὑπ' αὐλῶι μόνον ἀλλὰ καὶ μαστιγοῦσιν καὶ ὀψοποιοῦσιν. Epicharmus videtur πυκτικὸν μέλος memorasse, fort. in Amyco fabula.

211 (91 Lor)

Poll. VI 90 καὶ Ἐ. δὲ τὴν ἔγχελυν πατάνεψιν εἴρηκεν.

212 (109 Lor)

Poll. VII 183 οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἐπιστάτας ἔργων λέγουσιν, Ἐ. δὲ καὶ ἐργεπιστάτας.

213

Rufus Eph. de part. hom. 78. 79 p. 143 Daremb. ἀγκὼν τὸ σύμπαν ἄρθρον, καὶ τὸ ὀξὺ ἐπὶ οὗ κλινόμενοι στηριζόμεθα. οἱ δὲ ὀλέκρανον καλοῦσιν, Δωριεῖς δὲ οἱ ἐν Σικελίαι κύβιτον· Ἐπίχαρμος δὲ καὶ τὸ παίειν τῶι ἀγκῶνι κυβιτίζειν ἔλεγεν. exscripsit Poll. II 141. Phot. κύβιτον· Ἴωνες τὸ ἄκρον τοῦ ἀγκῶνος· οὕτως Ἐπίχαρμος, quae turbata sunt. Hesych. κυβιτίζειν.

214 (50 Lor)

Schol. Aesch. Eum. 616 τιμαλφούμενον· συνεχὲς τὸ ὄνομα παρ' Αἰσχύλωι· διὸ σκώπτει αὐτὸν Ἐ. nisi forte in Atalantis fabula Aeschyleum vocabulum ridebatur, de qua v. supra p. 93.

215 (61 Lor)

Schol. V Arist. Pac. 344 συβαρίζειν ἀντὶ τοῦ τρυφᾶν. πεποίηται παρὰ τὰ Συβάρεια ἐπιφθέγματα, ἅπερ ἐστὶ παρ' Ἐπιχάρμωι, ἢ παρὰ τὴν τῶν Συβαριτῶν τρυφήν. Suid. Συβαριτικαῖς, ubi codd. deter. ἀποφθέγματα, fortasse recte, cf. schol. Ar. Av. 471.

*216

Schol. Arist. Eccl. 109 παρὰ τὴν παροιμίαν

ὄκχ' ἀργύριον ἦι, πάντα θεῖ κἠλαύνεται.

Suid. θεῖ· εὐκόλως ῥεῖ . . κατὰ τὴν παροιμίαν 'ἀλλ' ὅταν . . κἀλαύνεται. brevius Phot. πάντα θεῖ. utitur Aristaen. I 14 ἐὰν ἀργύριον κτλ. videtur Epicharmi versus.

ὅ κ' traditum, ὄκ' Bentley κἀλαύνεται trad.

217 (153 Ahr. 60 Lor)

Schol. A Hom. Η 93 καὶ παροιμία 'ὅ τοι θρασὺς πρὸς ἔργον ἐκ πολλοῦ κακός' (Nauck fr. trag. ad. 449, ubi scribendum videtur ὅ τοι κακὸς π. ἔ. ἐ. π. θρασύς). ὁ Ἐπίχαρμος

ὅ τοι κακὸς θαρσεῖ μάλ' αὐτόθεν [ἔπειτα φεύγει].

restitutio incerta, sed *αὐτόθεν* sanum, spuria fortasse quae notavi. non persuasit Gomperz Act. min. acad. Vindob. v. 83 p. 569.

218 (115 Lor)

Schol. A Hom. *Θ* 527 (Herodian. prosod. p. 247 Lehrs) *τὸ παρ' Ἐπιχάρμωι*

γυναικάνδρεσσι κοθεινοί.

219 (128 Lor)

Schol. A Hom. *N* 288 *βλεῖο βληθείης* (Hesych. *βλείης*) .. *κέχρηται Ἐ. καὶ τῶι ἐνεργητικῶι*

αἴ κά τυ βλείης σφενδόναι.

cf. fr. 176. 177.

220 (59 Lor)

Schol. Plat. Crat. 384 a *χαλεπὰ τὰ καλά· παροιμία ἐπὶ τῶν ἐν εὐπραγίαι μεταβαλλομένων εἰς ὠμότητα .. μέμνηται δὲ αὐτῆς καὶ Ἐ.*

221 (155 Ahr. 58 Lor)

Schol. Soph. Ai. 1074 *καὶ Ἐ. φησιν*

ἔνθα δέος, ἐνταῦθα καὶ αἰδώς.

dicta haec ad Cypriorum versiculum *ἵναπερ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς*, cf. schol. Plat. Euthyphr. p. 12 a. Plut. de cohib. ira p. 459 d alii multi; indidem Sophoclea sententia expressa *οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν ἐν πόλει νόμοι καλῶς φέροιντ' ἂν ἔνθα μὴ καθεστήκηι δέος, οὔτ' ἂν στρατός γε σωφρόνως ἄρχοιτ' ἔτι, μηδὲν φόβου πρόβλημα μήτ' αἰδοῦς ἔχων.*

222 (131 Lor)

Schol. anon. Verg. Aen. I 8 *has* (i. e. Siculas) *Musas Siculus Epicharmus non Musas sed ὁμονοούσας dicit.* ubi recte fortasse Dukerus *non multas sed* coniecit. ad fabulam si referas, certe non ad Musas referre licet, ubi septem fuere Musae eaeque non Siculae.

223 (106 Lor)

Strabo VIII p. 364 (inter alia apocopae exempla, auctore Apollodoro, ut notavit Wilamowitzius) *Ἐ. δὲ τὸ λίαν λῖ, Συρακὼ δὲ τὰς Συρακούσας* (fr. 185). cf. An. Bekk. 381, 1 *ἄλφι· ἄλφιτον. νοῦτο δὲ καλεῖται ἀπότρωκτον, ὅ φασι πρῶτον εὑρεῖν Ἐπίχαρμον.*

224 (100 Lor)

Suidas *ἀνανέμειν· ἴσον τῶι ἀναγιγνώσκειν. Ἐπίχαρμος.* v. Meinekius ad Theocr. 18, 48.

225 (67 Lor)

Suid. *ἀφ' ἱερᾶς· παροιμία κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς. λέγεται δέ τις*

παρὰ τοῖς πεσσεύουσιν ἱερὰ γραμμή· οὕτως '*Ε*. incertum num ipsa poetae verba servarit Suidas, immo dubites an errore Epicharmum nominaverit pro Sophrone (fr. 127).

226. 227 (160. 161 Ahr. 68. 69 Lor)

Suid. *τὰ Ταντάλου τάλαντα . . παίζοντες πολλὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα* (proverbia verborum lusu distincta) *πεποιήκασιν, οἷον ἀγαθῶν ἀγαθίδες καὶ σοφώτερος σοφοῦ παρ' Ἐπιχάρμωι.* Photius Athen. *ἀγαθῶν ἀγαθίδες· τάττεται ἡ παροιμία παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἐπὶ πολλῶν ἀγαθῶν.* cf. Poll. VII 31. Prov. Alexandr. 38 ed. Crus. quae apud Phryn. Bekk. 9, 31 legitur fabella, eam cave ad Epicharmum referas.

228 (64 Lor)

Zenob. vulg. IV 40 *ἱερὸν ἡ συμβουλή ἐστιν. παροιμία . . μέμνηται ταύτης* '*Επίχαρμος*. Plat. Theag. 122 b *καὶ λέγεταί γε συμβουλὴ ἱερὸν χρῆμα εἶναι* (hinc Lucian. rhet. praec. c. 1). eodem spectat fortasse Plut. praec. ger. reip. p. 816 a *ἱερὸν δὲ χρῆμα καὶ μέγα πᾶσαν ἀρχὴν οὖσαν κτλ.* Epicharmum dixisse puto

ἱαρὸν ἁ συμβουλία ἐστὶ χρῆμα.

229—237

Proverbia Zenobii Athoi III 110—118 (p. 373 Mill), cum duo (fr. 229 et 235) Epicharmi esse certis testibus constaret, incerta ratione omnia ex Epicharmo petita statuit Crusius Anal. paroem. p. 86. tractavit idem Philol. vol. suppl. VI 282 aliaque addidit a me non recepta. ex eis quae recepi non dubito quin aliena ab Epicharmo sint fr. 233 et 234.

229 (161 c Ahr. 65 Lor)

ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται.

Ath. III 110. vulg. III 64 *εἴρηται δ' ἡ παροιμία παρόσον πέντε κριταὶ τοὺς κωμικοὺς ἔκρινον, ὥς φησιν* '*Ε*. Hesych. *πέντε κριταί.* ipsa poetae verba esse docet transposita *ἐν* praepositio.

*230 Ath. III 111. vulg. II 65 *Βοιωτίας νόμος. ἐπὶ τῶν τὰς μὲν ἀρχὰς ἠρεμούντων, ὕστερον δὲ τοῖς κακοῖς ἐπιτεινόντων . . εἴρηται δὲ ἡ παροιμία παρόσον Βοιωτοὶ πρότερον βίον ἄλυπον καὶ ἤρεμον ἔχοντες μετὰ τελευτὴν Λαΐου πολλοῖς κακοῖς περιέπεσον.* quibus nihil proficitur.

*231 Ath. III 112. [Plut.] I 78 *ἁρπαγὰ Κοτυττίοις. Κοτύττια ἑορτή τίς ἐστι Σικελική, ἐν ἧι περί τινας κλάδους ἐξάπτοντες πόπανα καὶ ἀκρόδρυα ἐπέτρεπον ἁρπάζειν,* quae mutila sunt; cf. proleg. schol. Theocr. p. 2 Ziegl. Crusius Philol. l. s. 284. v. ad fabulam '*Αρπαγαί*.

*232

μέγα τὸ στόμα τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ath. III 113. [Diogen.] VI 48. [Plut.] I 79 *οἱονεὶ πολλὴ παρρησία, πάντων εὐφορίας γενομένης.* de qua explicatione e voc. *στόμα* nata iure dubites. poeta fort. *τοῦδ'* scripsit.

*233

ἀεὶ γεωμόρος εἰς νέωτα πλούσιος.

Ath. III 114. vulg. II 43 *ἐπὶ τῶν ἐλπίδι μὲν ἀεὶ τρεφομένων ἀπαλλάττεσθαι τῶν δεινῶν, τοῖς αὐτοῖς δὲ πάλιν περιπιπτόντων.*

γεωργός recens. Paris. cf. Stob. fl. 57, 8 *Φιλήμων ἐν Ὑποβολιμαίωι 'ἀεὶ γεωργὸς εἰς ν. πλ.'* vel propter *γεωμόρος* formam dubium num Epicharmi sit versus.

*234 Ath. III 115. App. prov. I 50 *Βάτα Κάρας· ἐπὶ τῶν παχέων λέγεται τοῦτο. τινὲς οὖν ἐνόμισαν ἓν ὄνομα τοῦτ' εἶναι, καὶ ἐχρήσαντο τῆι παροιμίαι ἐπὶ τῶν παχέων. ἐστὶ δὲ υἱὸς ὁ Κάρας τοῦ Βάτα, ὡς ἐν τῶι Ἡραίωι τῶι Σαμίωι* (l. *Σαμίων*) *ἐπιγέγραπται.* titulum corruptum servavit Hesych. *Βάστα Κάρας 'Βάστα Κάρας Σάμιος Ἥρηι τήνδε θήρην ἀνέθηκε'.* quae omnia ut docta ita perversa sunt. titulus male descriptus ad proverbium explicandum nullius usus, Epicharmus nec titulum nec proverbium noverat. ceterum cf. Hesych. *Βάστας ὁ Χῖος* ex Eupolidis Baptis petita glossa.

235 (103 Lor)

γέρρα Νάξια

Ath. III 116. App. prov. I 72 *γέρρα Σικελοὶ λέγουσι τὰ ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα αἰδοῖα* (Hesych. s. v.). *ἦν δὲ ἐν τῆι Σικελικῆι Νάξωι τέμενος ἐπιθαλάσσιον Ἀφροδίτης, ἐν ὧι μεγάλα αἰδοῖα ἀνέκειτο.* schol. Lucian. IV 219 Iac. *παρ' Ἐπιχάρμωι μὲν γὰρ γέρραι ναξία καὶ εἴρηται ἐπὶ τῶν αἰδοίων,* ubi scriptum fuisse videtur *γέρραι Ναξιακαί,* v. Nonius p. 118, 22 Merc. *gerrae, nugae, ineptiae. et sunt gerrae fascini qui sic in Naxo insula Veneris ab incolis appellantur.*

*236 Ath. III 117. Prov. Laurent. cod. 80 (Crusius Philol. l. s. 283) *εἰκῆι τῶι Ἡρακλεῖ. ἐπὶ τῶν ἀσυκοφαντήτως τὰ πράγματα ἐπιτελούντων, ἐπειδὴ ὁ Ἡρακλῆς ἦγε καὶ ἔφερε τὰ ἀλλότρια.* non intellego.

*237 Ath. III 118. Prov. Laurent. cod. 80 (Crusius Philol. l. s. 283) *οὐχ ἱππονεκτας περισσάς πλῶμες. ἐπὶ τῶν βραχέα κεκτημένων.* duo proverbia distinxit Crusius *οὐχ ἵππον ἔκτασαι* (s. *ἐκτάσα*) et *περισσὰ πλῶμες,* quod inprobabile, si quidem explicatio subiecta ad priorem potius quam ad alteram partem pertinet. versum facile sic restituas *οὐχ* (vel potius *οὐδ'*) *ἵππον ἔκτασαι; τί περίσσ' ἐπλώομες,* sed plane haec incerta.

*238

ἁ Κορινθία, ἔοικας χοιροπωλήσειν.

Zenob. Ath. III 130 (*ἁ Κορινθία ἔοικας* lemma solum servatum). Prov. Laur. [Plut.] I 92 *ἀκροκορινθία ἔ. χ. ἐπὶ τῶν παρ' ὥραν θρυπτομένων γυναικῶν, οἷον ἔοικας μισθαρνήσειν ἐν Κορίνθωι· τὸ γὰρ γυναικεῖον μόριον χοῖρος λέγεται.* Epicharmi videtur versus, apte Syracusanus homo Corinthiam mulierem inridet.

239 (163 Ahr. 66 Lor)

Σικελὸς ὀμφακίζεται.

Zenob. Ath. III 133. [Plut.] I 95 *μετενήνεκται δὲ ἀπο τῶν Σικελῶν τὰς*

ἀβρώτους ὄμφακας κλεπτόντων. μέμνηται ταύτης Ἐ. Phot. s. v. Crusius Philol. vol. suppl. VI 290 attulit Athen. XIV 621 d *παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος . . ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῆι λέξει κλέπτοντάς τινας ὀπώραν,* quae valde incertum num ad Epicharmi versum quidquam pertineant.

Epicharmo tribuit Cobetus (Nov. lect. 726) versum a Zenobio (Ath. II 73. vulg. IV 35) traditum *θᾶσσον ὁ τόκος Ἡρακλείτω ⟨τῶ⟩ Τεριναίω τρέχει,* emendatum olim etiam a Finckhio (*ἡρακλείτω περιναιω* traditum), cf. Mein. ad Steph. B. p. 617. at genetivorum formae ab Epicharmo alienae, quibus poterat quidem Rhintho uti, sed dubito huic trochaicum versum adscribere. magis etiam aliena quae ab Apollonio de pron. p. 61 b (de adv. p. 583. synt. p. 156) adlata *ὥτε χερνᾶτις γυνὰ οὐδὲν προμαθιουμένα* Epicharmi esse arbitrabatur Bergk PL III⁴ p. 742. vulgaris versus *Φρὺξ ἀνὴρ πληγεὶς ἀμείνων καὶ διακονέστερος* (Suid. *Φρύξ*) cur Epicharmo tribuatur idoneam causam non video (fr. 159 Ahr). cf. Crusius Disquis. ad Herodam p. 49. abieci denique quae non nisi errore Epicharmi nomine inscripta ferri alii recte intellexerunt (Athen. II 63 c. Stob. fl. 68, 9. 69, 17. 87, 7. 90, 8): quae inter incertorum comicorum reliquias relata invenies.

ΨΕΥΔΕΠΙΧΑΡΜΕΙΑ

Epicharmi fabularum reliquiae paucis exceptis omnes grammaticorum opera servatae sunt, qui sive glossas Siculas sive sermonis antiqui testimonia sive vocabula rara et obsoleta sive formas dialecto Syracusanorum proprias sive denique proverbia ex docta Apollodori editione diligenter collegerunt. quae praeterea Epicharmea memorantur quaeritur Epicharmine sint revera itemque num e fabulis petita. Apollodorus, qui acri iudicio, ut par est, genuina a spuriis secernere studuit, haec fere tradidit (Athen. XIV 648 d): *τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασι κἀν τῶι Χίρωνι ἐπιγραφομένωι οὕτωι λέγεται 'καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρόν, ἡμίνας δύο'. τὰ δὲ Ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητής, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόωι Πολιτικῶν νόμων, τὴν Πολιτείαν ἐπιγραφομένην. Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς Περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε Λοκρὸν γένος εἴτε Σικυώνιον τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησίν.* non unum igitur sed complura carmina eaque argumento inter se diversa satis antiquo tempore Epicharmi nomine falso inscripta ferebantur. non dubium igitur quin ieiuni illi et tenues versiculi quos servavit Clemens Alex. Strom. V 119 (*ὁ κωμικὸς Ἐπίχαρμος ἐν τῆι Πολιτείαι*) a Chrysogono tibicine facti sint, i. e. exeunte saeculo quinto (Athen. XII 535 d. Wilamowitz Eurip. Heracles I 30), qui versus si quaeras quemnam in libro de Republica locum habuerint, explicabitur hoc Critiae exemplo, qui quidem simillime rem instituit. Chironis carminis, cuius unum habemus certo testimonio firmatum versum, non potest dubium esse argumentum: facile adgnosces centauri medici praecepta ad Hesiodi exemplum instituta. hoc carmen ut subditicium certo fuit ita ne illud quidem dubitare debebam (Athenaei vol. III p. 613), num Apollodorus inter spuria rettulisset. Canonem nisi a Philochoro a nullo auctore memoratum novimus, neque ipsum nomen ita comparatum est ut de argumento

satis certam facias coniecturam. sed quoniam in libro de Vaticinatione Philochorus una cum Sententiis Canonem memoravit, veri saltem simile est, quoniam in Sententiis haec vix fuerunt, ex Canone sumptam esse quam de somniorum divinatione Epicharmi opinionem rettulit Tertullianus de anim. 46 (fr. 289). sed cum non unum hoc Canonis argumentum fuisse possit, de reliqua huius libri natura nihil affirmo, nec quidquam Epicuri Canone comparato proficitur. sequitur ut de Sententiis dicam, Axiopisti Locrensis, si Philochoro credas, opusculo. supersunt haud ita paucae de hominum moribus iudicandis vel corrigendis sententiae, tetrametris trochaicis conceptae omnes, et dicendi et cogitandi genere ab vere Epicharmeis plane diversae. satis vilia sunt et vulgaria Pythagoreae disciplinae vel sapientiae popularis praecepta, saeculis postchristianis pervulgata, dignum et utile ut videtur stoicae scholae instrumentum, ad Theognideae fortasse syllogae similitudinem institutum. finxit etiam amicum falsarius ad quem scriberet, alterum tamquam Cyrnum: apparet hoc ex duobus versibus simillimis (fr. 272 et 274), altero a Plutarcho altero ab Gellio tradito: *οὐ λέγειν τύγ' ἐσσὶ δεινός, ἀλλὰ σιγῆν ἀδύνατος* et *οὐ φιλάνθρωπος τύγ' ἔσσ'· ἔχεις νόσον· χαίρεις διδούς*. haec enim non in universum ad quemvis legentem, sed ad certum quendam hominem scripta existimo. hoc Axiopisti opusculum utrum integrum manserit an tempore posteriore novis additis sententiis auctum sit, quae est solita gnomologiorum sors, dubitari potest. sunt enim non omnes sententiae eiusdem bonitatis, quaedam tam viles tamque male expressae ut indignae videantur sive Axiopisto sive alio quovis homine Philochoro antiquiore. accedit quod in aliis doricae dialecti vestigia idonea nec supersunt nec restitui possunt, aliae ad satis severam dialecti normam exactae sunt. quamquam non obstabo, si quis ipsum Axiopistum non satis sibi hac in re constitisse crediderit.

reliqua est ordine postrema, dignitate haud dubie prima de eis versibus quaestio qui et cogitationis et elocutionis granditate ac antiquitate ita eminent, ut dispari pretio aestimanda videantur. quorum omnium argumentum in rerum hominisve natura cognoscenda versatur. haec igitur docte sapienter acute dicta non dubitaverunt fere viri docti quin ex ipsis Epicharmi fabulis petita sint. mihi hac de re prudentius ac rectius iudicasse videtur Wilamowitzius quam Dielsius (Sched. Sibyll. p. 34, 1) et Rohdius (Psyche p. 551). docuit primus Wilamowitzius Euripidem eius generis novisse nonnulla et suas per fabulas expressisse. verum quidem est causam idoneam fingi non posse cur Euripidi tragico a sententiis comici poetae et vetustioris et Siculi utique abstinendum fuerit. attamen quo casu factum esse putabimus ut in eis quae ex fabulis petita esse certo scimus nihil simile reperiamus, quo casu factum ut e sententiis naturalibus ne una quidem cum fabulae nomine tradita sit? accedit aliud. Epicharmeum est apud Euripidem Bacch. 276 *Δημήτηρ θεά· γῆ δ' ἐστίν, ὄνομα δ' ὁπότερον βούλῃ κάλει. αὕτη μὲν ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει βροτούς κτλ.* fuit enim in Enni Epicharmo, ut testatur Varro de l. l. V 64, *Terra Ops, quod hic omne opus est et hac opus ad vivendum et ideo dicitur Ops mater quod Terra mater. haec enim 'terris gentis omnes peperit et resumit denuo, quae dat cibaria'* e. q. s. aliud Epicharmeum vertit Ennius hoc (Varro l. s. 65) *'istic est is Iupiter quem dico quem Graeci vocant aerem, qui ventus est et nubes, imber postea'*, quae ab Euripide hoc modo expressa sunt (fr. 941 N²) *ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις· τοῦτον νό-*

μιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν. Enniumne putas Epicharmi fabulas legisse nondum ab Apollodoro editas et explanatas, e variis fabulis singulas de rerum natura sententias studiose excerptas cum arte in carmen unum et integrum coniecisse? immo quod in Euhemero fecit Ennius, quod in Hedyphageticis, idem in Epicharmo fecisse putandus est: integrum latine vertit Epicharmi quod ferebatur carmen physicum, idem illud quod Euripides legerat. quod carmen si quis cum elegantissimis ab Alcimo servatis versibus (fr. 170 sqq) composuerit, monito vix opus erit quam aliter in scaena Epicharmus philosophari consuerit, non sententiose et vatis instar divinitus instincti, sed argumentatim minutatim explicite, ut intellegerent spectatores utque seria argumentorum certamina ludicro fabulae filo intexerentur. ab hoc vero consilio mirum quam aliena splendida illa magni oris praecepta velut *νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν* vel *νοῦς ὁρῆι καὶ νοῦς ἀκούει,* quae cum aliis similibus physico illi carmini tribuenda esse persuasum habeo, cuius extrema verba feliciter servavit is qui Alcimi disputationi apud Diogenem III 17 haec addidit *ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἠγνόει τὴν αὑτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἔστι κἀκ τούτων ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται 'ὡς δ' ἐγὼ δοκέω — δοκέων γὰρ σάφα ἴσαμι τοῦθ' ὅτι τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι κτλ.'* vates haec loquitur Heraclito similis, non scaenicus philosophus. fuit igitur Epicharmi nomine inscriptum *Περὶ φύσεως* carmen, sive a falsario quodam saeculi quinti (non sane a Chrysogono, cuius miseram artem novimus e Politiae reliquiis) sive quod aegre crediderim ab ipso Epicharmo compositum. falsario magis dignum quod conicit poeta in extremo carmine (fr. 254) *καὶ λαβών τις αὐτὰ περιλύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει, εἷμα δοὺς καὶ πορφύραν λόγοισι ποικίλας καλοῖς δυσπάλαιστος αὐτὸς ἄλλους εὐπαλαίστους ἀποφανεῖ.* certa res foret, si etiam hoc carmen sciremus parastichidiis ornatum fuisse (cf. TEST. 3), planissimo fraudis indicio.

CARMEN PHYSICVM

239 (11 Lor)

Menander apud Stob. fl. 91, 29

ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς θεοὺς εἶναι λέγει
ἀνέμους, ὕδωρ, γῆν, ἥλιον, πῦρ, ἀστέρας.

rectius Varro de r. r. I 4 *eius* (i. e. agri culturae) *principia sunt eadem quae mundi esse Ennius scribit* (in Epicharmo scilicet), *aqua terra anima et sol.* Vitruv. VIII praef. 1 *Pythagoras Empedocles Epicharmus aliique physici et philosophi haec principia quattuor esse posuerunt, aerem ignem aquam terram, eorumque inter se cohaerentiam naturali figuratione ex generum discriminibus efficere qualitates.*

*240 (12 Lor)

Varro de l. l. V 65 *idem hi dei caelum et terra Iupiter et Iuno, quod, ut ait Ennius,*

istic est is Iupiter quem dico, quem Graeci vocant
aerem, qui ventus est et nubes, imber postea,
atque ex imbre frigus, ventis post fit aer denuo:

haece propter Iupiter sunt ista quae dico tibi,
quando mortalis atque urbes beluasque omnis iuvat.

Eurip. fr. 941 N *ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις· τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.*

*241

Varro de l. l. V 64 *Terra Ops, quod hic omne opus et hac opus ad vivendum, et ideo dicitur Ops mater quod Terra mater. haec enim*

terris gentis omnis peperit et resumit denuo
quae dat cibaria,

ut ait Ennius. cf. Vahlen Enn. p. 168. Eurip. Bacch. 276 *Δημήτηρ θεά· γῆ δ' ἐστίν, ὄνομα δ' ὁπότερον βούλῃ κάλει· αὕτη μὲν ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει βροτοὺς κτλ.*

242

Varro de l. l. V 68 *hinc Epicharmus Enni Proserpinam quoque appellat quod solet esse sub terris, dicta Proserpina quod* e. q. s.

243. 244

Varro de l. l. V 59 *itaque Epicharmus de mente humana ait*

243 *istic est de sole sumptus, isque totus mentis est.*

ut humores frigidae sunt humi, ut supra ostendi. quibus iuncti caelum et terra omnia exgenuerunt, quod per hos natura

244 *frigori miscet calorem atque humori aritudinem.*

sic fere ex Vahleni emendatione Enn. p. 168.

245 (126 Ahr. 8 Lor)

[Plut.] cons. ad Apoll. p. 110 a *καλῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμός φησι*

συνεκρίθη καὶ διεκρίθη κἀπῆλθεν ὅθεν ἦλθεν πάλιν,
γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω· τί τῶνδε χαλεπόν; οὐδὲ ἕν.

vertit latine Ennius in Epicharmo (Prisc. Inst. I 341 H) '*terra corpus est, at mentis ignis est*'. imitatur Eurip. Suppl. 531, Menander in Hypobolimaeo (Stob. fl. 121, 7) *ὅστις θεωρήσας .. τὰ σεμνὰ ταῦτ' ἀπῆλθεν ὅθεν ἦλθεν πάλιν* (*ταχὺ* traditum), item incertae originis titulus CIG 6870.

246 (145 Ahr. 5 Lor)

Clem. Alex. Strom. IV p. 584 P *καὶ ὁ Ἐπίχαρμος*

αὕτα φύσις ἀνθρώπων, ἀσκοὶ πεφυσαμένοι.

πεφυσημένοι trad. versus restitui nequit, v. Hiller Ann. Fleckeis. 1887 p. 202. imitatur Petronius c. 42 *heu heu, utres inflati ambulamus.* scilicet anima in corpore tamquam in vesica, ut ait Varro Menipp. fr. 25, conclusa. cf. Iamblichus

Stob. I 49 p. 384 W ἔνεστιν ἡ ψυχὴ τῶι σώματι καθάπερ ἐν ἀσκῶι πνεῦμα περιεχομένη. non Epicharmi sed Sophronis esse verba coniecit Wilamowitz.

*247 (144 Ahr. 10 Lor)

Sext. Emp. p. 661, 16 B τόν τε θάνατον ὅτι οὐδέν ἐστι πρὸς ἡμᾶς, 'Ε. αὐτῶι (i. e. Epicuro) προμεμήνυκεν εἰπὼν

ἀποθανεῖν ἢ τεθνάναι οὔ μοι διαφέρει.

errore idem p. 664, 32 τό τε τὸν θάνατον μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς εἰρηται μὲν ἴσως τῶι Σώφρονι, ἀποδέδεικται δ' Ἐπικούρωι. vertit Cicero (an Ennius?) Tusc. I 8, 15 *Epicharmi acuti nec insulsi hominis ut Siculi sententiam* . . '*emori nolo, sed me esse mortuum nil aestumo*'. cf. Eur. Heraclid. 1016 θανεῖν μὲν οὐ χρήιζω, λιπὼν δ' ἂν οὐδὲν ἀχθοίμην βίον. Graeca sic fere refinxit Ahrens ἀποθανεῖν οὐ λῶι, τεθνάκειν δ' οὐδὲ ἕν μοι διαφέρει.

248

Censorin. de die nat. VII 5. 6 *nam septimo mense parere mulierem posse plurimi adfirmant . . quorum omnium consensus Euryphontem Cnidium non deterret id ipsum intrepide negantem. contra eum ferme omnes Epicharmum secuti octavo mense nasci negaverunt.* huc rettuli coll. Doxogr. gr. p. 195 Diels.

249 (117 Ahr. 2 Lor)

νοῦς ὁρῆι καὶ νοῦς ἀκούει· τἄλλα κωφὰ καὶ τυφλά.

Aristot. Probl. XI 33 p. 903 a 20 ὥσπερ εἴρηται τὸ 'νοῦς .. ἀκούει' (hinc schol. Hom. X 25). totidem versus verba praeter alios (Hense ad Stob. III 4, 41) Iulian. or. VIII p. 247 a 'νοῦς .. ἀκούει', φησὶν ὁ Σικελιώτης et Max. Tyr. XVII 10. cf. Philo de poster. Caini c. 36 (II 27, 26 Wendl) et Greg. Nyss. de hom. opif. c. 6 (vol. XLIV 140 Migne), quae attulit Norden Beitr. z. Gesch. d. gr. Phil. in Fleckeis. Ann. vol. suppl. XIX 433. totum versum Plut. de Alex. M. fort. p. 336 b (ὥς φησιν 'Ε.), ubi quae adduntur τυγχάνει λόγου δεόμενα speciem habent numerosam, a poeta vero aliena videntur; idem poeta non nominato de fort. p. 98 c. sollert. an. 961 a (hinc Porphyr. de abst. III 21). Nicomachus Geras. apud Porphyr. vit. Pyth. 46 et Iamblich. vit. Pyth. 228 νοῦς γὰρ κατ' αὐτοὺς (i. e. Pythagoreos; κατ' αὐτὸν Porph. i. e. Pythagoram) πάνθ' ὁρῆι (ὁρᾶι Porph) καὶ πάντ' ἀκούει, τἄλλα δὲ κτλ. Clem. Alex. Str. I 442 P 'Ε. εἰπάτω 'νοῦς . . τυφλά'. Olympiod. ad Plat. Phaed. p. 65 b (ubi putabat Epicharmi versum notari) καθάπερ 'Ε. φησι 'νοῦς .. τυφλά'. latine versum Tertull. de anim. 18 *meminerat* (i. e. Plato Phaed. l. s) *Epicharmi comici 'animus cernit, animus audit, reliqua surda et caeca sunt'*. cf. Eur. Hel. 122. comparari potest similis Xenophanis versus apud Sext. Emp. adv. math. IX 144 (p. 422) εἰ γὰρ ἔστι τὸ θεῖον, ζῶιόν ἐστιν· εἰ ζῶιόν ἐστιν, ὁρᾶι ὅλος· 'οὖλος' γὰρ 'ὁρᾶι, οὖλος δὲ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει', cf. Diog. L. IX 19.

ὁρῆι (pro ὁρᾶι) Plut. ubique, praeterea Clem. et Iambl.

250 (119 Ahr. 17 Lor)

νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τᾶν φρενῶν.

Polyb. XVIII 40, 4 Hu τὸ παρ' Ἐπιχάρμωι καλῶς εἰρημένον 'νᾶφε . .

φρενῶν' (hinc Suid. s. *νῆφε* et *πρόχειρος*); idem XXXI 21, 12 poeta non nominato. Dio or. LXXIV 1 (II 182 Arn) '*νᾶφε . . φρενῶν*' poeta non nominato. Clem. Alex. Str. IV p. 566 P *'Ε.* '*μέμνασ' ἀπιστεῖν*' *φησί,* '*ἄρθρα . . φρενῶν*'. Cic. ad Att. I 19, 8 *ut crebro mihi vafer ille Siculus insusurret cantilenam illam suam* '*νᾶφε . . φρενῶν*'. latine vertit Q. Cicero de pet. cons. 10, 39. cf. Eur. Hel. 1617 *σώφρονος δ' ἀπιστίας οὐκ ἔστιν οὐδὲν χρησιμώτερον βροτοῖς.*
τᾶν Dio et Cicero: *τῶν* reliqui.

251 (123 Ahr. 47 Lor)

Aristot. Metaph. XII p. 1086 a 14 *ὥστε πάντας συμβαίνει κατα μέν τι λέγειν ὀρθῶς, ὅλως δ' οὐκ ὀρθῶς. καὶ αὐτοὶ δ' ὁμολογοῦσιν οὐ ταὐτὰ λέγοντες ἀλλὰ τἀναντία· αἴτιον δ' ὅτι αἱ ὑποθέσεις καὶ ἀρχαὶ ψευδεῖς· χαλεπὸν δ' ἐκ μὴ καλῶς ἐχόντων λέγειν καλῶς, κατ' Ἐπίχαρμον· ἀρτίως τε γὰρ λέλεκται καὶ εὐθέως φαίνεται οὐ καλῶς ἔχον.* numeros facile sentias, versus restitui nequeunt.

252

Arist. Metaph. III p. 1010 a 5 *διὸ εἰκότως μὲν λέγουσιν, οὐκ ἀληθῆ δὲ λέγουσιν· οὕτω γὰρ ἁρμόττει μᾶλλον εἰπεῖν ἢ ὥσπερ 'Ε. εἰς Ξενοφάνην.* duce Zellero (Philos. gr. I[4] 461) Gomperzius poetam haec fere dixisse putabat

εἰκότως μὲν οὐκ ἔφα τόδ', ἀλλ' ἀλαθέως ἔφα.

cf. Act. min. acad. Vindob. LXXXIII 569.

253 (114 Ahr. 27 Lor)

τὰ πρὸ τοῦ δύ' ἄνδρες ἔλεγον, εἷς ἐγὼν ἀποχρέω.

Athen. VII 308 c *ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν 'Ε.* '*τὰ . . ἀποχρέω*', item VIII 362 d (*κατὰ τὸν Συρακόσιον ποιητήν*). Plato Gorg. p. 505 e (v. scholia) *ἵνα μοι τὸ τοῦ Ἐπιχάρμου γένηται* '*ἃ . . ἔλεγον, εἷς ὢν ἱκανὸς γένωμαι*'.

254 (98 Ahr. 1 Lor)

ὡς δ' ἐγὼ δοκέω — δοκέων γὰρ σάφα ἴσαμι τοῦθ' ὅτι
τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι.
καὶ λαβών τις αὐτὰ περιλύσας το μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
εἷμα δοὺς καὶ πορφύραν, λόγοισι ποικίλας καλοῖς,
δυσπάλαιστος αὐτὸς ἄλλους εὐπαλαίστους ἀποφανεῖ.

Diog. Laert. III 12, 17 (non ex Alcimo) *ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς 'Ε. ἠγνόει τὴν αὑτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἔστι κἀκ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται* '*ὡς δ' . . ἀποφανεῖ*'.

1 *σαφὲς ἄμι*: corr. Ahr. cf. Hesych. *ἴσαμι· ἐπίσταμαι. Συρακούσιοι* 3 *περιδύσας*: Cobet 5 *αὐτὸς* Heimsoeth: *ὢν τούς*, quod videtur *ωὑτὸς* fuisse. haec in extremo carmine posita fuisse conicias.

ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΑΥΛΗΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

255. 256. 257 (fr. spur. 11—13 Lor)

255 *ὁ βίος ἀνθρώποις λογισμοῦ κἀριθμοῦ δεῖται πάνυ·*
ζῶμεν ἀριθμῶι καὶ λογισμῶι· ταῦτα γὰρ σώιζει βροτούς.

256 *ὁ λόγος ἀνθρώπους κυβερνᾶι κατὰ τρόπον σώιζει . . .*

257 *ἔστιν ἀνθρώπωι λογισμός, ἔστι καὶ θεῖος λόγος*
. . . . ἀνθρώπωι πέφυκε περὶ βίου καταστροφάς.
ὁ δέ γε τὰς τέχνας ἅπασι συνέπεται θεῖος λόγος,
ἐκδιδάσκων αὐτὸς αὐτοὺς ὅτι ποιεῖν δεῖ συμφέρον·
οὐ γὰρ ἄνθρωπος τέχναν τιν' εὗρεν, ὁ δὲ θεὸς ταύταν φέρει·
ὁ δέ γε τἀνθρώπου πέφυκεν ἀπό γε τοῦ θείου λόγου.

Clem. Alex. Str. V p. 719 P *ὅ τε κωμικὸς Ἐ. σαφῶς περὶ τοῦ λόγου ἐν τῆι Πολιτείαι λέγει ὧδέ πως* '*ὁ βίος . . βροτούς*' (255). *εἶτα διαρρήδην ἐπιφέρει* '*ὁ λόγος . . σώιζει*' (256). *εἶτα* '*εἰ ἔστιν . . θεῖον λόγον*' (257). hinc Euseb. Pr. ev. XIII 682 b c.

255, 2 *ζῶμεν* Grotius: *ζῶμεν δὲ* Clem. *ζῶμεν δ' ἐν* Eus.

256 suppl. velut *σώιζει ⟨τ' ἀεὶ | καὶ τὰ πρῶτα γενομένους καὶ⟩ περὶ βίου καταστροφάς,* v. ad fr. 257, 2.

257, 1 *ἔστιν* Grotius: *εἰ ἔστιν.* cf. Herm. ad Tat Stob. ecl. I 275, 16 Wachsm. *ὁ νοῦς ἐν τῶι θεῶι, ὁ λογισμὸς ἐν τῶι ἀνθρώπωι* 2 *καὶ τὰς τροφάς* Clem: corr. ex Eusebio. versus mutilus partim ad fr. 256 referendus videtur, reliqua vere opinor correxit et supplevit Wilamowitzius huc transposito versu 6 *ὁ δέ γε τἀνθρώπου πέφυκεν ἀπό γε τοῦ θείου λόγου,* quem non suo loco traditum esse apparet 3 deletis verbis *ὁ δέ γε* e v. 2 (6) huc delatis possis *τὰς τέχνας ⟨δ' εὑρὼν⟩ ἅπασι,* quamquam offendit *ἅπασι.* ceterum cf. Isocr. Nicocl. 9 *νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας ηὕρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας* 4 *διδάσκων* Euseb. *αὐτὸς* Euseb: *αἰεὶ αὐτὸς* Clem. fort. *σύμφορον* 5 *τέχναν τιν'* Euseb: *τέχναν* Clem. *ταύταν φέρει* interpolatoris, sufficit *ὁ δὲ θεὸς μόνος.*

*258 (136 Ahr. 25 Lor)

ὁ τρόπος ἀνθρώποισι δαίμων ἀγαθός, οἷς δὲ καὶ κακός.

Stob. III 37, 18 p. 702 Hens. *Ἐπιχάρμου.*

259 (spur. fr. 7 Lor)

Antiatt. Bekk. 105, 19 *κακεντρεχής·* *Ἐ. Πολιτείαι* (*πολίταις* cod: corr. Wilamowitz). vocabulum recentius.

260 (ibid. Lor)

Antiatt. Bekk. 112, 16 *παράκαιρος ἀντὶ τοῦ ἄκαιρος·* *Ε. Πολιτείαι* (*πολίταις* cod: corr. Wilamowitz).

ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΛΟΚΡΟΥ Η ΣΙΚΥΩΝΙΟΥ ΓΝΩΜΑΙ

composui hoc capite quicumque tetrametri in Axiopisti gnomologio fuisse possunt. non dubito tamen quin alia rectius ad Chrysogoni carmen, alia ad aliorum falsariorum opera referenda sint. asterisco signavi quae Epicharmi nomine non inscripta tradita sunt.

261 (152 Ahr. 9 Lor)

εὐσεβὴς βίος μέγιστον ἐφόδιον θνατοῖς ἐστι.

Anecd. Boiss. I 125 *Ἐπιχάρμου.*

videntur sic haec traicienda *ἐφόδιον θνατοῖς μέγιστόν ἐστιν εὐσεβὴς βίος.* cf. Menandri fr. 472 et 360 K.

*262

ἀνδρὶ δ' ὑγιαίνειν ἄριστόν ἐστιν, ὥς γ' ἐμὶν δοκεῖ.

Aristot. Rhet. II p. 1394 b 13 *οἷον 'ἀνδρὶ . . δοκεῖ'.*

γ' ἡμῖν: Meinekius, qui Epicharmo tribuit coll. schol. Plat. Gorg. 451 e *τὸ σκολιὸν τοῦτο οἱ μὲν Σιμωνίδου φασίν, οἱ δ' Ἐπιχάρμου. ἐστὶ δὲ τοιοῦτον 'ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῶι' κτλ.* v. similiter factum versum fr. 279.

*263 (123^{b} Ahr)

θνατὰ χρὴ τὸν θνατόν, οὐκ ἀθάνατα τὸν θνατὸν φρονεῖν.

Arist. Rhet. II p. 1394 b 25 *ὁμοίως δὲ καὶ 'θνατὰ . . φρονεῖν'.*

Epicharmo dedit Schneidewin; cf. [Isocr.] Demon. 32.

264 (129 Ahr. 18 Lor)

Cicero ad Q. fr. III 1, 23 *nihil de praeceptis Epicharmi*

γνῶθι πῶς ἄλλωι κέχρηται.

fort. *ἄλλοις*, cf. [Isocr.] Demon. 24 *μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις.*

265 (146 Ahr. 7 Lor)

εὐσεβὴς νόωι πεφυκὼς οὐ πάθοις κ' οὐδὲν κακὸν
κατθανών· ἄνω τὸ πνεῦμα διαμένει κατ' οὐρανόν.

Clem. Al. Str. IV p. 640 P *ἄγαμαι καὶ Ἐπίχαρμον σαφῶς λέγοντα 'εὐσεβὴς . . οὐρανόν'.*

1 *νῶι*: corr. Teuffel *κ'* Dind: *γ'* 2 cf. fr. 245.

266 (146 Ahr. 7 Lor)

οὐδὲν ἐκφεύγει τὸ θεῖον· τοῦτο γινώσκειν τυ δεῖ·
αὐτός ἐσθ' ἁμῶν ἐπόπτας, ἀδυνατεῖ δ' οὐδὲν θεός.

Clem. Alex. Str. V p. 708 P *πάλιν τὸ δυνατὸν ἐν πᾶσι προσάπτουσι καὶ οἱ παρ' Ἕλλησι λογιώτατοι τῶι θεῶι, ὁ μὲν Ἐ. (Πυθαγόρειος δ' ἦν) λέγων*

'οὐδὲν .. θεός'. hinc Euseb. Pr. ev. XIII p. 674 et Theodoret. serm. VI p. 88. fortasse Chrysogoni versus.

2 ἐπόπτης codd.

267 (149 Ahr. 4 Lor)

ὡς πολὺν ζήσων χρόνον χὡς ὀλίγον, οὕτως διανοοῦ.

Clem. Alex. str. VI p. 744 P *πάλιν 'Επιχάρμου εἰπόντος* '*ὡς . . διανοοῦ*' *Εὐριπίδης γράφει κτλ.* (Antiopae fr. 196). similiora Apollinis verba apud Bacchylidam 3, 78 *θνατὸν εὖντα χρὴ διδύμους ἀέξειν γνώμας, ὅτι τ' αὔριον ὄψεαι μοῦνον ἁλίου φάος, χὤτι πεντήκοντ' ἔτεα ζωὰν βαθύπλουτον τελεῖς.*

268 (150 Ahr. 31 Lor)

ἐγγύας ἄτα ⟨ἐστὶ⟩ θυγάτηρ, ἐγγύα δὲ ζαμίας.

Clem. Alex. Str. VI p. 749 P *οὐχὶ καὶ Χίλωνος ἀποφθεγξαμένου* '*ἐγγύα, παρὰ δ' ἄτα*' *'Ε. τὴν αὐτὴν γνώμην ἑτέρωι ὀνόματι προηνέγκατο* '*ἐγγύας . . ζαμίας*'.

ἐγγύα ἄτα θυγάτηρ: corr. et suppl. Teuffel.

269 (151 Ahr. 3 Lor)

καθαρὸν ἂν τὸν νοῦν ἔχῃς, ἅπαν τὸ σῶμα καθαρὸς εἶ.

Clem. Alex. Str. VII p. 844 P *καλῶς ἄρα καὶ 'Ε. φησι* '*καθαρὸν .. εἶ*'.

270. 271 (127. 128 Ahr. 13. 14 Lor)

270 *αἴ τί κα ζατῇις σοφόν, τᾶς νυκτὸς ἐνθυμητέον.*

271 *πάντα τὰ σπουδαῖα νυκτὸς μᾶλλον ἐξευρίσκεται.*

Cornutus Theol. 14 *καὶ γὰρ τῆς ἐν νυκτὶ ζητήσεως δεῖ πρὸς τὰ κατὰ παιδείαν. εὐφρόνην γὰρ οὐ δι' ἄλλο τι οἱ ποιηταὶ τὴν νύκτα ἐκάλεσαν, καὶ ὁ 'Ε.* '*αὐτίκα εἴτε τι, φησί, ζητεῖς .. ἐνθυμ.*' *καὶ* '*πάντα .. ἐξευρ.*'

270 correxi Hermae XXVIII 45.

272 (130 Ahr. 28 Lor)

οὐ λέγειν τύγ' ἐσσὶ δεινός, ἀλλὰ σιγᾶν ἀδύνατος.

Gellius I 15, 15 *Epicharmium quoque illud non inscite se habet* '*οὐ .. ἀδύνατος*', *ex quo hoc profecto sumptum est* '*qui cum loqui non posset, tacere non potuit*', quae Sallustii verba esse coniecit Hertz. cf. Gnomol. Paris. p. 20 ed. Sternbach *Δημόκριτος θεασάμενός τινα πολλὰ μὲν ἀπαίδευτα δὲ διαλεγόμενον* '*οὗτος, ἔφη, οὐ λέγειν μοι δοκεῖ δυνατὸς ἀλλὰ σιωπᾶν ἀδύνατος*'.

simillimus versus infra fr. 274.

273 (118 Ahr. 53 Lor)

[Plato] Axioch. p. 366 c *προῖκα γὰρ ἀνὴρ οὗτος* (Prodicus) *οὐδένα διδάσκει, διὰ παντὸς δ' ἔθος ἐστὶν αὐτῶι φωνεῖν τὸ 'Επιχάρμειον*

ἁ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει· δός τι καὶ λάβ' αἴ τι ⟨λῆις⟩.

καὶ λαβέ τι trad: correxi. ex Axiocho in gnomologia pervenit versus (Hense ad Stob. III 10, 13) ubique pariter mancus, nec ut aliter sentias efficiet Stob. III 10, 34 *Προδίκου· δός τι καὶ λάβοις τι.* quo nisus testimonio perperam CFHermannus *καὶ λάβοις τί ⟨κα⟩* supplebat. *δὸς καὶ λαβέ* testatur Varro Menipp. fr. 498 B. cf. Meleagri ep. AP V 207 *τί δὲ τερπνόν, Ἔρωτες, ἀνδροβατεῖν, εἰ μὴ δούς τι λαβεῖν ἐθέλοι. ἁ χεὶρ γὰρ τὰν χεῖρα κτλ.*

274 (125 Ahr. 29 Lor)

οὐ φιλάνθρωπος τύγ' ἐσσ'· ἔχεις νόσον, χαίρεις διδούς.

Plut. vit. Popl. 15 *οἷόν ἐστι τὸ λεγόμενον Ἐπιχάρμου πρὸς τὸν ἄσωτον 'οὐ .. διδούς'.* idem de garrul. p. 510 c *τὸ λελεγμένον πρὸς τὸν εἰκῆι καὶ ἀκρίτως ἐκχέοντα τὰ ἑαυτοῦ 'οὔτοι φιλ. σύγ' .. διδούς'.*
v. ad fr. 272.

*275

Plut. de aud. poet. p. 21 e *τὸν γράψαντα*

ποτὶ πονηρὸν οὐκ ἄχρηστον ὅπλον ἁ πονηρία.

id. de vitioso pud. p. 534 a *ὁ μὲν γὰρ εἰπὼν 'ποτὶ .. πονηρία'.*
ποτὶ τὸν π. utrubique: corr. Schneidewin, qui Epicharmo tribuit.

*276

Plut. de prof. in virt. p. 75 f *ἀλλ' ὀρθῶς μὲν εἴρηται τὸ*

πρὸς στάθμαι πέτρον τίθεσθαι, μή τι πρὸς πέτρωι στάθμαν.

Epicharmo tribuit Gomperz.

277 (143 Ahr. 39 Lor)

πρὸς ⟨δὲ⟩ τοὺς πέλας πορεύου λαμπρὸν ἱμάτιον ἔχων,
καὶ φρονεῖν πολλοῖσι δόξεις, τυχὸν ἴσως ⟨οὐδὲν φρονῶν⟩.

Stob. II 15, 7 p. 186 W *Ἐπιχάρμου.*
1 suppl. Welcker, 2 Meinekius, cf. Phocylid. fr. 9.

*278

τῶι λόγωι μὲν εὖ διέρχηι πάντα, τῶι δ' ἔργωι κακῶς.

Stob. II 15, 18 p. 188 W auctoris nomine omisso.

*279

φύσιν ἔχειν ἄριστόν ἐστι, δεύτερον δὲ ⟨μανθάνειν⟩.

Stob. II 31, 25 p. 206 W auctoris nomine omisso; non recte Eubulidae comico tribuebat Wachsmuth.
suppl. Mein. cf. Isocr. XV 189 et supra fr. 262, infra fr. 284.

280 (131 Ahr. 20 Lor)

οὐ μετανοεῖν ἀλλὰ προνοεῖν χρὴ τὸν ἄνδρα τὸν σοφόν.

Stob. III 1, 10 p. 6 H *Ἐπιχάρμου.*

281—283 (132—134 Ahr. 21—23 Lor)

281 *μὴ ἐπὶ μικροῖς αὐτὸς αὑτὸν ὀξύθυμον δείκνυε.*

282 *ἐπιπολάζειν οὔ τι χρὴ τὸν θυμὸν ἀλλὰ τὸν νόον.*

283 *οὐδὲ εἷς οὐδὲν μετ' ὀργᾶς κατὰ τρόπον βουλεύεται.*

Stob. III 20, 8 p. 540 H *Ἐπιχάρμου.* 9 *τοῦ αὐτοῦ.* 10 *τοῦ αὐτοῦ.*

281 Anton. Mel. p. 143 Menandro tribuit errore.
282 *νόον* Ahr: *νόμον,* cf. Theogn. 631.
283 *οὐθείς*: corr. Grotius *ὀργῆς* codd. *κατὰ τρόπον* om. S.

284 (135 Ahr. 24 Lor)

ἁ δὲ μελέτα φύσιος ἀγαθᾶς πλέονα δωρεῖται φίλοις.

Stob. III 29, 54 p. 638 H *Ἐπιχάρμου.*
φίλε coni. Wilamowitz.

285 (137 Ahr. 33 Lor)

τίς δέ κα λώιη γενέσθαι μὴ φθονούμενος φίλοις;
δῆλον ὡς ἀνὴρ παρ' οὐδέν ἐσθ' ὁ μὴ φθονούμενος·
τυφλὸν ἠλέησ' ἰδών τις, ἐφθόνησε δ' οὐδὲ εἷς.

Stob. III 38, 21 p. 712 H *Ἐπιχάρμου.*

1 *δ' ἐγκαλοίη*: corr. Porson *φίλοις* scripsi: *φίλος* 2 *παρ' οὐδέν* Hense, ego: *γὰρ οὐδείς* 3 *ἰδών τις* SM: *τις ἰδὼν* A.

286 (140 Ahr. 36 Lor)

σώφρονος γυναικὸς ἀρετὰ τὸν συνόντα μὴ ἀδικεῖν.

Stob. fl. 74, 37 *Ἐπιχάρμου.*
ἀδικεῖν ἄνδρα: glossam del. Valckenarius.

287. 288 (120. 121 Ahr. 15. 16 Lor)

287 *τῶν πόνων πωλοῦσιν ἁμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί.*

288 *ὦ πονηρέ, μὴ τὰ μαλακὰ μῶσο, μὴ τὰ σκλήρ' ἔχῃς.*

Xenoph. Memor. II 1, 20 *μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἐ. ἐν τῶιδε 'τῶν .. θεοί'. καὶ ἐν ἄλλωι δὲ τόπωι φησίν 'ὦ .. ἔχῃς'.* hinc utrumque versum Stob. III 1, 205 p. 163 H, priorem id. III 29, 8 p. 628 et 48ᵃ p. 636 H. priorem versum Platoni tribuit errore Syrianus ad Hermog. I p. 6 Rabe, sine auctoris nomine Hermog. Prog. 3 et schol. Arist. Eth. Nic. p. 153 Heylb '*τῶν πόνων .. θεοί*' (servavit Aldina, om. cod. Coislin); Anecd. Paris. Cram. I 192, 25.

287 τῶν: ῥεπόντων Stob. III 29, 48ª (codd. SM) τῶν γαρ πόνων Syr. ἡμῖν Xenoph. Syrian. πάντα om. Syr. severiorem Dorida cave cum Ahrensio restituas.

288 μὴ τὰ μαλακὰ Xen: μὴ ποτὰ μαλακὰ Stob. III 1, 205 cod. A (μή ποτ' ἀμαλακόμματα M) μῶσο Ahr: μώεο vel κῶς ὁ vel μοσω vel μώσης ὦ codd.

ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΥ ΚΑΝΩΝ

*289 (spur. fr. 17 Lor)

Tertull. de an. 46 *ceterum Epicharmus etiam summum apicem inter divinationes somniis extulit cum Philochoro Atheniensi.* cf. Athen. XIV 648 d et supra p. 133 sq. praeterea v. Tertulliani haec quoque verba (l. s) *quanti autem commentatores et affirmatores in hanc rem: Artemon Antiphon Strato Philochorus Epicharmus Serapion Cratippus et Dionysius Rhodius Hermippus, tota saeculi litteratura.*

INCERTI AVCTORIS

ΧΙΡΩΝ (*ΟΨΟΠΟΙΙΑ?*)

290 (91ᵇ Ahr. spur. fr. 10 et 6 Lor)

καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρόν, ἡμίνας δύο.

Athen. XIV 648 d τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασι, κἀν τῶι Χίρωνι ἐπιγραφομένωι οὕτω λέγεται 'καὶ .. δύο'. id. XI 478 a Διόδωρος δ' ἐν Ἰταλικαῖς Γλώσσαις καὶ Ἡρακλείδης, ὥς φησι Πάμφιλος, τὴν κοτύλην καλεῖσθαι καὶ ἡμίναν, παρατιθέμενος Ἐπιχάρμου 'καὶ .. δύο'. coll. fr. 291 huc referendum Antiatt. Bekk. 99, 1 ἡμίνα· ἐν τῆι ἀναφερομένηι εἰς Ἐπίχαρμον Ὀψοποιίαι, ut Ὀψοποιία pars Chironis carminis inscripta fuerit. cf. Hesych. ἡμῖνα· κοτύλη et ἱμίνα· χοῖνιξ.

291

Antiatt. Bekk. 98, 32 ἡμιλίτριον· Ἐ. Χείρωνι.

*292 (spur. 14 Lor)

Columella VII 3, 6 *E. autem Syracusanus, qui pecudum medicinas diligentissime conscripsit, affirmat pugnacem arietem mitigari terebra secundum auriculas foratis cornibus, qua curvantur in flexu.*

*293 (spur. 15 Lor)

Plinius hist. nat. XX 89 *E. testium et genitalium malis hanc* (i. e. brassicam) *utilissime inponi, efficacius eandem cum faba trita item convolsis, cum ruta contra ardorem febrium et stomachi vitia, cum rutae semine ad secundas. et muris aranei morsus foliorum aridorum farina altera utra parte exinanit.*

*294 (spur. 15 Lor)

Plinius ibid. 94 de brassica silvestri: *E. satis esse eam contra canis rabiosi morsum inponi, melius si cum lasere et aceto acri, necari quoque canes ea si detur ex carne.*

ΟΨΟΠΟΙΙΑ

v. ad fr. 290.

INCERTI AVCTORIS

ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΤΗΝΟΡΑ

295

Plut. vit. Numae 8 *χωρὶς δὲ τούτων ἑτέροις ἔξωθεν ἐπαγωνίζονται τεκμηρίοις οἱ τὸν ἄνδρα τῶι ἀνδρὶ* (Numam Pythagorae) *συνοικειοῦντες· ὧν ἓν μέν ἐστιν ὅτι Πυθαγόραν Ῥωμαῖοι τῆι πολιτείαι προσέγραψαν, ὡς ἱστόρηκεν Ἐ. ὁ κωμικὸς ἔν τινι λόγωι πρὸς Ἀντήνορα γεγραμμένωι, παλαιὸς ἀνὴρ καὶ τῆς Πυθαγορικῆς διατριβῆς μετεσχηκώς.*

INCERTI POETAE

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

296

Εἰμὶ νεκρός· νεκρὸς δὲ κόπρος, γῆ δ' ἡ κόπρος ἐστίν·
εἰ δὴ γῆ νεκρός ἐστ', οὐ νεκρὸς ἀλλὰ θεός.

Schol. BT ad Hom. *X* 414 (*κατὰ κόπρον*) *ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ συρφετὸν τῆς γῆς. ἔστι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ὃ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφέρεται* (*ἐπίγρ. εἰς Ἐ. οὕτως* B) '*εἰμὶ .. θεός*'.

1 *ἐστίν* om. B 2 *ἡ δὲ γῆ νεκρός* B reliquis omissis, *εἰ δὲ γῆ νεκρός* T: verum est *εἰ δὴ γῆ* ('corpus igitur si terra est, dea est'), non quod Bergkius voluit *εἰ δ' ἡ γῆ*, nec scribendum *εἰ δέ τε γῆ θεός ἐστ'*, uti voluit Chiapelli (Act. acad. Lync. min. V m. Apr. 28 a. 1889), duobus nisus titulis sepulcralibus, altero iam ab Hauptio adhibito (Opusc. II 191), altero post reperto Romae in urbe (ed. Gatti Bull. arch. comun. 1887 p. 150); in altero vertitur *sein est terra dea, ego sum dea, mortua non sum,* in altero *terra dea est, ergo ego mortua non sum.* adde graecum carmen Eretriae repertum (ed. Richardson Diar. archaeol. Americ. VII 252)

χαῖρ]ε Διοδώρου Δι[όγε]νες, φὺς δίκαιος καὶ εὐσεβής·
εἰ θεός ἐσθ' ἡ Γῆ, κἀγὼ θεός εἰμι δικαίως·
ἐκ γῆς γὰρ βλαστὼν γενόμην νεκρός, ἐκ δὲ νεκροῦ γῆ.

ubi Epicharmeae sententiae praemittitur versus quadratus Epicharmeus.

FRAVDES

extremo hoc capitulo conlegi pauca illa quae Euripidi Epicharmum suffuratum esse clamitarant homines quidam nequiter docti Alexandrini saeculi a. Chr. n. tertii. qui furta ut comprobarent, Epicharmeis versibus inpudenter confictis usi sunt, v. quae dixi Hermae vol. XXVIII 62.

297

μηδὲν γὰρ εἴ] τις δυστυχῶν βίον τ' ἔχων
μηδὲν καλόν] τε κἀγαθὸν ψυχᾶι διδῶι,
ἐγὼ μὲν αὐτὸν οὔ]τι φασῶ μακάριον,
φύλακα δὲ μᾶ]λλον χρημάτων καλῶν [κακόν.

Florilegii antiquissimi (medii saec. III) frustulum in scheda papyracea servatum ed. Mahaffy Flinders Petrie Papyri I in Act. acad. Hibern. VIII tab. 3: *Ἐπιχάρμου* '. . . . *τις δυστυχῶν* .. *καλῶν* ...' sequitur *Εὐριπίδου* '*εἰ δ' εὐτυχῶν τις* .. *εὐδαίμονα*' (fr. 198).

1. 2 supplementa incerta.

298 (inc. fr. 30 Lor)

ὦ θύγατερ, αἰαῖ τύχας·
ξυνοικεῖς ὢν νέωι γ' ἔσσα παλαιτέρα.
ὃ μὲν γὰρ ἄλλην λαμβάνει νεανίδα,
ἃ δ' ἄλλον ἄλλῃι δῆτα μαστεύει τινά.

Clem. Al. Str. VI p. 740 P *Ἐπιχάρμου τε εἰπόντος* '*ὦ θύγατερ* .. *παλαιτέρα*' *καὶ ἐπάγοντος* '*ὃ μὲν* .. *τινά*', *Εὐριπίδης γράφει* '*κακὸν γυναῖκα* .. *βουλεύει κακά*' (fr. 24. 914).

2 *συνοικιζων με ὦ σεσσα πολαπερα* codd: verba e Sapphonis fr. 75 efficta *οὐ γὰρ τλάσομ' ἐγὼ ξυνοικῆν νέωι γ' ἔσσα γεραιτέρα* correxi qualia falsarius fere scripsisse videbatur, licet mireris quod trimetrum facere noluerit
3. 4 *ἄλλην δῆτα λαμβάνει*: traieci *δῆτα* in v. 4.

299

Philo Quaest. in Gen. IV 203 (p. 406 Auch. VII 188 R) *porro optime dixit Epicharmus: 'quicunque, ait, minus delinquit, optimus est vir: nemo est enim innocens, nemo reprehensionis expers.' et Euripides* e. q. s. (sequitur Eur. fr. 954).

Alius generis fraudes sunt Fulgentianae, quibus non facile a me inpetravi ut vel in imo subsellio locum darem. adscripsi quales e codice Harleiano 2685 (s. IX vel X) Leidensi Munckeriano simillimo enotatas mihi tradidit Otto Rossbach.

300 (spur. 4 Lor)

Fulg. myth. I 14 (de Musa Θάλεια) *Epicarmus comicus in diffilo comedia ait.* Λ|ΝΙΛΜ ΦΙΑΩΝΤΙΟΛΡΤΙΝΝΙ *id est 'germina dum non viderit famem consumit'.* in Graecis fuisse videtur (δαῖτα) θάλειαν οὐκ ἰδὼν κτλ.

301 (spur. 18 Lor)

Fulg. III 1 *unde et Epicarmus comicus ait 'damastes heros leonte adinami taleros'. id est 'domitor Cupido leonea virtute praesumptior'.* graeca fuerunt fere δαμαστὴς (?) Ἔρως λεοντείαι δυνάμει θαλερός.

302 (spur. 19 Lor)

Fulg. III 5 *Epicarmus ita ait: 'cinto ides istesi foros cedranctese probebece crisallos'. id est 'florigere coronatos atque ebrius processit crisallus'.* voluit fere ἀνθοιδὴς (an Λητοίδης?) στεφηφόρος καὶ . . . προβέβηκε Χρύσαλος.

3. PHORMIS

TESTIMONIA

1 Suidas *Φόρμος Συρακούσιος, κωμικός, σύγχρονος Ἐπιχάρμωι, οἰκεῖος δὲ Γέλωνι τῶι τυράννωι Σικελίας καὶ τροφεὺς τῶν παίδων αὐτοῦ. ἔγραψε δράματα ζ', ἅ ἐστι ταῦτα· Ἄδμητος Ἀλκίνους Ἁλκυόνες* (an *Ἁλκυονεύς*?) *Ἰλίου Πόρθησις Ἵππος Κηφεύς* [*ἢ κεφάλαια*] *ἢ Περσεύς. ἐχρήσατο δὲ πρῶτος ἐνδύματι ποδήρει καὶ σκηνῆι δερμάτων φοινικοῦς.* [*μέμνηται δὲ καὶ ἑτέρου δράματος Ἀθήναιος ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς Ἀταλάντης* (XIV 652 a)]. ad sensum corrigi potest *καὶ σκηνῆι* ⟨*ἀντὶ*⟩ *δερμάτων φοινικίσι* ⟨*κατεσκευασμένηι*⟩, cf. Aristot. Eth. Nic. IV p. 1123 a 21 cum scholiis (supra p. 75).

2 Aristoteles Poet. 5 p. 1449 b 5 *τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν ἢ προλόγους ἢ πλήθη ὑποκριτῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόηται· τὸ δὲ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις.* hinc Themist. or. 27 p. 406 Di, qui *Φόρμον* appellat. cf. Suid. s. *Ἐπίχαρμος .. ὃς εὗρε τὴν κωμωιδίαν ἐν Συρακούσαις ἅμα Φόρμωι.*

dubium plane num idem fuerit Phormis, *ὃς ἐκ Μαινάλου διαβὰς ἐς Σικελίαν παρὰ Γέλωνα τὸν Δεινομένους καὶ ἐκείνωι τε αὐτῶι καὶ Ἱέρωνι ὕστερον ἀδελφῶι τοῦ Γέλωνος ἐς τὰς στρατείας ἀποδεικνύμενος λαμπρὰ ἔργα ἐς τοσοῦτο προῆλθεν εὐδαιμονίας ὡς ἀναθεῖναι κτλ.* Pausan. V 27, 1. donario Olympiae dedicato inscriptum erat carmen hoc *Φόρμις ἀνέθηκεν Ἀρκὰς Μαινάλιος, νῦν δὲ Συρακόσιος.* fuit Olympiae etiam Phormidis statua ab Lycorta Syracusano amico consecrata, Pausan. V 27, 7.

fabularum apud Suidam catalogus nescio qua fide dignus sit; ut *Κηφεὺς ἢ Περσεύς* duo sunt eiusdem fabulae nomina, ita etiam *Ἰλίου Πόρθησις* ⟨*ἢ*⟩ *Ἵππος, Ἀλκίνους* autem et *Ἁλκυονεύς* duplex eiusdem nominis scriptura. nihil superest quod certa ratione ad Phormin referri possit.

* *ΑΤΑΛΑΝΤΑΙ*

v. ad Epicharmi fabulam p. 93.

4. DINOLOCHVS

TESTIMONIA

1 Suidas *Δεινόλοχος Συρακούσιος ἢ Ἀκραγαντῖνος· κωμικὸς ἦν ἐπὶ τῆς ογʹ ὀλυμπιάδος, υἱὸς Ἐπιχάρμου, ὡς δέ τινες, μαθητής. ἐδίδαξε δράματα ιδʹ Δωρίδι διαλέκτωι.*

2 Aelianus nat. an. VI 51 *Δεινόλοχος ὁ ἀνταγωνιστὴς Ἐπιχάρμου.*

Dinolochus, qui Epicharmo aequalis vel suppar perhibetur (ille enim *πρὸ τῶν Περσικῶν ἔτη ϛ* fuisse dicitur i. e. ol. 73, 3), multo recentiori aetati tribuendus esset, si recte Antiatticista Bekkeri p. 112, 29 *Κωμωιδοτραγωιδίαν* eum scripsisse tradidisset. fabulae eius grammaticis tantummodo antiquis notae fuerunt.

ΑΛΘΑΙΑ

1 (6 Lor)

Antiatt. Bekk. 82, 29 *ἀνάδεξαι· οἷον ἐγγύησαι. Ἀντιφῶν πρὸς Πολύευκτον. Δ. Ἀλθαίαι.*

ΑΜΑΖΟΝΕΣ

2 (5 Lor)

Poll. X 177 *ζυγὸν δ' εἴποις ἂν ὑποζυγίων καὶ τὸ τῆς τρυτάνης καὶ τὸ τῆς νεὼς καὶ τὸ τοῦ ὑποδήματος καὶ τὸ τοῦ χοροῦ. Δ. δ' ἐν Ἀμαζόσιν ἔφη καπηλικοῦ ζυγοῦ.* nisi forte *καπανικοῦ ζυγοῦ* scribendum. cf. Athen. X 418 d. Hesych. s. *καπανικώτερα.*

**ΚΩΜΩΙΔΟΤΡΑΓΩΙΔΙΑ*

3 (7 Lor)

Antiatt. Bekk. 112, 29 *πέπαυνται τὸ πληθυντικόν. ὁ αὐτὸς* (antecedit fr. 7) *Κωμωιδοτραγωιδίαι.* vide ne Alcaei vel Anaxandridae memoria antea exciderit, quorum uterque fabulam huius nominis scripsit.

ΜΗΔΕΙΑ

4 (3 Lor)

Poll. IV 173. 174 *καὶ μὴν οἵ γε Δωριεῖς ποιηταὶ τὴν λίτραν ποτὲ μὲν νόμισμά τι λεπτὸν λέγουσι .. ποτὲ δὲ σταθμόν τινα, ὡς Δ. ἐν Μηδείαι*

τετρωκονταλίτρους τινὶ νεανίσκωι πέδας.

eiusdem auctoris glossa Antiatt. Bekk. 105, 32.

τετταρακ. codd: corr. Ahrens, versus talis fere fuit *καὶ τετρωκοντάλιτρος ⟨εἶχέ⟩ τινι κτλ.* *τινί* si integrum, intellege uti *οἰμώιξεταί τις, δώσει τις δίκην* similia.

5 (4 Lor)

Antiatt. Bekk. 114, 5 *σωννύω ἀντὶ τοῦ σώιζω. Δ. Μηδείαι.*

ΤΗΛΕΦΟΣ

6 (1 Lor)

Athen. III 111 c *πανὸς ἄρτος. Μεσσάπιοι. καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν καὶ πάνια τὰ πλήσμα. Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβαι* (fr. 1) *καὶ Δεινόλοχος* (*ἀρχίλοχος* cod: corr. Ruhnken) *ἐν Τηλέφωι.* cf. Hesych. *πάνεια· κεχορτασμένη* (*-μένα* Soping). fort. huc pertinet Hesych. *πανίον αὐτόχρουν· ὁμόχρουν λευκὸν καθαρόν. ἢ ὁ λευκὸς πάντῃ καὶ καθαρός. καὶ ὁ μέλας καθαρός,* quae de pane bene possunt intellegi: fort. ipsa verba *πανίον αὐτόχρουν* sive Dinolochi sive Blaesi fuerunt.

7 (2 Lor)

Antiatt. Bekk. 112, 28 *πιττάκιον εἶπε Δ. Τηλέφωι,* incertum quo significatu.

E FABVLIS INCERTIS

8 (9 Lor)

Aelianus nat. anim. 6, 51 *τὸν Προμηθέα κλέψαι τὸ πῦρ ἡ φήμη φησί, καὶ τὸν Δία ἀγανακτῆσαι ὁ μῦθος λέγει καὶ τοῖς καταμηνύσασι τὴν κλοπὴν δοῦναι φάρμακον γήρως ἀμυντήριον. τοῦτο οὖν ἐπὶ ὄνωι θεῖναι τοὺς λαβόντας πέπυσμαι· καὶ τὸν μὲν προιέναι τὸ ἄχθος φέροντα, εἶναι δὲ ὥραν θέρειον, καὶ διψῶντα τὸν ὄνον ἐπί τινα κρήνην κατὰ τὴν τοῦ ποτοῦ χρείαν ἐλθεῖν. τὸν οὖν ὄφιν τὸν φυλάττοντα ἀναστέλλειν αὐτὸν καὶ ἀπελαύνειν, καὶ ἐκεῖνον στρεβλούμενον μισθὸν οἱ τῆς φιλοτησίας δοῦναι ὅπερ οὖν ἔτυχε φέρων φάρμακον. οὐκοῦν ἀντίδοσις γίνεται, καὶ ὃ μὲν πίνει, ὃ δὲ τὸ γῆρας ἀποδύεται, προσεπιλαβὼν ὡς λόγος τὸ τοῦ ὄνου δίψος. τί οὖν; ἐγὼ τοῦ μύθου ποιητής; ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποιμι, ἐπεὶ καὶ πρὸ ἐμοῦ Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγωιδίας ποιητὴς* (fr. 335) *καὶ Δεινόλοχος ὁ ἀνταγωνιστὴς Ἐπιχάρμου καὶ Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος* (fr. 25) *καὶ Ἀριστίας* (?) *καὶ Ἀπολλοφάνης* (fr. 9 K) *ποιηταὶ κωμωιδίας ἄιδουσιν αὐτόν.* cf. schol. Nicandri Ther. 343.

9 (8 Lor)

An. Bekk. 345, 27 *ἀδυνατία, ὡς Δ.*

10 (13 Lor)

Eust. p. 1441, 11 (cf. Epich. fr. 186) *καὶ Δ. γενναιέστατον.* e Philoxeno *Περὶ συγκριτικῶν,* cf. Reitzenstein Gesch. d. gr. Etym. p. 382, 3.

11 (10 Lor)

Hesych. *ἇδος .. παρὰ Δεινολόχωι ὄξος.* v. *ἦδος* Athen. II 67 c. Doricum enim voc. *ϝᾶδος* ad suum dicendi usum mutatum receperunt Athenienses.

12 (11 Lor)

Hesych. *μυρμηκιά .. ἦν δὲ καὶ λόγος ὡς ὁ πτύσας εἰς μυρμηκιὰν οἰδεῖ τὰ χείλη, ὡς ὁ Δ.* Photius *μυρμηκιᾶν· τοὺς εἰς μυρμηκιὰν λαλήσαντας ἑλκοῦσθαι τὴν γλῶττάν φασιν* (e lexico rhetorico Eust. 1259, 47). uno verbo *μυρμηκιᾶν* poeta usus esse videtur.

13 (12 Lor)

Hesych. *ὀλβάχιον· κανοῦν. Δεινόλοχος·* idem *εὔπλουτον κανοῦν .. καὶ οὐλοχύτας τὰ κανᾶ, ἃ οἱ Δωριεῖς ὀλβακήια* (l. *ὀλβάκνια* s. *ὀλβάχνια*). Et. gen. (Et. M. 621, 20) *ὄλαχον καὶ ὄλβαχνον. εἴρηται εἰς τὸ δερβιστήρ*, ubi haec: *παρὰ τὸ δέρος δεριστήρ, καὶ πλεονασμῶι τοῦ β δερβιστήρ. πλεονάζουσι δὲ τὸ β Συρακόσσιοι, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀλβάχνιον. ὀλάχνιον γάρ ἐστι τὸ ἀπαθές, τὸ τὰς οὐλὰς ἔχον. σημαίνει δὲ τὸ κανοῦν ἐν ὧι ἀπετίθεντο τὰς οὐλάς.* vera igitur forma *ὀλβάχνιον*, cui similiter formatum *πέταχνον.*

14 (14 Lor)

Phot. *ὗς ὑπὸ ῥόπαλον δραμεῖται. παροιμία παρὰ Δεινολόχωι, ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς εἰς ὄλεθρον ἐμβαλλόντων.* item Hesych. s. v. omisso poetae testimonio.

ipsa poetae verba servata videntur, nec verbum *δραμεῖται* interpolatum esse potest.

II MIMI

1. SOPHRON

Testimonia

1 Suidas *Σώφρων Συρακούσιος, Ἀγαθοκλέους καὶ Δαμνασυλλίδος· τοῖς δὲ χρόνοις ἦν κατὰ Ξέρξην*[1]) *καὶ Εὐριπίδην, καὶ ἔγραψε μίμους ἀνδρείους καὶ μίμους γυναικείους· εἰσὶ δὲ καταλογάδην, διαλέκτωι Δωρίδι. καὶ φασὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ἀεὶ αὐτοῖς ἐντυγχάνειν, ὡς καὶ καθεύδειν ἐπ' αὐτῶν ἔσθ' ὅτε.* [*Σώφρων κωμικός· τούτου ἔστι δράματα καὶ κωμωιδία Πενθερά, ὡς Ἀθήναιός φησιν ἐν Δειπνοσοφισταῖς* (III p. 110 c)].

2 Arist. Poet. 1 p. 1447 b 3 *οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν τοὺς Σώφρονος καὶ Ξενάρχου μίμους καὶ τοὺς Σωκρατικοὺς λόγους οὐδὲ εἴ τις διὰ τριμέτρων ἢ ἐλεγείων ἢ τῶν ἄλλων τινῶν τοιούτων ποιοῖτο τὴν μίμησιν.* idem apud Athen. XI 505 c *Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῶι Περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει· 'οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους ⟨ὄντας⟩ τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις μὴ* (*ἢ* cod) *τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ Τηίου τοὺς πρότερον* (*πρώτους* cod) *γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγους* (*διαλόγων* cod).[2]) cf. Philodemi *Περὶ ποιημάτων* fr. 72 Hausrath (Ann. Fleckeis. vol. suppl. XVII 270) .. *καὶ αὐτὸς εἶν[αι ἐ]κεῖνα ποήματα ἔ[φη, καὶ] μὴ μόνα· καὶ γὰρ [τὰ τοῦ] Σώφρονος καὶ τὰ [τῶν] ἄλλων μιμογρ[άφων] εἴ ποτε πόημα[τα λέ]γεται καὶ μὴ . . . οἱ συντιθέν[τες . . .] μίμων ποη . . . . κτλ.* id. fr. 53 *καὶ κατὰ τοῦτο δήπο[υθεν τὰ το]ιαῦτα τέρπε[ιν τε καὶ] ποήματ' εἶναι· κα[τὰ τὰ] κρούματα γὰρ οὐκ ἂν φθάνοιεν οὕτω ποήματα λέγοντες. ὑπὲρ γὰρ τοῦ διὰ μηδὲν ἕτερον ἡδὺ πόημα τὸ [το]ῦ Σώφρονος [εἰ]ρηκέ[ναι κτλ.*

3 Diog. Laert. III 18 *δοκεῖ δὲ Πλάτων καὶ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία ἠμελημένα πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσαι καὶ ἠθοποιῆσαι πρὸς αὐτά· ἃ καὶ εὑρεθῆναι ὑπὸ τῆι κεφαλῆι αὐτοῦ* (v. Suid. Test. 1). cf. Quintil. I 10, 17. Vit. Plat. p. 7, 10 Did. Olympiod. vit. Plat. p. 2, 22 ibid. Timonis de eadem re testimonium apud Tzetzam Chil. X 809 suspectum Wachsmuthio (fr. 26 a) ficticium demonstravit ChHarder De Tzetzae histor. fontibus (Kiliae 1886) p. 47. cf. Duris apud Athen. XI 504 b *καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκώς, οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρίς φησι τὸν σοφὸν Πλάτωνα κτλ.*

---

1) confundi videtur, ut saepius factum, Sophron cum Epicharmo; Sophronis filius Xenarchus Dionysii tyranni aequalis fuit, cf. Phot. s. *Ῥηγίνους*.

2) ducibus aliis emendavi, extrema ante me Bakhuizen Var. lect. (1842) p. 123; perperam refragatur Hirzel Dial. I 100, 2.

4 incerto auctore Solinus Collect. V 13 (p. 50 Momms. ed. 2) *quidquid Sicilia gignit sive soli sive hominis ingenio, proximum est his quae optima iudicantur . . hic primum inventa comoedia, hic et cavillatio mimica in scaena stetit.* Epicharmum dicit et Sophronem.

5 Sophronis mimos *δράματα* appellat Demetrius de eloc. 156, ipsum Sophronem *γελωτοποιόν* Vit. Plat. p. 7, 10 Did: *ἐζήλωσε δὲ καὶ Σώφρονα τὸν γελωτοποιόν, τὴν μίμησιν ὥσπερ κατορθῶσαι βουλόμενος· ὁ γὰρ διαλόγους γράφων καὶ μίμησιν προσώπων εἰσάγει.* confunditur poeta mimorum cum mimis qui apud Romanos dicebantur, quales enumerat Athen. I p. 19 c. 35. simili errore Lydus de magistr. I 41 *Πέρσιος τὸν ποιητὴν Σώφρονα μιμήσασθαι θέλων κτλ.*

6 Demetrius de eloc. 128 *τῶν δὲ χαρίτων αἳ μέν εἰσι μείζονες καὶ σεμνότεραι, αἱ τῶν ποιητῶν, αἳ δὲ εὐτελεῖς μᾶλλον καὶ κωμικώτεραι, σκώμμασιν ἐοικυῖαι, οἷον αἱ Ἀριστοφάνους χάριτες καὶ Σώφρονος καὶ Λυσίου.*

7 Statius Silv. V 3, 156 *tu* (patrem adloquitur) *pandere doctus carmina Battiadae latebrasque Lycophronis atri Sophronaque implicitum tenuisque arcana Corinnae.*

8 Tatianus ad Graec. p. 36, 5 Schw *λήρους τε καὶ φλυαρίας Σώφρων διὰ συνταγμάτων παραδοὺς ἐνδοξότερος χάριν τῆς χαλκευτικῆς [ἢ] μέχρι νῦν ἐστιν.* quae enumerat hominum clarorum simulacra ipse se Romae in urbe vidisse simulat, cf. Kalkmann Mus. Rh. XLII 489.

9 Schol. in Gregor. Nazianz. ed. Montfaucon Bibl. Coisl. p. 120 (cf. Valckenar. Theocr. p. 200. Norden Kunstprosa p. 46): *ἐν τούτωι τῶι λόγωι τὸν Συρακούσιον Σώφρονα μιμεῖται· οὗτος γὰρ μόνος ποιητῶν ῥυθμοῖς τισι καὶ κώλοις ἐχρήσατο ποιητικῆς ἀναλογίας καταφρονήσας.*

Sophronis mimos edidit Apollodorus docto commentario inlustratos, distinctis muliebribus et virilibus, cf. Athen. III 89a. VII 309cd *ἐν τοῖς Περὶ Σώφρονος*, VII 281ef *ἐν τῶι γ' Περὶ Σώφρονος τῶι εἰς τοὺς ἀνδρείους*, cf. schol. BL Hom. *E* 576. libri primus et secundus videntur de muliebribus fuisse. ex hac Apollodori divisione primum colligitur Sophronis mimos mixtas non habuisse personas viriles et muliebres. quod ut per se satis est memorabile, si diversum diversi saeculi apud Herodam usum comparaveris, ita percommodum fuit Sophronis reliquias dispósituro: facile enim plerumque mulierum vel virorum sermones distinguuntur. non minus vero illud docet Apollodori divisio, praeter hominum vitam moresque nullum fuisse mimorum argumentum.

de Sophrone eiusque mimis egregie disputavit Vackenarius in commentario ad Theociti Adoniazusas scripto; v. etiam Olahnii ad Persium Proleg. p. xciii sqq. mimorum reliquias conlegit non integras Ahrens Dial. II 464, integras Botzon in progr. scholastico Marienburgensi 1867.

ΣΩΦΡΟΝΟΣ ΜΙΜΟΙ

I ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ

ΑΚΕΣΤΡΙΑΙ

1 (28 Ahr. 1 Bo)

Et. genuin. (Et. M. 573, 54) *μακάρτατος .. μεμπτέον Σώφρονα λέγοντα*

φωρτάτους ἀεὶ καπήλους παρέχεται.

Suid. *κάπηλος* et melius eadem Cram. An. Ox. II 456, 2 *ἕτερόν ἐστιν οἰνοπώλης καὶ ἕτερον κάπηλος· καθόλου γὰρ τοὺς πωλοῦντάς τι καπήλους ἔλεγον. ἔστι γὰρ καὶ παρὰ Σώφρονι ἐν ταῖς Ἀκεστρίαις.*

φωροτάτους Et: corr. Blomfield.

*2 (64 Ahr. 46 Bo)

ἄκουε νῦν καὶ ἐμεῦ, Ῥόγκα.

Apoll. de pron. p. 82 c *ἐμεῦ· κοινὴ Ἰώνων καὶ Δωριέων.* '*ἄκουε .. Ῥ.*' *Σώφρων.*

ῥώγκα cod: corr. Wilamowitz. Hesychii glossa (ante *ῥογκιῆν*) *ῥογία· ἀκέστρια* fortasse sic emendanda '*Ῥόγκα· ⟨Σώφρων⟩ Ἀκεστρίαις.*

ΤΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΙ ΤΑΝ ΘΕΟΝ ΦΑΝΤΙ ΕΞΕΛΑΝ

Apollon. de adv. p. 592, 8 *τὸ γὰρ οἱ τοί φασι Δωριεῖς καὶ τὸ αἱ ταί .. λέγω δὲ ὅτε κατὰ προτακτικὴν θέσιν ἐστὶ τὸ ἄρθρον· ἐπεὶ ὅτε γε καθ' ὑπόταξίν ἐστι, τὸ τ̄ οὐ πάντως προστιθέασιν .. ὅθεν οὐδ' ἐπίμεμπτον 'ταὶ γυναῖκες αἳ ταν θεόν φαντι ἐξελᾶν'.* est autem *ἐξελαύνειν* i. q. *ἐξιέναι* s. *ἐξέχειν ποιεῖν,* dea Luna est. ex hoc mimo Theocriti Pharmaceutriae expressum carmen, cf. ad fr. 4.

3 (33 Ahr. 2 Bo)

Athen. XI 480 b *κναθίς· κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σ. ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι μίμωι Γυναῖκες αἳ τὰν θεόν φαντι ἐξελᾶν* (*ἔλεξαν* cod)

ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κναθίδι τρικτὺς ἀλεξιφαρμάκων.

τρικτοι A: corr. Schweigh, cf. Epicharmi fr. 187.

4

Schol. Theocr. II 70 *ταύτας γὰρ* (i. e. *τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἑκάτην*) *συνεργοὺς εἰς τὰ περὶ τοῦ ἐρωμένου φάρμακα παραλαμβάνει. τὴν δὲ τῶν φαρμάκων ὑπόθεσιν* (hoc voc. in lacuna perexigua om. Ambr) *ἐκ τῶν Σώφρονος* (*εὐφορίωνος* codd: corr. Adert) *μίμων μεταφέρει.* corrigunt *τῶν Φαρμακευ-*

τριῶν ὑπόθεσιν, quod non potuit hoc scholiorum loco adnotari. intellege incantationis argumentum; alieni enim a Sophrone Simaethae amores.

5 (35 Ahr. 3 Bo)

Ammon. de diff. p. 122 V *τὸ γὰρ πεῖ τὴν ἐν τόπωι σχέσιν δηλοῖ. Σώφρων*

πεῖ γὰρ ἁ ἄσφαλτος; πῦς, Θεστυλί, σκοπῆι τύ;

Sophrone non nominato Apoll. de adv. p. 542. 622. 625 nihil nisi *πεῖ γὰρ ἁ ἄσφαλτος*.

ποῖος εἰλισκοπεῖται Amm: correxi ad Theocr. v. 18 *ἀλλ' ἐπίπασσε, Θεστυλί. δειλαία, πᾶι τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;* cf. argum. Theocr. *τὴν δὲ Θεστυλίδα ὁ Θεόκριτος ἀπειροκάλως ἐκ τῶν Σώφρονος μετήνεγκε μίμων.* incertum vero an *ποῖ* relinquendum fuerit.

*6 (37 Ahr. 8 Bo)

An. Ox. Cram. I 277, 8 *οὕτως οὖν καὶ μέγαρον μέγαρος* (haec decurtata, cf. Et. M. 287, 45). *ζητεῖται τὸ* (*τῶι* cod) *παρὰ Σώφρονι*

κύων πρὸ μεγαρέων μέγα ὑλακτέων.

tum ei refutantur qui *πρὸ Μεγαρέων* explicabant. Verg. buc. 8, 107 *Hylax in limine latrat*, qui aut ipsum Sophronem aut haec Sophronis verba in scholiis Theocriteis memorata legerat.

*7 (6 Bo)

Schol. Theocr. II 11. 12 *χθονίαν δὲ τὴν Ἑκάτην φησί, παρόσον Περσεφόνης τροφός, ἢ παρόσον νερτέρων πρύτανιν αὐτὴν κέκληκε Σ.*

νερτέρων om. Ambr, tum *πρυτανεῖ* Ambr. *πρυτανείαν* rell: corr. Adert.

*8 (7 Bo)

Schol. Lycophr. 77 *καὶ γὰρ Σ. ἐν τοῖς Μίμοις φησὶν αὐτῆι* (i. e. *τῆι Ἑκάτηι*) *κύνας θύεσθαι.* cf. schol. Theocr. II 12.

*9 (9 Bo)

Apollodorus apud Stob. I 49, 50 p. 419, 15 W *Γοργύραν δὲ τοῦ Ἀχέροντος γυναῖκα προσανέπλασαν ἀπὸ τοῦ γοργὰ φαίνεσθαι τοῖς πολλοῖς τὰ ἐν Ἅιδου· καθὸ δὴ καὶ αὐτοῦ τούτου τιθήνην ὁ Σ. Μορμολύκαν ὠνόμασεν.*

**ΤΑΙ ΘΑΜΕΝΑΙ ΤΑ ΙΣΘΜΙΑ*

Theocr. Adon. argum. *παρέπλασε δὲ τὸ ποιημάτιον ἐκ τῶν παρὰ Σώφρονι θεωμένων* (*θεμένων* codd: corr. Valck) *τὰ Ἴσθμια.* mimi nomen non plane certum.

*10 (38 Ahr. 17 Bo)

Et. genuin. (Et. M. 287, 50) *δρῖφος Συρακοσσίων,*

φέρ' ὦ τὸν δρῖφον.

Hesych. *δρίφον· τὸν δίφρον Δωριεῖς.* Sophronis verba adgnovit Valcken. e Theocr. v. 2 *ὄρη δίφρον, Εὐνόα, αὐτᾶι· ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον.* et hoc quoque vocabulum hoc loco apud Sophronem fuisse conicias adhibito Poll. VI 9 *καὶ ποτίκρανον δὲ οἱ κωμικοὶ τὸ προσκεφάλαιον ἢ τὸ ὑπηρέσιον.* cautius idem II 42 *ποτίκρανον τὸ προσκεφάλαιον οἱ ποιηταί.*

ΝΥΜΦΟΠΟΝΟΣ

ab Hesychio explicatur *ἡ περὶ τὴν νύμφην πονουμένη.*

11. 12 (29. 30 Ahr. 27. 28 Bo)

11 *κἤπειτα λαβὼν προῆχε, τοὶ δ' ἐβάλλιζον.*

12 *βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτους ἐνέπλησαν.*

Athen. VIII 362 c *καὶ Σ. δ' ἐν τῆι ἐπιγραφομένηι Νυμφοπόνωι φησὶν* '*κἤπειτα .. ἐβάλλ.*' (11) *καὶ πάλιν* '*βαλλ. .. ἐνέπλησαν*' (12). Cram. An. Ox. I 166, 30 *τὸ βάλλω κοινόν, τὸ βαλλίζω παρὰ Σώφρονι.*
12 *σκατὸς* Ahrens.

13 (31 Ahr. 29 Bo)

Poll. X 107 *ἡ μὲν πατάνη Σώφρονος εἰπόντος ἐν Νυμφοπόνωι πατάνα αὐτοποίητος.* cf. VI 90. Hesych. *πάτανα· τρύβλια,* sed *παντάνα· τρύβλιον.*

ΠΕΝΘΕΡΑ

14 (32 Ahr. 32 Bo)

Athen. III 110 c *καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σ. ἐν τῆι ἐπιγραφομένηι Πενθεράι οὕτως*

συμβουλεύω γ' ἐμφαγεῖν· ἄρτον γάρ τις τυρῶντα τοῖς παιδίοις ἵαλε.

γ' scripsi: *τ'*.

MVLIEBRIVM INCERTA

prima quae secuntur fragmenta (fr. 15—18) unius mimi esse docet *Κοικόα* nomen; inscriptum fuisse *Ταὶ συναριστῶσαι* apte coniecit Wilamowitzius.

15 (48 Ahr. 20 Bo)

Athen. IX 380 e (*παραφέρειν*) *Σ. δ' ἐν Γυναικείοις κατὰ* ⟨*τὸ*⟩ *κοινότερον κέχρηται λέγων*

πάρφερε, Κοικόα, τὸν σκύφον μεστόν.

περίφερε: corr. Dalecampius. de nomine *Κοικόα* v. ad fr. 17.

16 (50 Ahr. 23 Bo)

Athen. IX 409 a *καὶ Σ. ἐν Γυναικείοις*

τάλαινα Κοικόα, κατὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδος τάχ' ἁμὶν τὰν τράπεζαν.

'da nobis cenam quam dudum exspectamus'.

*17

Demetrius *Περὶ ποιημάτων* in Vol. Herc. Oxon. I 121, melius ed. Barnabei Not. degli scavi di Pompei n. s. II (1870) p. 86 ... *ἀπαλλάξειν ωονσ .. κα .. ἀληθῆ ἂν* (vel *κατ' ἀλήθειαν*) .... *ε. θε ... ὑφ' ἡμῶν, ῥάιδιόν ἐστ[ι σ]υνιδεῖν ἐπ[ακολουθοῦν]τας τοῖς προεκκειμ[ένοις] ὑπὸ τῆς εἰσαγομένη[ς γ]υναικός. Κοικόαν μὲν γὰρ ὠνοματοπόησεν [αὐτὴ]ν ... π .. ην ξενιτ .. κτλ.* videtur laudari *Κοικόα* nomen ingenio et condicioni servili adcommodatum. cf. Aelian. V. H XIII 15 *φασὶ παχύτατον γενέσθαι τὴν διάνοιαν οἱ τῆς κωμωιδίας ποιηταὶ Πολύδωρόν τινα .. καὶ ἄλλον Κοικυλίωνα ὄνομα, ὅσπερ τὰ κύματα ἠρίθμει ὑπὸ τῆς ἄγαν ἀνοίας.* notum verbum *κοικύλλειν* i. e. *hietare.* adde eiusdem Demetrii p. 127 Ox. p. 90 Barn. . . *κατὰ [τ]ὸν τόπο[ν] τὸν περ[ὶ π]οημάτων τοιαῦ[τα* . . .]*κυ .. σιν .. αρεν προ . ταισπαις ἐκ τῶν Σώ[φρ]ον[ο]ς Μείμων κτλ.* quae quo pertineant non video.

*18 (49 Ahr. 21 Bo)

Et. genuin. ex Herodiano *Περὶ παθῶν* (Et. M. 478, 13) *οἱ γὰρ Δωριεῖς λέγουσι πίμπλη* (*πίπλη* A) *οἷον*

πίμπλη δέ, Κοικόα.

δὲ servavit unus cod. B *κνκεῶ* AB: corr. vulg.

*19 (65 Ahr. 84 Bo)

αἰ δὲ μὴ ἐγὼν ἔμασσον ταῖς αὐταυτᾶς χερσίν.

Apollon. de pron. p. 79 b *μόνη διπλασιάζεται παρὰ Δωριεῦσιν ἡ αὐτός ἐν τῶι αὐταυτός· 'αἰ .. χερσίν' Σώφρων.*

μαθον et *αυταυταις* cod: *ἔμασσον* Valcken. (*ἔματτον*), alterum corr. Ahrens.

20 (46 Ahr. 18 Bo)

ἔτι μεθὲν ἁ καρδία παδῆι.

Apoll. de pron. p. 83 c *ἐμέθεν καὶ παρὰ Συρακοσίοις· 'ἔτι .. παδῆι' Σ. Γυναικείοις.* id. p. 98 a *ἄλλως τε τὸ 'ἔτι .. παδῆι' ἐγκέκλιται.* non licet igitur *ἐμέθεν* corrigere.

21 (66 Ahr. 35 Bo)

ἃ δ' ἄρ' ἁμὲ ἐλωβῆτο.

Apoll. de pron. p. 127 a *ἁμὲ Δωριεῖς· 'ἃ δ' ἄρ' ἁμὲ λωβῆτο' Σ. Γυναικείοις.*

*22 (87 Ahr. 47 Bo)

ἦ ῥα καλῶς ἀποκαθάρασα ἐξελεπύρωσεν.

Apoll. de adv. p. 580 extr. *καὶ ἔτι παρὰ Δωριεῦσιν ἔνια ὀξύνεται, ὥστε* (*ὅτε* Ahr) *κατ' ἔγκλισιν ἀνεγνώσθη 'ἦ .. ἐξελ.'* cf. Herodian. dict. solit. p. 25, 29. Ahrens Dial. II 33.

Sophroni Bastius tribuit. intellege velut triticum, fabas sim. cf. Hesych. *λεπυριῶσαι· ἐξαχυριῶσαι,* ubi *ἐξελεπυρίωσε* (vel *ἐξελεπύρωσε*)· *ἐξηχυρίωσε* scribendum videtur, v. Bast ad Greg. Corinth. p. 314.

*23 (45 Ahr. 48 Bo)

Apoll. de adv. p. 604 *αὐτόθεν αὐτῶ*

αὐτῶ ὁρῇς, Φύσκα.

Epim. Hom. Cram. An. Ox. I 245, 30 *πόθεν πῶ, αὐτόθεν αὐτῶ, τουτόθεν τουτῶ παρὰ Συρακουσίοις οὕτως λεγόμενα.* Sophroni tribuit Ahrens

24 (54 Ahr. 38 Bo)

τίνες δ' ἐντί ποκα, φίλα, τοίδε τοὶ μακρογόγγυλοι; — σωλῆνές θην τοῦτοί γα, γλυκύκρεον κογχύλιον, χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα.

Athen. III 86 e *Σ. δ' ἐν Μίμοις* '*τίνες .. λιχν.*' Demetrius de eloc. 151 *ἔχουσι δέ τι στωμύλον καὶ ἀλληγορίαι τινές, ὥσπερ ὅσα τε ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἀλληγορεῖ* (Sophron), *οἷον ἐπ' ἰχθύων* '*σωλῆνες .. λιχν.*' *καὶ μιμικώτερα τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ αἰσχρά.* Hesych. *σωλῆνες· τάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μορίων.* pisces quidam *γλυκύκρεωι* memorantur in epistula Michaelis Italici (cf. Treu Byzant. Zeitschr. IV 1) Cram. An. Ox. III 170, 27.

τοὶ μακραὶ κόγχαι A: correxi, cf. Epicharmi fr. 42, 7 *γλυκύκρεων* Ath. C *κογχύλεαν* Ath. A.

25 (51 Ahr. 33 Bo)

αἵ γα μὰν κόγχαι, ὥσπερ αἰκ ἐξ ἑνὸς κελεύματος κεχάναντι ἁμῖν πᾶσαι, τὸ δὲ κρῆς ἑκάστας ἐξέχει.

Athen. III 87 a (*κόγχη*) *καὶ Σ. Γυναικείοις* '*αἱ .. ἐξέχει*'. Et. genuin. *κέλευμα .. Σ.* '*οἵγε .. κελεύματος*'. *Φιλόξενος Ῥηματικῷ.*

οἵγε .. κόγχοι ὥσπερ ἐξ Et, de *αἰκ* v. ad Epich. fr. 21 *ἕκαστος* Ath. A: corr. CE.

26 (52 Ahr. 34 Bo)

Athen III 106 d *κουρίδας δὲ τὰς καρῖδας εἴρηκε Σ. ἐν Γυναικείοις οὕτως*

ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φίλα· θᾶσαι μὰν ὡς ἐρυθραί τ' ἐντὶ καὶ λειοτριχιῶσαι.

ἴδεν καλαν A: corr. Musurus, tum conieceram *ἴδε καμμαρίδων φῦλα*, sed pulcrum illud *ἴδε φίλα* tenendum (cf. fr. 24), nec improbandus fortasse genetivus.

27 (57 Ahr. 11 Bo)

Athen. III 110 c (varia panis genera ab Epicharmo memorata fr. 52) *ὧν καὶ Σ. ἐν γυναικείοις Μίμοις μνημονεύει λέγων οὕτως*

δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας καὶ ὁμώρους καὶ ἡμιάρτιον Ἑκάται.

ταῖς θεαῖς Wilamowitz, contra *ἑκάσται* Ahrens; praeplacet prius.

*28 (56 Ahr. 10 Bo)

Athen. III 110 c *Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην, Ἡρόδοτος δὲ .. καὶ ὁ Σ. δὲ ἔφη*

τίς σταιτίτας ἢ κλιβανίτας ἢ ἡμιάρτια πέσσει;

Hesych. *ἡμιάρτιον.* cf. fr. 27.

29 (58 Ahr. 12 Bo)

Athen. III 110c *ὁ δ' αὐτὸς* (Sophron) *μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν Γυναικείοις*

εἰς νύκτα με αἰτιᾶι σὺν ἄρτωι πλακίται.

μ' ἱστιάσειν duce Casaubono Mein. et Botzon, nisi fuit potius *μελίτειον* vel *μελιτίταν σὺν ἄ. πλ.*

30 (59 Ahr. 19 Bo)

τῶν δὲ χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐγάργαιρεν ἁ οἰκία.

Athen. VI 229f *Σ. δ' ἐν γυναικείοις Μίμοις φησὶν* '*τῶν .. οἰκία*'. Schol. Arist. Ach. 3 *καὶ τὰ γάργαρα δὲ ἐπὶ πλήθους ἐτίθετο .. καὶ παρὰ Σώφρονι* '*ἁ δὲ οἰκία τῶν ἀργ. γάργαιρε*'.

ἐμάρμαιρε δοκια Athen.

31 (55 Ahr. 13 Bo)

Athen. VII 325f *κἀν τοῖς Γυναικείοις δ' ἔφη* (Sophron) *τρίγλαν γενεᾶτιν.* habet Hesych. *γενεᾶτιν τρίγλαν.*

32 (44 Ahr. 30 Bo)

θᾶσαι ὅσα φύλλα καὶ κάρφεα τοὶ παῖδες τοὺς ἄνδρας βαλλίζοντι·
οἰόνπερ φαντί, φίλα, τοὺς Τρῶας τὸν Αἴαντα τῶι παλῶι.

Demetr. de eloc. 147 *Σ. δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ ὁμοίου εἴδους* (i. *τῆς παραβολῆς*) *φησὶ* '*θᾶσαι .. παλῶι*'. *καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐπίχαρις ἡ παραβολή ἐστι,* [*καὶ*] *τοὺς Τρῶας διαπαίζουσα ὥσπερ παῖδας.* cf. hypoth. Soph. Aiac. extr.

ad Isthmiazusas referendum putabat Wilamowitz.

33 (36 Ahr. 15 Bo)

Et. M. 718, 2 (om. Et. gen) *σκιρωθῆναί φαμεν ἐπὶ τοῦ ῥυποῦ σφόδρα ἐμμένοντος καὶ δυσεκπλύτου. Σ. ἐν τοῖς Γυναικείοις τροπικῶς*

πρὶν αὐτὰν τὰν νόσον εἰς τὸν μυελὸν σκιρωθῆναι.

34. 35 (61—63 Ahr. 39—41 Bo)

34 *ὑγιώτερον κολοκύντας.*

35 *τατωμένα τοῦ κιτῶνος, ὁ τόκος νιν ἀλιφθερώκει.*

Et. M. 774, 42 (e Philoxeno; mutila haec in Et. genuin) *ζητεῖται τὸ παρὰ Σώφρονι* '*ὑγ. κολ.*' (34) *πῶς οὐ λέγει ὑγιέστερον; ῥητέον οὖν ὅτι ἑκοντὶ ἥμαρτε τὸ ἄκακον τῆς γυναικείας ἑρμηνείας μιμούμενος. ὃν τρόπον κἀκεῖνο* (*κἀκεῖ* trad) *ἐσολοίκισε* '*τατωμένα τοῦ κ.*' *ἀντὶ τοῦ ἐνέχυρα θεῖσ(α)* '*ὁ τ. ν. ἀλ.*' (35). reprehenditur syntaxis nulli criminationi obnoxia. Hesych. *τατωμένα· στερομένη* et *ἀλιφθερῶσαι· ἀφανίσαι, ἀπολέσαι.* ad 34 v. Demetrius de eloc. 127

τοῦ δὲ αὐτοῦ εἴδους (i. e. *τῆς ὑπερβολῆς*) *ἐστὶ καὶ τὸ* .. '*κολοκύντης ὑγιέστερον*'. cf. ibid. 162.

35 *τατωμένα τοῦ χιτῶνος* i. e. 'tunica carens'; addit autem grammaticus quod in ipso mimo poeta narraverat, mulierem tunicam oppigneratam habuisse.

*36 (92 Ahr. 45 Bo)

Plut. de E apud Delphos p. 386d ed. Paton, otiosam esse *θην* particulam disserens: *οἷον τὸ Σώφρονος*

ἅμα τέκνων θην δευμένα.

δευομένα deter. cod. sententia obscura.

37 (60 Ahr. 36 Bo)

Poll. IV 173 *καὶ μὴν οἵ γε Δωριεῖς ποιηταὶ τὴν λίτραν ποτὲ μὲν νόμισμά τι λεπτὸν λέγουσιν, οἷον ὅταν Σ. ἐν τοῖς γυναικείοις Μίμοις λέγῃ*

ὁ μισθὸς δεκάλιτρον.

38 (37 Bo)

Poll. X 175 *καὶ βαίτας δὲ τὰς τῶν ἀγροίκων διφθέρας ἐν τοῖς γυναικείοις Μίμοις ὁ Σ. ἐκάλεσεν.* Hesych. *βαίτη.* schol. Theocr. V 15.

*39 (11 Ahr. 42. 43 Bo)

Schol. Arist. Ach. 263 *περισπωμένως δὲ τὸ Φαλῆς ἀναγνωστέον* .. *παρὰ Δωριεῦσι δὲ βαρυτόνως* '*ὁ δ' αὖ Φάλης κατακυπτάζει*'. *οὕτω Σώφρων ἐχρήσατο.* cf. Hesych. *φάλης· δερμάτινον* [*καὶ*] *ἀνδρεῖον.* contra Cyrillus Cram. An. Par. IV 179, 16 *ἄλειαρ τὰ ἀπὸ πυρῶν ἄλευρα, τὰ δ' ἀπὸ κριθῆς ἄλφιτα* (Hom. *υ* 108) .. *ἔνθεν ὁ μιμογράφος ἔπαιξεν* '*ἀλλ' ἀμφάλιτα κυπτάζει*'. Etym. gen. *ἄλητα. Σώφρων* '*ἀμφ' ἄλητα*'. *ἀλήατα κατὰ συγκοπὴν* ⟨*ἄλητα*⟩· *οὕτως Ἡρωιδιανὸς ἐν τοῖς Περὶ παθῶν.* similia fuerunt in corrupta Hesychii glossa *ἀμφ' ἄλητα· περὶ τὰ ἄλευρα. ἀμφάνα μάλιστα* (i. e. *ἀμφ' ἀλείατα, ἄλητα*). eadem Sophronis verba in scholiis Arist. et apud Cyrillum tradita esse adgnovit Nauck, qui correxit

ἃ δ' ἀμφ' ἄλητα κυπτάζει.

fallitur vero idem quod ambigue dictum putabat, ut et *ἀμφ' ἄλητα* et *ἂμ Φάλητα* intellegi posset, nam dici nequit *κυπτάζειν ἀνά τινα.* scholiasta Arist. erravisse videtur antiqua verborum corruptela deceptus. *ἄλητα* recte formatum, ut *δελήτιον* factum ex *δελεάτιον* fr. 116.

40 (50 Bo)

Schol. Arist. Pac. 28 *ὡς τῶν γυναικῶν ἑαυταῖς ἐπιμελέστερον τριβουσῶν, ὥστε μὴ διακεχύσθαι τὴν μᾶζαν διὰ τὸ ἄτριπτον εἶναι ἀλλὰ συνεστράφθαι. παρατετήρηκε δὲ ταῦτα καὶ Σ. καὶ Καλλίμαχος* (fr. 516).

41 (43 Ahr. 44 Bo)

Schol. Arist. Lysistr. 17 *κυπτάζειν ἐστὶ τὸ περί τι πονεῖν καὶ διατρίβειν· κομψῶς δὲ τῆι ἀμφιβολίαι καὶ χαριέντως ἐχρήσατο, καθὰ καὶ Σ.*

ἐνθάδε κυπτάζοντι πλεῖσται γυναῖκες.

κυπτάζουσι traditum.

II ΑΝΔΡΕΙΟΙ

**ΑΓΓΕΛΟΣ* (fr. 51 Bo)

huc rettulerunt schol. Theocr. II 11. 12 *τὴν Ἑκάτην χθονίαν φασὶ θεὸν καὶ νερτέρων πρύτανιν, καθὰ καὶ Σώφρων* (fr. 7). *Ἥραν* (*Δήμητρα*?) *μιχθεῖσαν Διὶ γεννῆσαι παρθένον, ὄνομα δὲ αὐτῆι θέσθαι Ἄγγελον. ταύτην δὲ μετὰ τὴν γέννησιν ταῖς Νύμφαις δοθῆναι παρὰ τοῦ Διὸς τρέφεσθαι. αὐξανθεῖσαν δὲ κλέψαι τὸ τῆς Ἥρας μύρον, ὧι τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἠθὰς ἦν χρίεσθαι, καὶ δοῦναι Εὐρώπηι τῆι Φοίνικος θυγατρί. αἰσθομένην ⟨δὲ⟩ τὴν Ἥραν καὶ ἐφορμῆσαι βουλομένην αὐτὴν κολάσαι. τηνικαῦτα μὲν τὸ πρῶτον εἰς γυναικὸς τετοκυίας οἶκον καταφυγεῖν, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἄνδρας νεκρὸν φέροντας. ὅθεν τὴν μὲν Ἥραν ἀποστῆναι, τὸν δὲ Δία τοὺς Καβίρους κελεῦσαι ἀναλαβόντας καθᾶραι αὐτήν. ἐκείνους δὲ ἐπὶ τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην ἀπαγαγόντας ἁγνίσαι. ὅθεν τὴν θεὸν ἀποκεκληρῶσθαι τοῖς τεθνεῶσι καὶ καταχθονίοις φασίν.* cf. schol. Ambros. ibid. *Καλλίμαχος κατὰ λέξιν ὧδέ φησιν* (*καταλέξω δέ φ.* cod: corr. OSchneider et Reitzenstein). *τῆι Δήμητρι μιχθεὶς ὁ Ζεὺς τεκνοῖ Ἑκάτην διαφέρουσαν ἰσχύι καὶ μεγέθει· ἣν ὑπὸ γῆν πεμφθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς Περσεφόνης ζήτησιν. καὶ νῦν Ἄρτεμις καλεῖται κτλ.* Hesych. *Ἄγγελον Συρακούσιοι τὴν Ἄρτεμιν λέγουσιν.* lepidam fabellam in ipso mimo narratam fuisse eiusque narrationis exordium superesse fr. 42 existimat Wilamowitzius. mihi vero, si maxime fecit Sophron talia aliquem narrantem, hic mimus non a fabulae argumento sed a fabulatoris persona velut *Μυθολόγος* nominandus fuisse videtur. nec magnifica fr. 42 verba fabulae potius narrandae quam rei gestae nuntiandae exordium fuisse puto. denique ipsius scholii formam si consideraveris, nihil sane eo ducit ut scholiastam credas ullum Sophronis testimonium adhibuisse praeter illum mimum e quo Pharmaceutriae expressae erant.

42

Schol. Paris. Arat. ed. Maass Hermae XIX 99 *ζητεῖται διὰ τί ἐκ τοῦ Διὸς ἤρξατο καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν Μουσῶν . . οὐ φαίνεται δὲ Ἄρατος μόνος οὕτως ἦρχθαι ἀλλὰ καὶ Κράτης ὁ κωμικὸς . . καὶ Σώφρων* ⟨*in mimo qui Nuntius inscribitur* add. schol. Germ. Basil⟩

ἐξ Ἑστίας ἀρχόμενος καλέω Δία πάντων ἀρχαγέταν.

καλῶ et *ἀρχηγέτην* traditum. notum proverbium *ἀφ' Ἑστίας ἀρχόμενος.*

ΩΛΙΕΥΣ ΤΟΝ ΑΓΡΟΙΩΤΑΝ

brevius semel (fr. 45) *ἐν τῶι Ἀγροιώτηι.* Sophronis mimum a Moscho carmine quinto quadamtenus expressum esse coniecit Wilamowitz, cuius v. 1—8 piscatori, reliqua agricolae tribuit CRobert. v. ad Epicharmi fabulam *Γᾶ καὶ Θάλασσα* p. 94. de tituli forma v. proverbium Zenob. vulg. V 51 *ὁ Σικελὸς τὴν θάλασσαν.*

43 (4 Ahr. 53 Bo)

Athen. VII 288 a *βλέννος* (piscis)· *τούτου μέμνηται Σ. ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι Ὡλιεὺς τὸν ἀγροιώταν βλέννωι θηλαμόνι.* cf. fr. 51. similiter piscis nomen cum simili adiectivo tertio casu positum fr. 65, quod huc fortasse pertinet. v. etiam ad fr. 66.

44 (55 Bo)

Athen. III 86 a *παρὰ Σώφρονι δὲ κόγχοι μελαινίδες λέγονται* (fr. 101) .. *ἐν δὲ τῶι ἐπιγραφομένωι Ὡλιεὺς τὸν ἀγροιώταν χηράμβας ὀνομάζει.*

45 (52 Bo)

Athen. VII 309 c *καὶ Σώφρων ἐν τῶι Ἀγροιώτηι κωθωνοπλύται* (*αγροιωτικῶι θωλινοπλύται* cod: corr. Casaub) *φησὶν* .. *Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Περὶ Σώφρονος.*

ΘΥΝΝΟΘΗΡΑΣ

Aelian. nat. an. XV 6 *θύννων δ' ἄρα ἠιρημένων τῆι θήραι τῆι Ποντικῆι* .. *ἐγὼ δ' ἂν φαίην ὅτι καὶ Σικελικῆι· ⟨ἢ⟩ τί καὶ βουλόμενος ἂν τὸν ἡδὺν Θυννοθήραν ὁ Σώφρων ἔγραψε κτλ.*

46 (1 Ahr. 56 Bo)

ἁ δὲ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας ὄκκα τινὸς δῆσθε.

Athen. VII 306 d *Σ. Θυννοθήραι* '*ἁ δὲ* .. *δῆσθε*'. Hesych. *καρχαρίας· ὁ θαλάσσιος κύων.* dicitur *ὑλακτεῖν ἡ γαστήρ,* audacius Lucret. II 17 *nil aliud sibi naturam latrare.*

47 (58 Bo)

Athen. VII 309 c *καὶ Σ.* .. *τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου* (i. e. *τοῦ κώθωνος,* cf. fr. 45) *Κωθωνίαν προσηγόρευσεν.*

48 (2 Ahr. 57 Bo)

ἐγκίκρα, ὡς εἴω.

Et. M. 423, 22 (minus haec integra Et. gen. s. *ἀπῆιμεν* et *ἤιε* ex Herodiano *Περὶ παθῶν*) *ἐστὶν εἴω τὸ πορεύομαι διὰ διφθόγγου, ὥς φησι Σ. ἐν Θυννοθήραι* '*ἐγκ. ὡς εἴω*'. item ibid. 121, 30, ubi additum *τουτέστι* '*κέρασον ἵνα πορευθῶ*'. omisso fabulae nomine eadem Choerob. in Theodos. II 104, 34. cf. Cram. An. Ox. I 167, 16. 211, 23. Hesych. *ἐγκίκρα· ἐγκίρνα.*

49 (3 Ahr. 59 Bo)

Et. M. 572, 42 (e Sorano; om. Et. gen) *λογάδες· ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ λευκά* .. *ἢ ὅτι λοξοῦνται ἐν τῶι βλέπειν κατὰ τὰς ἐπιστροφάς. Σ. ἐν Θυννοθήραις* (alii *θυννοθ*⁷; videtur singulare restituendum)

λοξῶν τὰς λογάδας.

cf. Hesych. *λογάδας.*

ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΟΙΦΥΞΕΙΣ

Schol. Nicand. Ther. 179 *τὸ δὲ ποιφύζειν .. λέγεται .. ἐπὶ τοῦ ἐκφοβεῖν, ὡς Σώφρων ἐν Μίμοις Παιδικὰ ποιφυξεῖς* (*παιδικὰς ποιφύξεις* vel *ποιφύζεις* codd), non haec ex Athenaeo hausta (v. ad fr. 50), cf. Meinekius ad Euphor. fr. 196. Hesych. *ποιφύξεις· ἐκφοβήσεις.* titulus fortasse non integer, requiritur etiam *τὰ παιδικὰ π.*

50 (5 Ahr. 70 Bo)

τρίγλας μὲν γένηον, τριγόλα δ' ὀπισθίδια.

Athen. VII 324 f *ἐν δὲ τῶι ἐπιγραφομένωι Παιδικὰ ποιφυξεῖς* (*παιδὶ κασ ποιφυξὶς* cod) *φησί* (Sophron) '*τρίγλας τ' ενηον τριγολαπισθίδια*' et paullo post *Τρύφων φησὶν ἐν τοῖς Περὶ ζώιων τὸν τριγόλαν τινὰς οἴεσθαι κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῶν ὀπισθίων ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σ. λέγων* '*τρίγλας μέν γε πίονας, τριγόλα δ' ὀπισθίαν*'. emendavit Ahrens.

**ΠΡΟΜΑΘΕΥΣ* v. ad fr. 51

*51 (72 Bo)

Antiatt.. Bekk. 85, 24 *βλεν(ν)όν· τὸν νωθῆ καὶ μωρόν. Σώφρων Προμηθεῖ.* aut Epicharmus (fr. 119) nominandus erat pro Sophrone aut *Σώφρων* ⟨*καὶ Ἐπίχαρμος*⟩ *Προμ.* scribendum cum Bergkio Hist. litt. gr. IV 40, 71.

VIRILIVM INCERTA

primo loco quinque posui fragmenta ex eodem, ut videtur, mimo petita, cui aptum Wilamowitzius nomen invenit *Γέροντες*.

*52 (6 Ahr. 79 Bo)

ἐνθάδε ὦν κἠγὼ παρ' ὑμὲ τοὺς ὄτριχας ἐξορμίζομαι πλόον δοκάζων· ποντίναι γὰρ ἤδη τοῖς ταλικοῖσδε ταὶ ἄγκυραι.

Demetrius de eloc. 151 *ἔχουσι δέ τι στωμύλον καὶ ἀλληγορίαι τινές, ὥσπερ .. καὶ τὰ Σώφρονος δὲ τὰ ἐπὶ τῶν γερόντων* '*ἐνθάδε .. ἄγκυραι*'. schol. Arat. v. 19 *ἡ δὲ τοιαύτη συγκοπὴ Δωριέων ἐστίν· ἐκεῖνοι γὰρ τοὺς ὁμότριχας ὄτριχάς φασι κτλ.*

ἔνθα δέον et *ὁμότριχας* cod: IGSchneider *ποντίναι* corruptum: *πόντιαι* Galeus, ad sensum requiritur velut *πλόον δ. πόντι⟨ον· ἀρτέ⟩αι γὰρ κτλ.*
ex hoc Sophronis loco adumbratam putabat Wilamowitzius fabellam de Epicharmo narratam ab Aeliano var. h. II 34.

*53 (9 Ahr. 81 Bo)

κνυζοῦμαι δὲ οὐδὲν ἰσχύων· ἃ δὲ ξυσμὰ ἐκ ποδὸς εἰς κεφαλὰν ἱππάζεται.

Etym. genuin. (Et. M. 522, 54) *εἴρηται δὲ κνυζοῦν τὸ ξύειν παρὰ Δωριεῦσι, καὶ τὸ ἀχρειοῦν* et *τὸ δὲ κνύζω* (l. *κνυζῶ*) *σημαίνει πολλάκις τὸ ξύειν* (cf. Hom. *ν* 401), *ὡς παρὰ Σώφρονι ἐν Μίμοις οἷον* '*κνύζομαι οὐδὲν ἰσχύων*' .. *Ἡρωιδιανός.* Et. Gud. similiter, tum *Σώφρων* '*κνύζομαι δὲ οὐδὲ ἰσχύων, ἃ δὲ*

ξύσμα ἐκ ποδῶν εἰς κεφαλὰν ἱππάζεται' (sic codd. Sorb. et Par. 2631) *ἀντὶ τοῦ κνήθομαι.* cf. Epimer. Hom. Cram. An. Ox. I 222, 4. Eustath. p. 1766, 34 *ὁ δ' αὐτὸς* (i. e. Herodianus) *διασκευάζων ὡς ταὐτόν ἐστι τό τε ξύειν καὶ τὸ κνεῖν* (l. *κνῆν*) .. *παράγει χρήσεις τοιαύτας 'ξύομαι δ' οὐδὲν ἰσχύων' τουτέστι κνῶμαι, καὶ Σώφρων 'βαιὰ δ' ἔξυσμαι ἐκ ποδὸς εἰς κεφαλάν' ἤγουν κέκνησμαι,* quae ita restituenda *τουτέστι κνῶμαι. Σώφρων. καὶ 'ἃ δὲ ξυσμὰ .. κεφαλάν'.* Hesych. *ξῦσμα* (l. *ξυσμά*)· *κνηφή, λέπρα.*

κνυζοῦμαι scripsi.

*54 (7 Ahr. 80 Bo)

τὸ γὰρ ἀπεχθόμενον γῆρας ἁμὲ μαραῖνον ταριχεύει.

Stob. fl. 116, 30 *Σώφρονος.*

55 (8 Ahr. 73 Bo)

. . . τί μὰν ξύσιλος; — τί γάρ; σῦφαρ ἀντ' ἀνδρός.

Et. genuin. (Et. M. 737, 1) *σύφαρ· οὐχ ἁπλῶς τὸ γῆρας ἀλλ' ὡς ἐπιγέννημα γήρως .. τὸ κατερρυσωμένον, τουτέστι το δέρμα.* (sequentia om. B) *καὶ Σώφρων ἐν τοῖς ἀνδρείοις δεδήλωκε Μίμοις εἰπών 'τί .. ἀνδρός'. τὸν ἀνακρινόμενον γέροντα ξύσιλον παίζων εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ κνᾶσθαι καὶ ξύειν τὸ δέρμα, κἄπειτα ἀποκρινόμενον* (l. *-ναμένου*) *'σύφαρ ἀ. ἀ.' δέρμα ψιλόν, ὡς τῶν ἄλλων ἤδη δεδαπανημένων.* cf. Hesych. *σῦφαρ.* ab initio iocantis senis verba supplenda velut *ξύσιλος τύ γ' ἐσσί,* cui alter reponit *τί μὰν ξύσιλος;* tum ille 'etiam rogas? pellis, non homo'.

56 (10 Ahr. 82 Bo)

καθαιρημένος θην καὶ τῆνος ὑπὸ τῶι χρόνωι

Apollon. de pron. p. 75a *Δωριεῖς τῆνος. 'καθ .. χρονω' Σώφρων.*

τῶ χρόνω cod: corr. Ahrens.

57 (23 Ahr. 74 Bo)

ὦ οὗτος, ἦ οἰῆι στρατείαν ἐσσεῖσθαι;

Apollon. de pron. p. 72 c *Σ. 'Ανδρείοις,* item p. 25 b.

οιὴ στρατηαν 72, *οιηστρατιαν* 25.

58 (24 Ahr. 75 Bo)

οὐχ ὁ δεῖν τυ ἐπικαζε.

Apoll. de pron. p. 75 c *ἢ ὁ δεῖνα .. παρὰ δὲ Συρακουσίοις δίχα τοῦ ᾱ. οὐχ .. ἐπικαζε' Σ. 'Ανδρείοις.*

οδιν cod. *ἐπικήκαζε* Lobeck, *ἐπίαζε* Botzon, possis *ἐπείραζε.*

*59 (27 Ahr. 98 Bo)

Ἡρακλῆς τεοῦς κάρρων ἦς.

Apoll. de pron. p. 95 b c *καὶ τῆι ἐμοῦς Δωρίωι ἡ τεοῦς (τὴν αὐτὴν ὁμοφωνίαν ἀναδεδεγμένη). 'Ἡρ. .. ἦν' Σώφρων.* novit hoc fortasse Chamaeleon

Heracleota (peripateticus ille haud dubie) legatus ad Seleucum missus apud Memnonem (Phot. bibl. p. 226 a 16): *ἑνὸς τοῦ Χαμαιλέοντος οὐδὲν ὀρρωδήσαντος τὰς ἀπειλὰς ἀλλὰ φαμένου 'Ἡρακλῆς κάρρων, Σέλευκε' (κάρρων δὲ ὁ ἰσχυρότερος παρὰ Δωριεῦσιν). ὁ δ' οὖν Σέλευκος τὸ μὲν ῥηθὲν οὐ συνῆκεν κτλ.* hinc simul aetas Chamaeleontis definita erit.

*60 (41 Ahr. 92 Bo)

ὑμὲς δὲ ἐπεγγυάμενοι θωκεῖτε.

Apoll. de pron. p. 119 b *Δωριεῖς ὑμές· 'ὑμὲς .. θωκ.' Σώφρων.*

61 (25 Ahr. 76 Bo)

ἐμὲ δ' Ἀρχωνίδας ἴαλλε παρ' ὑμέ.

Apoll. de pron. p. 127 b *Δωριεῖς ὑμέ· 'ἐμὲ .. ὑμέ' Ἀνδρείοις Σ.*

nomen Archonidas apud Siculos nimis vulgare quam ut cum Bergkio opus sit Herbitaeorum tyrannum (Diod. XII 8) intellegere.

*62 (22 Ahr. 60 Bo)

λιχνοτέρα τᾶν πορφυρᾶν.

Athen. III 89 a *Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς Περὶ Σώφρονος προθεὶς τὸ 'λιχ. τ. π.' φησὶν ὅτι παροιμία ἐστὶν καὶ λέγει* (*λέγεται* l.), *ὡς μέν τινες, ἀπὸ τοῦ βάμματος· οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ, ἕλκει ἐφ' ἑαυτὸ καὶ τοῖς παρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν· ἄλλοι δ' ἀπὸ τοῦ ζώιου.* v. ad fr. 63.

63 (23 Ahr. 61 Bo)

καταπυγοτέραν τ' ἀλφηστᾶν.

Athen. VII 281 e f *Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῶι τρίτωι Περὶ Σώφρονος τῶι εἰς τοὺς ἀνδρείους Μίμους προθεὶς τὸ 'καταπ. τ' ἀλφ.' φησὶν 'ἰχθῦς τινες οἱ ἀλφησταί, τὸ μὲν ὅλον κιρροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δ' αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι σύνδυο καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τῶι ἑτέρωι κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν κατὰ τὴν πυγὴν θατέρωι τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν'.* hinc Et. genuin. *ἀλφησταί.* cf. Hesych. Phot. *καταπύγων.*

fr. 62. 63 in unum coniungi voluit Ahrens, *λιχνοτέραν* scribens fr. 62; adversatur etiam articulus altero loco additus altero omissus.

64 (17 Ahr. 62 Bo)

κέστραι βότιν κάπτουσαι.

Athen. VII 286 c d *Σ. δ' ἐν Μίμοις ἀνδρείοις βότιν καλεῖ τινα ἰχθὺν ἐν τούτοις 'κέστραι β. κ.' καὶ μήποτε βοτάνην τινα λέγει.* cf. id. p. 323 a. Hesych. *βοτίς· βόλτιον,* ubi corrigendum videtur *βότις· βοτάνιον.*

65 (18 Ahr. 54 Bo)

Athen. VII 287 c (*βεμβράδες*) *Ἐπίχαρμος . . βαμβραδόνας αὐτὰς καλεῖ* (fr. 60) . . *καὶ Σ. ἐν Ἀνδρείοις βαμβραδόνι ῥαφεια.* temptavit Casaub. *ῥαφίδι*, latet aliud velut *τραφερᾶι*, cf. [Theocr.] XXI 44 *καί τις τῶν τραφερῶν* (i. e. piscium) *ὠρέξατο.* v. supra ad fr. 43.

66. 67 (15. 16 Ahr. 63. 64 Bo)

66 *τριγόλαι ὀμφαλοτόμωι.*

67 *τριγόλαν τὸν εὐδιαῖον.*

Athen. VII 324 e *Σ. δ' ἐν τοῖς Ἀνδρείοις τριγόλας τινὰς ἐν τούτοις ὀνομάζει 'τρ. ὀμφ.'* (66) *καὶ 'τρ. τ. εὐδ.'* (67).

67 *τριγόλαι* cod: corr. Musurus ceterum v. ad fr. 43: videntur *τριγόλας ὀμφαλοτόμος (obstetrix)* et *βλέννος θηλαμών (nutrix)* aliquo modo inter se compositi fuisse, licet masculi generis uterque.

*68 (72 Ahr. 108 Bo)

Ἠπιόλης ὁ τὸν πατέρα πνίγων.

Demetrius de eloc. 156 *ἐν δὲ τοῖς πράγμασι λαμβάνονται χάριτες ἐκ παροιμίας· φύσει γὰρ χαρίεν πρᾶγμ' ἐστιν ἡ παροιμία, ὡς ὁ Σ. μὲν 'ἐπιάλης, ἔφη, ὁ τ. π. πν.'* ubi *ἐπίης* cod. Par. habet et in mg. *ἐπιηκής*; *ἐπιάλης* corr. Galeus. Et. genuin. (Et. M. 434, 13) *Ἀπολλω δέ φησι τὸν Ἐπιάλτην αὐτὸν ἠπιάλην* (*ἐπιάλην* B) *καλεῖσθαι καὶ τροπῆι τοῦ ᾱ εἰς ō ἠπιόλην*, ubi Apollodori commentarios Sophroneos adgnovit Reitzenstein. scribendum igitur *Ἠπιόλης*, cf. Hesych. *ἠπιόλιον· ῥιγοπυρέτιον* et fr. 70.

69

Etym. Orionis 101, 30 *μαστροπός . . παρὰ τὸ μαίεσθαι τοὺς τρόπους τῶν πορνευουσῶν γυναικῶν*, ubi e codicibus melioribus Et. Gudiani accedunt haec: *οὕτως ἐν ὑπομνήματι* (scil. Apollodori) *Σώφρονος Ἀνδρείων.* itaque *μαστροπός* voc. apud Sophronem fuit.

*70 (99[b] Ahr. 111 Bo)

Eustath. p. 561, 19 *ἐν δὲ τοῖς Ἡρωιδιανοῦ κεῖται καὶ ἠπιάλης ἠπιάλητος. οὗ χρῆσις, φησί, παρὰ Σώφρονι*

Ἡρακλῆς Ἠπιάλητα πνίγων.

v. ad fr. 68.

71 (78 Bo)

Harpocr. p. 163, 18 *πωλάς ἀντὶ τοῦ πράσεις Ὑπερείδης . . ἔστι τοὔνομα καὶ ἐν τοῖς Σώφρονος Ἀνδρείοις.* Suid. s. v. *πώλας* s. *πῶλας* (A) Harp.

72 (26 Ahr. 77 Bo)

Poll. IV 174 (*λίτρα νόμισμα λεπτόν*) *Σ. ἐν τοῖς Ἀνδρείοις*

σῶσαι δ' οὐδὲ τὰς δύο λίτρας δύναμαι.

*73 (112 Bo)

Ἡράκλεις, πνίγεις γύλιον τύ.

Schol. V Arist. Pac. 527 (*γύλιος*) *ἐστὶ δὲ καὶ ζῶιον οὗ μέμνηται Σ.* '*Ἡρ.* .. *τι*'. *ἐστὶ δὲ ὁ καλούμενος ὑπό τινων χοιρογρύλλιος.* Suidas s. v. addit *λέγεται δὲ καὶ ὁ Ἡρακλῆς Γύλιος,* similiter Hesych. s. v. Et. M. 244, 26. Theognostus Cram. An. Ox. II 19, 15.

πνῖγος γύλιόν τι traditum: correxi, 'irenaceum probe aculeatum strangulas', quae res strangulanti sane periculosior quam strangulato.

*74 (27ᵇ Ahr. 117 Bo)

μωρότερος εἶ Μορύχου, ὃς τἀνδὸν ἀφεὶς ἔξω τᾶς οἰκίας κάθηται.

Zenob. Ath. IV 68, vulg. V 13 *αὕτη ἡ παροιμία λέγεται παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐπὶ τῶν εὐηθές τι διαπρασσομένων, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῆι πρὸς Διόφιλον Ἐπιστολῆι* (fr. 73 Pr). *λέγεται δὲ οὕτως* '*μωρότερος* .. *κάθηται*'. *Μόρυχος δὲ Διονύσου ἐπίθετον* .. *καταγνωσθῆναι δ' αὐτοῦ εὐήθειαν παρόσον ἔξω τοῦ νεὼ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐστι παρὰ τῆι εἰσόδωι ἐν ὑπαίθρωι.* cf. Phot. Suid. s. v.

εἰμί pro *εἶ* Phot, *τῆς* pro *τᾶς* omnes. Sophroni tribuit Ahrens, quod si verum, aut *ἐσσί* et *κάθηι* aut *εἰμί* et *κάθημαι* corrigendum erit.

SEDIS INCERTAE

75 (91 Ahr. om. Bo)

πῦς ἐς μυχὸν καταδύηι;

Ammon. de diff. p. 122 V *πεῖ τὴν ἐν τόπωι σχέσιν δηλοῖ. Σώφρων* (fr. 5) .. *ὅταν δ' εἰς τόπον θέληι εἰπεῖν, φησί* '*πῦς* .. *κατ.*' *ἀντὶ τοῦ εἰς τίνα μυχόν.*

76 (127 Bo)

Antiatt. Bekk. 93, 25 *ἐκποιῆσαι· ἀντὶ τοῦ ἐκτελέσαι. Σώφρων.*

77 (128 Bo)

An. Bekk. 351, 12 (cf. Phrynichus ibid. p. 1θ, 12) *ἀθάρη καὶ ἀθέρα καὶ ἀθήρα καὶ ἀθάρα τὸ αὐτό φασιν* ... *ἐστὶ δὲ ἡ χρῆσις τῆς λέξεως πολλὴ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, κατὰ μὲν τὸ τέλος διὰ τοῦ η̄ προαγομένη, κατὰ δὲ τὴν μέσην διὰ τοῦ ᾱ. κατὰ δὲ πολλοὺς ἄλλους* (?) *κατὰ μὲν τὸ τέλος διὰ τοῦ ᾱ, κατὰ δὲ τὴν μέσην διὰ τοῦ η̄. οὕτω δὲ καὶ Ἑλλάνικος καὶ Σώφρων ἐχρήσατο. ἐκτείνουσι δὲ καὶ τὸ ᾱ, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀθήρα τῆς λέξεως μεταληφθείσης.* turbatum videtur aliquo modo, Sophronis forma vix potest alia ac *ἀθάρα* fuisse, cf. ibid. 351, 27 *τὸ μέντοι ἀθέρα εἰς τὸ ἀθάρα Δωρικῶς γέγονεν.*

78 (154 Bo)

An. Bekk. 428, 22 *ἀποκηδήσαντες* .. *παρὰ δὲ Σώφρονι ἀποκαδεῖ ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖ κεῖται.* Suid. *ἀποκηδήσαντες* .. *παρὰ δὲ Σώφρονι ἀποκαδήσαντες ἀφροντιστήσαντες* (Hesych. s. v), cuius turbae explicantur e schol. B Hom. Ψ 413 *ἀποκηδήσαντε· ἀφροντιστήσαντες.*

79 (155 Bo)

An. Bekk. 452, 30 (cf. 461, 26) *ἄσμα*· *τὸ δίασμα. καὶ Σώφρων.* cf. Suid. s. v. et Hesych. *ἄσμα* et *ἄττεσθαι.*

80 (129 Bo)

Epim. Hom. An. Oxon. Cram. I 279, 22 (*μακρότατος*) *δύναται καὶ διὰ τοῦ ω̄, ἐὰν βραχείαι χρήσηται* (*τῆι μα̅*) *καὶ διὰ τοῦ ο̅, ἐὰν μακρᾶι. ὁμοίως τὸ ἐρυθρότατος παρὰ Σώφρονι μακρᾶι χρησαμένωι τῆι ρυ̅.*

81 (39 Ahr. 16 Bo)

ἐγὼν δέ τυ καὶ πάλαι ὤψεον.

Apollon. de pron. p. 63b *Δωριεῖς ἐγών. Σώφρων 'ἐγὼν .. ὤψεον'.* Choerob. in Theodos. II 57, 2 Hilg. *ὤψεον παρὰ Σώφρονι, οἷον 'ἐγὼν .. ὤψεον'.*

τυ Bekk: *τοι* Apoll. Choer. non huc pertinet Hesych. *ὤψεον* (*ὤψαιον* cod)· *περιεβλέποντο, ἰδεῖν ἐβούλοντο.*

82 (74 Ahr. 99 Bo)

τί τυ ἐγὼν ποιέω;

Apollon. de pron. p. 68b *ἡ γὰρ τὺ* (*σημαίνει*) *ἐγκλινομένη αἰτιατικὴν .. καὶ 'τί .. ποιέω' Σώφρων.*

83 (75 Ahr. 89 Bo)

ἐκπεφάναντί τεος ταὶ δυσθαλίαι.

Apoll. de pron. p. 95c *ἔτι τῆι ἐμέος ἡ τέος κατ' ἔγκλισιν σύζυγος. 'ἐκπεφαντι .. δυσθ.' Σώφρων.*

corr. Ahrens. *θυσθαλίαι* (an *δυσθάλειαι* vel *δυσθάλεαι*?) incertum quo sensu usurpatum sit, cf. Archytae verba Stob. III 1, 108 p. 58H *νόσοι μακραὶ ἀπομαραίνοντι τὰν εὐθάλειαν τᾶς εὐδαιμοσύνας.*

84 (76 Ahr. 100 Bo)

Apoll. de pron. p. 96c *ἀπὸ τῆς σοῦ Δώριος ἐγένετο ἡ τεοῦ ὁμότονος .. Σώφρων*

οὐχ ἧσσων τεοῦ.

85 (42 Ahr. 25 Bo)

τουτῶ θάμεθα.

Apoll. de pron. p. 99a *πρὸς οἷς καὶ τὸ τουτῶ περισπώμενον 'τ. θ.' Σώφρων.* cf. de adv. p. 604. 623. v. etiam ad fr. 19.

86 (53 Ahr. 101 Bo)

μόνον ἐμίνγα τὸ τοῦ γόγγρου τέμαχος.

Apoll. de pron. p. 104bc *Δωριεῖς ἐμίν, καὶ ἔτι ἐμίνγα. Σ. 'μόνον .. τέμ.'*

Sophrone non nominato Et. genuin. *σύγε* (Et. M. 732, 37) '*τοῦτό γα τὸ τ. γ. τ.*' ubi demonstratur dorice *ε* in *α* mutari non solum in compositis ut *σύγα* sed etiam in particulis liberis velut *αἶκα* et *γα*. incertum igitur Sophron quid scripserit.

87 (77 Ahr. 103 Bo)

οὐκέτι οἱ δωσῶ.

Apoll. de pron. p. 106a (de *οἱ* dativo) *καὶ Δωριεῖς ὁμοίως ἡμῖν λέγουσιν* '*οὐκέτι οιδω*' *Σώφρων*. quod corr. RSchneider.

88 (78 Ahr. 102 Bo)

τί οὐ παρ' ἔμ' ἐστράφθη;

Apoll. de pron. p. 106b *παρὰ Δωριεῦσι μετὰ τοῦ ῑ ἐμεί .. κοινῶς μέντοι ὁ Σ.* '*τί .. ἐστρ.*' cf. Hesych. *στραφῆναι· ἀναστραφῆναι. ἢ στραφθῆναι.*

89 (79 Ahr. 24 Bo)

ὑμέων γὰρ ἀπρὶξ ἔχονται.

Apoll. de pron. p. 122a '*ὑμέων .. ἔχ.*' *Σώφρων*. cf. Hesych. *ἀπρίξ*.

90 (80 Ahr. 88 Bo)

ὃ δ' ἐκ τῶ σκότεος τοξεύων αἰὲν ἕνα τινὰ ὢν ζυγαστροφεῖ.

Apoll. de pron. p. 122c *ἐν ἴσωι τῶι αὐτῶν παρὰ Συρακουσίοις τίθεται τὸ ὤν. Σώφρων* '*ὃ δ' .. ζυγ.*'

τῶ forma inprobabilis, del. Bekker. alio sensu *ἐν σκότωι τοξεύειν* dixit Aristides Aeg. II 295, 8 Keil. tum *ζυγαστροφεῖν* nescio quid sit.

91 (81 Ahr. 96 Bo)

ὅσα κα ὗμιν αἰνέσω.

Apoll. de pron. p. 124bc *ὑμῖν .. παρ' Ἴωσι προπερισπᾶται ἐγκλινομένη, καθὸ συστέλλει τὸ ῑ. καὶ ἔτι παρὰ Δωριεῦσιν·* '*ὅσαις ὗ. αἰν.*' *Σώφρων*. quod correxi.

92 (82 Ahr. 97 Bo)

οὐ μάν τοι δίφρον ἐπημμένον ὑμίν.

Apoll. ibid. pergens *καὶ ἐν ὀρθῆι τάσει* '*οὐ .. ὑμίν*'. non intellego.

93 (83 Ahr. 93 Bo)

Apoll. de pron. p. 126b (cf. Et. M. 702, 41) *Συρακούσιοι ψίν.* '*α μ α ν ι ψ ι ν γ ε ν ο μ ε ν α*' *Σώφρων*. cf. id. p. 122c *Δωριέων δὲ Συρακούσιοι διὰ τοῦ ψ̄ πάσας τὰς διὰ τοῦ σφ̄, μονοσυλλαβούσας μὲν ἀναμφιλέκτως· ἐπὶ γὰρ τῶν ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἀμφίβολα τὰ τῶν γραφῶν· ἔνια γὰρ δίχα τοῦ ψ̄.* cf. fr. 94. temptari possunt multa, velut *ἅμ' ἀνία ψιν γενομένα*.

94 (84 Ahr. 95 Bo)

πῶς ψε καὶ γινώσκομες;

Apoll. de pron. p. 128 b *ψὲ Συρακούσιοι. Σ. 'πῶς .. γινώσκομεν'.*

95 (85 Ahr. 86 Bo)

τίς μοι τὰ λᾶια ἐκτίλλει;

Apoll. de adv. p. 567, 9 *λήιος, ἀφ' οὗ λάιος καὶ λάιον καὶ λάια, καὶ ἐν συναιρέσει πάλιν τοῦ ᾱ λᾶια. 'τίς .. ἐκτ.' Σώφρων, καὶ σὺν τῶι ι γράφεται.*

*96 (88^b Ahr. 157 Bo)

οὐδ' ὅπως ἄριστα.

Apoll. de adv. p. 584, 20 *ὅθεν δοκεῖ μοι καὶ κατὰ τὴν Δωρικὴν διάλεκτον τῶι μὲν προκατειλεγμένωι λόγωι ὅπως ἀναγιγνώσκειν 'οὐδ' .. ἄρ.', τῶι μέντοι μᾶλλον αὐτοὺς συγκαταβιβάζειν τὰ ἐπιρρήματα ὁπῶς, ὥστε ἀμφοτέρας τὰς ἀναγνώσεις λόγον ἔχεσθαι.*
Sophroni tribuit Ahrens.

*97 (88 Ahr. 158 Bo)

ταυτᾶι ταὶ θύραι, μᾶτερ.

Apoll. de adv. p. 592, 9 *τὸ γὰρ οἱ τοί φασι Δωριεῖς καὶ τὸ αἱ ταί. 'ταῦται .. μᾶτερ'.* Sophroni tribuit Bast, est fortasse e muliebribus.
ταυτᾶι Wilam. coll. Theocr. Adon. 60: *ταῦται.*

*98 (86 Ahr. 156 Bo)

εἶ τὰ τῶν χοιραγχᾶν.

Apoll. de adv. p. 625, 9 *τὸ γὰρ 'εἶ .. χοιρ.' ἐν ἴσωι ἐστὶ τῶι ὅπου.* quae verba cum ubique una cum certis Sophronis verbis afferantur, Sophronis et ipsa sunt, cf. p. 542, 30. 622, 18. de synt. p. 335, 25. intellege 'ubi laniorum tabernae sunt'.

99 (67 Ahr. 22 Bo)

Athen. II 44 b *ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων*

ὕδωρ ἄκρατον εἰς τὰν κύλικα.

100 (68 Ahr. 26 Bo)

Athen. II 48 c de stramentis disserens *Σ. δέ φησιν*

στρουθωτὰ ἑλίγματα ἐντετμαμένα.

ἐντετιμημένα A *ἐντετιμένα* E: corr. Meinekius.

101 (19 Ahr. 65 Bo)

Athen. III 86 a *παρὰ Σώφρονι δὲ κόγχοι μελαινίδες λέγονται*

μελαινίδες γάρ τοι νισοῦντι ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος.

gloriatur haec fort. *ὡλιεὺς πρὸς τὸν ἀγροιώταν* (v. p. 161); portus minor insulae Ortygiae ad septemtrionem.

102 (69 Bo)

Athen. III 91 b *μνημονεύει τῶν σπαταγγῶν καὶ Σ.* cf. Hesych. *σπατάγγαι· οἱ μεγάλοι ἐχῖνοι οἱ θαλάσσιοι.*

103 (68 Bo)

Athen. VII 312 c *Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις* (fr. 72) *χωρὶς τοῦ σ̄ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ .. ὁμοίως δὲ καὶ Σ.*

104 (69 Ahr. 106 Bo)

Athen. IX 376 b *λαρινεύεσθαι, ὅπερ ἐστὶ καὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων*

βόες δὲ λαρινεύονται.

Phot. *λαρινοὶ βόες .. Ἀπολλόδωρος δὲ τοὺς εὐτραφεῖς λαρινούς· λαρινεύειν γὰρ τὸ σιτεύειν*, scil. in commentariis Sophroneis.

105 (70 Ahr. 5 Bo)

Athen. XI 479 b *καὶ Σώφρων*

κατάστρεψον, τέκνον, τὰν ἡμίναν.

106 (71 Ahr. 124 Bo)

Athen. XI 504 b (*κρατηρίζειν*) *καὶ ὁ τοὺς Μίμους δὲ πεποιηκώς, οὓς αἰεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρίς φησιν τὸν σοφὸν Πλάτωνα, λέγει που*

κῆκρατηρίχημες

ἀντὶ τοῦ πεπώκειμεν. cf. Hesych. *ἐκρατηρίχημες* et *ἐκεκρατηρίχημες*.

107

Choricius de mimis 3, 10 (Graux op. II 43) *οὗτος τοίνυν ὁ Πλάτωνα λαχὼν ἐραστὴν* (Sophron) *μιμεῖται μὲν ἄνδρας, μιμεῖται δὲ γύναια. φθέγγεται καὶ παιδίον αὐτῶι μήπω γινῶσκον ὀρθῶς οὐ μητέρα καλεῖν, οὐ πατέρα προσαγορεύειν.*

*108 (13 Ahr. 123 Bo)

Demetrius de eloc. 127 (cf. 162) *τοῦ δὲ αὐτοῦ εἴδους* (i. e. *τῆς ὑπερβολῆς*) *ἐστὶ καὶ τὸ φαλακρώτερος εὐδίας καὶ τὸ 'κολοκύντης ὑγιέστερος'* (fr. 34). Phot. *φαλακρότερος εὐδίας.* Suid. *φαλακρός.*

109 (122 Bo)

Demetrius de eloc. 153 de Arist. Nub. 150. 179 disserens: *ἤδη μέντοι ἐκ δύο τόπων ἐνταῦθα ἐγένετο ἡ χάρις· οὐ γὰρ παρὰ προσδοκίαν μόνον ἐπηνέχθη, ἀλλ' οὐδ' ἠκολούθει τοῖς προτέροις. ἡ δὲ τοιαύτη ἀνακολουθία καλεῖται γρῖφος, ὥσπερ ὁ παρὰ Σώφρονι ῥητορεύων Βουλίας· οὐδὲν γὰρ ἀκόλουθον αὐτῶι λέγει.* imitatur hoc genus Herodas mimo altero, cf. Crusius

Untersuch. p. 51. Bulias non rhetor sed iudex *ἀναβαλλόμενος ἀεὶ καὶ ὑπερτιθέμενος τὰς κρίσεις* in proverbio est: *Βουλίας δικάζει* Zenob. vulg. II 76. homo est nomine suo semper condigne faciens.

110 (73 Ahr. 109. 110 Bo)

Demetrius de eloc. 156 *ἐν δὲ τοῖς πράγμασι λαμβάνονται χάριτες ἐκ παροιμίας. φύσει γὰρ χαρίεν πρᾶγμά ἐστιν ἡ παροιμία, ὡς ὁ Σ. μὲν* (fr. 68) .. *καὶ ἀλλαχοῦ πού φησιν*

ἐκ τοῦ ὄνυχος γὰρ τὸν λέοντα ἔγραψεν. τορύναν ἔξεσεν. κύμινον ἔπρισεν.

καὶ γὰρ δυσὶν παροιμίαις καὶ τρισὶν ἐπ' ἀλλήλαις χρῆται, ὡς ἐπιπληθύωνται αὐτῶι αἱ χάριτες.

ἔπρισεν Hemsterh: *ἔσπειρε* trad. *κυμινοπρῖσται* Ar. Vesp. 1348. v. Leutsch ad Zenob. V 15. ceterum non continua haec posuit Sophro proverbia sed vicina, ut fecit proverbiis similiter abusus Herodae Battarus in mimo secundo.

111 (135 Bo)

Et. Orionis 62, 23 *καὶ Σ. φησὶν ἀπὸ τοῦ πυκτεύω πυκταλεύω.* cf. schol. T Hom. Δ 472.

*112 (165 Bo)

Et. M. 134, 12 (om. fere Et. gen.) *ἀρά· ἡ εὐχὴ παρὰ τὸ αἴρειν τὰς χεῖρας εὐχομένους. ἢ παρὰ τὸ ἀρύειν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ ἐπικαλεῖσθαι ἔταττον, καὶ μάλιστα Συρακούσιοι 'ἀρύετ' ἂν φυζην' ἀντὶ τοῦ ἐπικαλεῖσθε καὶ ἐφέλκεσθε.* Hesych. *ἀρύσασθαι· ἐπικαλέσασθαι.* emendatio incerta, conieci tamen *ἀρύετε τὰν φύξηλιν.*

113 (131 Bo)

Et. gen. (Et. M. 151, 50) *καὶ γὰρ ἀσαλέαν ὁ Σώφρων* (*ἀσελέαν Σ.* Et. gen. A) *τὴν ἀμεριμνίαν καὶ ἀλογιστίαν καλεῖ.* cf. Hesych. *ἀσαλεῖν.* an fuit *ἀσάλε(ι)α* ab *ἀσαλής*?

114 (49 Bo)

Et. gen. (Et. M. 197, 55) *Σ. καὶ Ἐπίχαρμος* (fr. 175) *τὸ βαπτίζω βιπτάζω λέγουσιν.*

115 (132 Bo)

Et. gen. *βύκτης* (Et. M. 216, 50) .. *τὸ γὰρ βῦ ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἔλεγον, καὶ Σ. βύβα ἀντὶ τοῦ μεστὰ καὶ πλήρη καὶ μεγάλα.* Hesych. *βυβὰ ταῦτα· ἐπὶ τοῦ μεγάλου τάσσεται.* Sophronis videntur verba *βυβὰ ταῦτα.*

116 (133 Bo)

Et. gen. (Et. M. 246, 33) *δαλός .. λαμπάς .. λέγεται δὲ καὶ δαλός, καὶ δαελός* (*δάελος* AB) *παρὰ Σώφρονι.* Lacones *δαβελός* ap. Hesychium.

117

ἐν ὅσσωι δέει δαδύσσεσθε.

Et. gen. (pauciora Et. M. 289, 7) *δαδύσσω ὃ σημαίνει τὸ ταράσσω. Σ. ἐν Μίμοις* '*ἐν .. δαδ.*' Hesych et *δαδύσσεσθαι· ἕλκεσθαι, σπαράσσεσθαι* et *δαιδύσσεσθαι· ἕλκεσθαι.*
ὅσωι Et. cod. B.

118 (20 Ahr. 66 Bo)

Et. M. 254, 52 (om. AB) *δελήτιον τὸ δέλεαρ. Σοφοκλῆς*

ἔχε τὸ δελήτιον.

additum in codicibus *ἢ Σώφρων*, verissima emendatio.

119 (134 Bo)

Et. gen. (Et. M. 334, 10) *ἐμβραμένα παρὰ Σώφρονι ἡ εἱμαρμένη.* Hesych. s. v. et *βεβραμένων· εἱμαρμένων.*

120 (40 Ahr. 4 Bo)

Et. gen. (Et. M. 443, 52) *θαύμακτρον παρὰ τὸ θαυμάζω .. Σώφρων*

φέρε τὸ θαύμακτρον κηπιθυσιῶμες.

κάπιθ- traditum. praeterea scribendum videtur *θύμακτρον.*

*121 (164 Bo)

Et. gen. (ex Herodiano *Περὶ παθῶν,* cf. etiam Et. M. 492, 38). *κάρρων· οἷον*

ναὶ κάρρων ⟨ὁ⟩ βῶς.

Sophroni recte tribuerunt. *ὁ* addidi. cf. fr. 59.

122 (96 Ahr. 114 Bo)

Et. gen. (Et. M. 256, 30) *ὥσπερ καὶ παρὰ τὸ πρόβατον γίνεται προβάτιον, ⟨οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ* add. Reitzenstein⟩ *ὄϊς οἶιος* (*οἰιὸς* A), *οἰιότεον* (sic A, *οἰότεον* B *οἰότερον* Et. M), *ὡς λέγει Σώφρων. τοῦτο γὰρ οὐ λέγει* (i. e. Herodianus) *πλεονασμὸν ἀλλὰ συνεκδρομὴν τοῦ προβάτεον. οὕτω δεξιτερὸς καὶ ἀριστερός.* Ahrens Sophronem dixisse putabat *προβάτου προβάτερον, οἰὸς οἰότερον.* ego nihil intellego, nec iuvat adferre [Luciani] Asin. c. 33 *σωφρονέστερον προβατίου.*

123 (83 Bo)

Et. gen. (Et. Orionis p. 28, 3. Zonar. p. 266 b) *ὡς παρὰ τὸ ὄζω ὀζαίνω. Σώφρων*

ἐγὼ δὲ σίτου μὲν οὐδὲν ὀζαίνομαι.

ἀζαίνομαι codd. fere, in Et. cod. A vero (Sophrone non nominato) ita *ἐγὼ δ' ὀζαίνομαι σιτούμενος.*

124 (130 Bo)

Et. Gud. 450, 18 *παλλακῖνος· παρὰ Σώφρονι τὸ ὄνομα. δηλοῖ δὲ τὸν πάλληκα* (Hesych. *πάλληξ· βούπαις*) *ἢ τὸν τῆς παλλακῆς υἱόν.* eadem Cyrillus in Cram. An. Par. IV 187, 27 (ubi *παρὰ Σωφρονίωι τὸ ῑ*). Hesych. *παλακῖνος· πολεμιστήριος*, cf. Immisch Stud. Lips. VIII 314 et supra p. 106 ad Epicharmi fabulam *Λόγος καὶ Λογίνα.*

125 (89 Ahr. 87 Bo)

πῶ τις ὦν ὄνον ὠνασεῖται;

Et. gen. *πώμαλα .. οὕτω καὶ πόθεν πώ* (v. ad fr. 19) .. *Σώφρων 'πῶ τις οὖν οἶνον ὄνασῃ . . .'* (sic A, *ἀνάσειται* B). cf. Et. M. 698, 40 *καὶ παρὰ Σώφρονι 'πῶ τις ὄνον ὠνάσηται'* et Et. gen. s. *τῶι* (Miller Misc. p. 289, om. A), ubi *πῶ τις ὦνον ὠνάσηται.* Sophrone non nominato Apollon. de adv. p. 604 *πωποτισονον ονασειται* et p. 623 *πῶ τις ὄνον ὠνασεῖται.* itaque et *ὦν* et *ὄνον* certum videtur.

126

Et. gen. (Miller p. 311, om. A) e Philoxeno *χρέος· οὐκ ἀπὸ τοῦ χρῶ ἀλλ' ἀπὸ τοῦ χρέω καὶ χρέομαι. Σώφρων*

τῶ χόλωι χρέομαι.

cf. Et. M. 814, 20.

127 (98 Ahr. 113 Bo)

Eustath. 633, 62 (e Suetonio, cf. Miller Misc. p. 435) *παροιμία κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς .. χρῆσις δὲ ταύτης καὶ παρὰ Σώφρονι ἐν τῶι*

κινησῶ δ' ἤδη καὶ τὸν ἀφ' ἱαρᾶς.

ἱερᾶς traditum. cf. Epicharmi fr. 225.

128 (126 Bo)

Eust. 1112, 12 de formis *ἱππότα τοξότα* aliis: *Εὐδαίμων ὁ Πηλουσιώτης Μακεδόνων γλώσσης εἶναι λέγει .. καὶ Συρακούσιον τὸ ὁ Μύριλλα, οὗ μεμνῆσθαι λέγει τὸν Σώφρονα, ἱστορῶν καὶ ὅτι τοῦ Συρακουσίου τούτου ⟨τὸ⟩ κύριον Δημόκοπος ἦν ἀρχιτέκτων. ἐπεὶ δὲ τελεσιουργήσας τὸ θέατρον μύρον τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις διένειμε, Μύριλλα ἐπεκλήθη.* nisi forte apud Sophronem talia fuerunt *δαμοκόπος ὁ Μύριλλα.* simile fortasse nomen virile apud Diogenem L. VIII 2, 63 traditum, ubi Empedocleis versibus scholion additur hoc: *μέγαν δὲ τὸν Ἀκράγαντα εἰπεῖν φησι Ποτάμιλλα, ἐπεὶ μυριάδες αὐτὸν κατώικουν ὀγδοήκοντα κτλ.* monuit hoc Bernardus Lupus.

129 (99 Ahr. 85 Bo)

Eustath. 1397, 24 *λέγει ὁ ταῦτα παραδιδοὺς* (Suetonius, cf. Miller Misc. p. 435) *καὶ ὡς οἱ τῆι παιδιᾶι ταύτηι χρώμενοι ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς κύβοις τρημάτων τρηματῖται* (*τρηματικταί* Suet. itemque Hesychius, fort. et ipsum e Sophrone) *λέγονται, παράγων καὶ χρῆσιν Σώφρονος τὸ*

δειπνήσας ὠστίζεται τοῖς τρηματιζόντεσσι.

dativus suspectus, fort. *ἐν τοῖς τρ.*

130 (137 Bo)

Eust. 1651, 2 ἄλλοι δὲ *μισήτην* βαρυτόνως πρὸς διαστολὴν τῆς ὀξυτονουμένης, τὴν κοινὴν καὶ ῥαιδίαν, λέγοντες καὶ χρῆσιν αὐτῆς εἶναι παρὰ Κρατίνωι καὶ Σώφρονι. de accentu v. Trypho apud Ammon. p. 94 V, cuius ad Sophronem spectant haec verba τὴν δὲ διαφορὰν τῶν σημαινομένων καὶ παρὰ Δωριεῦσί φησι φυλάττεσθαι καὶ παρ' Ἴωσιν.

131 (21 Ahr. 67 Bo)

Herodian. dict. solit. p. 10, 32 Σ. τε τὴν κλητικὴν ἔφη

Ποτιδᾶ δραστοχαῖτα.

ποτίδα trad. incertum Ποτιδᾶ an Ποτειδᾶ, v. ad Epicharmi fr. 81. tum πρασιοχαῖτα Ahrens coll. Hesych. φυκιοχαίτην. recte fortasse, si de colore intellegas ut κυανοχαίτης. possis etiam πρασοχαῖτα coll. Hesych. φῦκος.

132 (138 Bo)

Herodian. dict. solit. p. 12, 7 *Τρέλλων*· παρὰ Σώφρονι τὸ ὄνομα.

133 (139 Bo)

Herodian. dict. solit. p. 32, 24 (τέκμωρ, ὕδωρ, ἔλδωρ) *νίκωρ* παρὰ Σώ(φρονι) τῶι μιμογράφωι.

134 (90 Ahr. 115 Bo)

Herodian. dict. solit. p. 44, 22 (ἐσσί) ἡ δὲ χρῆσις παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ Συρακουσίοις. διὸ καὶ Σ. φησί

ὀδαῖός γ' ἐσσί.

ὀδαγός Ahrens. apud Photium ὀδαῖος Mercurii cognomen correctum dudum in ὅδιος, cf. Hesych. s. v. an fuit ἀδαῖός γ' ἐσσί? cf. ad fr. 137.

*135 (12 Ahr. 159 Bo)

λαδρέοντι δὲ τοὶ μυκτῆρες.

Herodianus in Cram. An. Ox. I 123, 14 (δείδω) παρὰ τὸ δείω κατὰ πλεονασμὸν τοῦ δ̅ . . καὶ τὸ παρὰ τῶι Συρακουσίωι 'λαδρ. . . μυκτ.' ἔγκειται γὰρ τὸ λᾶ (λ cod) ἐπιτατικὸν τῶι (ῥείω cod) ῥέοντι ἀντὶ τοῦ μεγάλως ῥέοντι. Et. gen. (Et. M. 554, 33) λαδρέοντι παρὰ τὸ λᾶ καὶ τὸ ῥέω λαρέοντι, μεγάλως ῥέοντι, πλεονασμῶι τοῦ δ.

Sophroni tribuit Ahrens. Herodiano credere difficile est, πλαδαρέοντι coni. Wilamowitz.

136 (140 Bo)

Hesych. ἀγροῦ πυγή (ἀγροπηγή cod)· παροιμία .. ὁ δὲ Σ. τὰ πλεῖστα (fort. τὰ πιότατα) μέρη, μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ὀρνέων (μετὰ τῶν ὀρῶν cod: cf. App. prov. I 4, ubi additur μαλακώτατα γὰρ τὰ πρὸς τῆι πυγῆι τῶν ὀρνέων). καὶ τὰ πιότερα τοῦ ἀγροῦ καὶ *ζάπλουτοι ἀγροῦ πυγαί* (πηγαί cod). haec licet turbata sint, tamen Sophronis verba recte mihi videor distinxisse.

137 (141)

Hesych. ἀδαῖα· εἰς κόρον ἄγοντα παρὰ τὸ ἄδην. ὁ δὲ Σώφρων τὸν ἀηδῆ ἀδανὸν ἔφη. Eustath. 1394, 37 (e lexico rhetorico) ἄδην .. ἀφ' οὗ ἀδόλεσχος .. καὶ ἀδαῖον παρὰ Σώφρονι τὸ εἰς κόρον ἔργον (l. ἄγον). cf. Hesych. ἀδαιόν· δαψιλές, ἀτερπές, ὀκνηρόν. duas glossas inter se confudit Eustathius eiusve auctor, Sophro ἀδαῖος vel ἀδαιός dixit. v. ad fr. 134.

138 (142 Bo)

Hesych. Ἁλικανύων· ὁ Ποσειδῶν. Σώφρων. nomen suspectum, an Ἁλικλύδων?

139 (143 Bo)

Hesych. ἀλύδοιμον· πικρὸν παρὰ Σώφρονι. Arcad. p. 61, 23 Bark (cf. Dindorf Gr. gr. p. 56) καὶ τὸ ἀλύδοιμος ὁ οἰκτρός προπαροξύνεται. Suid. ἀλύδιμος· ἡ οἰκουρός (l. οἰκτρός). nescio apud Hesychium οἰκτρόν an πικρός apud reliquos scribendum sit.

140 (144 Bo)

Hesych. διατελείαν (inter διάιττειν et δίαττος posita glossa)· τὸ ἄπρακτον παρὰ Σώφρονι. τινὲς δὲ γράφουσι διαγγελίαν. fuitne δι' ἀτέλειαν (i. e. ἀλητουργησίαν, cf. Hesych)?

*141

Hesych. ἐποτούδιξε (-ιζε cod). κατέβαλεν ἐπὶ γῆν. aut Epicharmi aut Sophronis esse videtur verbum ποτουδίζειν.

142 (145 Bo)

Hesych. Ἡρύκαλον· τὸν Ἡρακλέα. Σώφρων ὑποκοριστικῶς.

143 (146 Bo)

Hesych. καταστίζων .. καταψηφίζων· παρ' ὅσον τῶν ἀτακτούντων τὰ ὀνόματα παρέστιζον καὶ ἐζημίουν. καὶ Σ. κεντήματα φησίν (scil. pro καταστίγματα). sic haec ordinanda; in codice verba καὶ .. φησίν adhaerent insequenti glossae κατάστικτον· ποικίλον. cf. Hesychii cod. s. παραστίζουσα. errat Crusius Disquisit. Herod. p. 107.

*144

νῦν τ' ἦνθες ἐς χορὸν νῦν τ' ἔπραδες.

Hesychii lemma sic explicatum νῦν εἰς χορὸν ἦλθες καὶ νῦν ἔπαρδες. similiter Suidas νῦν ἦλθον εἰς χορόν, νῦν τ' ἔπαρδες. nec iambis nec trochaeis cum apta sint verba, vix dubito quin Sophronis fuerint, quem paratacticum dicendi genus inprimis decet.

145 (93 Ahr. 105 Bo)

Hesych. σκανα ... ντα· ἐπιχαλκ.. παρὰ σωφρονίωσκανὰς πορεύσῃ ἐν τῆι ἀσπίδι. Καλλίας δὲ σκεῦος (v. Bekk. An. 302, 31. Et. M. 716, 54). ad sensum

rectissime Ahrensius *σκανασῆι ἐν τᾶι ἐπιχάλκωι*, cui tamen interpretis verba adcommodari vix possunt, quae satis violenter idem corrigebat *σκηνοποιήσηι ἐν τῆι ἀσπίδι*. multo vero infelicius Lobeck Paral. p. 334, 15. possunt verba ad iuvenem in bellum profecturum dicta fuisse. hinc Theocritus Lyciscae v. 53, ut vidit Wilamowitzius, *Σῖμος ὁ τᾶς ἐπιχάλκω ἐρασθεὶς ἐκπλεύσας ὑγιὴς ἐπανῆνθε*.

*146

Hesych. *ψαφοτρίβέων· περὶ τοὺς λόγους* (*λογισμοὺς* Hemsterh) *τριβομένων*. cf. Epich. fr. 170, 8. incerta coniectura ad Sophronem rettuli.

147 (147 Bo)

Photius *κάρκαρον· τὸ δεσμωτήριον. οὕτως Σώφρων*. Hesych. *κάρκαροι .. καὶ δεσμοί*. latine *carcer*.

148 (148 Bo)

Photius *λίτρα .. ἐπὶ δὲ τοῦ σταθμοῦ Ἐπίχαρμός τε* (fr. 40) *καὶ Σ. ἐχρήσαντο*.

149. 150 (94. 47 Ahr. 90. 91 Bo)

149 *αἴ τις τὸν ξύοντα ἀντιξύει.*

150 *ὁ χοραγὸς ξύεται.*

Phot. et Suid. *ξυήλην .. καὶ τὸ κνῆν οἱ Δωριεῖς ξύειν λέγουσιν, ὡς καὶ Σ. 'αἴ .. ἀντιξ.' καὶ πάλιν 'ὁ χ. ξ.'*

149 *καὶ Σώφρονα τις* Phot. *καὶ Σώφρων ἄν τις* Suid: corr. Ahrens.

cf. schol. Aristid. III 524, 6 Dind. *παροιμία· τὸν ξύοντα ἀντιξύειν*. Varronis satura inscripta *Mutuum muli scabunt*. OJahn Persii Proleg. p. XCVIII.

151 (149 Bo)

Phot. *ὀγκίαν· τὸν σταθμὸν Σ. καὶ Ἐπίχαρμος* (fr. 203).

152 (150 Bo)

Phot. *παμφάλνα· τὴν πομφόλυγα Σ.* comparari possunt *ὀλίγος ὀλίος, Φιγάλεια Φιάλεια*.

153 (151 Bo)

Poll. IX 46 *τῶν δὲ πόλεως μερῶν καὶ .. προεξέδραι, θῶκοι, καί, ὡς Σ. φησίν, σύνθωκοι*.

154 (126 Bo)

Priscian. VI 13, 70 *Syracusii enim ἥρων pro ἥρως dicunt. sic Sophron παρ' ἡρώνεσσι pro ἥρωσι dixit.*

155

Quintilian. I 10, 17 *grammatice quondam et musice iunctae fuerunt, si quidem .. eosdem utriusque rei praeceptores fuisse cum Sophron ostendit mimorum scriptor .. tum Eupolis* (i. e. in Capris). cf. schol. Dion. Thr. in Crameri An. Ox. IV 324, 34.

156 (100 Ahr. 107 Bo)

Schol. Arist. Ach. 204 *τῆ ῥῆμα προστακτικόν .. ἐχρήσατο δὲ τῶι πληθυντικῶι ὁ Σ. εἰπών*

τῆτέ τοι κορῶναί ἐντι.

εἰσιν traditum.

157 (102 Ahr. 94 Bo)

Schol. Arist. Nub. 756 *καὶ Σ. πληθυντικῶς*

ἀργυρίων δεήσηι.

158 (22ᵇ Ahr. 104 Bo)

Schol. Arist. Thesm. 846 *ἰλλός· τυφλός, διεστραμμένος τὴν ὄψιν. Σώφρων*

ἰλλοτέρα τᾶν κορωνᾶν.

Galen. XVII 1 p. 680 *ἰλλός· ἀφ' οὗ καὶ Σ. δοκεῖ πεποιηκέναι τὸ συγκριτικόν 'ἰλλότερον τάνκνονα'.*

159 (101 Ahr. 119 Bo)

Schol. Arist. Plut. 1050 *τὸ δὲ Ποντοπόσειδον ἀντὶ τοῦ ὦ μέγιστε Πόσειδον. καὶ Σ. γάρ φησιν πόντος ἀγαθῶν, πλῆθος καὶ μέγεθος θέλων σημᾶναι.*

160 (126 Ahr. 31 Bo)

Schol. Eur. Andr. 166 *σαίρειν παρὰ τὸ σάρον, ὡς παρὰ Σώφρονι*

τὸ σάρον ἄνελε.

Hesych. *σάρον .. βαρυτονητέον, ὡς παρὰ Σώφρονι.*

161 (152 Bo)

Schol. Eur. Phoen. 3 *ἔθος δὲ τοῖς ποιηταῖς θηλυκῶς λέγειν τοὺς ἵππους. Σ. τὰν ἵππον.*

162

Schol. B Hom. *E* 576 (corrigendum e schol. Greg. Nazianz. p. 11 ed Piccolomini) *παρὰ δὲ Σικελιώταις τὸ μὲν ἀρχαῖον ἦν* (*τὸ τάλαντον*) *μνῶν κδ', νῦν δὲ ιβ'. δύναται δὲ ὁ νόμος* (*δὲ εἶναι* schol. Hom) *τρία ἡμιωβόλια, ὡς ἐν τοῖς Περὶ Σώφρονος Ἀπολλόδωρος. ἐκ τῶν Διογενιανοῦ τῆς ἐπιτομῆς τῶν Οὐηστίνου* (*τ. Οὐ.* om. schol. Hom) *Ἑλληνικῶν ὀνομάτων.* videtur igitur *νόμος* voc. ut apud Epicharmum fuit (fr. 136. 137) ita apud Sophronem fuisse.

163 (127 Ahr. 116 Bo)

Schol. A Hom. *Λ* 385 *εἰς κέρατος τρόπον ἀνεπλέκοντο οἱ ἀρχαῖοι. Σώφρων*

κορώνας ἀνδούμενοι.

non recte explicatum videtur, cf. Hesych. *κορώνη· εἶδος στεφάνου* et Athen. XV 680 d.

164

Schol. Lucian. Lexiph. IV 156 Iac. *σιληπορδεῖν παρὰ Σώφρονι τὸ στρηνιᾶν καὶ ἀβρύνεσθαι.* Hesych. *σιλαπορδῆσαι· ἀβρύνεσθαι, θρύπτεσθαι, χλιδᾶν.* idem s. *σιληπορδεῖν* itemque Photius.

165 (103 Ahr. 120 Bo)

κύμβου ὄγκον ἔχων.

Schol. Nicand. Ther. 526 *κύμβοιο· τοῦ ὀξυβάφου, ἐπειδὴ κυφόν ἐστι . . καὶ παρὰ Σώφρονι 'κ. ὄ. ἔ.' ἀντὶ τοῦ σκυφοειδοῦς ποτηρίου.*

unus cod. G *κύμβου ἔχον ὄγκον.*

166 (34 Ahr. 14 Bo)

ἀεὶ δὲ πρὸς ἀῶ φύλλα ῥάμνου κραστιζόμεθα.

Schol. Nic. Ther. 860 (de rhamno) *καὶ Σ. ὁμοίως 'ἀεὶ . . κραστ.'*

πρὸς ἀῶ scripsi: *πρόσω* codd, cf. Phot. *ῥάμνος* *κραστιζόμεθα* unus cod. P, *κρατιζόμεθα* rell. cf. Bekk. An. 273, 28 *κράστις· ὁ χόρτος ὁ ἡμίξηρος. ὅθεν καὶ τὰ ζῶια κραστίζεσθαί φασιν, οἷον ἐμφορεῖσθαι τοιούτου χόρτου.*

167 (153 Bo)

Schol. Pind. Nem. I 1 *ἔνιοί φασιν . . ἱερὰν εἶναι τὴν κρήνην* (i. e. Arethusam) *Ἀρτέμιδος· τὴν δὲ θεὸν ἱππικὴν εἶναι* (v. Pind. Ol. 3, 26), *καθὸ Σ. μὲν αὐτὴν ἀτρέστην* (l. *ἀτρέσταν*), *Ὅμηρος δὲ χρυσήνιον.*

168 (104 Ahr. 121 Bo)

μοῖτον ἀντὶ μοίτου.

Varro de l. l. V 179 *mutuum quod Siculi moeton; itaque scribit Sophron 'moeton antimo et.'* correxit Huschke, cf. Hesych. *μοιτοὶ ἄντιμοι* (l. *μοῖτον ἀντὶ μοίτου*). *παροιμία Σικελοῖς· ἡ γὰρ χάρις μοι τὸν οἰνόχαριν.* ubi scribendum cum Wilamowitzio *ἡ γὰρ χάρις μοῖτον· οἷον χάριν* ⟨*ἀντὶ χάριτος*⟩. Theognost. Can. An. Ox. Cram. II 74, 8 *μοῖτος* voc. cum *οἶτος κοῖτος φοῖτος* aliis componit.

169 (118 Bo)

Zenob. Ath. I 58. vulg. II 17 *ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγραι· ταύτης μέμνηται Μένανδρος καὶ Σ. καὶ Ἄλεξις.* sequitur Demonis enarratio, cf. Crusius Anal. paroem. p. 147.

*170

Zenob. vulg. II 94 γραῦς ἔριφος (σέριφος Suid). Ἀπολλόδωρός φησιν ὅτι ἔστι τις παροιμιώδης λεγομένη ἐριφία γραῦς (sic P: σέριφος B), ἡ ἐν παρθενίαι γεγηρακυῖα (quod nescio plane quo pertineat). οἱ δὲ ἀπὸ (l. ἐπὶ) τῆς ἀκρίδος· τὴν γὰρ ἀρουραίαν ἀκρίδα ὑπό τινων μάντιν λεγομένην κατὰ Σικελίαν γραῦν ἔριφον καλεῖσθαι ἢ γραῦν ἐρίφην (ἐρίφων B). λέγουσι δὲ ὅτι εἴ τινι ἐμβλέψειε ζώιωι, κακὸν ἐκείνωι γίνεται. mutila eadem Hesychius, brevius Suidas s. v. ad Theocriti versum X 18 μάντις τοι τὰν νύκτα χροιξεῖται καλαμαία scholion Ambrosianum hoc superest: ταύτην οἱ μὲν γραῦν ἔριθον, οἱ δὲ ἀρουραίαν ὀνομάζουσιν. ἐστὶ δὲ ἀκρὶς καὶ καλεῖται μάντις ... Ἀριστοφάνης (rectius in aliis Ἀρίσταρχος ἐν ὑπομνήματι Λυκούργου Αἰσχύλου) τὴν ἀκρίδα ταύτην, εἴ τινι ἐμβλέποι ζώωι, τούτωι κακὸν γίνεσθαι. apud Siculos videtur γραῦς ἔριθος dicta fuisse, de qua conicias Apollodorum in Sophroneis commentariis (minus crediderim in Epicharmeis) exposuisse.

*171

Theocriti carmen Lycisca aliquo modo ad Sophronis imitationem institutum esse non inde solum apparet quod in libris cum Pharmaceutriis et Adoniazusis arte coniunctum reperitur, sed e rerum quoque hominumque ad vitae veritatem descriptione plane simili colligitur, v. etiam ad fr. 145. Ptolemaeum τὸν ἄριστον μισθοδόταν eodem consilio addidit Theocritus quo in Adoniazusis Arsinoae erga Adonidem pietatem regisque ipsius magnificentiam laudavit. vere praeterea hoc mihi Wilamowitzius coniecisse videtur, pastoricii carminis originem e Sophronis mimis primitus repetendam esse: pastorum vitam moresque satis accurate Theocritus in Viatoribus repraesentavit, in reliquis aliena multa admiscuit novataque arte novum carminum genus condidit.

Sophroni quae sive falsa sive incerta nimis coniectura tribuerunt pauca haec memorabo. in Platonis Gorgia p. 493a qui dicitur κομψὸς ἀνήρ, ἴσως Σικελός τις ἢ Ἰταλικός (cf. Timocr. fr. 6 B), is non potest Sophron esse Syracusanus, quem intellegi volebat Schusterus Mus. Rhen. XXIX 605, cf. Hirzel Comm. Momms. p. 13. neque recte Sophroni tribuit Bergkius PL⁴ III 743 verba a Demetrio de eloc. 151 servata ὥσπερ τὸ 'δελφοὶ παιδίον ὑμῶν ἁ κύων φέρει', pergit enim Demetrius καὶ τὰ Σώφρονος δέ κτλ. Sophronis nomen Lobeckius (Aglaoph. p. 1032) supplevit in glossa Et. gen. (Et. M. 286, 35) δράξων (δράξα B). ἡ λέξις Σικελική. σημαίνει δὲ τοὺς κατ' ἀγορὰν τῶν ἀλφίτων ἢ [τοὺς] ἄλλων τινῶν δρασσομένους καὶ ἁρπάζοντας. οὕτως Ἐρατοσθένης. ⟨Σώφρων δὲ⟩ καψιπηδάλους καλεῖ. cf. Hesych. καψιπήδαλος (καψικίδαλος Soping, cf. ἐγκαψικίδαλος Lucian. Lexiph. 10)· ὁ μετὰ τῶν τὰ ἄλφιτα καὶ μὴ διδόντων ἁλόμενος, quae frustra tractavit Schoemannus Comment. Studemund. (1889) p. 624. cf. Hesych. δραξών· ἐν Σικελίαι ἱερόν, εἰς ὃ οἱ γεωργοὶ εὐχὰς ἔπεμπον ... ὅθεν καὶ δραξόνες (δράσοντες cod) ἐκλήθησαν. inlustrari videtur popularis quidam Siculorum usus, de quo Eratosthenem disputasse conicias ut comoediae origines explicaret; similia in Cotyttiis agebantur, cf. Crusius Philol. vol. suppl. VI 284. Etymologi verba mutila: auctoris nomen intercidisse cum probabile sit, propter

Luciani imitationem de attico poeta comico recte opinor Wilamowitzius cogitavit. Hesychii glossa similis est altera haec *θυλακίζειν· τὸ ⟨μετὰ βοῆς* add. s. v. *θαυλακίζειν⟩ ἀπαιτεῖν τι ἑπόμενον μετὰ θυλάκου. Ταραντῖνοι.* unde et corrigenda fortasse et supplenda glossa *καψιπήδαλος· ὁ μεταιτῶν τὰ ἄλφιτα καὶ μὴ διδόντων ἀλλόμενος* (vel *ἐφαλλ·*) *καὶ ἐγκάπτων* sim. ad poetam Tarentinum num referenda sit glossa, ne sic quidem certum. non persuasit mihi Wilamowitzius (PVoigt Sorani liber de etym. corp. hum. p. 43) Sophronis verba a Meletio servata esse (Cram. An. Ox. III 89, 13) *τὸ στῆθος λέγεται καὶ στέρνον καὶ θῶραξ .. στέρνον μὲν διὰ τὸ στερεόν, καὶ στῆθος παρὰ τὸ αὐτό .. ἄλλοι δὲ ὅτι ἐν αὐτῶι τὸ ἡγεμονικὸν ἕστηκεν. ἐξ οὗ καὶ ʽστεῦταί τις λωβῆσαί σε'.* habet formam non doricam *λωβῆσαι* etiam Hesychius, ut corrigere non audeas; rectius fortasse tragici poetae versiculum adgnosces *στεῦταί τι λωβῆσαί σε.* denique nihil nisi error est Sexti Emp. p. 664, 32, cum Sophronis dictum esse contendit quod ipse paullo ante (p. 661, 16) Epicharmo recte tribuerat, v. ad Epich. fr. 247.

2. XENARCHVS

TESTIMONIA

1 Aristot. Poet. 1 p. 1447b 3 *τοὺς Σώφρονος καὶ Ξενάρχου μίμους.* v. de Sophrone TESTIM. 2.

2 Phot. *Ῥηγίνους· τοὺς δειλούς. Ξέναρχος γὰρ ὁ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου υἱὸς ἐκωμώιδει τοὺς Ῥηγίνους ὡς δειλούς, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου πεισθείς.* cf. Suid. et Hesych. *Ῥηγῖνος.* ignaviae criminationem e leporis imagine Rheginorum nummis olim insculpta recte repetiit Bergkius Hist. litt. gr. IV 42, 82, cf. Head Hist. numm. p. 93. continuum Rheginorum cum Dionysio bellum enarrat Diodorus libro XIV. Athen. I 19f *τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκρούσας Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκωψε πρῶτος.* Nymphodorus sine dubio idem de quo Clearchus loquitur Athen. X 452f *ἔτι δὲ Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος, ὅσπερ καὶ τῶν Ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής· καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῶι μνημονευομένωι μίμωι.* fuit igitur mimorum actor et fortasse Xenarchi mimum in scaena agebat.

*3 Plut. vit. Niciae 1 *ὅς* (i. e. Timaeus) *ἐλπίσας τὸν μὲν Θουκυδίδην ὑπερβαλεῖσθαι δεινότητι, τὸν δὲ Φίλιστον ἀποδείξειν παντάπασι φορτικὸν καὶ ἰδιώτην, διὰ μέσων ὠθεῖται τῆι ἱστορίαι τῶν μάλιστα κατωρθωμένων ἐκείνοις ἀγώνων καὶ ναυμαχιῶν καὶ δημηγοριῶν, οὐ μὰ Δία ʽπαρὰ Λύδιον ἅρμα πεζὸς ἰχνεύων', ὥς φησι Πίνδαρος, ἀλλ' ὅλως τις ὀψιμαθὴς καὶ μειρακιώδης ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον ʽπαχύς, ὠνθυλευμένος στέατι Σικελικῶι', πολλαχοῦ δ' ὑπορρέων εἰς τὸν Ξέναρχον, ὥσπερ ὅταν λέγηι τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν ἡγήσασθαι γεγονέναι τὸν ἀπὸ τῆς νίκης ἔχοντα τοὔνομα στρατηγὸν ἀντειπόντα πρὸς τὴν στρατηγίαν κτλ.* secuntur alia id genus facetiarum exempla. Xenarchum dubito mimorum poetam intellegam an rhetorem aliquem ignotum. de Xenarcho peripatetico Strabonis praeceptore cogitavit Wilamowitzius, quem Strabo narrat (p. 670) Alexandriae Athenis Romae vitam degisse, *τὸν παιδευτικὸν βίον ἑλόμενον.*

De mimis Xenarchi nihil praeterea superest.

III. PHLYACES

1. RHINTHON

Testimonia

1 Anth. P. VII 414 *Νοσσίδος τῆς μελοποιοῦ.*

Καὶ καπυρὸν γελάσας παραμείβεο καὶ φίλον εἰπὼν
ῥῆμ' ἐπ' ἐμοί· Ῥίνθων εἴμ' ὁ Συρακόσιος,
Μουσάων ὀλίγη τις ἀηδονίς· ἀλλὰ φλυάκων
ἐκ τραγικῶν ἴδιον κισσὸν ἐδρεψάμεθα.

2 *Συρηκ.* Plan, scribendum potius v. 3 *ὀλίγα.*

2 Stephanus Byz. p. 603 *Τάρας . . ὁ πολίτης Ταραντῖνος. καὶ ἀνεγράφησαν οὕτω πολλοὶ χρηματίζοντες, μάλιστα Πυθαγόρειοι, καὶ Ἀριστόξενος . . καὶ Ῥίνθων, Ταραντῖνος φλύαξ, τὰ τραγικὰ μεταρρυθμίζων ἐς τὸ γελοῖον. φέρονται δ' αὐτοῦ δράματα λη'* (hinc Eust. ad Dion. v. 376). Tarentinum saepissime vocant, natione tamen Syracusanum fuisse Nossidi credemus. apud Stephanum interpunctio ita mutanda erat, ut verba *Ταραντῖνος φλύαξ* (vel *ὁ Τ. φλ.*, uti paullo post *Ἴκκος ὁ Ταραντῖνος ἰατρός*) inter se iungerentur. Tarentinorum proprium erat phlyacum genus ideoque qui hoc genus excolebat iure Tarentinus vocari poterat.

3 Suidas *Ῥίνθων, Ταραντῖνος κωμικός, ἀρχηγὸς τῆς καλουμένης ἱλαροτραγῳδίας, ὅ ἐστι φλυακογραφία. υἱὸς δ' ἦν . . . κεραμέως καὶ γέγονεν ἐπὶ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου. δράματα δ' αὐτοῦ κωμικὰ τραγικὰ* (l. *κωμικοτραγικὰ*) *λη'*. patris nomen intercidit, nisi forte *κεραμέως* voc. ex ipso nomine patris corruptum putes. de hilarodis et magodis v. Athen. XIV 620. 621.

4 Sosibius apud Athen. XIV 621 f *τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δ' αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας, ὡς Ἰταλοί.*

5 Donatus de com. c. VI 1 (supra p. 68) *comoedia autem multas species habet. aut enim palliata est aut togata aut tabernaria aut Attellana aut mimus aut Rinthonica aut planipedia.* eadem Lydus de magistr. 1, 40, qui addit *καὶ Ῥινθωνικὴ ἡ ἐξωτική,* et Euanthius c. IV 1 (supra p. 66), qui ait *Rinthonicas ab auctoris (actoris* trad: corr. IGVossius) *nomine.* cf. Leo Hermae XXIV 82 sq.

6 Lydus de magistr. 1, 41 *Ῥίνθωνα καὶ Σκίραν καὶ Βλαῖσον καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Πυθαγορείων* (*πυθαγόρων* traditum) *ἴσμεν οὐ μικρῶν διδαγμάτων ἐπὶ*

τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητάς, καὶ διαφερόντως τὸν Ῥίνθωνα, ὃς ἑξαμέτροις ἔγραψε πρῶτος κωμωιδίαν. ἐξ οὗ πρῶτος λαβὼν τὰς ἀφορμὰς Λουκίλιος ὁ Ῥωμαῖος ἡρωικοῖς ἔπεσιν ἐκωμώιδησεν. μεθ' ὃν καὶ τοὺς μετ' αὐτόν, οὓς καλοῦσι Ῥωμαῖοι σατυρικούς, οἱ νεώτεροι τὸν Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος χαρακτῆρα ζηλώσαντες, τοῖς μὲν Ῥίνθωνος μέτροις τοῖς δὲ τῶν μνημονευθέντων διασυρμοῖς χρησάμενοι τὴν σατυρικὴν ἐκράτυναν κωμωιδίαν κτλ. cf. Leo l. s. p. 82. non debebam fidem habere Lydi eiusve auctoris commento (Hermae XXII 509). hexametris non usus est Rhintho, qui confunditur fortasse cum Boeoto Syracusano eiusve similibus poetis. Boeotus enim, ut ait Alexander Aetolus p. 230 M, notavit *εὖ παρ' Ὁμηρείην ἀγλαίην ἐπέων πισύγγους ἢ φῶρας ἀναιδέας ἤ τινα χλούνην φλύων ἀνθηρῆι σὺν κακοδαιμονίηι.* hoc loco commemorare licet schol. Nicandri Alex. 214 *φλύζων· φλυαρῶν ὑπὸ τῆς μανίας· καὶ οἱ Ἰταλιῶται τοὺς φλυαρογραφοῦντας φλυζογράφους ἐκάλουν.* inepte hoc, quoniam *φλυζός* nomen nec fuit nec potuit esse. fuerunt potius primitus Phlyaces, ut recte explicat Wilamowitzius, daemones ingenti phallo podiceque insignes, quales in vasis Corinthiis exhiberi solent. cf. Hesych. *φλύαξ· μέθυσος .. γελοιαστής.*

Rhinthonicas fabulas nemo legit praeter grammaticos et lexicographos Alexandrinos, novissimus testis Herodianus. tradita igitur Rhinthonis memoria eodem plane modo ac reliquorum comoediae Italioticae auctorum. Rhinthonis reliquias conlegit Voelker diss. Halensi a. 1887; de re scaenica v. Bethe Proleg. ad hist. theatri (1896) p. 278; de fabularum argumentis a vasculorum pictoribus Italicis expressis Heydemann Jahrb. d. arch. Inst. I 260 sqq. et AKoerte ibid. VIII 61 sqq.

ΡΙΝΘΩΝΟΣ ΦΛΥΑΚΕΣ

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

argumentum in vasis pictura expressum (v. Heydemann l. s. litt. J).

1

Athen. III 111 c *πανός· ἄρτος Μεσσάπιοι. καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν καὶ πάνια τὰ πλήσμια. Βλαῖσος* (fr. 1) *καὶ Δεινόλοχος* (fr. 6) .. *Ῥίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνα τὸν ἄρτον καλοῦσιν.* v. ad Dinolochi fr. 6.

ΕΥΝΟΒΑΤΑΙ

fabulae nomen si est corruptum, non recte *Ἰοβάτας* GHermannus coniecit; Sophoclea tragoedia a phlyacum risu haud dubie aliena.

2

Herodian. dict. solit. p. 19, 24 *ὀλίγος· οὐδὲν εἰς* $\overline{\text{γος}}$ *ὑπὲρ δύο συλλαβὰς τῶι ῑ παραλήγεται καὶ παροξύνεται, ἀλλὰ μόνον τὸ ὀλίγος· μήτι οὖν Ταραντῖνοι χωρὶς τοῦ* $\overline{\gamma}$ *προφερόμενοι τὴν λέξιν ἀναλογώτερον ἀποφαίνονται, ὥσπερ Ῥ. . . ἐν Εὐνοβάταις*

χρήιζω γὰρ ὀλίον μισθὸν αὐτὸς λαμβάνειν.

ex Herodiano Et. gen. (Et. M. 621, 52) *ὀλίος*, ubi sola verba *ὀλίον μισθόν*. v. ad fr. 8.

ΗΡΑΚΛΗΣ

3

Athen. XI 500 f *ὑστιακὸν ποτήριον ποιὸν Ῥ. ἐν Ἡρακλεῖ*

ἐν ὑστιακῶι τε καθαρὸν ἐλατῆρα ..
καθαρῶν τ' ἀλήτων κάλφίτων ἀπερρόφεις.

Hesych. *ὑστιακκός· ποτήριον ποιόν. Ἰταλιῶται*, qua scriptura paenultimam longam fuisse effici videtur. cf. Hesych. *ὑετίς* (l. *ὑστίς*)*· ὑδρίς. Ταραντῖνοι* et paullo post *ὕητα· ὑστίς. Ταραντῖνοι*, quae fortasse duae glossae fuerunt *Ὕητα* ... et *ὑστίς· ὑδρίς.* *ἐλατήρ* i. e. *πέμμα πλατύ* schol. Arist. Ach. 246, cf. Hesych. increpari videtur Hercules: *ἐν ὑ. τὸν καθαρὸν ἐλατῆρ' ἅμα* (vel *ὅλον*) *κτλ.* cf. Lucian. Lexiph. 5 *ὃ δ' ἐρρόφει τῶν κριθῶν.*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Α ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

4. 5. 6

Pollux VII 90 *Ῥίνθων δὲ Κολοφωνίου τε* (*ὑποδήματος*) *καὶ καλτίου καὶ ὄγκου ἐν Ἰφιγενείαι τῆι ἐν Αὐλίδι* (*μέμνηται*). Hesych. *Κολοφώνια· ὑποδήματα κοῖλα.* idem *κάλτοι· ὑποδήματα κοῖλα, ἐν οἷς ἱππεύουσι* (latine *calcei*). tertiam glossam non habet Hesychius, alienum enim *ὁρμοί· ἱμάντες ὑποδημάτων.*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Α ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

7

ἔχωσα καινὰν φαινόλαν καπαρτίω.

Poll. VII 61 *καὶ αὐτὸς δὲ ὁ φαινόλης* (*φελώνης* codd. Salm. et Falck) *ἔστιν ἐν Ῥίνθωνος Ἰφιγενείαι τῆι ἐν Ταύροις.* Hesych. *φαινόλα· τὸ ὕφασμα.* ⟨*Ῥίνθων*⟩ *οὕτως* '*ἔχουσα καινὰν φαινόλαν*'.

ἔχεις (s. *ἔχοις*) *ἄκαιναν φελώνην* codd. Salm. et Falck. de feminino vocabuli *φαινόλα* genere constat, latine est *paenula.* extremum voc. corruptum; vix spectat huc Hesych. *καππάτια* (paullo ante *καπήλτια*)· *γυναικεῖα ἱμάτια,* nec minus alienum est quod idem habet *ἀπασσεῖον* (superscr. *ται*)· *παμποίκιλον. οἱ δὲ λινοῦν χιτῶνα, οἱ δὲ μαλλωτόν,* ubi olim *κυπασσίς* vel *κυπάσσιον* lemma videtur fuisse, v. Hesych. s. v. Rhintho quid scripserit non satis certum, conieci *κὰτ ταρσίων* i. e. paenulam talarem. *καταρβύλοις χλαίναις* dixit Sophocles fr. 565.

ΔΟΥΛΟΣ ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ

aut *Μελέαγρος δοῦλος* titulus fuit aut quod probabilius *Δουλομελέαγρος,* ut coniecit Bernhardy. simile *Duloresta.*

8

Herodian. dict. solit. p. 19, 27 (de *ὀλίος* forma, v. ad fr. 2) *Ῥίνθων ἐν Δούλωι Μελεάγρωι*

ὀλίοισιν ὑμῶν ἐμπέφυκ' εὐψυχία.

ex Herodiano Et. gen. (Et. M. 621, 52) *ὀλίος.*

λιολοισιν Herod. codd. *εὐτυχία* Et.

ΜΗΔΕΙΑ

9

Hesych. *κομάκτωρ· ἡ λέξις παρὰ Ῥίνθωνι ἐν Μηδείαι* (*μη* cod., superscr. *δ*). in titulo primi a. Chr. saeculi Magnesiae reperto (n. 217 ed. Kern) sic: *οἱ κομάκτορες καὶ οἱ κήρυκες καὶ οἱ διάκονοι τὸν Ἑρμῆν ἀνέθηκαν.* sunt *coactores.*

ΟΡΕΣΤΑΣ

10

ὁ σὲ Διόνυσος αὐτὸς ἐξώλη θείη.
— Ἱππώνακτος τὸ μέτρον. — οὐδέν μοι μέλει.

Hephaest. p. 9 *Ῥίνθων μὲν γὰρ καὶ ἐν ἰάμβωι ἐπισημασίας ἠξίωσε το τοιοῦτον. ἐν γὰρ Ὀρέστηι δράματί φησιν* '*ὁ .. θείη*'. *εἶθ'* '*Ἱππ. .. μέλει*' (sic Turnebus; *θείης ἴθ'* cod. Ambros. Studemund Anecd. I 111). inde Choerob. in Theodos. II 79, 6 Hilg. *πολλάκις εὑρίσκονται καὶ ἐν τοῖς μέτροις ἀποτελοῦντα κοινὴν συλλαβὴν τὸ κτ καὶ πτ .. ὡς παρὰ τῶι Ῥίνθωνι* '*Ἱππών. .. μέλει.*

1 sive mavis *ὅ σὲ* 2 *εἰ δ' Ἱππόνακτος τὸ μέτρον, οὐδέν μ. μ.* coni. Wilamowitzius, unius personae ut omnia sint, quod mihi non probabile. sed erratum esse ego quoque credo; poeta fort. *Ἱππώνακός* ⟨*γα*⟩ scripsit.

ΤΗΛΕΦΟΣ

11

Poll. X 35 ἐν δὲ τῆι Κρίτωνος Μεσσηνίαι καὶ τῶι Ῥίνθωνος Τηλέφωι καὶ κράββατον εἰρῆσθαι λέγουσιν· ἐγὼ δ' οὐκ ἐντετύχηκα τοῖς δράμασιν. i. e. *grabatum*.

EX INCERTIS FABVLIS

12

Epim. Hom. An. Ox. Cram. I 171, 18 φυλάττουσι δὲ τοῦ εἰς τὴν δίφθογγον καὶ Αἰολεῖς καὶ Δωριέων οἱ παλαίτεροι· παρὰ γὰρ Ῥίνθωνι ἐτράπη

οὐδ' ἧς κύων.

ἀντὶ τοῦ οὐδὲ εἷς. rectius fort. οὐδὲ ἧς κύων.

13

Apollon. de pron. p. 95b ἡ μέντοι ἐμίο (εμειο cod) καὶ [ἔτι] ἐμίω (ἐμείω cod) καὶ ἔτι σὺν τῶι σ ἐμίως καὶ ἐμῶς δισυλλάβως παρὰ Ῥίνθωνι. idem p. 104 c ἡ ἐμίνη συνήθης Ταραντίνοις· ἡ δὲ χρῆσις παρὰ Ῥίνθωνι. Apollon. de pron. p. 96c καὶ ἔτι ἡ τίος. ἡ μέντοι τίω καὶ τίως (τεως cod), συζυγοῦσαι τῆι ἐμίω (ἐμέω cod) καὶ ἐμίως (ἐμέως cod) πάλιν παρὰ τῶι αὐτῶι Ῥίνθωνι εἴρηνται. ad Rhinthonem referendum etiam quod dicit id. p. 105c σύζυγος τῆι ἐμίνῃ ἡ τίνη, ἣ ἔστι παρὰ Ταραντίνοις. v. gloss. Tarent. p. 206 n. 93.

14

Choerob. in Theodos. I 191, 19 Hilg. τινὲς δὲ καὶ τὴν Διὸς γενικὴν ἀπὸ τῆς Δὶς εὐθείας θέλουσι λέγειν τῆς εἰρημένης παρὰ τῶι Ῥίνθωνι. cf. id. I 214, 30.

15

Hesych. ἄσεκτος· ἀγαθὸς παρὰ Ῥίνθωνι Ταραντίνωι φιλοσόφωι (φλυακογράφωι coniecerunt). glossa vix integra.

16

Hesych. βρυδαλίχα· πρόσωπον γυναικεῖον παρα τὸ γελοῖον καὶ αἰσχρὸν ὀρχεῖτίθεται ὁ Ῥίνθων (ὀρίνθω cod) τὴν ὀρχήστραν (ὀρχίστραν cod), καὶ γυναικ(εῖα) ἱμάτια ἐνδέδυται· ὅθεν καὶ τὰς μαχρὰς (μαχλὰς Voelker, ἀκρίδας Wilamowitz, fort. βάκχας) βρυαλίχας (βρυλλίχας cod) καλοῦσι Λάκωνες, quae nemodum expedivit. cf. Hesych. βρυλλοχισταί· οἱ αἰσχρὰ προσωπεῖα περιτιθέμενοι γυναικεῖα καὶ ὕμνους ᾄδοντες. idem βρυαλικταί· πολεμικοὶ 'ὀρχησταὶ μενέδουποι'. Ἴβυκος (fr. 53) καὶ Στησίχορος (fr. 79). idem βυλλίχαι· χοροί τινες ὀρχηστῶν παρὰ Λάκωσι, si quidem haec huc pertinent. denique Pollux IV 104 ἦν δέ τινα καὶ Λακωνικὰ ὀρχήματα . . καὶ ἴθυμβοι ἐπὶ Διονύσωι καὶ καρυάτιδες ἐπ' Ἀρτέμιδι καὶ βρυαλλίχα (βαρυλλικὰ A), τὸ μὲν εὕρημα Βρυαλίχου (βαρυλλύχου A), προσωρχοῦντο δὲ γυναῖκες Ἀρτέμιδι καὶ Ἀπόλλωνι. apud Hesychium incertum βρυαλίχα scribas an βρυάλιχα (a primo casu βρυάλιξ, cf. βρυαλικταί), ipsamne saltationem an saltatricem (ὀρχήστριαν MSchmidt) intellegas.

17

Hesych. *Γαλεοί· μάντεις· οὗτοι κατὰ τὴν Σικελίαν ᾤκησαν. καὶ γένος τι, ὥς φησι Φανόδημος καὶ Ῥίνθων Ταραντῖνος.* sequitur glossa *γαλεώτης· ὁ ἀσκαλαβώτης κτλ.* Steph. B. p. 196, 21 *Γαλεῶται μάντεων εἶδος Σικελῶν. γαλεὸς δὲ καὶ ὁ ἀσκαλαβώτης.* Cicero divin. I 39 *interpretes portentorum, qui Galeotae tum in Sicilia nominabantur.* illos igitur *Γαλεούς* maligne vocavit Rhintho; nam stelionis nomen fraudulentissimi animalis in maledictum translatum ait Plinius XXX 89, cf. Arist. Nub. 170. Petron. c. 50 *Hannibal homo vafer et magnus stelio.*

*18

Hesych. *καμμάρως· τὰς ἐρυθρὰς καρῖδας.* si poetae est, Rhinthonem potius quam Epicharmum vel Sophronem ipsa forma accusativi indicat.

19

Hesych. *Καλαβρίαν· τὴν Μεσσαπίαν χώραν. Ῥίνθων.*

20

Hesych. *κάρκαρα· οὖλα ὁ διήτω* (*οὖλα ὀδόντων* Heinsius et Valesius). *καὶ τὰ ποικίλα τῆι ὄψει, καὶ ἐπιτνρὰ Σιμωνίδηι* (Semon. fr. 33). *ἔνιοι τοὺς μάνδρας, Ῥίνθων. ταὶ τῆι οὐρανίαι ἦρι.* quorum pars ad *μάρμαρα* potius pertinere videtur. Rhinthonem *κάρκαρα* dixisse Ahrensius putabat pro stabulo.

21

Hesych. *περάγην· διέρρωγα. Ῥίνθων.* sic Meinekius: codex *περάγειν· διερρωγέρειν θῶ.* coniectura incerta.

22

Hesych. *σάλω· ἀρκεῖ. παρὰ Ῥίνθωνι.* idem *σαλιᾶι· ἀρκεῖ.* cf. idem *σαλία· πλέγμα καλάθωι ὅμοιον, ὃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φοροῦσιν αἱ Λάκαιναι. οἱ δὲ θολίαν* (Theocr. 15, 39). cf. idem *θαλιοποιοί· οἱ τὰ σκυτούμενα* (l. *ἐσκυτωμένα*) *κιβώτια καὶ τοὺς δερματίνους ῥίσκους ἐργαζόμενοι.* itaque *θάλος θαλία* Laconica vocabula *σάλος σαλία* scribebantur, ut *σιοί* pro *θεοί* alia. apud Hesychium Tonpius *ἀρκύι* pro *ἀρκεῖ* coniecit, rectius fortasse *ἄρκηι* i. e. *arca.*

23

Hesych. *σάννορος· μωρὸς παρὰ Ῥίνθωνι. Ταραντῖνοι* (fort. *π. Ῥ. Ταραντίνωι*). cf. Eustath. p. 1669, 43 (*σάννας*) et Phot. *σάνναν· τὸν μωρόν. οὕτως Κρατῖνος.* apud Hesychium dubito num sit *σάννυρος* scribendum (inde *Σαννυρίων* nomen). cf. latina *sanna sannio.*

24

Hesych. *σαπύλλειν· σαίνειν. Ῥίνθων.* est fortasse i. q. *θαπύλλειν* (v. ad fr. 22), cf. Hesych. *θήπων· ἐξαπατῶν, κολακεύων, θαυμάζων* et idem *θήπει* et *θηπητής.* cf. etiam Hesych. *ἀπυλλέ. ω· αἰνείσθω,* ubi recte opinor Hemsterhusius *ἀπυλλέσθω· σαινέσθω,* nisi potius *σαπυλλέσθω* debebat.

25

Hesych. *σάρματα· καλλύσματα καὶ κόπρια παρὰ Ῥίνθωνι.*

26

Hesych. *τροχαῖα· μέσα ἐν κύβοις. ἢ ὁδός, ὡς Ῥίνθων.* scribendum *τρόχια· τὰ μέσα ἐν κ.* altera interpretatio pertinet ad *τροχιά,* ut vidit MSchmidt.

27

Hesych. *ὑδράν· εἰς θυσίαν ἀκραιφνές. Ῥίνθων.* cf. idem *ὑδράνη· τὸ ἀκραιφνὲς καὶ καθαρόν* et *ὑδρανός· ὁ ἀγνιστὴς τῶν Ἐλευσινίων.* Rhintho videtur aut *ὑδράνα* aut *ὕδρανον* dixisse, quibus comparanda *ἐργάνη* et *ἔργανον.*

28

Photius Athen. et Suidas *ἀγλευκές· τὸ ἀηδές . . δοκεῖ δὲ ξενικὸν εἶναι τὸ ὄνομα, Σικελικόν. πολὺ γοῦν ἔστι πάλιν παρὰ τῶι Ῥίνθωνι.* Hesych. s. v. cf. ad Epicharmi fr. 140.

falso ad Rhinthonem relata sunt quae tradidit Clemens Alex. Protr. p. 14 P. qui postquam Iovem sub tauri specie e Cerere Proserpinam, sub serpentis specie e Proserpina Bacchum tauriformem genuisse narravit, sic pergit (ut scriptum extat teste ESchwartzio in Parisino libro) *ἀμέλει, φησί τις ποιητὴς εἰδωλικός 'ταῦρος πατὴρ δράκοντος καὶ πατὴρ ταύρου δράκων ἐν ὄρει τὸ κρύφιον βουκόλος τὸ κέντρον', βουκολικὸν οἶμαι κέντρον τὸν νάρθηκα ἐπικαλῶν* (inde Euseb. Praep. ev. II 3, 21). eadem narravit Arnobius adv. nat. V 20 sqq: *auctorem aliquis desiderabit rei: tum illum citabimus Tarentinum notumque senarium quem antiquitas canit dicens 'taurus draconem genuit et taurum draco'.* Rhinthonis versiculos esse perperam coniecit Reifferscheidius, ego e carmine potius mystico petitos crediderim, qualia scimus apud Italiotas in usu fuisse. multa molitus tractavit Crusius Mus. Rhen. XLV (1890) p. 265.

item a Rhinthone alienus versiculus apud Ciceronem ad Att. I 20, 3 *nam, ut ait Rhinthon, ut opinor, οἱ μὲν παρ' οὐδέν εἰσι, τοῖς δ' οὐδὲν μέλει.* traditum est *phinton,* quod *Philemon* nuper nescio quis correxit. quo versu recte fortasse opinantur Euripidis verba exprimi (Oenei fr. 565 N²) *οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες κακοί.*

plane incertum est quod Meinekius apud Hesychium corrigebat *ἐνμυχατεύειν* (*ἐνμαχ-* cod)· *ἐγκεκλεῖσθαι, παρὰ Ῥίνθωνι* (*πηγειτονον* [s superscr.] cod).

2. SCIRAS

TESTIMONIA

1 Athen. IX 402 b *Σκίρας· εἷς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμῳδίας ποιητής, γένος Ταραντῖνος.*

2 Lydus de magistr. I 41 *Ῥίνθωνα καὶ Σκίραν* (*ἀσκήραν* cod) *καὶ Βλαῖσον καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Πυθαγορείων ἴσμεν οὐ μικρῶν διδαγμάτων ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητάς.*

Scirae carmina si ex duobus qui soli supersunt versiculis licet coniecturam facere, phlyacum generi adscribenda sunt.

ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ

comparanda Rhinthonis fabula *Δοῦλος Μελέαγρος* p. 186.

1

ἔνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτά,
οὔτ' ἀσχέδωρος νεμόμενος καπρώιζεται.

Athen. IX 402 b *οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀσχέδωρον καλοῦσι τὸν σύαγρον . . καὶ Σκίρας . . ἐν Μελεάγρωι φησίν 'ἔνθ' . . καπρ.'* Hesych. *ἀσχέδωρος· ὁ σύαγρος παρὰ Ἰταλοῖς.* Eust. 1872, 4 *ἀσχέδωρος ὁ σύαγρος παρὰ Ἰταλιώταις . . λέγει δὲ καὶ ἡ κωμωιδία 'ἔνθ' . . καπρώιζεται'. ἔνθα καὶ ὅρα τὸ καπρώιζεται, οὗ . . θέμα παρ' ἄλλοις πρωτότυπον τὸ καπρᾶν· ἐξ οὗ καὶ γυνὴ καπρῶσα ἡ μάχλος.*

2 *καπρωξεται* Athen: *καταπροίξεται* Madvig (potius *καππροίξεται*) expressa verba ex Eur. Hippol. 75.

procul habenda sunt quae SCLERIAE ignoti plane hominis nomine tradita sunt apud Stob. III 2, 7 p. 179 H *Σκληρίου·*

πολλοῖσι θνητῶν ἡ μὲν ὄψις εὐγενής,
ὁ νοῦς δ' ἐν αὐτοῖς δυσγενὴς εὑρίσκεται.

et III 18, 2 p. 513 *Σκληρίου·*

ὡς οὐκ ἀνεκτός, ὅστις ἢ πάροινος ὢν
ἢ καὶ μεμηνὼς εἰς μὲν αὐτὸν ἀσφαλὴς
ἀεί ποτ' ἐστίν, εἰς δὲ τοὺς πέλας νοσεῖ.

quorum versuum et numeri severiores et sententiarum inbecillitas et dicendi genus triviale tragicum philosophum resipiunt. vulgari philosopho illud quoque dignum quod legitur in Mantiss. prov. II 61 *πόλεμος οὐ λαφυραγωγεῖ τὴν ἀρετήν. Σκληρίου,* adhibitum id, ut videtur, a Plutarcho de lib. educ. p. 5 f. adde scolium ab aliis Simonidi vel Epicharmo, a Stobaeo fl. 103, 9 Scleriae adscriptum *ὑγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῶι κτλ.* incertum iudicium de eo qui schol. Eur. Andr. 32 Schw. nominatur homine: *Σκληρὶς* (*Σκληρίας* Schwartz) *δὲ ἐκ μὲν Ἀνδρομάχης Μεγαπένθην, ἐκ δὲ Ἑρμιόνης Ἀγέλαον* (genuisse Neoptolemum).

alia nec Scirae nec Scleriae videntur carmina superesse.

3. BLAESVS

TESTIMONIA

1 Stephanus Byz. p. 357, 1 *Καπρίη, νῆσος Ἰταλίας. Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ .. ἐντεῦθεν ἦν Βλαῖσος σπουδογελοίων ποιητὴς Καπριάτης.*

2 Lydus de magistr. I 41 *Ῥίνθωνα καὶ Σκίραν καὶ Βλαῖσον καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Πυθαγορείων ἴσμεν οὐ μικρῶν διδαγμάτων ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἑλλάδος γενέσθαι καθηγητάς.*

haud inepte Voelkerus (Rhinth. fragm. p. 31) e Stephani testimonio conligebat non fabulas Blaesum scripsisse sed saturas Menippeas. fuit homo Diodoro Aristophaneo antiquior (ad fr. 2), Menippo non multo posterior. quae supersunt e Diodori Glossis omnia petita esse vidit Wilamowitzius.

ΜΕΣΟΤΡΙΒΑΣ

Et. M. 575, 10 *μέζεα· τὰ αἰδοῖα .. Σικελοὶ δὲ καὶ Ταραντῖνοι μέσα ἀποκαλοῦσιν.*

1

Athen. III 111c *πανός· ἄρτος. Μεσσάπιοι. καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν καὶ πάνια τὰ πλήσμια. Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβαι.* v. ad Dinol. fr. 6. Rhinth. fr. 1.

ΣΑΤΟΥΡΝΟΣ

2

ἑπτὰ μαθαλίδας ἐπίχεε ἁμὶν τῶ γλυκυτάτω.

Athen. XI 487c *μαθαλίδας· Βλ. ἐν Σατούρνωι φησίν 'ἑπτὰ .. γλ.' Πάμφιλος δέ φησιν 'μήποτε ἐκπώματός ἐστιν εἶδος, ἢ μέτρον οἷον κύαθος'. Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσιν.* cf. Hesych. s. v. altera Pamphili explicatio probabilis.

ἡμῖν traditum iambos facile restitui posse vidit Meinekius correcto *ἐπίχεον* in versus initio.

SEDIS INCERTAE

3

Hesych. *μοκκώνωσις· περιφρονεῖς παρὰ Βλαίσωι.* idem *μακκοᾶν· παραφρονεῖν.* latet *Μακκώ* nomen, cf. schol. Ar. Eq. 62.

4

Hesych. *μολγῶι· νέφος. παρὰ Βλαίσωι ἡ ἀκόλουθος.* idem *ὀμολγῶι· ζόφωι.* videtur *ὀμολγόν* Blaesus dixisse quem *ἀμοργόν* alii.

5

Hesych. *φυλατός· ἡ λέξις παρὰ Βλαίσωι. σημαίνει δὲ ᾠιδήν.* fuit italicum, ut videtur, vocabulum.

4. SOPATER

TESTIMONIVM

Athen. II 71 ab *Σώπατρος ὁ Πάφιος, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ.*

ab eodem Athenaeo, qui unus Sopatri memoriam servavit, saepius *ὁ παρωιδός* vocatur, quater etiam *ὁ φλυακογράφος*, et hoc quidem non proprio vocabuli sensu. videtur poeta Sotadis ingenio fuisse consimili pariterque ac Sotades Alexandriae vitam degisse, v. ad fr. 1. 23. 24.

ΒΑΚΧΙΣ. ΒΑΚΧΙΔΟΣ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ. ΒΑΚΧΙΔΟΣ ΓΑΜΟΣ

aut tria unius fabulae nomina, aut tribus fabulis continuis meretriculae vita pertexta, sicut Sophocles scripsit (*Ἑλένην*) *Ἑλένης Ἀπαίτησιν Ἑλένης Ἁρπαγὴν Ἑλένης Γάμον*, Alexis *Ἑλένην Ἑλένης Ἁρπαγὴν Ἑλένης Μνηστῆρες.*

1

Athen. IV 158 d Cynulcus *ἀλλ' ὑμεῖς γε, ἔφη, οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, ὦ Πλούταρχε, σύντροφοί ἐστε τῶι φακίνωι βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων ⟨ἄρτων⟩· ὧν καὶ Σ. ὁ Φάκιος* (lusus Athenaeo dignus) *παρωιδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακχίδι λέγων*

οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον
μέγαν κολοσσὸν φάκινον ἄρτον ἐσθίειν.

sententia aut 'ego Alexandrinus Rhodi vivere nequeo' aut 'Rhodiis cum licet, Alexandrinis panibus non vescor'. de panibus Rhodiis dixit Lynceus Athen. III 109 d e.

2

Athen. IV 176 a de monaulo ab Osiride invento: Σ. *Βακχίδι*

καὶ τὸ μόναυλον μέλος ἤχησε.

versus Sotadens vel choriambicus.

3

Athen. IV 160 a *διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἐκ Τέω μαζῶν, ὡς καὶ τῶν ἐξ Ἐρετρίας, ὡς Σ. ἐν Βακχίδος Μνηστῆρσιν· φησὶν γάρ*

Ἐρέτριαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον.

4

Athen. XIV 644 c *ὅτι δὲ καὶ οἱ Σάμιοι διαφέροντές εἰσιν πλακοῦντες Σ. ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος Μνηστῆρσιν*

πλακουντοποιὸν ὠνομασμένην Σάμον.

5

Athen. XIV 656f *δελφάκων δὲ σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σ. (μνημονεύει) ἐν Βακχίδος Γάμωι οὕτως*

εἴ που κλίβανος ἦν, πολὺ δέλφαξ σιτευτὸς ἔγρυξεν.

ἔτρυξεν: Schweigh. versus priapeus.

*ΓΑΛΑΤΑΙ

6

παρ' οἷς ἔθος ἐστίν, ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι
ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς
τοὺς αἰχμαλώτους· ⟨τοὺς⟩ Γαλάτας μιμούμενος
κἀγὼ κατακαύσειν ηὐξάμην τοῖς δαίμοσι
διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων.
καὶ μὴν φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀκηκοὼς
ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ' αἱρουμένους
τὴν πεῖραν ὑμῖν λήψομαι τῶν δογμάτων,
πρῶτον καπνίζων· εἶτ' ἐὰν ὀπτωμένων
ἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος,
Ζηνωνικῶι πραθήσεθ' οὗτος κυρίωι
ἐπ' ἐξαγωγῆι, τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν.

Athen. IV 160ef *ὁ Μάγνος Ὁ μὲν πάντα ἄριστος, ἔφη, Λαρήνσιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπήντησε τῶι γάστριδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου· ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας 'παρ' οἷς . . ἀγνοῶν'.*

3 suppl. Porson 6 *καὶ μὴ* et *φιλολόγων τ'* A: corr. Musurus 8 *ὑμῖν* Iacobs: *ὑγιῆ* 9 *πρῶτον* scripsi: *πρόστον* 11 *παραθήσεθ'*: Casaub.

ΕΥΒΟΥΛΟΘΕΟΜΒΡΟΤΟΣ

7

Athen. III 85f *τὰ παιδάρια δ' ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν (τὴν λεπάδα), αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν* (ait Callias Mytilenaeus), *καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις, ὡς καὶ Σ. φησὶν ὁ φλυακογράφος ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι δράματι Εὐβουλοθεομβρότωι*

ἀλλ' ἴσχε· τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέγας
ἀκοὰς μελωιδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη.

1 *μέγας* CE: *μέ τις* A.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ

8

Athen. III 101a (vulva q. d. *ἐκβολάς*) *Σ. δ' ἐν μὲν Ἱππολύτωι φησίν*

ἀλλ' οἷα μήτρα καλλιπάρηιος ἐκβολὰς
δίεφθα λευκανθεῖσα τυροῦται δέμας.

1 *καλλίκαρπος*: correxi, cf. Hipparchi versus ab eodem Athenaeo adlati *ἀλλὰ λοπάς μ' εὔφραιν' ἢ μήτρης καλὰ πρόσωπα ἐκβολάδος*. anapaestus Homerica imitatione excusatur.

ΚΝΙΔΙΑ

9

Athen. III 109e (*Ἀ*)*ταβυρίτην Σ. ἐν Κνιδίαι*

Ἀταβυρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγναθος.

de pane Rhodio v. fr. 1.

ΜΥΣΤΑΚΟΥ ΘΗΤΕΙΟΝ

θητεῖον i. e. opinor *μίσθωμα.*

10

νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων οὐκ εὐμελής,
ὧι λωτὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγεὶς
ἔμπνουν ἀνίει μοῦσαν· ἐγρέτου δέ τις
τὸν ἡδονῆς μελωιδὸν εὐάζων χορόν.

Athen. IV 175c de nablo a Phoenicibus invento: *καὶ ἐν Μυστάκου δὲ Θητίωι φησὶν* (*Σ. ὁ παρωιδός*) '*νάβλας .. χορόν*'.

1 *ἐν ἄρθροις ῥαμμάτων* Wilamowitzius, dubito num recte; sensus hic 'nablum non pulcra forma (*οὐκ εὐμελής* i. e. membris non apte conpositis), cui quidem e latere tibia infixa prominet; quae tibia quamvis non inflata (*ἄψυχος*) sonum edere videtur, dum manu nablum tractatur, cf. fr. 16. similiter conpositum instrumentum *ἐγκεραύλης* apud Hesychium, tibiis adfixo cornu 3 *ἐγρέτου* verbum corruptum, tum fortasse *τὸν Ἀδώνιδος μελωιδὸν εὐ. χ.*

11

Athen. IV 183b (c. 81) *Σ. δ' ὁ παρωιδὸς ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι Μυστά*⟨*κου Θητείωι*⟩ (suppl. Wilam) *δίχορδον εἶναί φησι τὴν πηκτίδα λέγων οὕτως*

πηκτὶς δὲ Μούσηι γαυριῶσα βαρβάρωι
δίχορδος εἰς σὴν χεῖρα πῶς κατεστάθη;

1 *μούσης*: corr. Musurus.

12. 13

12 *ἐδέξατ' ἀντακαῖον, ὃν τρέφει μέγας*
Ἴστρος Σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν.

13 *Μενδήσιός θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος εὖ,*
ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός.

Athen. III 119a *καὶ ὁ Πλούταρχος Ὁ μὲν ἡμίνηρος, ἔφη, τί διαφέρει τοῦ ἡμιταρίχου, ⟨οὗ⟩ ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος μέμνηται; ἀλλ' ὅμως ὠνόμασεν ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σ. ἐν Μυστάκου Θητίωι οὕτως* '*ἐδέξατ*' .. *ἡδονήν* (12). *καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει* '*Μενδήσιος .. πυρός*' (13).

13, 1. 2 *εὐξανθεσιν*: corr. Musurus.

ΝΕΚΥΙΑ

14

Ἴθακος Ὀδυσσεύς, τοὐπὶ τῆι φακῆι μύρον,
πάρεστι· θάρσει, θυμέ.

Athen. IV 160bc *ὁ Σ. δὲ .. ἐν Νεκυίαι μνημονεύει (τῆς φακῆς) οὕτως* '*Ἴθακος .. θυμέ*'. *Κλέαρχος δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς Περὶ παροιμιῶν ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῆι φακῆι μύρον, ἧς μέμνηται καὶ Οὐάρρων ὁ Μενίππειος καλούμενος* (p. 219 ed. 3 B).

1 *Ἴθ. Ὀδ.* Euripidis verba Cycl. 101; ex Euripide, non e Sopatro citavit Steph. B. p. 328, 24.

ΟΡΕΣΤΗΣ

15

Athen. VI 230e *καὶ Σ. δ' ὁ παρωιδὸς ἐν Ὀρέστηι*

σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦς πίναξ ἔχων.

ΠΥΛΑΙ

titulus obscurus; *Πυλαία* Cratini, *Πυλαῖαι* Alexidis fabula fuit.

16

Athen. IV 175c *ὃν* (i. e. *τὸν νάβλαν*) *φησὶ Σ. ὁ παρωιδὸς ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι δράματι Πύλαι Φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτον εὕρημα. λέγει δ' οὕτως*

οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα
λαρυγγόφωνος ἐκκεχόρδωται τύπος.

1 *νάβλα* ⟨*βαρὺς*⟩ Meinekius, numeris non bonis 2 chordis exutus est, *ἔχορδος πεποίηται.*

17

Athen. XIV 649a de copta placenta: *ὁ δὲ φλυακογράφος Σ. ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι Πύλαι δράματί φησιν*

τίς δ' ἀναρίθμου μήκωνος εὗρε κοπτὰς
ἢ κνηκοπύρους ἡδονὰς τραγημάτων ἔμιξεν;

2 dulcia bellaria e flavescenti tritico facta.

ΣΙΛΦΑΙ

suntne blattae *χαρτοφάγοι*?

18

Athen. III 101b de vulva quae *ἐκβολὰς* dicitur (v. fr. 8. 21): *Σ. δ' ἐν Σίλφαις*

μήτρας ὑείας ἑφθὸν ὡς φάγῃς τόμον,
δριμεῖαν ὠθῶν πηγανῖτιν εἰς χολὴν ..

ΦΑΚΗ

19

Athen. VI 230e *καὶ Σ. δ' ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ* (fr. 15) .. *ἐν δὲ τῶι ἐπιγραφομένωι δράματι Φακῆι φησιν*

ἀλλ' ἀμφὶ δείπνοις ὀξίδ' ἀργυρᾶν ἔχει
δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν·
οἵαν ποτ' ἔσχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου,
μαλακὸν ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ.

2 conieceram *ἠρμένην τορεύμασιν* 3. 4 et verba et res obscura; pro *μαλακόν* quod olim numerale velut *ἑκατόν* exspectabam, vereor ne species fefellerit. Thibron Harpalo occiso pecuniisque eius usurpatis interfectus ca. a. 322 iussu Ophelae, Arrian. ap. Phot. bibl. p. 70a 10 sqq. ceterum in epitoma *μαλακὸς* et *ἐκταντalωθείς* scriptum.

20

Athen. XV 702b (in loco mutilo) *Σ. γὰρ ὁ φλυακογράφος ἐν τῶι ἐπιγραφομένωι δράματι Φακῆι λέγει οὕτως*

κρεανομοῦμαι, καὶ τὸν ἐκ Τυρρηνίας
οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνειν ἐπίσταμαι.

gloriari videtur aliquis ridicule, non *κρεανομεῖν ἐπίσταμαι* sed *κρεανομοῦμαι*, non miscere vinum sed bibere scio. *σὺν ὀκτώ* quid sit nescio; *συνόκτω* Dindorfius, sed plenum convivium in Musarum numero consistere dicit Varro Menipp. fr. 333 B. *σὺν ὄψωι* vix recte Meinekius.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΣ

21

Athen. III 101a (de vulva, fr. 18) *Σ. ἐν Φυσιολόγωι*

μήτρας ὑείας εὖ καθεψηθεὶς τόμος,
τὴν δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων.

1 *οὐκ αφεψηθείς*: correxi.

E FABVLIS INCERTIS

22

Athen. II 71 a b ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σ. ὁ Πάφιος.

23

Athen. VIII 341 e περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου καὶ ὁ παρῳδὸς Σ. λέγων φησίν

διссαῖς γὰρ ἐν μέσαισιν ἰχθύων φοραῖς
ἧσται, τὸν Αἴτνης ἐς μέσον λεύσσων σκοπόν.

verba quo spectent non iam intellegitur.

24. 25

24 βαυκαλὶς ⟨δ'⟩ ἡ τετράκυκλος.

25 νᾶμα μελισσῶν ἡδὺ μὲν ὄρθρου
καταβαυκαλίσαι τοῖς ὑπὸ πολλῆς
κραιπαλοβόσκου δίψης κατόχοις.

Athen. XI 784 b c. 28 (inter vasa potoria) βαυκαλίς· ἐν Ἀλεξανδρείαι καὶ αὕτη, ὡς Σ. ὁ παρῳδὸς 'βαυκ. ἡ τετρ.' καὶ πάλιν 'νᾶμα .. κατόχοις'.

24 τετρακότυλος Meinekius; βαυκαλίς i. q. *gillo*, vino refrigerendo inserviens vas.

---

5. HERACLIDES

TESTIMONIVM

Diog. Laert. V 6, 93 de Heraclida Pontico: γεγόνασι δ' Ἡρακλεῖδαι τεσσαρεσκαίδεκα. πρῶτος αὐτὸς οὗτος· δεύτερος πολίτης αὐτοῦ, πυρρίχας καὶ φλυαρίας συντεταγμένος κτλ. ubi probabiliter Wilamowitzius φλύακας correxit.

GLOSSARIVM ITALIOTICVM.

1. SYRACVSANORVM

1 Schol. T Hom. Φ 471 *Ἄρτεμις ἀγροτέρη*· *οὕτω δὲ παρὰ Συρακοσίοις καὶ Ἀθηναίοις τιμᾶται.*

2 Hesych. *ἀκτίς*· *οἰκέτου ὄνομα. παρὰ δὲ Συρακουσίοις ὁδηγὸς ἡ ναῦς.* Eust. p. 826, 26 *Παυσανίας γοῦν φησιν ὅτι ἀκτὶς καὶ οἰκέτου ὄνομα, καὶ ἀγγεῖον δὲ ἐφ᾽ οὗ οἱ ὀβολοὶ ῥιπτοῦνται* (?). Hesych. *ἀκτεῖνος*· *ὁδηγός. Συρακούσιοι.* scribendum *ἀκτῖνος*, de cuius vocabuli forma v. ad Epicharmi fabulam *Λόγος καὶ Λογίνα.* factum hoc ab *ἀκτός*, inde *ἀκτίς*, utrumque ab *ἄγειν* verbo.

3 Hesych. *ἀμποίχοιτις*· *ἐν Συρακούσαις ἀρχή.* conieci *ἀμπίοικοι, τις ἐν Σ. ἀ.* sic apud Lacedaemonios *ἄμπαιδες* (i. e. *ἀμπίπαιδες*) dicebantur *οἱ τῶν παίδων ἐπιμελούμενοι* teste Hesychio. rectius fortasse *ἄμποικοι* WSchulze coll. Hesych. *ἀμπέσαι*· *ἀμφιέσαι. Λάκωνες.*

4 Hesych. *ἄμφασμα*· *ψαιστὰ οἴνωι καὶ ἐλαίωι βεβρεγμένα, ἐν θυσίαις. Συρακούσιοι.* similiter explicat idem *ἀμφίμαστα*· *ψαιστά. ἄλφιτα μέλιτι δεδευμένα* et *ἀμφίπαστον*· *ἀλφίτοις ἀναδεδευμένοις ἐλαίωι*, ubi corrigendum velut *ἄλφιτα οἴνωι ἀναδεδευμένα καὶ ἐλ.* Syracusanum videtur *ἀμφίμαστα*, de forma nomine ducto. diversa videntur Hesych. *φάμμη*· *ἄλφιτα* et *φαμμάστρια*· *τὰ ψαιστά*· *καὶ ἑορτή τις* coll. *ψαμμήν*· *ἄλφιτα* et *ψαμματίζουσα*· *ψωμίζουσα.*

5 Et. gen. *ἀντιφάρα*· *ἡ ζάλη παρὰ τοῖς Συρακοσίοις. τὸ φέρω Δωριεῖς φάρω .. παρὰ τὸ φάρω οὖν φάρα καὶ ἀντιφάρα ἡ ἐναντίως φερομένη.* Et. M. 114, 19. Epimer. Homer. in Crameri An. Ox. I 83, 22. Hesych. *ἀντιφάρα*· *ἀντιλογία, μάχη, ζήλη* (*ζάλη*)· *οἱ δὲ μητρυιά.* potest Sophron vocabulo usus esse sensu metaphorico.

6 Hesych. *Βαιῶτις*· *Ἀφροδίτη παρὰ Συρακουσίοις.* incerta nominis origo, sed poterat vulgo licet falso ad piscem cui *βαιών* nomen erat referri, ut Hecaten *Τριγλανθίνην* tamquam triglis gaudentem explicabat Apollodorus apud Athen. VII 325 b c. Veneri omnia sacra quae in mari nascuntur, cf. Plut. de soll. an. p. 983 e f.

7 Hesych. *βάμβα*· *τὸ χρῶμα, καὶ μύρου τι γένος. καὶ τὸ ἔμβαμμα Συρακούσιοι.* vere corrigunt *βάμμα.*

8 Et. gen. (Et. M. 204, 31) *βόλιμος*· *τὴν παραγωγὴν ἀπέδωκεν, καὶ τὸ σημαινόμενον εὗρον εἰς τὸ ῥητορικὸν λεξικόν· ἐστὶ μόλιβος καὶ κατὰ ἐναλλαγὴν βόλιμος παρὰ Συρακουσίοις.* eadem forma nunc in titulis Epidauriis, cf. GMeyer Gramm. p. 251 ed. 3.

*9 Phryn. p. 355 L *βουνός*· *ὀθνεία ἡ φωνὴ τῆς Ἀττικῆς. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ χρησάμενος τῶι ὀνόματι, συνεὶς ξένωι* (*ξένως*: corr. Mein) *κεχρημένος, σημαίνεται ὡς ἀσαφῶς διαλεγόμενος· εἰπόντος γάρ τινος*

βουνὸν ἐπὶ ταύτηι καταλαβὼν ἄνω τινά,

ὁ προσδιαλεγόμενος οὐ συνεὶς τὸ ξένον τοῦ ὀνόματός φησι

τίς ἐσθ' ὁ βουνός; ἵνα σαφῶς σου μανθάνω.

ἐν δὲ τῆι Συρακουσίαι ποιήσει καθωμίληται . . ὁ δ' οὖν κεχρημένος τῶι βουνός ὀνόματι Φιλήμων ἐστίν, εἷς τῶν τῆς νέας κωμωιδίας (fr. 142 K). apparet fabulae haec esse cui *Νόθος* insriptum erat, cf. Eust. p. 880, 32 *Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει ὅτι Φιλήμων ἐπισκώπτει τὸ ὄνομα* (i. e. *βουνός*) *ὡς βάρβαρον· λόφον γὰρ καλοῦσιν. ἕτεροι δὲ ὅτι βουνὸν Φιλήμων ἐν Νόθωι* (fr. 49 K) *ὡς σύνηθες τίθησιν, ἄλλοτε δὲ* (fort. *ἄλλος δέ τις*) *ὡς ξενικὸν ἐπισκώπτει.* Libycum vocabulum esse dicit Herod. IV 199, Syracusanum Atticistae ea sola opinor de causa quod et apud Philemonem Syracusanum et apud Aeschylum (Suppl. 109) reperiebatur, cf. Athen. IX 402 c. ceterum *Ἥρα Βουναία* Corinthi (Paus. II 9, 7), Hesych. *Τοξίου βουνός· τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Σικυῶνι.* vocabulum doricum recte censet WSchulze.

10 Hesych. *γαφάγας* (*γαφάτα* cod)· *σκώληξ, ὃν ἡμεῖς γῆς ἔντερον λέγομεν. Συρακούσιοι.* eadem Et. M. 221, 49. Bekk. An. 230, 29.

11 Et. M. 250, 39 *Δαφνίτας*· *Ἀπόλλων παρὰ Συρακουσίοις.* Hesych. *Δαφνίτης.* apud Lacedaemonios *Δαφναία Ἄρτεμις* (Paus. III 24, 8), Olympiae *Δαφνία* erat (Strab. VIII 343).

12 Hesych. *δέδορκα*· *πόπανον παρὰ Συρακουσίοις τετρημένον* (*τετριμμένον* cod), *δι' οὗ ἔστι διαβλέψαι* (*διβλ-* cod). glossa inter *διεδοιδύκισε* et *διέδρα* conlocata incertae emendationis; cogitari potest *διάδορκα* vel quod probabilius *διάδροκα.*

13 Hesych. *Διονυσιφόροι*· *ἀρχή τις ἐν Συρακούσαις.*

14 Hesych. *ἔβασον*· *ἔασον. Συρακούσιοι.* Et. M. 308, 27 *ἔβασον· ἀντὶ τοῦ ἔασον, συγχώρησον. οὕτως Συρακούσιοι καὶ Λάκωνες.* cf. Ahrens Dial. II 49.

15 Schol. Arist. Ach. 581 *ἰλιγγιῶ· σκοτοδινιῶ. τοῦτο δὲ καὶ Συρακούσιοι εἰλεὸν λέγουσιν,* ubi Aldina *εἴελον.* inde Suid. *εἰλιγγιῶ . . τοῦτο δὲ οἱ Συρ. σίελον λέγουσιν.* Zonar. p. 1648 *σιελ· σκοτοδίνη . . οὕτω λέγουσιν οἱ Σ.* (cf. Moeris p. 209, 15 *σίαλον* et *σίελον*). Hesych. *εἴελος· εἴλιγγος* et *ἴελος· ὁ τῶν ἐντέρων ταραγμός* et *ἰελός . . ἢ ὁ τῶν ἐντέρων σπαραγμός* et s. *ἴλιγγος καὶ ἴλιξ· ὁ τῆς κεφαλῆς σκοτισμός. ὁ γὰρ ἐντέρων θόρυβος ἰλεός λέγεται, ὁ σπαραγμός,* denique *εἰλεός· στρόφος.* Syracusani *ἰλεός* vel *εἰλεός* dixisse videntur.

16 Et. M. 663, 27 *λέγει δὲ ὁ Τεχνικὸς ὅτι εἴ τις τὸ ἔξω φησὶ σὺν τῶι ῑ γράφεσθαι, ἐπειδὴ οἱ Συρακούσιοι ἔξοι λέγουσιν, οὐκ ἐπιχειρεῖ καλῶς. ἰδοὺ γὰρ τὸ ἔνδον ἔνδοι λέγουσιν* (Theocr. Adon. 1) *κτλ.* cf. Eust. p. 140, 15. Epimer. Hom. in Crameri An. Ox. I 344, 30 (enumerantur adverbia in *-ος*) *παρὰ δὲ Συρρακουσίοις τὸ ἔξος καὶ τὸ ἔνδος.* formae *ἔνδοι* (*ἔνδω*) et *ἔξοι* (*ἔχθοι*) nunc e titulis Doricis notae, *ἔνδος* e titulis Gortyniis et Delphicis.

17 *Ἐπιλυσαμένη* v. Tarentinorum gloss. 108.

18 Hesych. *ἐπιτυφῶ· ἐπαπολύω. Συρακούσιοι.* parum probabiliter Kusterus *ἐπαφῶ*, conl. Hesych. *ἐπαφίησιν· ἐπαπολύει.*

19 Schol. Plat. Lys. p. 206 d *Ἑρμαῖα . . λέγεται δὲ καὶ παίδων οὕτως ἀγὼν παρὰ Συρακουσίοις, ὥς φησι Διογενιανός.*

20 Hesych. *Ἑρμιόνη· καὶ ἡ Δημήτηρ καὶ ἡ Κόρη ἐν Συρακούσαις.* cf. *Ἀλκυών Ἀλκυόνη* alia.

21 Hesych. *ἔσκλητος· ἡ τῶν ἐξόχων συνάθροισις ἐν Συρακούσαις.* item Rhegii, cf. Inscr. Sic. et Ital. 612.

22 Hesych. *Εὐδωσώ· ἡ Ἀφροδίτη ἐν Συρακούσαις.*

23 Theognosti Can. Cram. An. Ox. II 102, 20 *θέα τὸ βαρύτονον· ὅπερ Συρακόσσιοι θάα λέγουσιν.* nescio an finxerint vocabulum, ut *θᾶσθαι* verbum explicarent. doricum sine dubio *θατύς*, Hes. *ἐς θατύν· εἰς θεωρίαν.*

24 Phot. *κιλλικύριοι ἐν Συρακούσαις τινὲς ἐκλήθησαν, οἱ ἀντὶ τῶν γεωμόρων μέρος καταλαβόντες τοῦ πολιτεύματος οἷον εἵλωτες καὶ πενέσται τινές.* Phot. Suid. *καλλικύριοι· οἱ ἀντὶ τῶν γεωμόρων ἐν Συρακούσας* .. (lacuna ex eis explenda quae altero loco Photius habet), *γενόμενοι πολλοί τινες τὸ πλῆθος (δοῦλοι δ' ἦσαν οὗτοι τῶν φυγάδων, ὡς Τίμαιος ἐν ϛ')· ὅθεν τοὺς ὑπερβολῆι πολλοὺς Καλλικυρίους ἔλεγον. ὠνομάσθησαν δ' ἀπὸ τοῦ εἰς ταὐτὸ συνελθεῖν παντοδαποὶ ὄντες, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν Συρακοσίων Πολιτείαι, ὅμοιοι τοῖς παρὰ Λακεδαιμονίοις εἵλωσι καὶ παρὰ Θεσσαλοῖς πενέσταις καὶ παρὰ Κρησὶ κλαρώταις.* eodem auctore (Pausania?) e lexico rhetorico Eust. 295, 30. proverbium *Καλλικυρίων πλείους* habet Zenob. Athen. III 12 (Ps. Plut. I 10), vulg. IV 54 (Suid. l. s. Hesych. *κιλλικύριοι*), in Athoo sic explicatum *ὅτι Καλλικυρίων ποτὲ πλῆθος ἐπώικησε ταῖς Συρρακούσαις οὕτω πολὺ ὥστε καὶ τοὺς προτέρους οἰκήτορας ἐκβαλεῖν.* longe aliter Herodot. VII 155 *μετὰ δὲ τοῦτο τὸ εὕρημα τοὺς γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκοσίων ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου καὶ τῶν σφετέρων δούλων, καλεομένων δὲ κυλλυρίων, ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους κτλ.* neque Aristoteles quomodo vocabulum explicaverit intellego nec quaenam aut verior aut antiquior forma fuerit.

25 Hesych. *κλάσσεται· ἄρχεται. Συρακούσιοι.* verborum ordo flagitat *καάσσεται* (ante *κάβαισος*); emendatio incerta, *βανάσσεται* MSchmidt.

26 Schol. Apoll. Rh. I 1337 *κύδος γὰρ ἀρσενικῶς παρὰ Συρακοσίοις,* v. ad Epicharmi fr. 6.

27 Athen. XI 483 a *Φιλητᾶς δὲ Συρακοσίους κύπελλα καλεῖν τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα.* videtur esse quod vulgo *σκύβαλα* dicebant, cf. Hesych. *κύπαλον· μεμειρασμένον* (velut *ἀποβεβρασμένον*, v. Hesych. *ἀποβράσματα*).

28 Varro de l. l. V 151 *quod Syracusis ubi de causa custodiuntur vocantur latomiae, inde lautumia translatum.*

29 Hesych. *λημνίσκους· τὰς στενὰς* (*σθενὰς* cod) *Συρακούσιοι ταινίας.* sic cod: *τὰς ταινίας Συρ.* Hemsterhusius vix recte; videntur potius terrae quasdam linguas, quas *στενὰς ταινίας* scriptores dicere solent (Polybius Appianus alii), Syracusani *λημνίσκους* adpellasse, velut Ortygiae insulae ea quae ad meridiem vergit pars haud inepte lemniscus dici poterat.

30 Et. gen. (Et. M. 569, 41) *λογγών. ἐν Συρακούσαις λιμένες εἰσὶ διττοί* [*λογγῶνες*]. *λογγῶνες δὲ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τῶν λιμένων τρητοὶ λίθοι, οὓς τρυπῶσιν ἵν' ἐξαρτῶσιν ἐξ αὐτῶν τὰ σχοινία τῶν νεῶν. τοὺς δὲ τοιούτους λίθους καὶ λογγάσια ἔλεγον.* cf. Suid. *λογγῶνος.* Phot. *λογγάσω.* Hesych. *λογγάσια* et *λογγασίη· νεὼς καὶ ἱστίον ἔρεισμα.*

31 Epim. Hom. in Cram. An. Ox. I 278, 13 *ἐκ τοῦ μοῦσα καὶ μοισῶ ῥῆμα παρὰ Συρρακουσίοις.* hoc si verum est, *μοισᾶν* ridicule is dici videtur qui a Musis captus versus fundere gestit, cf. *ἡ γλῶσσά μοι λογᾶι* Luc. Lexiph. 15.

32 Athen. XIV 647 a *Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος ἐν τῶι Περὶ θεσμῶν* (fort. *ἐδεσμάτων*) *ἐν Συρακούσαις τοῖς Παντελείοις τῶν Θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλοὺς καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς.*

33 Hesych. *μύρκος· ὁ καθόλου μὴ δυνάμενος λαλεῖν. Συρακούσιοι. ἐνεός, ἄφωνος.* cf. idem *βρυκός· ἄφωνος νεκρός.* idem *μυρικᾶς· ἄφωνος, ἐν ἑαυτῶι ἔχων ὃ μέλλει πράττειν.* huc pertinet fortasse eiusdem glossa *βροκός· μωρός* et *βροῦνος* (l. *βροῦκος*)*· ἐνεὸς ἢ μαινόμενος.* latine *murcidus?*

34 Athen. VI 229 a *Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς Συρακοσίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν, τὸ δὲ τήγανον ξηροτήγανον· διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιηματίωι 'τήγανον εὖ ἥψησεν ἐν ὀψητῆρι κολύμβωι', τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων.* Syracusanum fuisse vocabuli usum inde fortasse conligebant quod Theodoridas Syracusanus fuit; sed *ξηροτήγανον* aliunde non notum videtur.

35 Et. M. 651, 5 *πάππα .. οὕτω λέγεται παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατήρ, πᾶς καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν πάπας καὶ πλεονασμῶι τοῦ π̄ πάππα.* eadem Eust. 565, 17, qui quod addit *παρὰ δὲ τοῖς παλαιοτέροις φέρεται καὶ ὅτι πάπας τῆι Ῥωμαίων φωνῆι πατέρα σημαίνει, καὶ ὅτι Ῥωμαῖοι μὲν αὐτὸ βαρυτόνως προφέρουσιν, ἡμεῖς δὲ περισπωμένως,* dicere videtur ecclesiae vocabula *papa* et *παπᾶς.* Festus p. 205 M *pa pro patre (parte* cod) *et po pro potissimum positum est in saliari carmine.* in Etymologico Valckenarius iure correxit *παρὰ Συρακουσίοις ὁ πατὴρ πᾶ καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν πάπα κτλ.* cf. ad Theocr. Adon. p. 306.

36 Phryn. p. 55 L *ἡ πηλός Συρακούσιοι λέγουσιν ἁμαρτάνοντες.* Eust. 1504, 37 *κατὰ τὸν γραμματικὸν Διόδωρον.* contra *τῶι παλῶι* Sophr. fr. 32.

37 Aristot. Pol. V p. 1313 b 11 (de tyrannorum subsidiis) *καὶ τὸ μὴ λανθάνειν πειρᾶσθαι ὅσα τυγχάνει τις λέγων ἢ πράττων τῶν ἀρχομένων, ἀλλ' εἶναι κατασκόπους, οἷον περὶ Συρακούσας αἱ ποταγωγίδες καλούμεναι, καὶ οὓς ὠτακουστὰς ἐξέπεμπεν Ἱέρων, ὅπου τις εἴη συνουσία καὶ σύλλογος.* ex Aristotele fluxit Hesychii glossa corrupta *ποδαγκώνιδας· συκοφάντας, ἢ τοὺς κατὰ τῆς ἀρχῆς τι λέγοντας ἢ πράττοντας.* brevius Phot. *ποταγωγίδες· ⟨συκο⟩φάνται ἢ μηνυταί.* apud Hesychium igitur scribendum fere *ἢ ⟨μηνυτὰς μηνύοντας⟩ τοὺς κτλ.* cf. Plut. de curios. p. 522 f *τοὺς δὲ προσαγωγίδας οἱ Διονύσιοι τοῖς Συρακοσίοις κατέμιξαν,* sed inprobabilis forma *προσαγωγίδης.* videntur mulieres fuisse qui in hominum suspectorum familiaritatem se insinuarent.

38 Hesych. *σαυκόν· ξηρόν. Συρακούσιοι.*

39 Et. M. 724, 32 *Ἡρωιδιανὸς λέγει ὅτι τοὺς πυροὺς σπυροὺς λέγουσιν οἱ Συρακούσιοι, παρὰ τοὺς σπόρους.* eadem Epim. Hom. in Cram. An. Ox. I 362, 18, ubi additur satis inepte *ὡς καὶ ἡ σπυρὶς διδάσκει.* Hesych. *σπυρ[ρ]ούς· πυρούς.* eadem forma in titulis Cois 38, 9. 39, 11 ed. Paton-Hicks.

40 Hesych. *τάρπη· Συρακούσιοι σύηνος. τινὲς σορόν.* scribendum videtur *κόφινος,* cf. idem *δάρπη· σαργάνη, κόφινος* et *ταρήφη (τάρφη?)· κόφινος μέγας, οἱ δὲ νεκροφορικὸν ἀγγεῖον* (i. e. *σορόν*).

41 Schol. Hom. *E* 205 (Crameri An. Par. III 250, 16) *τόξοισι πίσυνος· τὸ τοξα κατὰ γλῶσσαν Συρακοσίαν.*

42 Et. genuin. cod. B (deficit A) *ὠμόλινον τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον κολόβιόν φασιν Συρακόσσιοι.* *κολόβιον* subucula monachorum.

43 Choerob. in Theodos. II 238, 31 Hilg. *οἱ Συρρακούσιοι . . τὰ προστακτικὰ τοῦ δευτέρου ἀορίστου εἰς* $\overline{ον}$ *μεταποιοῦσιν, τὸ λάβε λάβον λέγοντες καὶ τὸ ἄνελε ἄνελον καὶ τὸ νύγε νύγον.* cf. p. 240, 32. tum p. 241, 7 *ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ εἰς* $\overline{ον}$ *κατάληξις Συρρακουσίων ἰδίωμα ἀλλὰ κοινῆς κυρίως ἐστὶ διαλέκτου* (scil. *λάλησον* alia). v. ipse Theodosius can. p. 65, 2 Hilg. Et. M. 302, 35. Epim. Hom. Cram. An. Ox. I 194, 32.

*44 Schol. Theocr. III 52 *τὰν κεφαλάν· Νίκανδρος* (recte *Νικάνωρ* Volkmann) *κεφάλαν ὡς ἡμέραν. πολλὰ γὰρ ⟨Αἰολικὰ* add. Geel⟩ *σώιζεται παρὰ Συρρακουσίοις* i. e. in Theocriti carminibus, velut ad V 85 adnotatur *διδυματόκος· Αἰολικῆς διαλέκτου.*

2. TARENTINORVM

45 Hesych. ἀβάς· εὐήθης. καὶ ἱερὰ νόσος παρὰ Ταραντίνοις. lex. in Cram. An. Par. IV 84, 31 ἀβάς· ὁ εὐήθης. καὶ ἰδία νόσος παρὰ Ταραντίνοις. de priore glossa v. Hesych. s. ἄβαξ ἀβάκης ἀβής ἄβλας alia. altera fortasse ἄϝα nomen, unde ἀϝᾶσθαι ἀϝάζω verba ducta, cf. WSchulze Qu. ep. p. 443.

46 Hesych. ἄβοος· ἔξω. Ταραντίνοις. recte ut videtur MSchmidt ἀβόος· ἐξ ἕω.

47 Et. M. 7, 8 ἀγάλιος· λοιδορία. καὶ τὸ ἀγαλίζεσθαι λοιδορεῖσθαι. Ταραντῖνοι. Hesych. ἀγαλμός· λοιδορία et ἀγάλλιος· λοίδορος et ἀγαλλιάζει· λοιδορεῖται. adiectivum incertum, nomen (quod in Et. intercidit) ἀγαλμός, verbum ἀγαλλιάζειν vel ἀγαλλιάζεσθαι fuisse videtur, omnia haec Tarentina.

48 Hesych. ἀγέτρια· μαῖα. Ταραντῖνοι et ἀναγέτρια· ἡ ταῖς τικτούσαις ὑπηρετοῦσα γυνὴ παρὰ Ταραντίνοις οὕτω λεγομένη, ἣν Ἀττικοὶ μαῖαν καλοῦσιν (cf. Hesych. ὑφαιρέτρια· μαῖα).

49 Hesych. ἄδιξις· ὁμολογία παρὰ Ταραντίνοις. idem γάδιξις· ὁμολογία. igitur ϝάδιξις est ab ϝάδος i. q. ψήφισμα ductum.

50 Hesych. ἀήτητον· συσπαστὸν ἐγχειρίδιον παρὰ Ταραντίνοις. Cyrill. Vallicell. E 11 ἀήμιτον habet, unde certo corrigendum ἀνδρόμητον, quod ipse Hesychius explicat συσπαστὸν ἐγχειρίδιον τραγικόν, cf. idem σύσπαστον· τῶν τραγικῶν τι ἐγχειρίδιον ἐκαλεῖτο, ὡς Πολέμων φησί, τὸ συντρέχον, ἐν Αἴαντος ὑποκρίσει. cum de Tarentina vocabuli origine vel propter ipsam formam dubitari nequeat, referenda glossa ad Aiacem quandam fabulam ipsius fortasse Rhinthonis. de ipsa re docte Lobeckius ad Aiac. 813.

51 Hesych. αἰδάνης· διατρίβων. Ταραντῖνοι. aliud est Hesychii διανδής· πολυχρόνιος. Κρῆτες, quod recte Lobeckius αἰανής emendasse videtur. fortasse Tarentinorum ἀδρανής erat, quod ὁ δρᾶν οὐ δυνάμενος explicari solet. improbabile certe quod αἰ et δάν in unum coaluisse putabat MSchmidt.

52 Theognosti Can. in Crameri An. Ox. II 3, 11 λέγεται δὲ καὶ αἰή διὰ τοῦ η παρὰ Ταραντίνοις, φυλαττομένης τῆς κατ' ἀρχὴν αι διφθόγγου, τροπῇ τῆς ει διφθόγγου εἰς η. eadem Epimer. Hom. in Cram. An. Ox. I 71, 14. An. Par. III 321, 24.

53 Hesych. ἀκελλεά· ἔκλειψαν. οἱ Ταραντῖνοι. idem ἀπεκέλλερεν· ἀπέκλειψαν et ἐκκελλήρικεν· ἐκκέκληκεν. tenebras inlustrasse non videtur Immisch Curt. Stud. VIII 307. subest fortasse eadem stirps unde κέλλειν ὀκέλλειν *(celer, cellere)* ducta sunt.

54 Hesych. ἀκρόδρυον· πλῆρες μέτρον παρὰ Ταραντίνοις. dubito num integrum sit vocabulum.

55 Hesych. ἀλαζονεύεσθαι· ψεύδεσθαι. ἢ αἰσχύνεσθαι. Ταραντῖνοι, ubi ἀπαισχύνεσθαι recte Ruhnkenius Tim. p. 22. Hesych. ἄλαζα· αἰσχρά.

56 Hesych. *ἀλανέως· ὁλοσχερῶς. Ταραντῖνοι.* cf. idem *ἀλλανής· ἀσφαλής. Λάκωνες* et *ἀλανές· ἀληθές (ἀσφαλές?). ἀϜλανέως* est in titulo Eleo IGA 113c p. 178, incertae vero significationis.

57 Hesych. *ἁλιακτήρ· τόπος ἐν ᾧι ἀθροίζονται οἱ Σικελοί. ἁλιαίαν· ἐκκλησίαν. Ταραντῖνοι.* scriptum olim fuisse videtur velut *οἱ γὰρ Σικελοί* (i. e. Italiotae) *ἁλίαν τὴν ἐκκλησίαν. Ἁλιακτήρ* autem non tam loci nomen quam simulacrum numinis positum in foro, non Iovis Liberatoris (schol. Plat. Eryx. p. 392a) dico statuam maximam, Lysippi opus (Strab. VI p. 278. Plin. XXXIV 40), sed herois cuiusdam quem populus *Ἁλιακτῆρα* nuncupaverit.

58 Hesych. *ἁματίς· ἅπαξ. Ταραντῖνοι.* vix recte *ἁμάκις* corrigebat Ahrens, quod est Creticum. simile fortasse *αὖτις*.

59 Hesych. *ἀμήκωα· δεινά. Ταραντῖνοι.* frustra Sopingius corrigebat *ἀνήκοα*, quod *ἀνάκοα* esse debebat. res incerta.

60 Hesych. *ἀμικόνιστος· ἄρτος. Ταραντῖνοι.* idem *ἀμμισκόμιστον· συγκομιστὸν ἄρτον.* utrubique fortasse scribendum *ἄμμιξ* (i. e. *ἀνάμιξ* pro *ἀναμιγής*, uti *εὔπηξ* pro *εὐπαγής*, GHerm. ad Eur. Or. 1428)· *συγκόμιστος ἄρτος.* hoc enim panis genus Galenus gloss. Hipp. ita exponit *τοὺς ῥυπαροὺς (ἄρτους), διὰ τὸ πάντα ἅμα τὰ ἄλευρα συγκομίζεσθαι καὶ μὴ διακρίνεσθαι*, mixtis furfuribus et farina, panis furfureus.

61 Hesych. *ἀμπίθυρον* (-ουρον cod: corr. Is. Vossius)· *πυλῶνα Ταραντῖνοι.* v. ad Syracus. gloss. 3, in latinis titulis *ampitheatrum* scribitur, cf. WSchulze in Kuhnii Ann. XXXII 388.

62 Hesych. *ἀμώσας· κρεμάσας. Ταραντῖνοι.* *ἀνεμώσας* intellegebat Immisch l. s. p. 276 (cf. Hesych. *ἀμῶνας· τὰς ἀνεμώνας. Αἰολεῖς*), sed cf. Hesych. *ἀμμάξαι· αἰωρῆσαι καὶ κρεμάσαι.* fuitne *ἀμβῶσαι* et *ἀμβάξαι* ab *ἄμβη ἄμβων* vocabulis?

63 Hesych. *ἀναλεῖ· σχολάζει. Ταραντῖνοι.* incerta res, v. ad gl. 51.

64 Hesych. *ἀναρός· ἄγγελος. Ταραντῖνοι.* fuit *ἄγγαρος*. cf. lex. rhet. p. 212, 3 Bekk. Et. M. 7, 20 et 6, 44, ubi *οἱ δ' αὐτοὶ καὶ ἀστάνδαι.* hinc explicanda glossa Hesych. *ἀστάνδης· ἡμεροδρόμος. ἢ ἄγγελον Ταραντῖνοι.*

65 Hesych. *ἀνασοβεῖ· ἀνακινεῖ. Ταραντῖνοι.* vulgare verbum e Tarentinorum usu notatum iure offendebat Piersonum Moer. p. 341, qui *Ταραντῖνοι* voc. ad insequentem glossam corruptam *ἀνασεῖν· ἀναφέρεσθαι* transferri voluit, ad praecedentem *ἀνασκολύψας· γυμνώσας* Valckenarius Theocr. Adon. p. 285c, cf. Bekk. An. 423, 1 *ἀπεσκόλυπτε· κυρίως τὸ δέρμα ἀφῄρει. ἤδη δὲ καὶ τὸ ἐγύμνου.* res incerta.

66 Hesych. *ἄναντα· ἠπειρωτικά. Ταραντῖνοι παραχρῆμα λέγουσιν.* item *πάραντα* dicebatur.

67 Hesych. *ἀνδικά· ὁ βόλος· δίκη ἡ ἐξ ὑπαρχῆς δικαζομένη παρὰ Ταραντίνοις.* incertum *ἁ ἄνδικα* an *τὰ ἄνδικα* dixerint. sine causa idonea Hemsterhusius verba *παρὰ Ταραντίνοις* ad glossam antecedentem referebat *ἄνδινος· περίπατος* (cf. *ἀναδινίω· περιπατῶ*).

68 Hesych. *ἄνεγμα* (*ἄνεγκα* cod)· *αἴνιγμα Ταραντῖνοι. καὶ ἐκβολῆι τοῦ ἑνὸς ῑ καὶ τροπῆι τοῦ δευτέρου εἰς ε̄ ψιλόν.*

69 Hesych. *ἀνεμώτας· ὄνος ἄφετος* (*ὄνομα ἄψεκτος* cod), *ἱερός, τοῖς Ἀνέμοις θυόμενος ἐν Ταραντίνοις.* Et. M. 103, 33 *ἀνεμύτας· παρὰ Ταραντίνοις ὁ ὄνος ὁ Ἀνέμοις θυόμενος.* conicias *ἀνεμοίτας*, sed *Ἀθηνᾶ Ἀνεμῶτις* Methonae fuit, Pausan. IV 35, 8. cf. Preller-Robert p. 474, 2.

70 Hesych. *ἄνθεται· ἐλεύθεροι παρὰ Ταραντίνοις.* fortasse *ἄνθετοι· ἀπελεύθεροι.*

71 Hesych. *ἄννωμα· θρυπτόμενα. Ταραντῖνοι.* idem *ἀννωδεῶς· τρυφερῶς, σοβαρῶς.* scribendum videtur *ἀννώματα.* cf. idem *νώματα· ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων τὰ γνωρίσματα* (quod ad *γνώματα* pertinere putant). *οἱ δὲ τὰ θρέμματα* (*θρύμματα*?). sed inutilis coniciendi opera, nomen obscurum, nisi forte eiusdem stirpis est cuius *νώγαλα*, v. Hesych. *νωγαλεύματα .. οἱ δὲ τὰ μὴ εἰς χορτασίαν ἀλλὰ τρυφερά* (*nugae*?).

72 Hesych. *ἄντομαι· ὑπαντῶ, ἱκετεύω. ἢ αἱ καλάμαι ὑπὸ Ταραντίνων.* altera interpretatio ad *ἄντομοι* pertinere videtur, Hesych. *ἀντόμους· σκόλοπας. Σικελοί.* in tabulis Heracleensibus *ἄντομος* via est.

73 Hesych. *ἀπαρτύειν· ἀποκηρύσσειν. Ταραντῖνοι.* cf. Inscr. Sic. et Ital. p. 174.

74 Hesych. *ἀποκλωνεῖ· ἀποστρ . φεῖ. Ταραντῖνοι.* vix est quod facile conicias *ἀποκλονεῖν* verbum.

75 Hesych. *ἀπόληρος· ἡ τοῦ θανάτου γραφή. Ταραντῖνοι.* vocabulum ut videtur corruptum, fortasse ab *ἀπολέσαι* verbo ductum.

76 Hesych. *ἀρβάλη· τήγανον ὀστράκινον. Ταραντῖνοι.*

77 Hesych. *ἁρμόγαλα· τὰ ἀρτύματα. Ταραντῖνοι.* idem *ἁρμοίματα· ἀρτύματα* et *ἅρμωλα· ἀρτύματα. Ἀρκάδες. καὶ ἁρμώμαλα.* cum *ἀρτύματα* sint condimenta, non poterat alio sensu quisquam grammaticorum vocabulum illud interpretatus esse. concidunt igitur quae Meister exposuit in Kuhnii Ann. XXXI 313, qui *ϝαρμύϝαλα* et *ϝαρμώματα* intellegi voluit, quorum prius ex *ϝαρ-* (*tegere*) et *ϝελ-* (cf. *εἶλαρ*) compositum esset. fortasse duo vocabula sunt *ἁρμώματα* (ab *ἁρμός ἁρμόω*) et *ἅρμαλα* (unde *ἁρμαλιά*).

78 Hesych. *ἀστύξενοι· οἱ μὴ ἔχοντες ἐν τῆι πόλει οἰκίαν ἰδίαν. Ταραντῖνοι.* aliter *ἀστόξενος* explicatum a Pausania Dionysioque lexicographis auctore Aristophane Byzantio apud Eust. 405, 35. cf. Schwabe Dion. et Paus. fragm. p. 43. 201.

79 Hesych. *ἆτα· ὦτα Ταραντῖνοι.* *ἆτα* ex *ὄατα* sicut *πρᾱν* e *πρόαν*, *πρᾶτος* e *πρόατος*, Wackernagel Kuhnii Ann. XXIX 141.

80 Hesych. *αὐλητήριον· τόπος παρὰ Ταραντίνοις.*

81 Hesych. *Ἄφραττος· ἡ Ἑκάτη παρὰ Ταραντίνοις.* Ahrens Dial. II 103 *τὴν ἄφραστον* intellegit, magis crediderim *τὴν ἄφρακτον* (cf. *Λύκτος Λύττος* alia), cuius templum muro saeptum non erat.

82 Hesych. *ἄφυσσαν· τὴν κοτύλην. Ταραντίνοις.* cf. Lobeck Paralip. p. 135, 50.

83 Hesych. *Ἀχέλουρις· ποίμνη τις παρὰ Ταραντίνοις.* scribendum fortasse *πολίχνη τις.*

84 Et. M. 186, 1 *βακίας· βόρβορος, πηλὸς ὑπὸ Ταραντίνων.* idem voc. Hesych. *βαβύας· βόρβορος, πηλός* et *βακοίας· πηλός.* scriptura incerta.

85 Hesych. *βαννάται· αἱ λοξοὶ καὶ μὴ ἰθυτενεῖς ὁδοὶ παρὰ Ταραντίνοις· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ βάννατροι.* non expedio, cf. Immisch l. s. 309.

86 Hesych. *βάρκα· αἰδοῖον παρὰ Ταραντίνοις. καὶ πεσον . .* glossa post *βαρύκαν· σφῦραν* posita, itaque corrigunt *βάρυκα.* improbabiliter ⟨*σα*⟩-*βαρίχα* MSchmidt.

87 Hesych. post *βασιλίνδα*: *παρὰ Ταραντίνοις δὲ καὶ ἡ Ἀφροδίτη Βασιλίς.*

88 Hesych. *βατάς· ὁ καταφερής. Ταραντῖνοι.* idem *βαδάς· κίναιδος, ὡς Αμερίας.* cf. idem *βάταλος· καταπύγων καὶ ἀνδρόγυνος, κίναιδος, ἔκλυτος.* incertum *βάτας* an quod praeplacet *βατᾶς* scribendum sit.

89 Hesych. *βάφιον· ὀξύβαφον. Ταραντῖνοι.*

90 Hesych. *βειλαρμοσταί, βειλάρχας. Ταραντῖνοι.* duo sunt militaria officia, unus *Ϝιλάρχας*, plures *Ϝιλαρμοσταί.*

91 Hesych. *βροῦκος· ἀκρίδων εἶδος. Ἴωνες. Κύπριοι δὲ τὴν χλωρὰν ἀκρίδα βροῦκαν. Ταραντῖνοι δὲ ἀττέλεβον. ἕτεροι ἀρουραίαν μάν⟨τιν⟩* (suppl. Musurus, v. ad Sophr. fr. 170). cf. Hesych. *βρεῦκος, βρόκοι, βρύκος* et *ἀττέλεβος.* Et. M. 216, 7. latine *bruchus.* cf. OHoffmann Bezzenb. Beitr. XV 59.

92 Hesych. *βυτίνη· λάγυνος ἢ ἀμίς. Ταραντῖνοι.* idem *πυτίνη.* cf. Siculorum glossa *βατάνια* pro *πατάνια.*

93 Eust. p. 188, 30 *γάιος παρὰ Ἰταλιώταις καὶ Ταραντίνοις ὁ μίσθιος, ἔστι δ' ὅτε καὶ ὁ παχὺς καὶ ἀναίσθητος ἄνθρωπος.* eadem An. Bekk. 229, 18 (*γαῖον τὸν μισθὸν λέγουσιν*). Et. M. 223, 24. Hesych. *γαῖος· ὁ ἐργάτης βοῦς καὶ ὁ ἀπόγειος ἄνεμος* et s. *γαῖσον· οἱ δὲ μισθόν.* inde servus *παῖς γάιος* dictus Inscr. Sic. et Ital. 1432, cf. Petron. c. 43.

94 Hesych. *γιο· αυτοῦ.* Tarentinum pronomen *Ϝιο* iure adgnovit Ahrens Dial. II 54. v. ad Rhinth. fr. 13.

95 Hesych. *γολύριον· κέλυφος. οἰκεῖον Ταραντίνοις.* scribendum *Ϝελύτριον* vel *Ϝολύτριον* (cf. Hes. *κελύφανα* et *κολύφανον*), v. Hes. *γέλουτρον· ἔλυτρον, ἤγουν λέπυρον* et *ἔλυτρον· δέρμα, λέπυρον.*

96 Hesych. *γραιβία ἢ γραιτία· πανήγυρις. Ταραντῖνοι.* i. e. *γραιϜία,* ut vidit Ahrens Dial. II 49 coll. Hesych. *βηράνθεμον* et *τηράνθεμον* i. e. *Ϝηράνθεμον.* de Messapico nomine q. e. *Graivas* monuit WSchulze.

97 Hesych. *δάθεα· ἅρπη φρεάτια. Ταραντῖνοι.* *ἁρπάγη φρεατεία* MSchmidt, sed *δάθεα* ne sic quidem expeditum.

98 Hesych. *δαῖμα . . στήμονα δὲ Ταραντῖνοι.* facile adgnoscitur *δίασμα,* vocabulum satis notum. Tarentini fortasse *ἄσμα* dixerunt, cf. An. Bekk. 452, 30 *ἄσμα· τὸ δίασμα. καὶ Σώφρων ἄττεσθαι, ὁ ἡμεῖς διάζεσθαι,* v. Sophr. fr. 79.

99 Hesych. *Δάμεια· ἑορτὴ παρὰ Ταραντίνοις.* fuit fort. *Δαμίεια,* ut Tarenti eadem fuerit *Δαμία* dea quae Epidauri (Herod. V 82. 83).

100 Hesych. *δαναιεδαιδοῦλαι. Ταραντῖνοι.* fortasse *ἀδμενίδες· δοῦλαι,* quae est glossa Et. M. 18, 32. femininam vocabuli *ἀτμήν* (Et. M. 164, 31) formam adgnovit Hemsterhusius; de origine v. Danielsson Gramm. u. etymol. Stud. I 34. Iohannson in Bezzenb. Beitr. XVIII 11. Meister ibid. XI 176.

101 Hesych. *δεδηνῶσθαι· ἐνεχυράσασθαι, ἐνδήσασθαι ἐνεχύροις* et *δεδηγμένος· βεβλημένος. Ταραντῖνοι. Ταραντῖνοι* vocabulum ad priorem glossam retrahunt, dubito num recte. videtur a *δικ-* factum perfectum *δεδιγμένος* esse. alterum verbum, ut taceam perfectum per aoristum explicatum, nescio unde repeti possit.

102 Hesych. *διασυκάξαι· διασκεδάσαι. Ταραντῖνοι.* non recte *διασκελίσαι* explicatum malebat MSchmidt.

103 Hesych. *δρόμος· ἡ ὀρχήστρα τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου παρὰ Ταραντίνοις.*

104 Hesych. *δυσχιδώτερον· κακοτροπώτερον· Ταραντῖνοι.* *δυσχιμώτερον* MSchmidt; fort. *δυσχιλότερον· κακοτροφώτερον.*

105 Schol. Plat. Eryx. p. 392 a (= Hesych. s. v.) *τιμᾶται δὲ Ἐλευθέριος Ζεὺς καὶ ἐν Συρακούσαις καὶ παρὰ* (*καὶ* schol) *Ταραντίνοις κτλ.* cf. gl. 57 *Ἁλιακτήρ.*

*106 Hesych. *ἐν Τάραντον· ἐν τόπωι τῆς Σικελίας, καὶ ἐν πόλει εἰσέρχονται,* hoc est ni fallor '*ἐν Τάραντον* dicunt pro *ἐν Ταράντωι,* quae est urbs Siciliae (noto usu pro Magna Graecia), item e contrario *ἐν πόλει εἰσέρχονται* pro *εἰς πόλιν.*'

107 Hesych. *ἐξάγω χωλὸν τραγίσκον· παιδιᾶς εἶδος παρὰ Ταραντίνοις.* aliunde non notus lusus.

108 Hesych. *Ἐπιλυσαμένη· ἐλευθερία. καὶ μία τῶν Εἰλειθυιῶν, καὶ ἐπώνυμον Δήμητρος παρὰ Ταραντίνοις καὶ Συρακουσίοις.* cf. Preller-Robert p. 781, 3.

109 Hesych. *ἐργαλεῖον· ἐργαστήριον παρὰ Ταραντίνοις.* et ordo verborum et rei ratio flagitat *ἐργανεῖον*, ut coniecit MSchmidt.

110 Hesych. *Ἐριδάντας· Ἡρακλῆς παρὰ Ταραντίνοις.* de vocabulo *ἐριδάντης* a Democrito et Timone usurpato v. Wachsmuth Tim. p. 153; dubitari vero potest fueritne sacrum Herculis nomen an a phlyacographo ei impositum.

111 Hesych. *ἐρώτιον· ἐρώμενον. Ταραντίνοις* (i. e. *οἰκεῖον*, cf. gl. 95).

112 Hesych. *ἐς βόθυν(ον)· εἶδος παιδιᾶς. Ταραντίνοις.* nisi fuit *παρὰ Κρατίνωι*, cf. Antiatt. Bekk. 85, 1.

113 Hesych. *ἐσταλώπια· ἡ τῶν ἱματίων ἀγορὰ ὑπὸ Ταραντίνων.* olim *ἐστοπώλια* (Hesych. *ἔστα· ἐνδύματα*), post multo peius *ἔστα λάπια* MSchmidt, recte ut videtur *ἐς τὰ λώπια* Reiske.

114 Hesych. *ἔστ' ὄκα· ἐνίοτε παρὰ Ταραντίνοις.*

115 Hesych. *ἐφαμεροφαρίωι· ἀνεφημέρωι. Ταραντῖνοι.* idem *ἐπ' ἀμετροφανίωι· ἐπὶ ἡμέρ .. φ ....* scribendum *ἐφ'* (vel *ἐπ'*) *ἀμεροφανίωι· ἐπὶ ἡμέρας φαινομένης* sim.

116 Hesych. *θυλακίζειν· τὸ ἀπαιτεῖν τι ἑπόμενον μετὰ θυλάκου. Ταραντῖνοι.* idem *θαυλακίζειν· μετὰ βοῆς ἀπαιτεῖν τι.* cf. ad Sophr. p. 181. quod sequitur apud Hesychium *Θαύλια· ἑορτή. Ταραντῖνοι. ἀχθεῖσα ὑπὸ Κτεάτου, παρ' ὃ καὶ θαυλίζειν λέγειν τοὺς Δωριεῖς*, hic Pergerus *Ταραντῖνοι* delevit, fortasse recte.

117 Hesych. *ἰπνασία· γαστὴρ παρὰ Ταραντίνοις.* antecedit *ἴπνια*, sequitur *ἰπνοδόμαν· τὴν φρυγίαν. Κρῆτες*, quae glossa ita fere corrigenda videtur *ἰπνῖτιν κοδομάν· τὴν φρύκτριαν* (cf. Hes. *κοδομαί· αἱ φρύκτριαι*). Tarentinum vocabulum non expedio; poterat phlyax aliquis ventrem tamquam *μαγειρεῖον* notare.

118 Hesych. *κάπηλα· ἡ κρεώπωλις ἀγορὰ παρὰ Ταραντίνοις. καπηλεῖα* MSchmidt.

119 Hesych. *κλαυμαριόμενον· κλαίοντα. Ταραντῖνοι.* idem *κλαυμαρεῖται· [ἢ] κλαίει.* Cyrill. Vall. E 11 *κλαυμυριζομένων* (*θ* super *κλαυ* add. corrector)· *κλαιόντων.* cf. Ahrens Dial. II 209.

120 Hesych. *κριός .. καὶ παρὰ Ταραντίνοις ⟨εἰς?⟩ τὰ μεταλλικὰ ἀναγράφεται κριός. καὶ παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι μέρος τι τοῦ Κορινθίου κιόνος.* potest machina quaedam cogitari bellicae illi similis cui aries nomen; nisi forte

κεραμικά pro *μεταλλικά* scribendum, cf. Suid. s. v. *ἐν ταῖς οἰνικαῖς ἀποστάσεσι κριὸς καλεῖται τὸ κεράμιον τὸ πρῶτον ὧι τὰ λοιπὰ ἐπήρεισται* (*ἐπιτηρεῖται* codd: *ἐνήρεισται* Et. Gud. 347, 19).

121 Hesych. *κυμίνδαλα· καταστροφή. Ταραντῖνοι.* non intellego.

122 Hesych. *κυρτά .. ὑπὸ δὲ τῶν Ταραντίνων κόπρον. καὶ τὰ ἔντερα τὰ δεκτικὰ κόπρων. καὶ σκυβάλων* (l. *σκύβαλα*) *τῶν βρωμάτων.*

123 Herod. *Περὶ διχρόνων* (Cram. An. Ox. III 286 14) p. 348 Lehrs: *ἐν δὲ μονοσυλλάβοις* (*εἰς* $\overline{\alpha\psi}$) *τὸ δράψ ἐκτείνεται, κείμενον παρὰ Ἀριστοφάνει, καὶ τὸ λάψ παρὰ Ταραντίνοις.* non *λάψ* sed *μάψ* cod. Barocc. A, cf. Arcad. p. 126, 19 *μὰψ ὀρνεόν τι.* cf. Lobeck Paral. 112.

124 Hesych. *λέπανος ἢ λέπανθος· λιπόδερμος. Ταραντῖνοι.* alterum vix recte explicat Wilamowitzius conparato nomine *Μέλανθος*; prius a *λεπ-* ductum, ut *στεγανός* a *στεγ-*, videtur idem fere ac *λισπός.*

125 Hesych. *Μαῖρα .. Ταραντῖνοι δὲ μαιριῆν* (*μαιρίην* cod) *τὸ κακῶς ἔχειν.* idem *μαιρίην· ὀχλεῖσθαι, πυρέττειν.* item s. *μαρίειν.*

126 Epimer. Hom. in Cram. An. Ox. I 274, 22 *μέγας .. ὁ β' μεγίων, ὁ τρίτος μέσσων .. ἡ δὲ τῶν Ταραντίνων διάλεκτος τὰ δύο* $\overline{\sigma\sigma}$ *εἰς* $\overline{\zeta}$ *τρέπει, καὶ γίνεται μέζων.*

127 Hesych. *μίρον· ὅταν ἀπονυστάζηι τις, λέγουσι Ταραντῖνοι.* recte cum *βρίζειν* coniungit MSchmidt, quode Wiedemann Bezzenb. Beitr. XVIII 310. cf. *βρυκός* et *μύρκος*, supra gl. 33. de forma *μίρον* dubitare licet.

128 Poll. X 187 *μολγός .. ὅς ἐστι κατὰ τὴν τῶν Ταραντίνων γλῶτταν βόειος ἀσκός.* cf. Hesych. s. v.

129 Poll. IX 80 *νοῦμμος* (cf. ad Sophr. fr. 162) .. *καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῆι Ταραντίνων Πολιτείαι καλεῖσθαί φησι νόμισμα παρ' αὐτοῖς νοῦμμον, ἐφ' οὗ ἐντετυπῶσθαι Τάραντα τὸν Ποσειδῶνος δελφῖνι ἐποχούμενον.*

130 Hesych. *ὀδάχα· καταπύγων. Ταραντῖνοι.* nomen *ὀδαχᾶς* fuisse coniecit MSchmidt. cf. Hesych *ἀδαχᾶι· κνᾶι, κνήθει τὴν κεφαλήν, ψηλαφᾶι.*

131 Hesych. *ῥαδανῶροι· οἱ τῶν λαχάνων κηπουροί. Ταραντῖνοι.* cf. *ῥαφανουροί· κηπουροί.* fortasse *ῥάδανος* i. q. *ῥάδαμος* (Hesych. explicat *καυλόν, βλαστόν*); apud Nicandrum Alex. 92 *ῥαδάμνους* codices, i. e. *ῥαδάμους* in *ῥαδάνους* correctum.

132 Hesych. *ῥαιξία· τόπος ἴδιος ἰατροῦ ἐν Ταραντίνοις.* idem *ῥαίζεται· ὑγιαίνει.*

133 Et. M. 703, 44 *ῥῆτρα .. Ταραντῖνοι δὲ νόμον καὶ οἷον ψήφισμα, οἳ δὲ σύγγραμμα.* cf. ad tab. Heracl. Inscr. Sic. et Ital. 645 p. 175.

134 Hesych. *σάμερον· σήμερον, νῦν. Ταραντῖνοι.*

135 An. Bekk. 300, 16 *συνοίσειν· τὸ εἰς ταὐτὸ συμφέρειν. Ταραντῖνοι.* Hesych. *συνοίσειν· συνενεγκεῖν.* item An. Bachm. 375, 30 (inde Phot. s. v), ubi etiam *συνοῖσον· συμφέρον.* cf. Lobeck ad Phryn. p. 724.

136 Hesych. *σφιγκτήρ· χιτών. Ταραντῖνοι.*

137 Hesych. *ταυρίνδα· κεφαλὴ ἢ παιδιὰ παρα Ταραντίνοις.* fortasse ipsa ludentium verba *ταυρίνδα ⟨τὰν⟩ κεφαλάν* i. e. 'tauri more caput proice.'

*138 Hesych. *τελλίην· ὁ δεῖνα. Ταραντῖνοι.* frustra latinum *talis* comparant. fort. *τέλλιν· σωλῆνα,* cf. ad Epich. fr. 114.

139 Hesych. *τῆνης· ἕως. Ταραντῖνοι.* non expedio.

140 Hesych. *τί δόστορε· τί ποιεῖτε. Ταραντῖνοι.* non expedio.

141 Hesych. *τόρονος· τόρνος. Ταραντῖνοι.* forma *τορονευτός* compluriens in edicti Diocletianei exemplo Geronthraeo, cf. WSchulze Kuhnii Ann. XXXIII 124. Kretschmer ibid. XXXI 397.

142 Hesych. *τρίογδον· μέτρον τι παρὰ Ταραντίνοις.* i. e. 3/8?

143 Hesych. *ὕστίς* (*ὕετίς* cod)· *ὑδρίς. Ταραντῖνοι.* v. ad Rhinthonis fr. 3.

144 Hesych. *ἁ χραδαμύλα· ὁ κοχλίας. Ταραντίνοις.* corrupte idem *ἀκραμύλα· κοχλίας,* item *χραμαδοῖλαι· χελῶναι. καὶ αἱ νωθρόταται τῶν κυνῶν. οἳ δὲ τοὺς κοχλίας.*

145 Epimer. Hom. Cram. An. Ox. I 62, 16 *τὸ ἁρμόττω καὶ σφάττω καὶ τὰ ὅμοια οὐκ ἀπὸ τῶν παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ζ λεγομένων εἰσίν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ⟨διὰ⟩ δύο σσ λεγομένων παρὰ Ταραντίνοις. οἱ γὰρ Ταραντῖνοι τὰ εἰς ζω λήγοντα ῥήματα βαρύτονα διὰ τῶν δύο σσ λέγουσι, οἷον σαλπίσσω λακτίσσω φράσσω . . πάλιν δὲ τὰ παρ' ἡμῖν λεγόμενα διὰ δύο σσ παρ' αὐτοῖς ἔμπαλιν διὰ τοῦ ζ ἐκφέρεται, οἷον πλάσσω πλάζω καὶ τὸ ἀνάσσω ἀνάζω . . τὸ οὖν νίπτω παρ' Αἰολεῦσι νίσσω λεγόμενον . . μεταθέσει τῶν δύο σσ εἰς ζ παρὰ Ταραντίνοις λέγεται νίζω· 'νίζ' ὕδατα λιαρά'* (*Λ* 829). cf. Et. M. 605, 44 *Ταραντίνων δὲ φωνῆι γίνεται νίζω· παρὰ τὸ νίζω γίνεται νίτρον.*

3. METAPONTIORVM

146 Hesych. *ἀκοαστῆρες· ἀρχή τις παρὰ Μεταποντίοις.*

147 Steph. B. p. 64, 2 *'ἐκαλεῖτο δὲ* (scil. *ὁ Διόνυσος*) .. *παρὰ Μεταποντίνοις Ἐρίφιος', Ἀπολλόδωρός φησιν.*

148 Hesych. *Εὔκολος* . . *Ἑρμῆς παρὰ Μεταποντίοις.* recte fortasse WSchulze *Εὔκλος*, ut sit deus animarum dux et comes (*ψυχοπομπός*), cf. Inscr. Sic. et Ital. 641 p. 159.

149 Hesych. *Δημυκαί· γένος τι ἐπισήμων ἐν Μεταποντίωι.* dubito num integrum sit nomen.

150 Hesych. *Παιδοκόρης· Ἑρμῆς τιμᾶται ἐν Μεταποντίοις.*

4. MESSAPIORVM

151 Hesych. *βίσβην· δρέπανον ἀμπελοτόμον λέγουσι Μεσάπιοι, καὶ ἑορτὴν Βισβαῖα, ἣν ἡμεῖς Κλαδευτήρια λέγομεν.*

152 Steph. B. 185, 16 *βρέντιον γὰρ παρὰ Μεσσαπίοις ἡ τῆς ἐλάφου κεφαλή, ὡς Σέλευκος ἐν δευτέρωι Γλωσσῶν*, cf. Strabo VI p. 282. Et. M. 212, 28 *βρένδον δὲ καλοῦσι τὴν ἔλαφον Μεσάππιοι. καὶ βρέντιον Μεσαππίοις ἡ κεφαλὴ τῆς ἐλάφου.* Hesych. *βρένδον· ἔλαφον.* cf. Bugge in Bezzenb. Beitr. III 99.

153 Et. M. 389, 26 *βαυρίαν, ἣ κατὰ Μεσσαπίους σημαίνει τὴν οἰκίαν, ὥς φησι Κλέων ὁ ἐλεγειοποιός 'τοῦτο μὲν οὖν ῥέξαντες ἀολλέες ἠγερέθοντο βαυριόθεν βριαροὶ Γοργοφόνου νέποδες.' κατ' ἔλλειψιν οὖν τοῦ ᾱ .. βύριον* v. Meinekius An. Alex. 124. apud Cleonem Siculum fortasse poetam alii *βυριόθεν* scriptum inveniebant, inde Hesych *βυριόθεν· οἴκοθεν.* cf. idem *βύριον· οἴκημα.*

154 Hesych. *ἡμιλάμιον· μέρος Μεσαπίων.* videtur potius *μέτρον* fuisse.

155 Hesych. *σίπτα· σιώπα. Μεσάπιοι.* cf. Fick Wörterb. I[4] 580.

5. CROTONIATARVM

156 Hesych. *κάγχαμος· κισσὸς ὑπὸ Κροτωνιατῶν.* fort. *κάγχαλος· κρίκος.* cf. Hes. *κάγχαλος* et *ῥόπτρον.* v. ad gl. 193.

157 Hesych. *κοκκυγία· ἀνεμώνη. Κροτωνιᾶται.* corrigunt *κοκκυγίαν· ἄνεμον* nescio quam recte.

6. THVRIORVM

158 Hesych. *αἰγίλιψ .. καὶ ἰτέα ὑπὸ Θουρίων.* Thuriorum vocabulum fuit *αἴγυλις*, quod *λύγος* explicatur Et. M. 28, 23 et Hesych. s. v.

159 Hesych. *Ἐπιβολεύς· ὁ Ἡρακλῆς παρὰ Θουρίοις.*

160 Hesych. *ἰψόν· τὸν κισσόν. Θούριοι.*

161 Athen. VII 329a *Καλλίμαχος δ' ἐν Ἐθνικαῖς ὀνομασίαις .. ἐν ἄλλωι δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησὶν 'ὄζαινα, ὀσμύλιον Θούριοι, ἴωπες, ἐρίτιμοι Ἀθηναῖοι'* (fr. 38 Schn). mireris talia tamquam Thuriorum propria Callimachum notasse, cf. Poll. II 76, *καὶ ὀσμυλία ἰχθύων τι γένος ἡ ὑπὸ τῶν πολλῶν ὄζαινα καλουμένη.*

162 Hesych. *ῥάγανον· ῥάιδιον. Θούριοι.* vix recte *ῥάγανον· ῥαβδίον* MSchmidt coll. Hes. *ῥόχανον.* latet fortasse nihil nisi *ῥαδινόν.*

163 Hesych. *σαυνίς· δρυοσάνδραξ. Θούριοι.* explicatio obscura, an *δρυινὸς ἄνθραξ?*

164 Hesych. *φέρτρυς· ἆθλος. Θούριοι.*

7. ITALIOTARVM ITALORVM SICELIOTARVM SICVLORVM

Antiqui rerum scriptoris verba Steph. Byz. p. 568, 4 servavit haec: *τῶν δὲ νησιωτῶν οἱ μὲν ἰθαγενεῖς πάλαι Λίγυες ἐξ Ἰταλίας Σικελοὶ λέγονται, οἱ δὲ ἐπήλυδες Ἕλληνές εἰσι Σικελιῶται* [*ὡς Ἰταλιῶται*]. eandem doctrinam Aelius Dionysius tradidit apud Eustathium 1896, 50: *Ἰταλοὶ μὲν οἱ βάρβαροι, Ἰταλιῶται δὲ οἱ ἐπῳκηκότες Ἕλληνες τὴν Ἰταλίαν. οὕτω καὶ Σικελοί, φησί, καὶ Σικελιῶται διαφέρουσιν.* v. Schwabius Ael. Dion. et Paus. ad p. 176, 215. apud lexicographos vero et glossographos etsi Siceliotae et Italiotae ubi nominantur Graeci ubique intellegendi sunt, non tamen ubi Siculi et Itali, barbari ubique. praeterea autem nec Italiotae ei solum qui in Italia habitabant Graeci vocantur nec Siculi vel Siceliotae ei solum qui in Sicilia: noto enim usu Italia et Sicilia vocabula inter se confunduntur. itaque haec quoniam non satis certa ratione poterant discerni, uno capite omnes comprehendendae erant glossae ad certam quandam civitatem non relatae. Italicarum glossarum copia facile augeri poterat adsumptis eis vocabulis quae artiore quodam linguae vinculo cum Italorum Oscorum Umbrorum vocabulis coniuncta sunt. sed hac in re quam facile quis licitos fines transgredi potuerit, Immischii exemplum docet qui de glossis lexici Hesychiani Italicis commentatus est Stud. Lips. VIII 267. recepi igitur quae certis testimoniis Siculis vel Italis adscripta inveneram.

165 Hesych. *ἀβολεῖς· περιβολαὶ ὑπὸ Σικελῶν.* fuit fortasse *ἀμβολεῖς* (vel *ἀββολεῖς*)· *περίβολοι.*

166 Hesych. *ἄδρυα .. Σικελοὶ δὲ ἄδρυα λέγουσι τὰ μῆλα.* Athen. III 83a *Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν Λακωνικαῖς Γλώσσαις* (p. 188 N) *τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα Περσικά, ἅ τινες ἄδρυα.*

167 Rufus Ephes. de nom. part. corp. p. 162 Daremb. *Φιλιστίων δὲ ὁ ἐξ Ἰταλίας κατὰ τὸ ἐπιχώριον τοῖς ἐκεῖ Δωριεῦσιν ἀετοὺς τινας ὀνομάζει φλέβας τὰς διὰ κροτάφων ἐπὶ κεφαλὴν τεινούσας.* unus cod. Flor. *δὲ τοὺς* habet pro *ἀετούς.*

168 Hesych. *ἄζετον· ἄπιστον. Σικελοί.* verbum *ἀζετόω* in titulo Delphico (Inscr. dial. 2034) i. e. *convincere.* an *πιστόν* pro *ἄπιστον*?

169 Schol. T Hom. *Ω* 323 *αἰθούσας τινὲς τὰ τῆς αὐλῆς τειχία. Σικελοὶ δὲ τὴν αὔλειον θύραν, Κύπριοι δὲ παστάδα ἀμφίθυρον.* eadem Eust. 1347, 56.

170 Hesych. *ἀκερσίλα· μυρσίνη. Σικελοί.*

171 Hesych. *ἄλλην· λάχανον. Ἰταλοί .. ἐξ οὗ αὐλαντόπολις* (*ἀλλαντοπώλης* Musurus). latine *alium.* nisi forte recentissima forma est *ἄλλιν* pro *allium.*

172 Hesych. *ἄμοιος· κακός. Σικελοί.* cf. idem *σμοιός· χαλεπός, φοβερός, στυγνός* et *μοιός· σκυθρωπός.*

173 Athen. XIV 646 e *ἀμορβίτης πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς.* cf. Hesych. *ἀμόρα* (Philetas apud Athen. 646 d)· *σεμίδαλις ἑφθὴ σὺν μέλιτι. ἀμοργίτας· πλακοῦντας.*

174 Poll. I 37 *Κόρης παρὰ Σικελιώταις Θεογάμια καὶ Ἀνθεσφόρια.*

175 Hesych. *ἀρβίννη· κρέας. Σικελοί.* latine *arvina,* cf. Leo in Woelfflinii Arch. IX 161. Immisch p. 322.

176 Hesych. *ἀτταλίζομαι· πλανῶμαι. Σικελοί.* videtur verbum coniungi posse cum *ἀκταίζειν ἀκταίνειν* i. e. incerto pede ingredi, inmutato paullulum significatu; fortasse *ἀτταίζομαι* scribendum.

177 Cyrilli lex. Cram. An. Par. IV 180, 8 *αὖροι· λαγωοί, γλωττῶν Ἰταλικῶν* i. e. e Diodori Glossis Italicis. cf. Hesych. *αὖροι· λαγοί, ἴσαυροι,* quae est explicatio.

178 Hesych. *βάννας· βασιλεὺς παρὰ Ἰταλιώταις. οἱ δὲ μέγιστος ἄρχων.* Ahrens Dial. I 228, qui i. q. *ϝάναξ* esse putabat.

179 Hesych. *βαστά· ὑποδήματα. Ἰταλιῶται.* a radice *Ϝεσ-* ductum putabat Baunack Curtii Stud. X 75, vix recte.

180 Hesych. *βατάνια· λοπάδια. ἡ δὲ λέξις Σικελική.* usi sunt comici Attici, cf. Bekk. Antiatt. 84, 15 et Athen. IV 169 d f. Hesych. *πατάνια.* Ahrens Dial. II 394. Tarentinorum gl. 92 *βυτίνη.*

181 Hesych. *βλάστα* (l. *βλαστά*)*· βλαστήματα. πλαταγώνια Σικελοί.* communi significatu posuit Nicander Alex. 332 et Georg. fr. 74, 52.

182 Hesych. *βράσκη· κράμβη. Ἰταλιῶται.* verborum ordo requirit *βρασσίκη* i. e. *brassica.*

*183 Antiatt. Bekk. 88, 2 *γαῖσον· τὸ ὅπλον, δοκοῦν εἶναι Ἰταλικόν.* videtur error esse inde ortus quod Tarentinorum glossa *γάιος* antiquitus cum altera coaluit, velut apud Eust. 344, 13 *καὶ γαῖος ἢ γαῖον δόρυ ὁλοσίδηρον παρὰ Παυσανίαι ἢ ἐμβόλιον ὁλοσίδηρον.* cf. Hesych. *γαῖσον* et Et. M. 223, 6; ad gl. 93. non recte Immisch p. 323 et Schwabius Ael. Dion. et Paus. p. 132 sq.

184 Hesych. *δρακιά· φύλλα. Σικελοί.* glossa non suo loco post *δράστις* posita. fortasse *ἀρακίδας· φιάλας* (*ἄρακα· φιάλη* MSchmidt), v. ad Athen. XI vol. III p. 108, 4. nec obstat quod apud Athenaeum Aeolensium fuisse vocabulum *ἀρακίς* dicitur.

185 Hesych. *Ἐλευσίνια . . καὶ ἐν Σικελίαι τιμᾶται Ἄρτεμις ⟨Ἐλευσινία⟩ καὶ Ζεὺς Ἐλευσίνιος παρ᾽ Ἴωσιν.* cf. Preller-Robert 322, 5.

186 Hesych. *ἐπάσκιον· ἡ χώνη. Σικελοί.*

187 Hesych. *ἐπίορα· χωρίου μέρος ἐν Σικελίαι.* videtur esse *confinium.*

188 Hesych. *ἱαροχρείαν· τὴν ὀσφύν. Ἰταλοί.* sequitur *ἱαροχρής· καθαρός, θύσιμος* i. e. ad sacrificium utile et aptum.

189 Hesych. *ἰδέατοι· καλὸς ἀνήρ. Σικελοί.* rectius idem *ἰδήρατος· καλός, ὡραῖος,* nisi fuit *εἰδήρατος,* sicut *εἰδεχθής.*

190 Hesych. *ἴλαξ· ἡ πρῖνος, ὡς Ῥωμαῖοι καὶ Μακεδόνες.* sine dubio Ameriae glossa. potest Italioticum fuisse, latine *ilex.*

191 Hesych. *ἵμεστος· δίκη. Σικελή* (l. *Σικελοί*). an fuit *ἵμμεσσος* i. e. aequum iudicium? Hom. Ψ 574 *ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάζετε,* quod recte explicant *τὸ δίκαιον.* parum probabiliter Pearson *θέμιστες* emendabat.

*192 Poll. IV 103 *τὸ δὲ Ἰωνικὸν Ἀρτέμιδι ὠρχοῦντο Σικελιῶται μάλιστα.* videtur error esse, v. ad Athen. XIV 629 e.

193 Hesych. *κάγχαλος· κρίκος ὁ ἐπὶ ταῖς θύραις. Σικελοί.* idem *κάγχαμος· κισσὸς ὑπὸ Κροτωνιατῶν,* v. ad gl. 156.

*194 Cyrilli lex. Cram. An. Par. IV 184, 21 *Κάδμιλος· κατὰ Ἰταλοὺς ὁ Ἑρμῆς.* videtur Varronis doctrina subesse, qui *camillum* et *Casmilum* ad eandem originem referebat (de l. l. VII 34). aliter vero in Et. Gudiano (Reitzenstein Hist. Etym. p. 81) *Κάδμιλος· λέγεται ὁ Ἑρμῆς τοῖς Τυρσηνοῖς.* hinc Cyrilli glossam, quae deest Vallicelliano lexico, interpolatam, tum corruptam esse putat Wentzelius coll. Reitzenst. l. s. p. 84. 86.

195 Hesych. *κάμπος· ἱπποδρόμος. Σικελοί.* procul habendus *ὁ κάμπειος δρόμος,* videntur Siculi *campus* vocabulo usi esse, sed vereor ne recentiores.

196 Hesych. *κανθός . . τινὲς δὲ καπνοδόχην. καὶ πώποτε ὡς* (*μήποτε οἱ* Meinekius) *χυτρόποδες, Σικελοί. καὶ εἰς ὃ τὰς κάχρυς φρύγουσιν.*

197 Hesych. *κάρχαι· καρκίνοι. καὶ ὄχλοι* (*κόχλοι* MSchmidt).

198 Varro de l. l. V 120 *Siculi dicunt κάτινον, ubi assa ponebant.* latine *catinus catillum.*

199 Schol. Theocr. V 25 *οἱ Σικελιῶται τὴν ἀλώπεκα κίναδον προσαγορεύουσιν. ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ πανοῦργε· τοιοῦτον γὰρ τὸ ζῶιον.* item fere Harp. 111, 18. mire Et. M. 514, 13 (*κίναδος*) *ὅπερ τοὺς Σικελιώτας ἐπὶ τῆι τῶν κακούργων φθέγγεσθαι καταδίκηι.* eadem sine dubio glossa corrupta Bekk. An. 272, 5 *Σικελιῶται δὲ τὸν ἀλώπεκα κονδέαν καλοῦσιν.*

200 Hesych. *κλαραγείων· ἐλαφρῶς καθεύδει. Σικελοί.* non liquet.

201 Hesych. *κολουρῖτις γῆ. Σικελοί.* idem *κολουρίαι· τῆι ἀποτομῆι.* intellege loca abrupta.

202 Hesych. *κόρνος· κεντρομυρσίνη. Σικελοί.* v. idem *σκόρνος* et *ἀκερσίλλα* (supra gl. 170).

203 Erotian. p. 89, 11 *κράμβιον· Σικελοὶ τὸ κώνειον οὕτω καλοῦσιν.* Hesych. s. v.

204 Hesych. *Κυπάρα· ἡ ἐν Σικελίαι κρήνη Ἀρέθουσα.* simile fluvii nomen *Κακύπαρις* (*Κοκ-* C) Thuc. VII 80.

205 Hesych. *κυριττοί· οἱ ἔχοντες τὰ ξύλινα προσωπεῖα* (*-πία* cod) *κατὰ Ἰταλίαν καὶ ἑορτάζοντες τῆι Κορυθαλλίαι γελοιασταί.* Diana Corythalia apud Lacones colebatur, similia sacra fortasse apud Tarentinos. incertum num huc pertineant Hesychiana vocabula *κύνθιον κυλίνθιον κύριθρα,* quae omnia *προσωπεῖα ξύλινα* explicantur.

*206 Hesych. *κωλική· Σικελική.* similis glossa ibid. *κωμική· Ἀττική.* sed quomodo haec intellegam haereo.

207 Hesych. *κωραλλεῖς· οἱ ἀναλέγοντες τὸ κουράλιον περὶ Σικελίαν* (-*λίας* cod). Dioscur. V 139 *εὑρίσκεται δὲ πλεῖστον* (coralium) *ἐν τῶι κατὰ Συρακούσας ἀκρωτηρίωι τῶι καλουμένωι Παχύνωι.* prima coralii memoria apud Theophrastum de lap. 67.

208 Hesych. *Δάγεσις· θεός. Σικελοί.* Photius *Δ. θεὸς Σικελιακή.*

209 Hesych. *λαθρακάζων· χαλιναγωγῶν* (*χαλαιν-* cod). *Σικελοί.* idem *ὁλκάζει· χαλιναγωγεῖ* et *ποθολκίς· ἡ ἡνία τῶν ὑποζυγίων.* vix sufficiet *καθολκάζων* vel *ποθολκάζων,* nec probabile *λάθραι ὁλκάζων.*

210 Hesych. *λαοργός· ἀνόσιος. Σικελοί* (-*λός* cod: corr. Salmasius). cf. idem *λεωργός* et *λιωργός.* Phot. *λεωργὸν ἐν τῶι ω̄ καὶ Ἀττικοὶ καὶ Ἴωνες . . Δωριεῖς δὲ διὰ τοῦ ου̅ λεουργόν* (l. *διὰ τοῦ ο̄ λαοργόν*).

211 Hesych. *λασιχνεύουσα· πλανωμένη. Σικελοί.* saltem *λασιχνέουσα,* ut sit pro *λασιιχνέουσα* 'per silvas saltusque quaerens'.

212 Varro de l. l. V 101 *lepus quod Siculi quidam Graeci dicunt λέποριν.* v. SBugge Bezzenb. Beitr. XIV 67 et Kuhnii Ann. XXXII 62.

213 Hesych. *μετάβολοι· πραγματευταί. καὶ οἱ Μεταποντιοι παρὰ Ἰταλοῖς.* duas glossas coniunctas esse putabat Bernhardius: Metapontios enim *Μετάβους* vocari. sed ipsam urbem quamquam *Μέταβον* vocatam scimus (Strabo VI 265 ex Antiocho. Steph. Byz. p. 448, 16), incolas fortasse poeta aliquis irridens pro Metabiis *μεταβόλους* dixit.

214 Hesych. *μύτταχες· μύκαι. Σικελοί. Ἴωνες* (l. *Λάκωνες*) *πώγωνα.*

215 Hesych. *νέβεστα· περιτάλματα τῶν ἱερῶν καὶ τῶν Σικελῶν.* glossa inter *νεβλάραι* et *νέβρακες* posita multifariam corrupta.

*216 Phot. *Νῆστις· Σικελικὴ θεός. Ἄλεξις.* Sicula dea quippe ab Empedocle Agrigentino inventa (v. 35. 200 ed. St). parum credibilia Dieterich Grabschr. des Aberkios p. 43 sqq.

217 Phot. Suid. *νίδες· αἰδοῖα ἢ ὀρχίδια παίδων. Σικελοί.* Hesych. *νιίδες· παίδων αἰδοῖα.* Cyrillus Cram. An. Par. IV 186, 31 *νίδας· νέος παιδὸς κορονος.* non rectius *νήιδες* Cobetus quam *ἴνιδες* Lobeckius coniecit.

218 Poll. VI 48 *τυρὸς χλωρός· τὸν δὲ ξηρὸν ἰσχνὸν ἔλεγον. ὁ γαρ ὀξερίας τυρὸς εἴρηται μὲν ἐν τῆι κωμωιδίαι, Σικελικὸν δὲ τὸ ἔδεσμα.* id. VI 63 *τυρὸν Σικελικόν* memorat. Hesych. *ὀξερίας· τυρὸς ἀχρεῖος.* corrigunt *ὀξυρίας* et *ὀξηρίας. ξερίαν* potius caseum intellegi vult WSchulze; *ξερός* i. q. *ξηρός.* nomen ignotum fortasse e Sicula comoedia petitum.

219 Hesych. *ὀρρόβηλος· ὁδός. Ἰταλιῶται.* idem *βηλός· ὁδός.* comparandum *ὀρσοθύρα.* est via per posticum ducens.

220 Hesych. *παμῶχος·* *ὁ κύριος. Ἰταλοί. καὶ ἡ δεκάς* et *παμωχίων· κεκτημένος.* verbum *παμωχεῖν* in tab. Heracl. Inscr. Sic. et Ital. 645. altera Hesychii explicatio nescio quo pertineat.

*221 Theognostus Can. Cram. An. Ox. II 38, 20 *τὰ εἰς* $\overline{\omega\nu}$ *ὀξύτονα ἔχοντα πρὸ τοῦ ω̄ ἕν τι τῶν διπλῶν ἢ τὸ σ̄, ἐπίθετα ὄντα ἢ ἐθνικά, τρέπει τὸ ω̄ ἐπὶ τῆς γενικῆς, οἷον Αὐσών Αὐσόνος, πρηξών πρηξόνος· οὕτω γὰρ τοὺς ἀγοραίους καλοῦσι Σικελοί. πρηξών* ionicum, fort. intercidit *δραξών δραξόνος*, de quo v. ad Sophr. p. 180.

222 Aristoph. Byz. p. 432 Miller *προμνήστρια· ἡ περὶ τῶν μελλόντων συναφθῆναι προμιμνησκομένη καὶ συνιστῶσα. παρὰ δὲ Σικελοῖς προμνθίκτρια* (*-ήκτρια* cod). Poll. III 31 *Σικελιῶται δ' αὐτὰς* (i. e. *τὰς προμνηστρίας*) *καλοῦσι προμνθικτρίας.* cf. Hesych. *προμνήστρια.*

223 Et. M. 711, 25 *σημαίας· Ἰταλοὶ τὰ σίγνα καὶ τὰ λεγόμενα βάνδα καλοῦσι τὰ ἐν ταῖς τάξεσιν ἐπίσημα.* vocabulum inde a Polybio vulgatum.

224 Athen. IV 182 d c. 80 *ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίαι Δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ ὁ Ἀριστοφάνειος ἐν β΄ περὶ Δωρίδος.* cf. Hesych. s. v.

*225 Hesych. *τόργος .. ἔστι δὲ καὶ ο γὺψ παρὰ Σικελιώταις.* Siculum fuisse vocabulum inde conligebatur quod *Τόργιον* Siciliae erat mons, cf. Hesych. *Τόργιον· ὄρος ἐν Σικελίαι, ὅπου νεοττεύουσιν οἱ γῦπες· ἀφ' οὗ καὶ αὐτοὶ τόργοι.*

226 Poll. IV 174 *ἐν δ' Ἱμεραίων Πολιτείαι φησὶν* (Aristoteles) *ὡς οἱ Σικελιῶται τοὺς μὲν δύο χαλκοῦς ἑξᾶντα καλοῦσι, τὸν δ' ἕνα οὐγκίαν* (cf. Epicharmi fr. 9. 10), *τοὺς δὲ τρεῖς τριᾶντα, τοὺς δὲ ἓξ ἡμίλιτρον, τὸν δὲ ὀβολὸν λίτραν, τὸν δὲ Κορίνθιον στατῆρα δεκάλιτρον, ὅτι δέκα ὀβολοὺς δύναται.* ad Siculam comoediam fortasse pertinet Hesych. *τριᾶντος πόρνη· λαμβάνουσα τριᾶντα ὅ ἐστι λεπτὰ εἴκοσι.* item, ut bene coniecit WSchulze, Hesych. *τετραντίας· τετράγωνος καὶ ἰσχυρός*, ut sit homo Simonideus *τετράγωνος*.

227 Hesych. *τριπτήρ . . ὑπὸ δὲ Σικελῶν ὁ δοῖδυξ.* An. Bekk. 308, 21 *ἄλλοι δέ φασι τριπτῆρας εἶδος θυίας.*

228 Hesych. *τρυφώματα· θρέμματα* (recte *θρύμματα* Is. Vossius). *Ἰταλοί.*

*229 Poll. VIII 126 *ὑβριστοδίκαι δὲ ἐκαλοῦντο, εἴ τι χρὴ Κρατέρωι πιστεύειν τῶι τὰ ψηφίσματα συναγαγόντι, οἱ μὴ βουλόμενοι τὰς δίκας εἰσάγειν. ἐπεπόλασε δὲ τὸ τοιοῦτον ἐν Σικελίαι.* cf. Phot. s. v. Hesych. explicat *οἱ μὴ θέλοντες εἰσάγειν τὰς δίκας παρὰ Ἀττικοῖς.* ad Siculos rettulit fortasse qui Buliae Sophronei intempestive sane meminerat *τοῦ ἀναβαλλομένου ἀεὶ καὶ ὑπερτιθεμένου τὰς κρίσεις* (Sophr. fr. 109).

230 Hesych. *ὑποδῆσαι· ἐνέχυρα θεῖναι* (*ἐνεχυραθῆναι*: corr. Salm). *Ἰταλιῶται.* idem *ὑποδέσματα· ἐνέχυρα* et *ὑποδέσμιος· ὑποτεθείς.* latine *obligare, obligatio.*

*231 Et. M. 381, 23 *ἔσσεται* . . *οἱ Σικελοὶ τὰ ἀπὸ μελλόντων ῥήματα προηγουμένων βραχέων φωνηέντων διπλασιάζουσι τὸ σ̄, τελέσσω λέγοντες· ὁμοίως καὶ τὸ ἔσω ἔσσω*. Epich. fr. 99 *τελέσσαι*.

*232 Schol. Ambros. Theocr. XII 24 *τοὺς ἐπὶ τῆς ῥινὸς φυομένους ἴονθους Σικελιῶται ψεύστας ἔλεγον τοὺς ψεύστας διελέγχοντας*. probat hoc Buecheler Mus. Rhen. XXX 45 mutato accentu *ψευστάς* scribens. at in aliis scholiis sic: *ψεύδεα ῥινὸς (ὕπερθεν ἀραιᾶς οὐκ ἀναφύσω)· φύσκαι ἐπὶ τῆς ῥινὸς λεπταὶ αἱ λεγόμεναι ἴονθοι* . . *ἃς ψυδράκια ἐκάλουν, καὶ οἱ Σικελιῶται τὸν ταῦτα φύσαντα ψευδηγόρον ἐσημαίνοντο εἶναι*. item in recentioribus eadem *ψεύσματα* appellari adfirmatur, quod vulgare est vocabulum pro *ψεύδεα*. iam vero cum Alexander Probl. IV 58 *τὰ ἐπὶ τοῖς ὄνυξι τῶν χειρῶν λευκὰ σημεῖα* testatus sit ab aliis *ἐραστάς*, ab aliis *ψεύδεα* appellari utpote amoris periuri indicia, apparet in Ambrosianis *ψεύδεα* scribendum esse pro *ψεύστας* (sic recte Ahrens). dubitari autem potest utrum Siculum vocabulum fuerit an e Theocriti usu Siculum fuisse scholiasta effecerit.

INDICES

I. POETARVM

II. TITVLORVM

III. FONTIVM

non solum Ep(icharmi) Bl(aesi) Din(olochi) Rhi(nthonis) Sci(rae) Sop(atri) So(phronis) fragmenta sed etiam Gl(ossas) indicavi non tam quo quaeque auctore quam quo veterum librorum loco traditae sint. Pseudepicharmea sive Axiopisti sive Chrysogoni sive aliorum auctorum brevitatis gratia tamquam *Ep(icharmea)* litteris inclinatis significavi.

IV. VOCABVLORVM

singuli poetae etsi pro ingenii artis aetatis diversitate singula flagitabant vocabularia, tamen legentium commodo consulens unum feci nec Pseudepicharmea ab Epicharmeis aut Sopatrum comoediae atticae imitatorem a reliquis separavi. praetermisi vero et Scleriae vocabula et ea quae in fraudibus Epicharmeis inveniuntur, Sopatri autem potiora tantum recepi selecta. vocabula a ϝ littera incipientia, quoniam unus Epicharmus nec tamen constanter, ut videtur, ea littera usus est, ad eam litteram rettuli quae pro recentiorum usu prima erat; notavi vero sicubi metri ratio ϝ a poeta adhibitum doceret. pronomina personalia uno loco omnia collecta proposui p. 251.